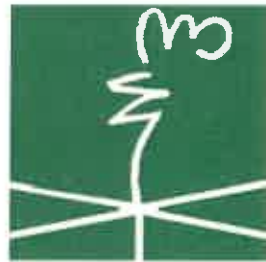

LAITILAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2017

Kaupunginhallitus 3.4.2018
Kaupunginvaltuusto 4.6.2018

SISÄLLYSLUETTELO

LAILAN KAUPUNKI.....	
TILINPÄÄTÖS 2017	
1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
1.2. KAUPUNGIN HALLINTO	4
1.3. KULUNUT VUOSI	8
1.3.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	8
1.3.2 LAITILA TILASTOJEN VALOSSA	9
1.3.3 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	13
1.3.4 ARVIO TULEVASTA TALouden KEHITYKSESTÄ	18
1.3.5 HENKILÖSTÖASIAT JA SOSIAALISET ASIAT	20
1.3.6 IHMISOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMINEN	21
1.3.7 KORRUPTION JA LAHJONNAN TORJUMINEN	21
1.3.8 YMPÄRISTÖASIAT	22
1.3.9 ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	22
1.4. SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	24
1.4.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA VAROJEN KÄYTÖN VALVONTA.....	24
1.4.2 RISKIEN HALLINNAN JÄRJESTÄMINEN.....	25
1.4.3 ARVIO SISÄISEN TARKASTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	26
1.4.4 HALLITUKSEN KANNANOTTO SISÄISEN VALVONNAN JA SIIHEN SISÄLTYYVÄN RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	26
1.5. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	27
1.6. TOIMINNAN RAHOITUS	29
1.7. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	31
1.8. KOKONAISTULOT JA -MENOT	33
1.9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	34
1.9.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTUVISTÄ YHTEISÖISTÄ.....	34
1.9.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS.....	34
1.9.3 OLENNAISET KAUPUNKIKONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	34
1.9.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA VALVONNASTA	34
1.9.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	35
1.9.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	36
1.10. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ	39
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	40
2.1. VALTUUSTON STRATEGISTEN PÄÄMÄÄRIEN TOTEUTUMINEN.....	40
2.2. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET	43
2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	44
2.3.1 VALTIOLLISET VAALIT / KUNNALLISVAALIT (TEHTÄVÄ 13).....	44

2.4. TARKASTUSLAUTAKUNTA	46
2.4.1 TILINTARKASTUS (TEHTÄVÄ 14)	46
2.5. KAUPUNGINHALLITUS	48
2.5.1 KAUPUNGINHALLITUS	48
2.5.2 VARPPEEN KOULUN KESKUSKEITTIÖ (TEHTÄVÄ 15)	50
2.5.3 KAUKOLANKODIN KEITTIÖ (TEHTÄVÄ 16)	53
2.5.4 TIETOHALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 17)	56
2.5.5 HALLINTOPALVELUT (TEHTÄVÄ 18)	58
2.5.6 SISÄINEN PALVELUTOIMINTA (TEHTÄVÄ 19)	62
2.5.7 TALOUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 20)	65
2.5.8 ELINKEINOTOIMI (TEHTÄVÄ 21)	69
2.5.9 KAAVOITUS (TEHTÄVÄ 22)	71
2.5.10 ASUNTOTOIMI (TEHTÄVÄ 23)	74
2.5.11 MAASEUTUTOIMI (TEHTÄVÄ 25)	77
2.6. SIVISTYSVALIOKUNTA	79
2.6.1 SIVISTYSVALIOKUNTA (VARHAISKASVATUS-, OPETUS-, KIRJASTO-, KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT)	79
2.6.2 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 26)	82
2.6.3 VARHAISKASVATUS (TEHTÄVÄ 27)	85
2.6.4 PERUSOPETUS (TEHTÄVÄ 28)	90
2.6.5 LUKIO-OPETUS (TEHTÄVÄ 29)	95
2.6.6 TOISEN ASTEEN AMMATILLINEN KOULUTUS (TEHTÄVÄ 30)	97
2.6.7 KIRJASTOTOIMI (TEHTÄVÄ 35)	100
2.6.8 KULTTUURITOIMI (TEHTÄVÄ 36)	104
2.6.9 NUORISOTOIMI (TEHTÄVÄ 38)	108
2.6.10 LIIKUNTATOIMI (TEHTÄVÄ 39)	111
2.7. VAKKA-SUOMEN KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA	114
2.7.1 AIKUISKOULUTUS/VAKKA-SUOMEN KANSALAIPOISTO (TEHTÄVÄ 40)	114
2.8. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA	118
2.8.1 VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO (TEHTÄVÄ 41)	118
2.9. SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA	123
2.9.1 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA (SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT)	123
2.9.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 43)	126
2.9.3 PERHEPALVELUT (TEHTÄVÄ 44)	129
2.9.4 TOIMEENTULOTURVA (TEHTÄVÄ 47)	133
2.9.5 PERUSTERVEYDENHUOLTO (TEHTÄVÄ 48)	136
2.9.6 ERIKOISSAIRAANHOITO (TEHTÄVÄ 49)	140
2.9.7 VAMMAISPALVELUT (TEHTÄVÄ 50)	142
2.9.8 IÄKKÄIDEN PALVELUT (TEHTÄVÄ 51)	146
2.10. TEKNINEN VALIOKUNTA	150
2.10.1 TEKNINEN VALIOKUNTA (TEKNISET PALVELUT)	150
2.10.2 TEKNINEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 57)	153
2.10.3 LIIKENNEVÄYLÄT JA ALUEET (TEHTÄVÄ 58)	155
2.10.4 JÄTEHUOLTO (TEHTÄVÄ 59)	158

2.10.5 KIINTEISTÖT (TEHTÄVÄ 60).....	160
2.10.6 VESIHUOLTOLAITOS (TEHTÄVÄ 61).....	164
2.10.7 KONEKESKUS (TEHTÄVÄ 62)	167
2.10.8 MITTAUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 63)	169
2.10.9 PALO, PELASTUS JA SUOJELU (TEHTÄVÄ 64).....	171
2.11. LUPALAUTAKUNTA.....	173
2.11.1 LUPALAUTAKUNTA (RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖPALVELUT)	173
2.11.2 YMPÄRISTÖNSUOJELU (TEHTÄVÄ 68).....	175
2.11.3 RAKENNUSVALVONTA (TEHTÄVÄ 69).....	177
2.12. KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	179
2.12.1 KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ.....	179
2.13. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	181
2.14. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	183
2.15. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	191
2.16. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA.....	193
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	197
3.1. TULOSLASKELMA	197
3.2. RAHOITUSLASKELMA	198
3.3. TASE.....	199
4. KONSERNILASKELMAT	202
4.1. KONSERNITULOSLASKELMA.....	202
4.2. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA.....	203
4.3. KONSERNITASE	204
5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	207
5.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	207
5.1.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT	207
5.1.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	207
5.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	208
5.2.1 TOIMINTATUOTOT	208
5.2.2 VEROTULOJEN ERITTELY.....	208
5.2.3 VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	209
5.2.4 AIKAIEMPIEN VUOSIEN VALTIONOSUUDET	209
5.2.5 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	210
5.2.6 SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA	210
5.2.7 ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA.....	211
5.2.8 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	212
5.2.9 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYyntIVOITOT	212
5.2.10 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY.....	213
5.3. TASEEN LIITETIEDOT	213
5.3.1 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	213
5.3.2 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	217

5.4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	218
5.5. HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	219
6. VESIHUOLTOLAITOS	221
6.1. LAITILAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS.....	221
6.2. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA.....	224
6.3. LASKENNALLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA	225
6.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN LIITETIETOJA	227
6.4.1 LIIKEVAIHTO JA MUUT VARSINAISET TOIMINTATUOTOT	227
6.4.2 SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA	227
6.4.3 HENKILÖSTÖ	228
6.4.4 OMA PÄÄOMA	229
6.5. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY	229
7. TYÖTERVEYSHUOLTO	231
7.1. TULOSLASKELMA	231
8. MUUT TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	232
8.1. KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT KIRJAT JA LUETTELOT	232
8.2. ALLEKIRJOITUKSET	233

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2017 on ollut Laitilassa muutoksen vuosi monella tapaa. Varsinais-Suomi on Satakunnan kanssa ollut kuluneen vuoden aikana vahvassa nousussa. Positiivinen rakennemuutos on haastanut virkamiesten työpöytää. Laitilassa asukasluku kasvoi edellisestä vuodesta 107 henkilöä eli 8 505 asukkaasta 8 612 asukkaaseen. Haaste on ollut asuntojen löytyminen työperäiseen muuttoon Laitilan kaupungissa. Myös joissakin palveluissa, kuten varhaiskasvatuksessa, on ollut vuoden aikana palveluiden käytön lisääntymistä ja suunniteltu toiminta on ollut ääri-ajoilla.

Positiivinen vire on näyttäytynyt kaupungin yrityksissä mm. uusina työpaikkoina, investointeina ja erilaisten toimitilojen vuokraamisena. Mainittakoon, että Laitilan kaupungin työttömyysaste on Varsinais-Suomen alhaisimpia ja marraskuussa lähenteli 5,0 % täystyöllisyystilannetta. Laitilan alueen hyvä kehitys näkyykin vuoden 2017 kasvavina verotuloina.

Muutoksia on tapahtunut myös työntekijöissä. Eläköitymistä on tapahtunut useiden pitkään kaupunkia palvelleiden työntekijöiden kuin toimialajohtajan ja kaupunginjohtajan osalta. Toivotankin kaikille eläkkeelle siirtyneille kaupunkia elinvoimaisena ja vireänä pitäneille työntekijöille leppoisia päiviä.

Kaupungin talousarvio vuodelle 2017 oli alijäämäinen 0,54 M€ vuosikatteen ollessa plussalla 1,79 M€. Vuoden 2017 aikana ilmeni, että Pähkinäpensaan päiväkodin osalta joudutaan tilanteeseen, että päiväkotia ei rakennuksen ongelmien vuoksi voi jatkaa enää päiväkotina. Tämän vuoksi päiväkodin tasearvo joudutaan kirjaamaan alas ja siten vuoden 2017 suunnitellut poistot kasvoivat 4,63 M€:oon. Näin ollen kasvavista verotuloista huolimatta tilinpäätöksessä päädyttiin 0,39 M€:n alijäämään tuloksen ollessa 0,68 M€ ja vuosikatteen 3,95 M€.

Henkilöstömenojen alitus selittää ison osan tilinpäätöksen tuloksesta, suuremmista poistoista huolimatta. Palkkamenot sivukuluineen alittivat talousarvion 1,46 M€:lla johtuen useasta eri tekijästä, mitä ilmenevät lähemmin mainitusta talousarvion tekstiosan kohdasta.

Vuonna 2015 hyväksytyt tavoitteet palvelurakennepohjelmalle olivat vuoden aikana täyttölupia myönnettäessä esillä. Haasteena on palvelurakennepohjelmassa se, että se on laadittu vuonna 2015, jolloin nykyisen kaltaista nopeaa nousuaikaa ei ollut vielä tiedossa ja talousnäköymät olivat tuolloin alavireiset. Todetaan kuitenkin, että palvelurakennemuutosten suunnitelmia arvioidaan edelleen ohjelman mukaisesti.

Tilinpäätöksen taseesta ilmenee, että korollisen vieraan pääoman määrä vuoden lopussa oli 14,3 M€ lainamäärän pienentyessä edellisvuoteen nähden noin 1,23 M€. Lainakanta asukasta kohti oli 1 662 €, mikä on lähes 1 300 € alhaisempi kuin maan kunnissa keskimäärin, joka on Kuntaliiton tilinpäätösarvioiden mukaan 2

921 €/asukas. Taseen kumulatiivinen ylijäämä laski edellä todetusta johtuen edellisen vuoden runsaasta 6,21 M€:sta 5,82 M€:oon.

8,57 M€:n investointimenoista toteutui vain 3,92 M€, kun osa uuden Apilaniityn päiväkotirakentamisen ja Euran vesilinjan investointivarauksesta siirtyy seuraavalle vuodelle.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden vahvistuneen viime vuonna, mutta ennako-odotukset Kuntaliiton mukaan eivät kuitenkaan täysin toteutuneet. Vuoden 2017 tilikauden tulos parani tilinpäätöstietojen mukaan noin 200 M€, mutta jäi kuitenkin 500 M€ pienemmäksi kuin viime syksyn kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Myös odotukset koko kuntasektorin lainakannan pienentymisestä eivät toteutuneet.

Kuntasektorin toimintakulut laskivat viime vuonna keskimäärin 1,0 prosenttiyksikköä muun muassa kilpailukykysovimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi. Kuntien verotulot kasvoivat koko maan tasolla yhteensä 2,0 prosenttia, eli 450 M€. Samanaikaisesti valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 prosenttia eli 300 M€. Tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa, joista kaikki ovat alle 100 000 asukkaan kuntia. Kuntakentän menot eivät vähentyneet niin paljoa kuin valtiovarainministeriö ennakoii, joten kuntiin viime vuonna kohdistuneet valtionosuusleikkaukset ovat olleet ylimitoitettuja. Valtion rahoitusosuuden pienentymisen seurauksena peruspalveluiden rahoitus on jäänyt yhä enemmän kuntien vastuulle.

Kuntien talousarviokyselyn mukaan verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuonna 2018 samalla kun toimintakulut kasvavat noin miljardi euroa. Vuosi 2019 näyttäytyy kuntien arvioissa yhtä vaikeana. Kuntaliiton mukaan näyttää siltä, että viime vuosi jää poikkeukselliseksi vuodeksi. Kuntien arvioiden mukaan kuntien talous heikkenee jo vuonna 2018 selvästi. Investoinnit kasvavat viidenneksellä, ja tämän johdosta lainakanta uhkaa kääntyä jälleen kasvuun.

Kuntien tulorakenne tulee soteuudistuksen johdosta oleellisesti muuttumaan kuntien verotuloja siirrettäessä valtiolle. Kunnallisveroprosentteja leikataan 11,71 prosenttiyksikköä ja kuntien yhteisövero-osuutta leikataan. Vastaavasti myös soiteen saadut valtionosuudet siirtyvät valtion kautta maakunnille rahoitus pohjaksi. Ylipäätään valtionosuuden merkitys kuntien rahoituksessa pienenee ja tuloverojen osuus kunnan kokonaistuloista kasvaa. Myös kiinteistöveron osuus kuntien tuloista kasvaa merkittävästi.

Laitilan kaupungin uusi valtuusto aloitti uuden valtuustokauden 1.6.2017. Uusia valtuutettuja aloitti 12 henkilöä ja edellisellä valtuustokaudella toimineita valtuutettuja jatkoi 19 henkilöä. Istuvan valtuuston on edelleen tärkeää pitää kiinni tiukasta taloudenpidosta ja tehdä oikeita ratkaisuja sote- ja maakuntauudistukseen siirryttäessä. Tulevana vuonna selviää sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädäntö ja sen mahdollinen vaikutus sote- sekä kiinteistöjen rahoitusratkaisuihin. Lisäksi tulevan toisen uuden päiväkodin osalta, jonka suunnittelu käynnistyy Pähkinäpen- saan päiväkotiyksikön tilalle, on syytä pohtia avoimesti erilaisia rakentamisvaihtoehtoja kuin perinteinen omaan taseeseen rakentaminen, jotta tulevien vuosien taloushaasteet taitetaan sujuvasti. Uuden toisen päiväkodin ja Euran vesilinjan rakentamisen jälkeen merkittävimmät investoinnit on toistaiseksi toteutettu ja sil-

loin päästään vakauttamaan velkakehitystä sekä pienentämään poistoja ja korkoriskiä. Laitila kaupunkina pystyy tarjoamaan palveluissaan nykyaikaiset tilat ja siten toteuttamaan hyvää veto- ja pitovoimatekijöitä uusille ja nykyisille asukkaille. Ulkoiset puitteet ovat elinvoimaiselle kaupungille olemassa.

Johanna Luukkonen, kaupunginjohtaja

1.2. KAUPUNGIN HALLINTO

KAUPUNGINVALTUUSTO (31 JÄSENTÄ)

Valtuuston pj: Lehtola Seppo (SDP)

Valtuuston 1. vpj: Raisto-Elo Tanja (KESK)

Valtuuston 2. vpj: Kuronen Kyösti (KOK)

Poliittiset voimasuhteet:

KESK. 14, SDP 5, KOK. 4, IP 2, PS 2, Lomat 2, VIHR. 1, PRO V-S 1

Jäsenet:

Aitakari Henri IP	Lahtonen Hanna SDP	Saloniemi Riitta KESK
Arokoivu Nina Lomat	Laine Kari SDP	Setälä Anna KESK
Elo Marko Lomat	Laurila Juha KESK	Toivola Mika KESK
Haijanen Pauliina KOK	Lehtola Seppo SDP	Tuomi Maria VIHR
Johansson Tommi PS	Mäki Markku KESK	Vainiotalo Lea PS
Kinnala Mika KESK	Peltola Heikki KOK	Viljanen Matti KESK
Kiveinen Jari SDP	Perkkola Jussi KOK	Vuorio Tuomas KESK
Kuisma Eero KESK	Pokki Pertti SDP	
Kuronen Kyösti KOK	Raisto-Elo Tanja KESK	
Kuusisto Janne IP	Rinne Seppo PRO V-S	
Kuusisto Pekka KESK	Saarela Riikka KESK	
Kylä-Heiko Tapio KESK	Saari Susanna KESK	

KAUPUNGINHALLITUS (9 JÄSENTÄ)

Hallituksen pj: Kuusisto Pekka (KESK)

Hallituksen vpj: Lahtonen Hanna (SDP)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja Johanna Luukkonen

Jäsenet:

Aitakari Henri IP

Pokki Pertti SDP

Viljanen Matti KESK

Haijanen Pauliina KOK

Saarela Riikka KESK

Männistö Jarkko LOMat

Setälä Anna KESK

TILIVELVOLLISET TOIMIELIMET**Kaupunginhallitus****Keskusvaalilautakunta**Jäsenet: Mäki Markku, pj.
Sjölund Martti, vpj.Bergman Raisa
Kivi-Jalonen Elisa

Ruoho Martti

TarkastuslautakuntaJäsenet: Peltola Heikki, pj.
Mäki Markku, vpj.Kinnala-Helo Tuire
Mattila Niina

Mäki-Kamppi Seppo

Sosiaali- ja terveystoimikuntaJäsenet: Kiveinen Jari, pj.
Laurila Juha, vpj.
Aho VirveArokoivu Nina
Lähteenmäki Markku
Sosala Riina

Tuomi Maria

SivistysvaliokuntaJäsenet: Kuusma Eero, pj.
Saarinen Sirkku, vpj.
Koivusalo Ulla-MaijaKuusisto Janne
Kylä-Heiko Tapio
Saari Susanna

Virtanen Tero

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta

Jäsenet: Toivola Mika, vpj.

Heinonen Timo

Koskinen Lea

Tekninen valiokunta

Jäsenet:	Vuorio Tuomas, pj.	Friman Henna	Saloniemi Riitta
	Elo Marko, vpj.	Johansson Tommi	
	Elo Paula	Kinnala Mika	

Lupalautakunta

Jäsenet:	Kiveinen Jari, pj.	Jalonen Katri	Rinne Seppo
	Laaksonen Santeri, vpj.	Kivi-Jalonen Elisa	

Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta

Jäsenet:	Hemmilä Terhi, pj.	Rantanen Timo
----------	--------------------	---------------

MUUT TOIMIELIMET

Valtuuston vaalilautakunta

Käräjäoikeuden lautamiehet

Kiinteistötoimituksen uskotut miehet

Lounais-Suomen poliisin neuvottelukunta*

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä*

Varsinais-Suomen liiton edustajainkokous*

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä*

Alangon säätiön hoitokunta

Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon lautakunta*

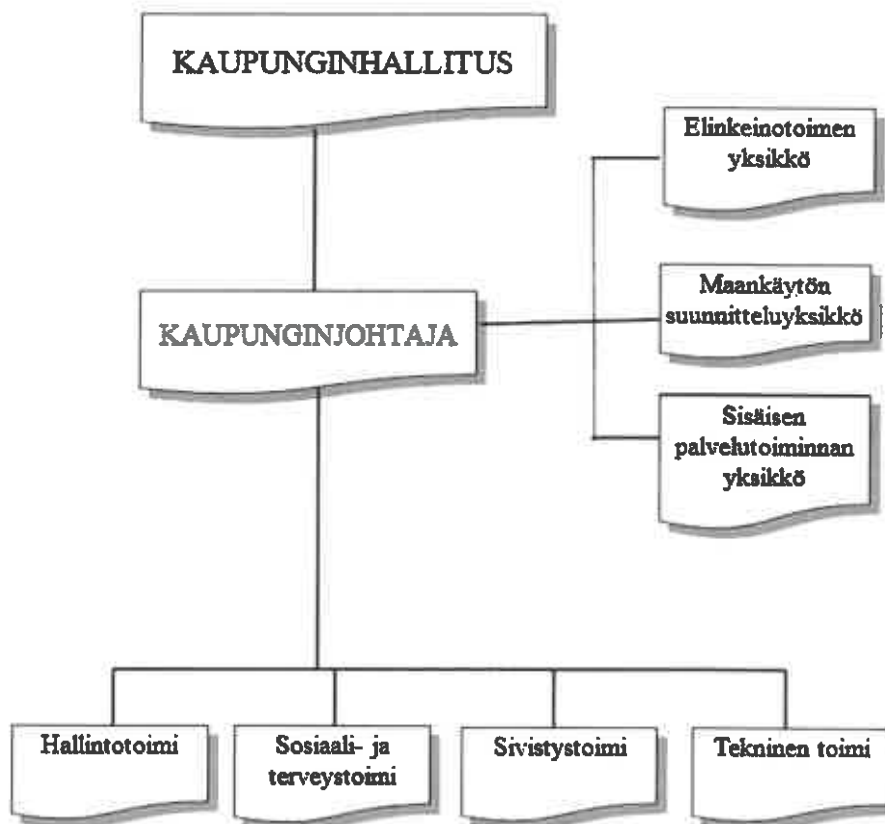
* Valtuusto valitsee edustajansa

LUETTELO TILIVELVOLLISISTA VIRANHALTIJOISTA

10 Vaalit	hallintosihteeri
14 Tilintarkastus	lautakunnan pj
15 Varppeen koulun keskuskeittiö	keittiöpäällikkö
16 Kaukolankodin keittiö	ruokapalveluesimies
18 Hallintopalvelut	talous- ja hallintojohtaja
19 Sisäinen palvelutoiminta	tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö
20 Talouspalvelut	talous- ja hallintojohtaja

21 Elinkeinotoimi	elinkeinoasiamies
22 Kaavoitus	tekninen johtaja
23 Asuntotoimi	asuntosihteer
25 Maaseututoimi	talous- ja hallintojohtaja
26 Sivistystoimen hallinto	sivistystoimenjohtaja
27 Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja
28 Perusopetus	sivistystoimenjohtaja
29 Lukio-opetus	sivistystoimenjohtaja
30 Toisen asteen ammatillinen koulutus	
35 Kirjastotoimi	kirjastotoimenjohtaja
36 Kulttuuritoimi	kulttuurisihteer
38 Nuorisotoimi	liikuntasihteer
39 Liikuntatoimi	liikuntasihteer
40 Aikuisenkoulutus/Vakka-Suomen kans.op	kansalaisopiston rehtori
41 Vakka-Suomen musiikkiopisto	rehtori
43 Sos. hallinto	sosiaali- ja terveystoimenjohtaja
44 Lapsiperheiden psykososiaaliset palv.	erityissosiaalityöntekijä
47 Toimentuloturva	johtaja-sosiaalipalveluohjaaja
48 Kansanterveysyö	ylilääkäri
49 Sair.hoitolaitokset	sosiaali- ja terveystoimenjohtaja
50 Toimintarajoitteisten palvelut	johtaja-sosiaalipalveluohjaaja
51 Iäkkäiden palvelu	Kaukolankodin johtaja
57 Tekninen hallinto	tekninen johtaja
58 Liik. väylät ja alueet	työpäällikkö
59 Jätehuolto	työpäällikkö
60 Kiinteistöt	rakennusinsinööri
61 Vesihuoltolaitos	työpäällikkö
62 Konekeskus	työpäällikkö
63 Mittauspalvelut	maankäyttöinsinööri
64 Palo	pelastus ja suojele
68 Ympäristönsuojelu	ympäristöpäällikkö
69 Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja

HALLINNON ORGANISAATIO

1.3. KULUNUT VUOSI

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouskasvu on laaja-alaista, vienti vauhdittaa kasvua ja samalla kotimainen kysyntä jatkuu voimakkaana. Vuonna 2017 bruttokansantuote kasvoi 3,0 prosenttia ja työllisyys kehittyi suotuisasti. Erityisesti teollisuuden, rakentamisen ja yksityisten palveluiden toimialat kasvoivat. Vienti kasvoi voimakkaasti ja investoinnit koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä asuinrakennuksiin kasvoivat. Suomen Pankin ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa 2,5 prosenttia vuonna 2018. Vuosina 2019 -2020 talouskasvu jatkuu noin 1,5 prosentin vauhtia. Inflaatio kiihtyy, mutta jää vuosina 2017 -2020 Suomessa hitaammaksi kuin muualla euroalueella (Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpidon ennakkolukujen tiedotustilaisuus 28.2.2018; Suomen Pankki 18.12.2017)

Työllisyystilanne parani vuoden 2017 kuluessa. Työllisten määrä kasvoi 48 000

henkilöllä edellisvuodesta. Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin 8,4 prosenttia, kun se edellisellä vuonna oli 7,9 prosenttia.

Kuntien tilastokeskukselle toimittamien vuoden 2017 tilinpäätöksiä ennakkotietojen mukaan kuntasektorin talous vahvistui. Vuosikate parani 0,5 mrd. euroa. Toimintakulut ja -tuotot laskivat prosentin verran. Tähän vaikutti perustoimeentulotuen siirto Kelaan sekä kilpailukykyopimuksen toimenpiteet. Verorahoitus oli odotusten mukaisesti heikko. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 0,1 prosenttia ja yhteisöverotulot 21,5 prosenttia. Yhteisöverotulon kasvu johtui pääosin yksittäisestä yrityskaupasta. Kiinteistöverot kasvoivat 6,3 prosenttia. Valtionosuudet laskivat yli 3 prosenttia. Kuntakohtaiset erot ovat edelleen suuria, sillä tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa ja 53 kuntayhtymässä.

Investointimenot olivat maltilliset. Kuntayhtymien investoinnit kasvoivat samalla kun kuntien investointimenot vähenivät. Kuntasektorin lainakanta kasvoi prosentin verran edellisvuodesta, mutta peruskuntien lainakanta pieneni 0,6 prosenttia. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 15,99 miljardia euroa. Kuntien lainakanta vuonna 2017 oli 2 921 euroa asukasta kohden, kun vuonna 2016 lainakanta oli 2 915 euroa asukasta kohden. Lainakanta pieneni edellisvuodesta 0,6 prosenttia.

1.3.2 Laitila tilastojen valossa

Laitilan kaupungin asukasluku vuoden 2017 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 8 612, joka on 92 henkilöä enemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Laitilan väkiluku kasvoi 1,08 prosenttia vuodesta 2016.

Vakka-Suomessa väkiluku oli 31 338 henkilöä vuoden 2017 lopussa, joka on 532 henkilöä enemmän kuin vuonna 2016.

Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömuutosten ennakkotietoja Laitilassa ja Vakka-Suomessa ajalla 1.1.2017 – 31.12.2017.

VÄESTÖNMUUTOSTEN ENNAKKOTIEDOT 1.1.2017–31.12.2017

	Laitilan kaupunki	Vakka-Suomi
Syntyneet	83	239
Kuolleet	110	380
Luonnollinen kehitys	-27	-141
Tulomuutto	401	2 004
Lähtömuutto	361	1 466
Nettomuutto	+40	+538
Nettomaahanmuutto	63	122
Kokonaismuutos	+92	+532
Kokonaisväkiluku	8 612	31 338

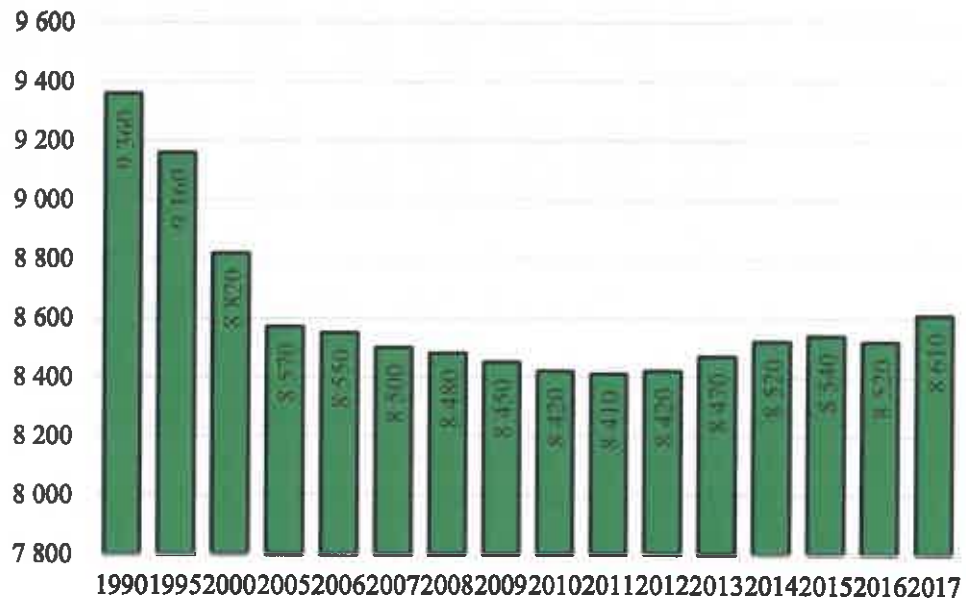
Laitilan kaupungin väestön ikärakenne on kehittynyt vuodesta 1990 vuoteen 2016 siten, että 0-14 -vuotiaiden osuus on pienentynyt 2,9 prosenttiyksikköä (17,0 % vuonna 2016). Samalla ajanjaksolla 15-24 -vuotiaiden osuus on pienentynyt 3,9

prosenttiyksikköä (9,8 %), 25 -44 -vuotiaiden osuus pienentynyt 7,5 prosenttiyksikköä (22,2 %), 45-64 -vuotiaiden osuus on kasvanut 5,4 prosenttia (27,5 %) ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvanut 8,9 prosenttiyksikköä (23,5 %).

Vuoteen 2015 verrattuna 0 – 14 vuotiaiden määrä on vähentynyt 0,2 prosenttiyksikköä, 15-24 -vuotiaiden osuus on kasvanut 0,2 prosenttiyksikköä, 25- 44 -vuotiaiden osuus on pysynyt samana, 45-64 -vuotiaiden määrä on pienentynyt 0,1 prosenttiyksikköä ja yli 65 -vuotiaiden määrä kasvanut 0,1 prosenttiyksikköä.

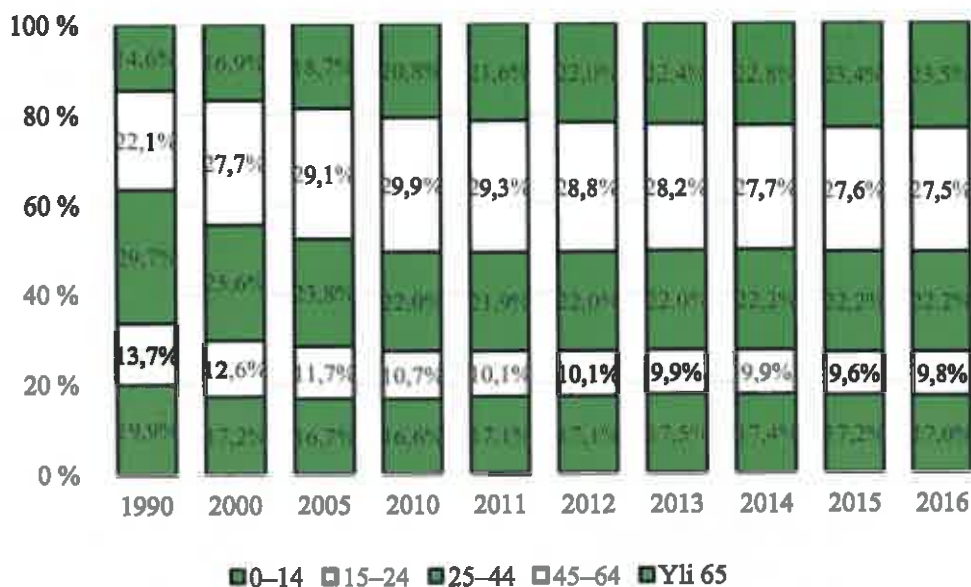
Alla olevassa kaaviossa on kuvattu Laitilan kaupungin väestökehitys 1990 - 2017.

LAILILAN VÄESTÖNKEHITYS 1990–2017

Seuraavassa kaaviossa on Laitilan kuvattu väestörakenne vuosina 1990 – 2016.

LAILILAN IKÄRAKENNE 1990–2016

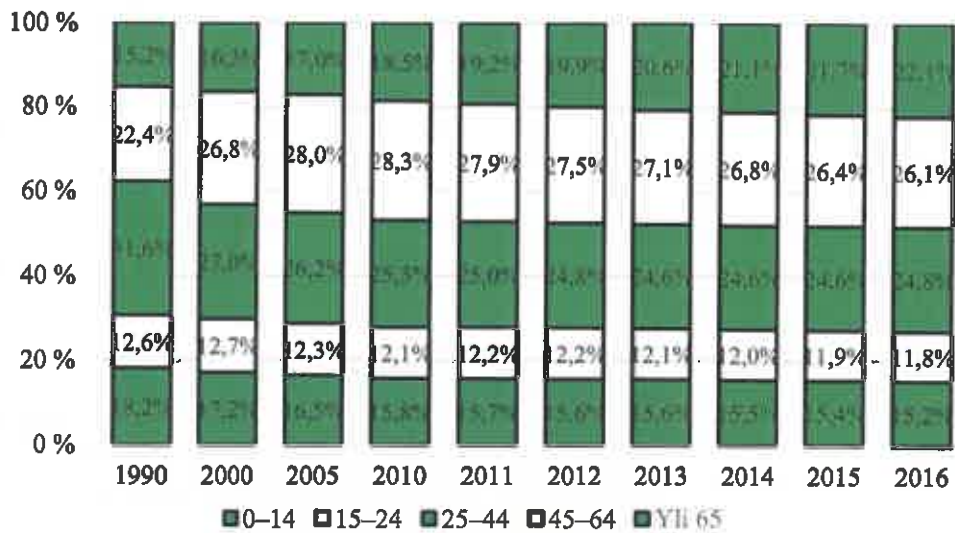

Väestöennusteen mukaan väkiluku Laitilassa vuonna 2040 on 8 813 henkilöä ja yli 65-vuotiaiden suhteellinen osuus Laitilan väestöstä nousee 27,5 prosenttiin vuonna 2040, kun se vuonna 2016 on ollut 23,5 prosenttia.

Varsinais-Suomen alueen ikäjakauma vuonna 2016 oli vastaavasti seuraava: 0-14 -vuotiaat 15,2 % 15-24 -vuotiaat 11,8 %, 25-44 -vuotiaat 24,8 %, 45-64 -vuotiaat 26,1 % ja yli 65-vuotiaat 22,1 %.

Seuraavassa kaaviossa on havainnollistettu Varsinais-Suomen väestörakenteen kehitystä eri vuosina.

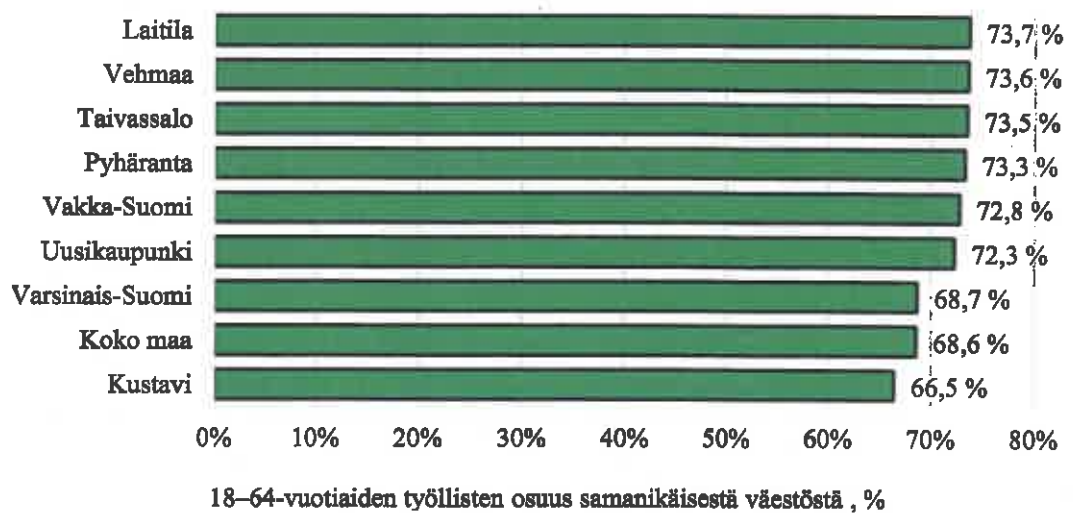
VARSINAIS-SUOMEN IKÄRAKENNE 1990–2016

Laitilan kaupungin työttömyysaste oli 6,1 prosenttia joulukuussa 2017 (9,0 % 12/2016). Työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) oli yhteensä 238, joista sekä naisten että miesten osuus oli 119. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 14 ja yli vuoden työttömänä olleita oli 51. Samana ajankohtana avoimia työpaikkoja oli yhteensä 94 kpl. Vakka-Suomessa työttömyysaste vuoden 2017 joulukuussa oli 7,0 prosenttia, ja Laitilassa työttömyysaste oli seutukunnan alhaisin.

Alla olevassa kaaviossa on kuvattu Vakka-Suomen kuntien työllisyysastetta vuoden 2016 lopussa.

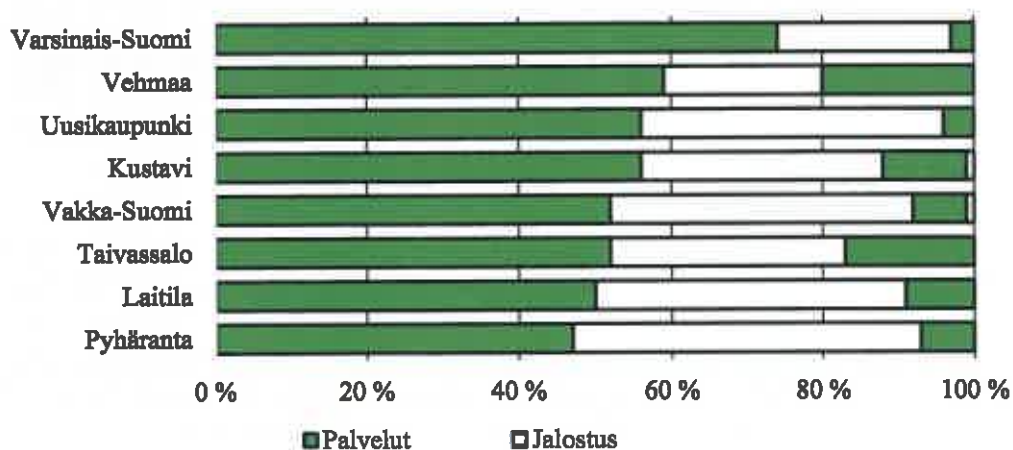
TYÖLLISYYSASTE KUNNITTAIN 2016

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Laitilan kaupungin työpaikkaomavaraisuus on kasvanut vuoden 1993 95,9 prosentista 100,3 prosenttiin vuoden 2015 loppuun mennessä. Työpaikkaomavaraisuus parani hieman edellisvuoden 99,8 prosentista.

Laitilan työpaikkojen kokonaismäärä oli 3 572 vuonna 2015. Työpaikkojen määrä vähentyi edellisvuodesta 47 työpaikalla. Työllisten määrä oli 3 561 (2013: 3 625). Vuoteen 2014 verrattuna teollisuuden työpaikkojen määrä pysyi samana. Vuoden 2014 ja 2015 välisenä aikana alkutuotannon työpaikkojen määrä väheni 9 kpl:lla. Rakentamisen työpaikkojen määrä väheni hieman vuonna 2015.

ELINKEINORAKENNE KUNNITTAIN VAKKA-SUOMESSA 2015

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäynti

Vakka-Suomessa työpaikkojen määrä väheni vuoden 2014 12 633 työpaikasta 12 446 työpaikkaan vuonna 2015. Vakka-Suomen työpaikkaomavaraisuus oli 98,6 prosenttia vuonna 2015 (2014: 98,0 %).

Tilastokeskuksen vuoden 2016 tietojen mukaan Laitilassa on rakennuksia yhteensä 3 504 kpl (2015: 3 503). Niistä on asuinrakennuksia 2 992, liike- ja toimistorakennuksia 89, teollisuusrakennuksia 130 ja muita rakennuksia 293. Kesämökkejä Laitilassa on 1 252 kpl.

1.3.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

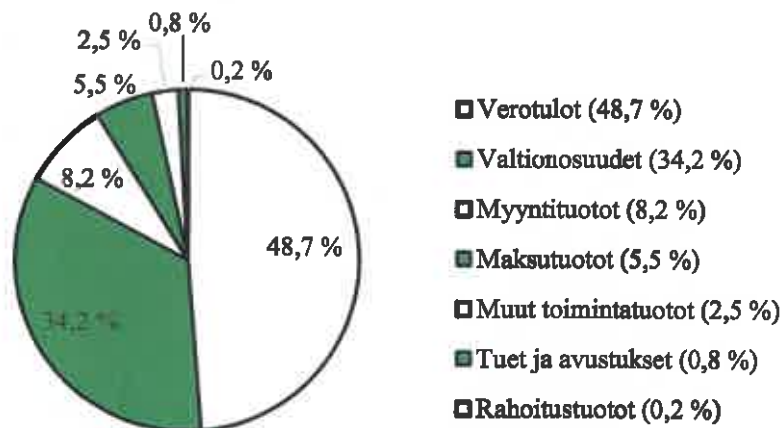
Kaupungin tilikauden alijäämä on 386 604,72 euroa ja tilikauden tulos 680 142,24 euroa alijäämäinen, mikä on kuitenkin hieman parempi kuin vuoden 2017 talousarviossa on ennakoitu. Alijäämän syynä on Pähkinäpensaassa päiväkodin alaskirjaus, jonka nettovaikutus on 1 932 816,97 euroa. Ilman päiväkodin alaskirjausta vuoden 2017 tilikauden ylijäämä olisi ollut 1,57 milj. euroa ja tilikauden tulos olisi ollut 1,43 milj. euroa ylijäämäinen. Kirjanpitolaki, kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta sekä yleisohje kunnan ja kuntayhtymän poistoista velvoittavat kuntia kirjaamaan tilinpäätöksensä taseen omaisuuseristä pois arvottoman ja käyttökelvottoman omaisuuden:

”Tuotannosta poistetun hyödykkeen jäljellä oleva poistamaton menojäädännös poistetaan kokonaan sinä tilivuotena, jona hyödyke poistetaan käytöstä. Mikäli hyödykkeelle odotetaan tulevina vuosina olevan käyttöä kunnan palvelutuotannossa, voidaan hyödykkeestä tehdä toistaiseksi alkuperäisen poistosuunnitelman mukaiset poistot. Mikäli tällaisen hyödykkeen käyttö on lopetettu, eikä sille kolmen seuraavan vuoden aikana tule käyttöä eikä hyödyke tuota tuloa, on jäljellä oleva poistamaton menojäädännös poistettava kokonaan kirjanpidosta.”

Vuonna 2017 verotuloja kertyi yhteensä 29,2 milj. euroa eli noin 0,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Kunnallisveroa tilitettiin kaupungille 25,1 milj. euroa, joka on noin 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2016. Yhteisöveroja kertyi yhteensä noin 2,1 milj. euroa vuonna 2017 eli 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2017 kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: vakituinen asunto 0,4 %, muu rakennus 0,98 % ja yleinen 0,85 %. Kiinteistöverojen tuotto oli 2,0 milj. euroa vuonna 2017, noin 118 000 euroa suurempi kuin vuonna 2016. Valtionosuuksien toteutuma oli 20,5 milj. €. Valtionosuuksia saatiin saman verran kuin vuonna 2016.

Ulkoiset toimintatuotot pienenevät edellisvuodesta 3,2 prosenttia ja koko kuntasektorilla ennakkotilinpäätöksen mukaan toimintatuotot vähenivät 1,2 prosenttia. Toimintatuottojen lasku Laitilassa johtui myyntituottojen (-208 393 €) ja avustusten (-221 299 €) vähenemisestä. Tähän vaikutti perustoimeentulotuen siirto Keilaan ja työllistämistuen väheneminen.

ULKOISET TUOTOT %-OSUUKSITTAIN 2017

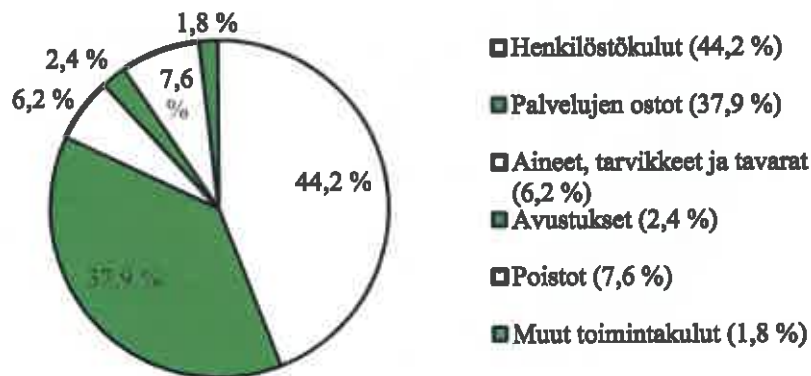
Ulkoiset toimintakulut pienenevät vuodesta 2016 yhteensä 0,8 prosenttia (-425 143 €) ja koko kuntasektorilla lasku oli samaa luokkaa (-1,0 %). Henkilöstökulut kasvoivat 0,1 prosenttia (28 541 €). Palkat kasvoivat 3 prosenttia (620 294 €) ja sivukulut pienenevät 9,3 prosenttia (591 753 €). Lasku sivukuluissa johtuu kilpailukykysovimuksen toimenpiteistä, jotka pienentävät työnantajamaksuja sekä lomarahaleikkauksesta, jonka vaikutukset näkyvät täysimääräisesti vuonna 2017 ja

2018. Palvelujen ostot vähenivät 1,6 prosenttia (364 626 €). Asiakaspalvelujen ostot muilta kuitenkin kasvoivat edellisvuodesta 10 prosenttia. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat lisääntyivät edellisvuodesta 3,6 prosenttia (128 905 €).

Palkkakulujen 3 prosentin kasvu edellisvuoteen nähden johtuu sijaisten palkkamenojen 23 prosentin kasvusta (494 909 €) sekä vakinaisten viranhaltijoiden 0,7 prosentin palkkamenojen kasvusta (128 153 €). Palkkamenoja on budjetoitu talousarviossa hieman toteutumaa enemmän. Alitukset johtuvat mm. seuraavista seikoista. Palkkamenoihin sisältyvät omaishoidon tuet (519 515 €) siirrettiin tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä kohtaan avustukset. Tämän lisäksi palkkamenot sivukuluineen alittivat talousarviossa varatut palkkamäärärahat 744 383 eurolla. Kyseinen palkkamenojen alitus johtuu mm. kiky-sopimukseen liittyvästä lomarahojen 30 %:n leikkauksesta sekä työllistettyjen palkkaamiseen varattujen rahojen käyttämättä jättämisestä. Alituksen merkittävin syy on käytäntö, jossa talousarviopalkat on tallennettu hajautetusti toimialoilla talousarvioon. Vuoden 2018 talousarvion laadinnan yhteydessä keskitettiin palkkojen tallentaminen talouspalveluihin. Vuoden 2017 talousarvion yhteydessä ei tehty palkankorotusvarausta. Sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutuskorvauksia saatiin n. 200 000 euroa budjetoitua enemmän.

Laitilan kaupungin toimintakate parani edellisvuodesta 0,2 prosenttia (86 263 €) ja koko kuntasektorilla toimintakateen vastaava muutos oli 0,9 prosenttia alkuvuonna 2018 julkaistun kuntien tilinpäätösarvion mukaan.

ULKOISET MENOT %-OSUUKSITTAIN 2017

Vuosikate vuonna 2017 oli 3,95 milj. €, joka oli 21,6 prosenttia edellisvuotta parempi.

Poistot ja arvonalentumiset kaksinkertaistuivat (2 262 445 €) edellisvuodesta, johon tuen päiväkodin alaskirjauksesta.

Korkokuluja maksettiin vain 7 997 € eli 36 prosenttia vähemmän kuin vuonna

2016. Tämä johtuu ajoittain jopa negatiivisista lyhytaikaisen lainan koroista.

Ilman kustannuslaskennallisia eriä (sisältäen sisäiset erät) käyttötalouden nettomenot kehittyivät edellisen vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattaessa seuraavasti:

Hallintotoimen nettomenot (2,4 milj. €) kasvoivat 37 109 euroa. Menot lisääntyivät 8,6 % ja tulot kasvoivat 15,5 %. Menojen kasvua selittää asuntotoimen siirtyminen teknisen toimen alaisuudesta hallintotoimeen 1.1.2017. Menojen kasvu johtuu lisäksi vuoden 2017 alussa toteutetun organisaatiomuutoksen aiheuttamista henkilöstömuutoksista sekä eläköitymisten yhteydessä syntyneistä päällekkäisistä palkkakustannuksista. Sote- ja maakuntauudistuksen johdosta on hankittu erilaisiin selvityksiin liittyviä asiantuntijapalveluita edellisvuotta enemmän. Tulojen kasvu johtuu kertaluonteisesta käyttömaisuuden myyntivoitosta (205 804 €) siirtymässä IT-laitteiden osalta leasing-rahoituksen käyttöön (myynti ja takaisin vuokraus). Asuntotoimen siirtymisen yhteydessä myös hallintotoimen vuokratuotot ovat kasvaneet edellisvuodesta (204 125 €).

Sivistystoimen nettomenot (12,9 milj. €) pienenevät 57 392 euroa. Menot pienenevät 0,2 % ja tulot kasvoivat 2,0 %.

Vakka-Suomen kansalaisopiston nettomenot (0,6 milj. €) pienenevät 42 589 euroa. Menot pienenevät 1,3 % ja tulot kasvoivat 4,3 %.

Vakka-Suomen musiikkiopiston nettomenot (0,6 milj. €) kasvoivat 15 143 euroa. Menot kasvoivat 10,4 % ja tulot lisääntyivät 23 %.

Sosiaalitoimen nettomenot (26,9 milj. €) pienenevät 276 372 euroa. Menot vähenivät 2,4 % ja tulot 9,5 %. Tulojen väheneminen johtuu valtion avustusten ja kodinhoitoapumaksujen pienemisestä.

Teknisen toimen nettomenot (2,6 milj. €) kasvoivat 304 142 euroa. Menot pienenevät 2,9 % ja tulot vähenivät 16 % edellisvuodesta. Menojen vähenemistä selittää asuntotoimen siirtyminen teknisen toimen alaisuudesta hallintotoimeen 1.1.2017. Tulojen väheneminen selittyy edellisvuotta pienemmällä käyttömaisuuden myyntituotoilla sekä asuntotoimen siirrosta johtuvasta vuokratuottojen vähenemisestä.

Rakennus- ja ympäristötoimen nettomenot (0,9 milj. €) kasvoivat vuodesta 2016 54 113 euroa. Tulot lisääntyivät 40,2 % ja menot pienenevät 10,2 %.

Tarkempia selvityksiä kustannusten muutoksista löytyy kunkin tehtäväalueen kohdalta toimintakertomusosiosta.

Tilinpäätöksen ja talousarvion vertailu:

- Ulkoiset toimintakulut (56,0 milj. €) jäivät 1,2 milj. euroa pienemmiksi kuin lisämäärärahoilla korjatun talousarvion määrärahat.
- Ulkoiset toimintatuotot (10,2 milj. €) muodostuivat 0,5 milj. euroa lisätalousarviolla korjattua talousarviota pienemmiksi.
- Vuosikate (3 950 000 €) muodostui 2 159 576 euroa ja tilikauden tulos (-680 142 €) 140 484 euroa varsinaista talousarviota suuremmaksi.
- Veroja tilitettiin varsinaista talousarviota enemmän: kunnallisveroa 203 728 euroa, osuutta yhteisöverosta 319 188 euroa. Kiinteistöveroja tilitettiin 2 082 euroa vähemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Yhteensä verotuloja saatiin 520 835 euroa arvioitua enemmän.

- Vuoden 2017 aikana valtuusto hyväksyi käyttötalouteen lisämäärärahaesityksiä yhteensä 242 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston käyttötalouteen hyväksymät suurimmat lisämäärärahat olivat seuraavat:

- Päivystävän sairaanhoitajan toiminta 6 000 €
- Kaupungin vesihuoltoon liittyvien toimenpiteiden aloittaminen 235 000€
- Vaalit 1 000 €
- Siirrettiin erikoissairaanhoidon tehtäväalueelta määrärahoja:
 - Perhepalveluihin 182 900 €
 - Toimeentuloturvaan 1 200 €
 - Perusterveydenhuoltoon 229 800 €
 - Vammaispalveluihin 127 700 €

Oleellisimmat talousarvion tehtäväkohtaiset määrärahan ylitykset käyttötaloudessa olivat seuraavat:

- Perusterveydenhuolto: menot ylittyivät 455 364 euroa ja tulot ylittyivät 23 582 euroa
- Vammaispalvelut: menot ylittyivät 192 016 euroa ja tulot ylittyivät 27 598 euroa
- Perhepalvelut: menot ylittyivät 170 767 euroa
- Vakka-Suomen musiikkiopisto: menot ylittyivät 24 809 euroa ja tulot ylittyivät 52 816 euroa
- Liikenneväylät ja alueet: menot ylittyivät 23 345 euroa

Esitetään tilivelvollisille vastuuvapautta, mikäli valtuusto hyväksyy poikkeamat.

Oleellisimmat talousarvion tehtäväkohtaiset määrärahan alitukset käyttötaloudessa olivat seuraavat:

- Iäkkäiden palvelut: menot alittuivat 627 677 euroa ja tulot alittuivat 190 587 euroa
- Erikoissairaanhoido: menot alittuivat 196 521 euroa (menot alittuivat varsinaiseen talousarvioon nähden 738 121,30 €, siirretty muille tehtäväalueille 541 600 €)
- Perusopetus: menot alittuivat 320 558 euroa ja tulot ylittyivät 176 923 euroa
- Kiinteistöt: menot alittuivat 170 589 euroa ja tulot ylittyivät 49 163 euroa
- Vesihuoltolaitos: menot alittuivat 138 941 euroa ja tulot ylittyivät 96 784 euroa
- Tekninen hallinto: menot alittuivat 138 250 euroa

INVESTOINNIT

Investointiosan menot olivat yhteensä 3,9 milj. euroa ja talousarviota 4 648 884 euroa pienemmät. Valtuusto hyväksyi investointiosaan lisämäärärahoja yhteensä 906 000 €.

Suurimmat yksittäiset toteutuneet investointikohteet vuonna 2017 olivat: päiväkotikoti 888 127 euroa, vedenjakeluverkosto 785 128 euroa, Kustaa Hiekan lukutuvan

peruskorjaus 431 282 euroa, Tuunan pallokenttä 203 497 euroa, kaupungintalon kunnostus 149 739 euroa, katujen rakentaminen 146 615 euroa, terveyskeskuksen tilojen kunnostus ja kehittäminen 124 230 euroa, kaavateiden päällystys 104 974 euroa sekä Varpeen koulun kunnostus 100 851 euroa.

Investointeihin myönnettiin lisämäärärahoja seuraavasti: Tuunan pallokenttä 100 000 euroa, Kustaa Hiekan lukutupa 500 000 euroa, Munax Oy:n viemärointikustannukset 31 000 euroa, kaupungin vesihuoltoon liittyvien toimenpiteiden aloittaminen 195 000 euroa sekä Itäkulman koulu 80 000 euroa.

Suurimmat investointikohtaiset alitukset olivat: päiväkotikiinteistö 1 111 873 euroa, terveyskeskus 375 770 euroa, Kustaa Hiekan lukutupa 218 718 euroa sekä vedenjakeluverkostot 2 324 872 euroa. Edellä mainitut jatkuvat vuoden 2018 investointeina.

RAHOITUS

Lainamäärä väheni 1 230 000 eurolla vuonna 2017. Korollinen vieras pääoma oli vuoden 2017 lopussa 14,3 milj. euroa ja asukaskohtainen laina 1 662 euroa. Kaupungin lainarahoitus muodostuu pääasiassa lyhytaikaisesta lainasta. Talousarviossa 2017 arvioitiin, että lainakanta kasvaa 25,0 miljoonaan euroon. Kyseisenä vuotena ei kuitenkaan otettu lisää pitkäaikaista lainaa, vaan rahoitusmuotona käytettiin lyhytaikaista luottorahoitusta. Lainakannan kasvua on hillinnyt investointien arvioitua hitaampi toteutuminen ja positiivinen verotulokehitys.

1.3.4 Arvio tulevasta talouden kehityksestä

Yleinen taloustilanne on todella hyvä ja valtiovarainministeriön talousennuste on vuoteen 2021 asti positiivinen. Verotulokehityksestä johtuen kuntien talous on tällä hetkellä tasapainossa. Kuntataloutta vahvistaa myös mm. kilpailukykyopimuksen toimenpiteistä johtuva toimintamenojen supistuminen. Työttömyysaste ei kuitenkaan ole laskenut odotetusti. Kuntien vuoden 2018 talousarviokyselyn perusteella kunnat kuitenkin näkevät vuoden 2018 haasteellisena mm. investointien merkittävän kasvun vuoksi. Kuntien talouteen tuo epävarmuutta tuleva sote- ja maakuntauudistus. Sote-lakeja ei ole vielä vahvistettu mm. rahoituksen osalta eli paljonko uudistuksen yhteydessä tuloja ja menoja siirtyy kunnilta maakunnille. Epävarmuutta ja haasteista liittyy myös kuntiin jäävään velkamäärään, sote-kiinteistöihin, eläkevastuisiin sekä jäljelle jäävien palvelujen uudelleenorganisointiin. Lisäksi vuonna 2019 laaditaan uusi hallitusohjelma ja uusi julkisen talouden suunnitelma, jotka vaikuttavat kuntien ja maakuntien tilanteeseen ja niiden talouden kehitykseen lähivuosina. Myös korkokehitykseen liittyy epävarmuutta, sillä korkotason on ennustettu lähtevän nousuun vuonna 2019. Jos korot nousevat yhden prosenttiyksikön verran, tarkoittaa se kunnille merkittävää menojen kasvua. (Talous- ja rahoitusfoorumi 8.2.2018.)

Laitilan kaupungin talousnäkökulmat ovat positiivisen väestökehityksen ja verotulokehityksen vuoksi valoisat. Varsinais-Suomen työllisyystilanne on parantunut merkittävästi vuodesta 2016. Telakkateollisuuden ja autoteollisuuden tilauskanta on vahvistunut ja samalla myös Laitilaan on muuttanut uusia asukkaita. Vuoden 2017 loppuun mennessä Laitilan asukasluku on lisääntynyt reilulla sadalla henkilöllä (8 612). Vuonna 2018 Laitilan asukasluvun ennakoidaan olevan 8 680 asu-

kasta eli 160 asukasta enemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Tätä tukee työllisyyden parantumisen lisäksi Laitilaan vuonna 2018 valmistuvat vuokrakerrostalot.

Omat haasteensa kuntataloudelle kuitenkin asettaa uusi kuntalaki, jonka yksi merkittävimmistä uudistuksista liittyy tiukentuneeseen alijäämän kattamisvelvollisuuteen. Jatkossa alijäämän kattamisvelvollisuutta määriteltäessä pohjana käytetään konsernitilinpäätöksen tietoja. Uudistettu kuntalaki on vuodesta 2015 alkaen velvoittanut kaikkia kuntia laatimaan konsernitilinpäätöksen. Arviointimenettelyn käynnistävät uudet kriisikuntakriteerit ovat seuraavat:

- Asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa TAI
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti
- Asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
- Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Laitilan kaupungin vuoden 2017 tuloksen muodostuminen alijäämäiseksi johtuu äskettäin remontoitujen ja käyttökelvottomaksi osoittautuneen Pähkinäpensaapäiväkodin alaskirjaamisesta. Ilman tätä kirjanpidollista toimenpidettä Laitilan kaupungin tulos olisi ollut 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

1.1.2020 toteutettavan sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalvelut siirretään kunnista maakuntien järjestämisvastuulle. Samalla kuntien tulopohja puolittuu entisestä verotulojen ja valtionosuuksien pienenemisen johdosta. Kaikilta kunnilta siirtyy kunnallisveroa 11,71 prosenttiyksikköä maakuntien sote-tehtävien rahoitukseen. Samalla Laitilan valtionosuudet pienenevät 69 prosenttia. Sote-uudistuksen yhteydessä myös suuri osa palveluista ja niiden kustannuksista siirtyy pois kuntien vastuulta. Sosiaali- ja terveysmenojen kasvu pitäisi kuitenkin saada pysähtymään tai muuttumaan negatiiviseksi viimeistään vuoden 2019 talousarviota laadittaessa, jotta valtionosuuspohja muodostuisi Laitilan kaupungin kannalta mahdollisimman edulliseksi. Sosiaali- ja terveystoimen menojen muita toimialoja suurempi kasvu vuosina 2018-2019 heikentäisi Laitilan valtionosuuspohjaa. Uusimpien rahoituslaskelmien perusteella pysyvä siirtymätasaus määritellään 5. vuoden jälkeen uudistuksesta eli vuonna 2024 +/- 100 euroon per asukas.

Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä maakuntiin siirretään korvauksetta lakisääteisten kuntayhtymien eli sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien ja maakunnan liittojen varat, velat ja sitoumukset. Samalla kuntayhtymien maksama korko peruspääomasta jää kunnilta pois. Soten irtain omaisuus siirtyy myös kunnilta korvauksetta maakuntiin. Tasearvot kirjataan toimenpiteen yhteydessä kunnan peruspääomaa vastaan. Jatkossa kunnan suunnitelman mukaiset poistot ovat omaisuuden siirtymisen jälkeen pienemmät. Lainat jäävät kuitenkin kuntien taaseeseen. Maakunnat vuokraavat kunnilta sote-palveluihin liittyvät toimitilat 3-4 vuodeksi, jolloin kuntien vuokratulot kasvavat vastaavalla aikajaksolla. Koska maakunnat eivät osta kunnilta sote-toimitiloja, niihin liittyvät lainat ja poistot jäävät kunnille. Laitilan kaupungin omien kiinteistöjen käyttöä tulee tästä johtuen selvittää ja tehostaa ja tarpeettomat kiinteistöt tulisi laittaa myyntiin. Kiinteistöjen

myynti pitäisi ajoittaa vuosille 2018 ja 2019, jotta peruskunnan taloudellinen asema olisi mahdollisimman hyvä ennen sote-uudistuksen toteutumista 1.1.2020.

Vuoden 2015 talousarvion valmistelun yhteydessä aloitettiin palvelurakenneselvitystyö, jonka tarkoituksena on säästötoimenpiteiden aikaansaaminen toimintatapoja tehostamalla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2016 palvelurakenneohjelman taloudelliset tavoitteet. Nettosäästötavoitteeksi vahvistettiin koko kaupungin tasolla 1,5 miljoonaa euroa, joka kohdistuu vuosille 2017 - 2019. Sote- ja maakuntauudistuksen toteutumisen siirryttyä vuodelle alkamaan 1.1.2020, myös säästötavoitteiden toteutumisen realistinen aikataulu todennäköisesti siirtyy.

Tulevien vuosien investointihankkeet ja niiden kehitys vaikuttavat oleellisesti kaupungin velkakehitykseen. Voimassa olevan rakentamishjelman toteuttaminen sellaisenaan saattaa merkitä lainamäärän kasvua kohtuuttoman suureksi. Vuonna 2017 käytettiin kuitenkin alle puolet hyväksytyistä investointimäärärahoista. Tästä ja positiivisesta verotulokehityksestä johtuen kaupungin velka ei ole lisääntynyt talousarviossa ennakoidulla tavalla. Tästä johtuen toisenkin uuden päiväkodin rakentamisen rahoittaminen olisi järkevää ja muita vaihtoehtoisia rahoitustapoja edullisempaa toteuttaa omaan taseeseen rakentamalla.

1.3.5 Henkilöstöasiat ja sosiaaliset asiat

Kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2017 yhteensä 746 henkilöä (745 henkilöä 31.12.2016), joista määräaikaisia oli 246, oppisopimuslaisia 2 ja työllistettyjä 15. Kaupungin vuoden 2017 henkilöstökertomuksessa analysoidaan henkilöstöön ja työhyvinvointiin liittyviä asioita tarkemmin.

Henkilöstömäärän kasvua pyritään hillitsemään auki tulevien vakanssien täyttölupien tarkemmalla tarkastelulla. Mahdolliset henkilöstövähennykset pyritään toteuttamaan luonnollisen poistuman kautta eläköitymisten yhteydessä, jolloin tehtäviä pyritään järjestelemään uudelleen. Vuoden 2018 aikana on tavoitteena ottaa käyttöön vakanssiluettelot, joiden avulla henkilöstömäärän kehitystä on helpompi seurata.

Palveluhankinnoissa kuin kaupungin omissa toiminnoissa huomioidaan sosiaalisia näkökohtia seuraavasti:

- Työelämän perusoikeuksien noudattaminen (Kansainvälisen työjärjestön (International Labour Organization, ILO) yleissopimuksia, YK:n lapsen oikeuksien sopimusta, vähimmäispalkkoja ja työaikoja koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä yleisiä ympäristö-, terveys- ja turvallisuusvaatimuksia)
- Verojen maksaminen (harmaan talouden välttäminen)
- Työttömien tai vajaakuntoisten työllistämiselvoite voidaan liittää vaatimukseksi osana hankintoja ja kilpailutusprosesseissa. Kaupunki huolehtii omalta osaltaan tästä Palke 5 & Palke 7:n toiminnoissa, joiden päätehtävänä on työttömien ja/tai vajaakuntoisten työllistäminen.
- Oppisopimuskoulutettavien ottaminen voidaan liittää vaatimukseksi hankinnoissa ja näitä otetaan kaupunkikonsernin sisällä säännöllisesti.
- Riskialojen kohdalla sosiaaliset-, ympäristö- ja ihmisoikeusnäkökohdat huomioidaan myös materiaalihankinnoissa tulevaisuudessa (mm. elintarvike, it- ja tele,

kalastus, kemia, koru, leikkikalu, lääke, matto, tekstiili- ja vaatetus, puu, puolustus, raaka-aine).

1.3.6 Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Tasa-arvolain 4 §:n mukaisesti viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Toiminnallisella tasa-arvolla Laitilan kaupungissa tarkoitetaan sukupuolten tasa-arvon huomioonottamista ja edistämistä Laitilan kaupungin toiminnoissa ja palveluissa.

1.3.7 Korruption ja lahjonnan torjuminen

Kunnan ulkopuolisten tahojen tarjoaman taloudellisen etuuden hyväksyttävyyden arvioinnissa keskeisenä säädöspohjana ovat viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden asemaa koskevat yleiset säännökset sekä rikoslain rangaistussäännökset. Viranhaltijalain 17 §:n nojalla viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Viranhaltijan on toimittava tehtävässään tasapuolisesti ja käyttäytyvä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Viranhaltija ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista taloudellista tai muuta etua, josta säädetään rikoslain 40 luvussa. Viranhaltijan on vältettävä menettelyä, joka voi heikentää luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen.

Kuntien ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö lisääntyy jatkuvasti ja tämä tuo uusia haasteita kunnallishallinnon toimintatavoille suhteessa yksityiseen sektoriin. Julkisen vallan käyttäjiltä edellytetään puolueettomuutta ja riippumattomuutta. Kun esimerkiksi yksityinen yritys on tarjoamassa kunnan henkilöstölle tai luottamushenkilölle matkaa, matkan hyväksyttävyyden arvioinnissa keskeisenä arviointikriteerinä on se, voiko etuuden hyväksyminen tai lahjan vastaanottaminen olla omiaan heikentämään luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen. Suomessa ei ole olemassa euromääräistä rajaa kielletylle etuudelle, joten hyväksyttävyyden arviointi on aina tapauskohtaista. Lähtökohtana on henkilön oma arvio toiminnan hyväksyttävyydestä. Vaikka etujen vastaanottaminen ei täyttäisi rikoksen tunnusmerkistöä, saattaa tulkinnanvaraisten etujen vastaanottaminen aiheuttaa negatiivista julkisuutta. Tarjotuista eduista on aina mahdollista kieltäytyä.

Virkamatkoissa lähtökohtana voidaan pitää, että kunta itse maksaa viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden matkat. Mikäli esimerkiksi ulkomaanmatka katsotaan virkatehtävien hoidon vuoksi tarpeelliseksi, huolehtii kunta pääsääntöisesti itse matkan aiheuttamista kustannuksista. Matkakustannuksia ovat esimerkiksi lentomatkat, oman auton käyttökustannukset sekä joukkoliikennevälineiden käyttömaksut. Yritysten tarjoamiin matkoihin on syytä suhtautua pidättyväisesti, jos viranhaltijalla ja luottamushenkilöillä saattaa asemansa perusteella olla tosiasiallista vaikutusvaltaa tehtäessä esim. etuuksia tarjonnutta yrityksiä koskevia päätöksiä ja hankintoja. Jos ulkopuolinen taho lähettää kutsun nimetyille

henkilölle, saattaa tämä herättää epäilyksen siitä, että yritys haluaa tarjota matkan nimenomaan tietylle yrityksen kannalta vaikutusvaltaiselle henkilölle ja tätä kautta pyritään vaikuttamaan kunnalliseen päätöksentekoon epäasiallisin keinoin.

1.3.8 Ympäristöasiat

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaan kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Lupalautakunta toimii em. lain tarkoittamana Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on ympäristönsuojelun valvomiseksi ja edistämiseksi kunnassa:

- huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristöön liittyvistä asioista muille viranomaisille
- huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valituksesta ja koulutuksesta kunnassa
- edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä suorittaa muut sille hallintosäännössä määrätyt tehtävät

Laitilan kaupungin liittyminen Hiilineutraali kunta (HINKU)-hankkeeseen on mahdollistanut valtion tuen saamisen cleantech-hankintoihin, kuten kaupunginviirastoon ja terveyskeskukseen asennettuihin aurinkovoimaloihin. Kaupunki laskuttaa kiinteistöiltä jätelain valtuuttamaa ekomaksua. Ekomaksulla katetaan vaarallisten ja hyötyjätteiden keräyksestä sekä jäteneuvonnasta aiheutuneita kuluja. Laitilan kaupunki on Hinku- kuntana sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Edellä mainittujen tehtävien ja velvoitteiden tavoittamiseksi kaupungin organisaatioon on perustettu ympäristöpäällikön virka, jota avustaa palvelusihteri 15 %:n työpanoksella.

1.3.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista selkoista

Valtion toimenpiteiden arvioidaan heikentävän kuntataloutta vuonna 2018. Hallitusohjelma sisältää toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Kuntien menoja vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen, varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen kasvattaminen sekä asiakasmaksujen korottaminen sosiaali- ja terveystoimessa. Kuntaliiton selvityksen mukaan hallitusohjelman sopeutustoimet

eivät ole edenneet kunnissa odotetulla tavalla, vaan säästötavoitteista vain kolmannes on toteutumassa. Valtionosuuksia on vähennetty vuodelle 2018 oletuksella, että kunnat ovat toteuttaneet hallitusohjelmaan sisällytetyt säästötoimet.

Kilpailukykyopimukseen sisältyvä lomarahojen leikkaus pienentää kuntien työvoimakustannuksia vuoden 2017 osalta 309 milj. euroa ja vuoden 2018 osalta 312 milj. euroa. Toisaalta lomarahaleikkaus pienentää kuntien kunnallisverotuottoa n. 65 milj. euroa sekä vuonna 2017 että vuonna 2018 eli yhteensä 130 milj. euroa. Lisäksi kuntien valtionosuuksia vähennetään lomarahaleikkauksen johdosta vuonna 2017 309 milj. euroa ja 312 milj. euroa vuonna 2018.

Laitilan kaupunki alensi alijäämäisestä vuoden 2018 talousarviosta huolimatta 0,25 prosenttiyksiköllä veroprosenttia vuodelle 2018 (20,5 %). Tämä ratkaisu vaikuttaa heikentävästi Laitilan talouskehitykseen. Kuntaliiton tuoreimman verotuloennusteen mukaan Laitilan kunnallisverotulot kasvavat 0,4 prosenttia vuodesta 2017. Kasvu olisi aiemmalla veroprosentilla ollut suurempi ja kunnallisverotuloa olisi saatu n. 280 000 euroa enemmän vuonna 2018 ja myös tulevina vuosina. Vuonna 2018 yhteisöverotulot pienenevät ennusteen mukaan 4,2 prosenttia ja kiinteistöverotulot 0,9 prosenttia vuodesta 2017. Tähän vaikuttaa vuoden 2017 kuntien yhteisöverotuloja kasvattanut yksittäinen yrityskauppa.

Päätösten mukaiset valtionosuudet ovat yhteensä 20 684 685 euroa vuonna 2018. Kaupungin talousarviossa on budjetoitu valtionosuuksia yhteensä 20 831 905 euroa. Talousarvio pohjautuu valtionosuuksien osalta Kuntaliiton vuoden 2018 ennakkolaskelmaan, jossa Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuutena on käytetty vuoden 2017 valtionosuutta, joka oli 516 959 euroa. Vuodelle 2018 kyseistä valtionosuutta myönnettiin 144 507 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Päätös asiasta saatiin talousarvion vahvistamisen jälkeen joulukuussa 2017.

Sote- ja maakuntauudistuksesta johtuen vuoden 2020 veroprosenttia ei ole mahdollista korottaa tai alentaa, vaan se pysyy samana kuin vuodelle 2019 päätetty veroprosentti. Vuoden 2019 veroprosentin sekä vuoden 2021 veroprosentin (ja siitä eteenpäin) kunnat voivat normaalikäytännön mukaisesti päättää itse. Vuoden 2018 alijäämäisestä talousarviosta ja vuoden 2019 alijäämäisestä taloussuunnitelmasta johtuen, on todennäköistä, että vuoden 2019 tuloveroprosenttia on korotettava, jotta Laitilan kaupungin talous olisi mahdollisimman hyvin tasapainossa sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa.

Kaupunki on jo vuosien ajan käyttänyt investointien rahoitukseen ja maksuvalmiuden hoitamiseen lyhytaikaista lainaa. Korkotaso on vuonna 2017 ollut ajoittain negatiivinen, joten korkomenoihin on syntynyt säästöjä. Vuonna 2015 eri pankkien kanssa tehtiin korkosuojauksiin liittyvät yleisjohdannaissopimukset, jotka päivitettiin vuoden 2018 alussa. Helmikuussa 2018 osa lainakannasta muutettiin pitkäaikaiseksi lainaksi, jonka korko suojattiin mahdollisen koronnousun varalta.

Arvioitaessa riskejä ja epävarmuustekijöitä ne voidaan luokitella useampaan kategoriaan. Kaupunki on riskianalyysissään käyttänyt seuraavaa jaottelua: toiminnalliset-, taloudelliset-, turvallisuus ja työsuojelulliset riskit. Osa riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaan kategoriaan.

Vuoden 2017 lopussa Laitilan riskienhallintaohjelmaan sisältyy 75 riskiä, joista

29 on toiminnan riskejä, 14 henkilöriskejä, 9 talousriskejä ja 23 turvallisuusriskejä.

Toiminnallisia riskejä ovat toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, organisatorikenteeseen, sopimuksiin ja hankintoihin, omaisuuden sekä viestintään ja sidosryhmiin liittyvät riskit. Toiminnallisista riskeistä suurimmat liittyvät tiedonkulkun henkilöstövaihdosten tai sairastapausten yhteydessä, ohjeiden puuttumiseen sekä kiinteistöjen kunnossapitoon.

Omaisuuden vahinkoriskejä ja toiminnan häiriöttömyyteen liittyviä riskejä on rajattu vakuutuksilla. Vakuutusten ajanmukaisuus tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti kerran vuodessa ja muuten tarvittaessa. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa meklariyhtiö Novum. Laitilan kaupungin vakuutukset on keskitetty Pohjolaan.

Taloudellisia riskejä aiheuttavat taloussuunnittelu, rahoitusratkaisut, investoinnit ja hankkeet sekä kulurakenne. Merkittävimmät taloudelliset riskit Laitilassa koetaan liittyvän suhdannevaihteluihin, lainsäädännön muutoksiin sekä kaupungin talouden vakauttamisohjelman epäonnistumiseen. Riskinä koetaan myös Laitilan talouden tilan heikkeneminen yhdistettynä lisääntyvien investointien aiheuttamaan lainarahoituksen huomattavaa kasvuun. Suhdannevaihteluihin ja lainsäädännön muutoksiin liittyviin riskeihin kuuluvat esim. verotulojen ja valtionosuuksien pieneneminen sekä muuttuvat lakisääteiset velvoitteet, joilla on kustannuksia lisääviä vaikutuksia. Kaupungin korkoriski on jo vuosien ajan ollut melko suuri.

Henkilöriskejä ovat työyhteisöön ja työsuhteisiin liittyvät riskit sekä saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät riskit. Henkilöstön osaaminen ja sen saatavuus ovat tällä hetkellä kohtuullisen hyvällä tasolla. Joillakin aloilla uuden henkilökunnan saatavuus, erityisesti sijaisten osalta, koetaan haasteena. Lisäksi oleelliseksi riskitekijäksi koetaan ikääntyminen ja eläköitymiset.

Turvallisuusriskejä ovat mm. turvallisuuden johtaminen, toimitilaturvallisuus, tietoturvallisuus ja ympäristöturvallisuus. Merkittävimmiksi riskeiksi koetaan virastotalolla varapoistumisovien puuttuminen ja koko kaupungin osalta lukitus- ja hälytysjärjestelmiin liittyvät riskit.

Työsuojeluun liittyvistä riskeistä merkittävimmiksi koetaan sisäilmaongelmiin liittyvät riskit, onnettomuustilanteiden pelastautumisharjoitusten puuttuminen, kuulutusten huono kuuluvuus eri tiloissa sekä kiireen aiheuttama stressi. Edellä mainittujen riskien toteutuminen Laitilassa on mahdollista, mutta niihin voidaan varautua huolellisella ja ennakoivalla suunnittelulla ja seurannalla. Riskien tiedostaminen auttaa poistamaan ja vähentämään riskejä muuttamalla ja kehittämällä mahdollisuuksien mukaan toimintatapoja ja käytäntöjä. Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2018 alussa Laitilan kaupungille laaditun uuden valmiussuunnitelman.

1.4. SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

1.4.1 Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Sisäisen valvonnan ohjeistaminen tapahtuu sääntöjen ja toimintaohjeiden avulla. Sisäisen valvonnan säännön lisäksi on hallintosääntö, palkkiosääntö, talousarvion laadintaohjeet ja täytäntöönpano-ohjeet, hankintaohje, laskutus- ja perintäohjeet

sekä tilinpäätöksen laadintaohjeet. Hallintosääntö päivitettiin 1.6.2017. Hallintosääntöä täydennetään tarpeellisilta osin erilaisilla ohjeilla.

Talous- ja laskentatoimi raportoi valtuutettuja, hallitusta, lautakuntien puheenjohtajia sekä talousarvion tehtävätasosta vastaavia viranhaltijoita siitä, miten talousarvio ja sen tavoitteet ovat toteutuneet talouden 31.3., 31.5. ja 30.9. tilanteessa. Raportti sisältää selvityksen kaupungin talouden kokonaistilanteesta. Lisäksi kaupunginhallitusta ja hallintokuntia raportoidaan tehtävätason menojen ja tulojen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman, investointiosan toteutuman sekä lainakannan kehityksestä kuukausittain. Julkisista hankinnoista annetun lain noudattamista valvoo talous- ja hallintojohtaja. Hankintalainsäädäntö uudistui 1.1.2017. Uuden hankintalain myötä hankintaohjeet päivitettiin ja uusi hankintaohje astui voimaan 1.1.2018. Talous- ja hallintojohtaja valvoo kaupungin käteiskassojen hoitoa pääsääntöisesti kerran vuodessa tehtävillä tarkistuksilla.

Laitilan kaupungista puuttuu vielä toistaiseksi valtuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Niiden luominen ajoittuu vuodelle 2018.

1.4.2 Riskien hallinnan järjestäminen

Kuntalaki velvoittaa, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty. Lisäksi on otettava kantaa siihen, että onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella, miten suunnittelukaudella on tarkoitus kehittää sisäistä valvontaa ja sen prosessia sekä annettava selonteko merkittävistä riskeistä.

Vuonna 2011 Laitilan kaupungille hankittiin riskienhallintaohjelma. Vuosien 2011 – 2012 aikana kartoitettiin eri hallintokuntien riskit ja toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi. Vuonna 2013 valmistui ensimmäinen riskienhallintasuunnitelma. Tätä työtä jatkettiin vuosien 2016 ja 2017 aikana, jolloin hallintokunnat päivittivät jo olemassa olevaa riskienhallintaohjelmaa. Lisäksi vuoden 2014 alussa kartoitettiin työpaikkakohtaisesti työsuojelulliset riskit.

Riskienhallintatyötä on vuosina 2015-2016 laajennettu koskemaan eri tehtäväalueita. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä tähän tavoitteeseen ei ole vielä kaikkien hallintokuntien osalta päästy. Jatkossa tilinpäätöksen tehtäväkohtaisiin tarkasteluihin on sisällytettävä myös riskien arviointi tehtäväkohtaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta tullaan päivittämään vuoden 2018 aikana.

Riskienhallinta ja sisäisen valvonnan työ tulee ulottaa tytäryhtiöihin. Jatkossa myös konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tulee raportoida konsernijohtoa konserniyhtiöiden merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyydestä. Lisäksi tytäryhtiöiden tulee antaa selvitys merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Laitosten turvallisuussuunnitelmat toimivat osana toiminnan riskien hallintaa. Ne on laadittu ja niitä päivitetään tarpeen mukaan.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden lainoille kaupungin omavelkaisen takauksen. Näistä takausvastuista ei ole aiheutunut kaupungille taloudellisia tappioita. Jos kaupungin omistus ei ole 100 %:n luokkaa, vaaditaan pääsääntöisesti vasta-vakuus.

1.4.3 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioiminen valvontaa suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Hallintokunnat ovat tehneet riskikartoituksia. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia.

Sisäistä valvontaa suoritetaan raportointikäytäntöjen ja työrutiinien kautta ja osana normaaleja johtamiskäytäntöjä, jolloin johto seuraa muun muassa määrärahojen käyttöä ja päätösten toimeenpanoa. Asioita käsitellään toimialojen johtoryhmissä ja osastopalavereissa. Kaupungin sisäinen tarkastus on ostettu tilintarkastusyhteisöltä. Sen lisäksi talouspalveluissa seurataan, miten hallintokunnat noudattavat talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Vuoden 2017 aikana suoritettiin ALV-kirjausten tarkistus.

1.4.4 Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta, hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.5. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

TULOSLASKELMA, TIIVISTETTY

(1 000 €)	2017	2016	Muutos-%
Toimintatuotot	10 160	10 499	-3,2 %
Toimintakulut	-56 030	-56 455	-0,8 %
TOIMINTAKATE	-45 870	-45 956	-0,2 %
Verotulot	29 232	28 684	1,9 %
Valtionosuudet	20 509	20 487	0,1 %
Rahoitustuotot- ja kulut			
Korkotuotot	0	0	-
Muut rahoitustuotot	89	48	86,1 %
Korkokulut	-8	-12	-35,7 %
Muut rahoituskulut	-3	-1	101,4 %
Rahoitustuotot- ja kulut yht.	79	34	131,2 %
VUOSIKATE	3 950	3 249	21,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 630	-2 368	95,6 %
Satunnaiset erät	0	0	-
TILIKAUDEN TULOS	-680	881	-177,2 %
Tilinpäätössiirrot	294	149	96,7 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-387	1 030	-137,5 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toimintatuotot/toimintakulut	18,1 %	18,6 %
Vuosikate/poistot	85,3 %	137,2 %
Vuosikate, €/asukas	458,7	382,0
Asukasmäärä	8 612	8 505

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 18,1 % (2016 18,6 %), laskenta-kaava: $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$.

Tunnusluvulla kuvataan maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku on hieman pienentynyt edellisvuodesta. Toimintatuotot ja toimintamenot ovat molemmat hieman vähentyneet vuodesta 2016. Saatu prosenttiosuus vähennettyinä

sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valti-onosuuksin (81,9 %).

Toimintakate -45 869 840 € (2016 -45 956 103 €)

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus. Toimintakate on parantunut 86 263 € eli 0,2 %.

Vuosikate 85,3 % poistoista (2016 137,2 %), laskentakaava: $100 \cdot \frac{\text{Vuosikate}}{\text{Poistot ja arvonalentumiset}}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Vuosina 2012 – 2016 Laitilan kaupungin poistot ovat keskimäärin 53 % nettoinvestointeja pienemmät. Tilanne korjaantuu vähitellen, koska poistoai-koja on pienennetty vuodesta 2013 lähtien. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä on kirjattu alas käytöstä poistettu päiväkotitoiminta. Tästä johtuen tunnusluku on merkittävästi heikompi kuin vuonna 2016.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuonna 2017 tulorahoitus ei ole riittävä, sillä vuosikate on 3 950 000 € ja poistot 4 630 143 €. Vuonna 2016 vuosikate oli 3 248 630 € ja poistot 2 367 697 €. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä on kirjattu alas käytöstä poistettu päiväkotitoiminta. Tästä johtuen poistot ovat poikkeuksellisesti puolta suuremmat kuin edellisvuonna.

Tilikauden tulos -680 142 € (2016 +880 933 €)

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulos oli kuitenkin laadittua talousarviota (TA 2017) 140 484 euroa ja muutostalousarviota 101 516 euroa parempi.

1.6. TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA, TIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 950	3 249
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	-235	-219
Toiminnan rahavirta yht.	3 715	3 030
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 918	-5 284
Rah.osuudet inv.menoihin	15	617
Pys. vast. hyöd. luov.tulot	266	492
Investointien rahavirta yht.	-3 637	-4 175
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA YHT.	78	-1 146
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	-1 230	2 120
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 232	-743
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHT.	2	1 377
RAHAVAROJEN MUUTOS	80	232
RAHAVARAT 1.1.	351	119
RAHAVARAT 31.12.	431	351

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (5 vuotta), 1 000 e	-8 133	-8 211
Investointien tulorahoitus, %	101,2	69,6
Lainanhoitokate	2,2	1,7
Kassan riittävyys, pv	2,6	2,1
Asukasmäärä	8 612	8 505

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta 78 307 € ja sen kertymä 5 vuodelta -8 133 000 € (2016 kertymä -8 211 000 €).

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo

tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien kertymä -tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus 101,2 % (2016 69,6 %), laskentakaava: $100 * \text{Vuosi- kate} / \text{Investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. **Laitilassa vuonna 2017 kaikki investoinnit on rahoitettu tulorahoituksella.**

Lainanhoitokate 2,2 (2016 1,7), laskentakaava: $(\text{Vuosi- kate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanhoitolyhennykset})$.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. **Laitilan lainanhoitokyky oli hyvä vuonna 2017.**

Kassan riittävyys 2,6 pv (2016 2,1 pv), laskentakaava: $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. **Kassan riittävyys oli vuonna 2017 vain 2,6 päivää, kun koko maassa kassan riittävyys oli 40 päivää vuonna 2016.**

1.7. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE VASTAAVAA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	398	396
Aineelliset hyödykkeet	48 159	48 911
Sijoitukset	7 397	7 405
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	55 954	56 712
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	787	564
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	203	208
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1 711	2 093
Lyhytaikaiset saamiset	3 245	3 539
Saamiset yht.	4 956	5 632
Rahoitusarvopaperit	199	169
Rahat ja pankkisaamiset	232	182
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 590	6 191
VASTAAVAA YHT.	62 330	63 467

TASE VASTATTAVAA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30 730	30 730
Rahastot	0	0
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	6 210	5 180
Tilikauden yli-/alijäämä	-387	1 030
OMA PÄÄOMA YHT.	36 554	36 941
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	1 166	1 459
PAKOLLISET VARAUKSET	28	28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	802	758
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 926	2 890
Lyhytaikainen vieras pääoma	20 855	21 391
VIERAS PÄÄOMA YHT.	23 781	24 281
VASTATTAVAA YHT.	62 330	63 467

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	60,5	60,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	39,7	40,7
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	40,1	40,8
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	5,8	6,2
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	676,2	730,2
Lainakanta 31.12., 1000 €	14 315	15 545
Lainakanta, €/asukas	1 662	1 828
Lainasaamiset, 1000 €	774	774
Asukasmäärä	8 612	8 505

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseen liitetiedoissa on tase-erien tarkemmat erittelyt. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste 60,5 % (2016 60,5 %), laskentakaava: $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$.

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 % ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. **Laitilassa omavaraisuusaste pysyi samana kuin edellisvuonna ja on alle tavoitetason. Vuoden 2015 ja 2016 aikana omavaraisuusaste heikentyi 1,9 %-yksikköä.**

Suhteellinen velkaantuneisuus 39,7 % (2016 41 %), laskentakaava: $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. **Vuonna 2016 suhteellinen velkaantuneisuus koko maassa oli 55,6 %. Laitilan suhteellinen velkaantuneisuus 39,7 % on selkeästi kuntien keskimääräistä tasoa pienempi.**

Kertynyt ylijäämä 5,8 milj.€ (2016 6,2 milj. €), laskentakaava: Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)+Tilikauden ylijäämä (alijäämä).

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana (tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina).

Kertynyt ylijäämä/asukas 676,2 € (2016 730,2 €)

Kertynyt ylijäämä pieneni vuodesta 2016 asukasta kohden 54 euroa. Kaikkien kuntien kertynyt ylijäämä/asukas oli 1 892 euroa vuonna 2016.

Lainakanta 31.12.2017 oli 14,3 milj.€ (2016 15,5 milj. €), laskentakaava: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat).

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat/asukas 1 662 € (2016 1 828 €)

Laitilan asukaskohtainen lainamäärä väheni 166 euroa asukasta kohden vuonna 2017. Vuonna 2017 koko maassa lainat/asukas olivat kuntien tilinpäätösten ennakotietojen mukaan 2 921 euroa.

Lainasaamiset 31.12.2017 774 000 € (2016 797 000 €)

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.8. KOKONAISTULOT JA -MENOT

KOKONAISTULOT JA -MENOT

Tulot (1 000 e)	2017	Menot (1 000 e)	2017
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	10 160	Toimintakulut	-56 030
Verotulot	29 232	Valm. omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	20 509		
Korkotuotot	0	Korkokulut	-8
Muut rahoitustuotot	89	Muut rahoituskulut	-3
Satunnaiset tuotot	0	Satunnaiset kulut	0
Varsinainen toiminta yht.	59 991	Varsinainen toiminta yht.	-56 041
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pys. vast. hyöd. myyntivoitot	0	Pys. vast. hyöd. myyntitappiot	0
		Pakollisten varausten muutos	0
Tulorahoituksen korjauserät yht.	0	Tulorahoituksen korjauserät yht.	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	15	Investointimenot	-3 918
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	266		
Investoinnit yht.	281	Investoinnit yht.	-3 918
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	0	Antolainasaamisten lisäys	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-130
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-1 100
Rahoitustoiminta yht.	0	Rahoitustoiminta yht.	-1 230
KOKONAISTULOT YHT.	60 272	KOKONAISMENOT YHT.	-61 189

Kokonaistulot ovat pienentyneet edellisvuodesta 2,7 milj. euroa ja kokonaismenot ovat pienentyneet 0,8 milj. euroa.

1.9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.9.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Laitilan kaupungin konserniin kuuluu 14 tytäryhteisöä, joista 9 on kiinteistöosa-
keyhtiötä, 2 osakeyhtiötä ja 3 kuntayhtymää. Osakkuusyhteisöjä on yhteensä 6
kpl. Osakkuusyhteisöihin kuuluvaa Kiinteistö Oy Laitilan Yrityspuistoa ei ole yh-
distelty konsernitilinpäätökseen, koska muista osakkuusyhteisöistä poiketen, sen
omistusta ei ole kirjanpidossa kirjattu osakkeisiin.

LAITILAN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE

	Määrä
Yhdistelty kokonaan	
Tytäryhteisöt	-
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	9
Kunnallista liiketoim. harjoittavat yhtiöt	2
Muut yhtiöt	-
Osuuskunnat	-
Yhdistykset	-
Säätiöt	-
Kuntayhtymät	3
Yhteensä	14
Osuus voitosta/tappiosta yhdistelty	
Osakkuusyhteisöt	5
Yhteisyhteisöt	-
Yhteensä	5

1.9.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungin konserniohjauksessa noudatetaan kaupunginvaltuuston vuonna 2012
(kv § 9) hyväksymiä konserniohjeita. Uudistetuissa konserniohjeissa on kiinni-
tetty aikaisempaa enemmän huomiota konserniraportin sisältöön, kaupungin toi-
mielinten toimivallan jakoon, keskitettyihin toimintoihin, kuntakonsernin valvon-
taan ja kaupungin edustajien ohjeistukseen.

Ohjeiden tarkoituksena on edistää yhteisen kokonaisnäkömyksen muodostamista
sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

1.9.3 Olennaiset kaupunkikonsernia koskevat tapahtumat

Kaupungin tilintarkastuksen suorittanut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy
suoritti Kiinteistö Oy Keskevaaria ja Kiinteistö Oy Suulinmäen teollisuutta lu-
kuun ottamatta myös tytäryhteisöjen tilintarkastuksen.

1.9.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta valvonnasta

Kiinteistöyhtiöiden taloudellinen tilanne on tällä hetkellä suhteellisen hyvä. Tu-
levaisuuden näkymät vuokratuottojen osalta ovat hyvät, mikä tulee jatkossakin

pitämään yhtiöiden taloustilanteen hyvänä. Tulevaisuuden välttämättömät hankkeet tulevat nostamaan eräiden yhtiöiden velkaantuneisuutta ja näin kokonaisuudessaan omavaraisuusaste tulee heikkenemään.

Jääkukko Oy:n talous tulee olemaan tiukka niin kauan, kunnes sen lainat on maksettu. Lainat tulevat hoidetuksi vuoteen 2023 mennessä.

Laitilan Terveyskodin tehtävän muutokset myötä kasvaa sen vastuu toiminnan sopeuttamisesta lähivuosina. Tavoitteena on omavastuinen toiminta.

Laitilan Lämpö Oy jatkaa kaupunkienemmistöisenä yhtiönä pyrkien lisäämään kotimaisella polttoaineella tuotetun lämpöenergian osuutta. Laitilassa kaukolämpö on kilpailukykyinen lämmitysmuoto. Uudisrakennusten lämmöntarpeen pieneminen, vanhojen rakennusten peruskorjaus ja ilmaston lämpeneminen muuttavat jatkossa kaukolämmön toimintaympäristöä. Haasteisiin vastataan tuotamalla lämpöenergiaa mahdollisimman energiatehokkaasti ja pienin ympäristövaikutuksin vähentämällä edelleen öljyn käyttöä lämmön tuotannossa.

1.9.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeiden mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Konsernijohto (kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talous- ja hallintojohtaja) vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Toimialajohtaja seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa konsernijohdolle.

Konserniohje on sisällytetty osaksi uudistettua 1.6.2017 voimaan tullutta hallintosääntöä. Talous- ja hallintojohtaja vastaa konserniohjetta yksityiskohtaisempien ohjeiden valmistelusta sekä seuraa tytäryhtiöiden toimintaa, taloudenhoitoa ja konserniohjeen soveltamista.

1.9.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
Toimintatuotot	38 145	37 761
Toimintakulut	-81 532	-81 043
Osuus osakk.yht. tuloksesta	12	17
TOIMINTAKATE	-43 375	-43 265
Verotulot	29 232	28 684
Valtionosuudet	20 509	20 487
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6	5
Muut rahoitustuotot	59	41
Korkokulut	-194	-185
Muut rahoituskulut	44	30
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-85	-109
VUOSIKATE	6 281	5 797
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 576	-4 339
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	-7	-15
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-6 583	-4 354
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-302	1 443
Tilinpäätössiirrot	-294	0
Laskennalliset verot	-14	30
Vähemmistöosuudet	-98	-118
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-707	1 355

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toimintatuotot/toimintakulut	46,8 %	46,6 %
Vuosikate/poistot	95,4 %	133,1 %
Vuosikate, €/asukas	729,31	681,59
Asukasmäärä	8 612	8 505

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 281	5 800
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korj.erät	-1 049	162
Toiminnan rahavirta yht.	5 232	5 961
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 269	-6 122
Rah.osuudet inv.menoihin	-574	586
Pys. vast. hyöd. luov.tulot	1 094	171
Investointien rahavirta yht.	-4 749	-5 364
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA YHT.	483	597
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauusten muutokset	0	-19
Lainakannan muutokset	-1 760	993
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 784	-1 248
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHT.	24	-273
RAHAVAROJEN MUUTOS	507	324
RAHAVARAT 1.1.	3 850	3 526
RAHAVARAT 31.12.	4 357	3 850

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (5 vuotta), 1 000 e	-5 532	-13 951
Investointien tulorahoitus, %	107,5	104,8
Lainanhoitokate	8,2	3,7
Kassan riittävyys, pv	18,2	15,8
Asukasmäärä	8 612	8 505

KONSERNITASE VASTAAVAA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	675	720
Aineelliset hyödykkeet	77 158	77 091
Sijoitukset	2 024	2 002
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	79 857	79 813
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	964	707
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	561	596
Pitkäaik. saamiset	2 537	2 720
Lyhytaik. saamiset	5 068	5 263
Rahoitusarvopaperit	226	195
Rahat ja pankkisaamiset	4 131	3 655
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	12 524	12 429
VASTAAVAA YHT.	93 345	92 949

KONSERNITASE VASTATTAVAA, TIIVISTETTY

(1 000 e)	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30 730	30 730
Rahastot	1 919	1 798
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	9 325	7 936
Tilikauden yli-/alijäämä	-707	1 355
OMA PÄÄOMA YHT.	41 266	41 820
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 664	1 630
PAKOLLISET VARAUKSET	891	756
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	990	917
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. vieras pääoma	21 130	20 741
Lyhytaik. vieras pääoma	27 403	27 085
VIERAS PÄÄOMA YHT.	48 534	47 826
VASTATTAVAA YHT.	93 345	92 949

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	45,2	45,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	55,1	54,9
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	56,1	55,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 617	9 292
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 000,6	1 092,5
Konsernin lainakanta, €/asukas	3 742	3 889
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	32 225	33 076
Konsernin lainasaamiset, 1000 €	328	328
Asukasmäärä	8 612	8 505

Tammikuussa 2016 tuli voimaan uusi konsernitilinpäätöksen laatimisohje. Lisäksi uusi kuntalaki asettaa omat vaatimuksensa konsernitilinpäätökselle. Konsernin tuloslaskelman toimintakate oli -43,3 milj. euroa eli edellisvuoden tasolla. Toimintatuotoilla pystyttiin kattamaan 46,8 prosenttia toimintakuluista, 0,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2016.

Tuloslaskelman vuosikate oli 729,31 €/asukas eli 48 euroa suurempi kuin vuonna 2016. Konsernin vuoden 2017 tilikauden tulos oli -302 023 euroa, kun vuonna 2016 se oli 1 442 944 euroa. Investointien tulorahoitus oli 107,5 prosenttia, kun vuonna 2016 se oli 104,8 prosenttia.

Laitilan kaupunkikonsernin omavaraisuusaste oli 45,2 prosenttia.

Konsernin lainakanta 31.12.2017 oli 32,2 milj. € ja pieneni edellisvuodesta 0,8 miljoonalla eurolla.

Konsernin lainakannasta laskettu asukaskohtainen lainamäärä oli 3 742 € eli 147 euroa edellisvuotta pienempi.

Konsernin kertynyt ylijäämä on 8,6 miljoonaa euroa. Asukasta kohden kertynyttä ylijäämää oli 1000,60 euroa.

1.10. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupungin vuoden 2017 tilikauden tulos on 680 142,24 euroa alijäämäinen. Poisto-eroa puretaan 293 537,52 euroa.

Tilikauden alijäämä 386 604,72 euroa kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

Vuoden 2017 taseessa kumulatiivinen ylijäämä on 5 823 760,99 euroa.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. VALTUUSTON STRATEGISTEN PÄÄMÄÄRIEN TOTEUTUMINEN

Valtuuston strategiset päämäärät on jalkautettu tavoitteiksi osastoille ja tehtäväalueille. Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan jokaisella tehtäväalueella erikseen seuraavissa alaluvuissa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kunnallisveroon ja kiinteistöveron taso kilpailukykyinen kunnan palvelutasoon nähden	-Verojen ja palvelujen kustannuksia seurataan systemaattisesti -Verotulojen osuus ja palveluiden kustannukset vähintään kuntien keskimääräisellä tasolla	-
Taseen ylijäämän turvaaminen	-Tehdään asiakastyytyväisyyskysely kahden vuoden välein -Kaupungin menot on sopeutettu tuloihin laatimalla talouden tasapainotamisohjelma	-
Kaupungin lainakanta hallinnassa	-Tarkastellaan kriittisesti nykyinen investointiohjelma -Investointiohjelmaa on päivitetty	

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimivien ja laadukkaiden peruspalveluiden ylläpito	-Tutkitaan eri palvelutuotannon ja tarjonnan vaihtoehtoja	-
Hyvinvoiva kuntalainen	-Omana tuotantona pidetään vähintään peruspalvelut turvaavalla tasolla ja palvelutarpeen kasvu katetaan joko ostopalveluilla tai omalla tuotannolla -Kuntalaisen omavastuu hyvinvoinnistaan ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	-
Asuntotuotanto mahdollistetaan koko kaupunkialueella	-Määritellään panostettavat ennaltaehkäisevät palvelut palveluluokituksen yhteydessä -Sähköinen hyvinvointikertomuksen indikaattorit otetaan käyttöön -Tehdään maapoliittiset linjaukset	-
Huomiota herättävän hyvät palvelut ja yrittämisen edellytykset	-Varmistetaan riittävä vuokra-asuntotuotanto -Kilpailukykyisten palveluiden ylläpito -Kaavoitus ja maankäyttö maapoliittisten linjausten mukaisesti: Asuintontteja 30 kpl ja tarpeita vastaavia teollisuustontteja 10 kpl -Elinkeino-ohjelmaa toteuttamalla vähintään 20 % elinkeino-ohjelman toimenpiteistä toteutuu -30-40 työpaikan nettolisäys vuodessa - Viihtyisän, siistin ja turvallisen ympäristön kehittäminen	-
Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja turvaaminen	-Winnovan koulutustarjonta kasvaa (sis. sekä ammatillisen perusopetuksen että aikuisopetuksen), lukiokoulutus säilyy	-
Hyvän imagon ylläpito ja hyödyntäminen	-Määritellään laitilalaiset brändit, ts. mistä Laitila tunnetaan: Vähintään 2 kpl brändi-istuntoja vuoden loppuun mennessä	-
Toimiva Hinku-kunta	-Nykyisen energian taloudellisempi käyttö ja uusiutuviin energiamuotoihin panostaminen: Hinku-tavoitteet toteutuvat	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tehokas organisaatio ja palveluprosessit	-Johtamisen vaikuttavuutta ja palveluprosessien toimivuutta arvioidaan säännöllisesti ja tehdään tarvittavat muutokset	-
Kaupungin toimintamallin ja hallintojärjestelmän uudistaminen	-Poliittinen ja ammatillinen johtamisjärjestelmä uudistetaan arvioinnin pohjalta hyödyntäen uutta kuntalakia	-
Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri poliittisen ja operatiivisen johtamisen välillä	-Parannetaan sisäistä ja oikea-ai- kaista viestintää -Arvioidaan säännöllisesti ilmapiiriä kyselyllä -Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin säännöllinen käyttäminen	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilökunnan hyvinvointi, työtyytyväisyys ja sitoutuneisuus	-Hyvän työ- ja toiminnan ylläpitäminen: sairauspoissaolot eivät kasva -Järjestetään esimies- ja johtamiskoulutusta: Koulutusta järjestetty 80 %:lle esimiehistä -100 % työyksikkökokous ja 90 % kehityskeskustelut. -Työtyytyväisyyskyselyt ja niiden perusteella tehtävä kehittäminen: Työtyytyväisyyskyselyt tehty ja kehittämistoimenpiteistä päätetty vuosittain	- - - -
Osaavan ja motivoituneen henkilöstön varmistaminen	-Osaamista lisäävän koulutuksen mahdollistaminen: Voimassa olevat täydennyskoulutussuunnitelmat henkilöstölle - Perekahdutus, mukaan lukien kaupungin strategia: Ohjeiden mukainen perekahdutus tehty 100 %:lle uusista työntekijöistä. -Jokainen uusi työntekijä täyttää pätevyysvaatimukset. -Henkilöstöresurssin joustavaa käyttöä tuetaan henkilöstöpankin avulla. -Hyvän työnantajaimagon ylläpitäminen: Työtyytyväisyyskysely ja onnistunut rekrytointi	- - - -

2.2. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET

Vuoden 2017 talousarviossa tytäryhtiöille asetettiin seuraavia tavoitteita:

- Jääkukon osalta tavoitteena oli jäähallitoiminnan asteittainen omavastuun lisääminen. Tämä tapahtuu vaiheittain, kun varsinaiset pääomalaikat, kylmälaite remontin, kuntosalin ja muun saneerauksen lainat on hoidettu. Edellä mainitut lainat on hoidettu viimeistään vuoteen 2023 mennessä. Tällöin kaupungin takausvastuut näihin myös päättyvät. Jääkukon osalta toiminta-aste on kasvanut edellisen vuoden vastaavasta tilanteesta.
- Laitilan Lämmön osalta ei ole toistaiseksi asetettu tuottovaatimuksia. Laitilan Lämpö Oy toimittaa kaupungille ja muille asiakkailleen lämpöenergiaa enintään muiden paikkakunnalla käytössä olevien yleisten lämpöenergiamuotojen keskimääräiseen hintatasoon sekä enintään maan vastaavien lämpölaitosten keskimääräiseen hintatasoon. Yhtiö on suorittanut viime vuosina osinkoa omistajilleen. Tätä tulee jatkaa tilinpäätöksen sen kulloinkin salliessa. Laitilan lämmön tuotanto on kasvanut viime vuodesta vastaavaan ajankohtaan 380 MWh. Käyttökate on hieman heikentynyt edellisvuodesta.
- Kiinteistö Oy Laitilan Terveyskodin perustehtävä muuttuu ja sen myötä tarve toiminnan sopeuttamiseen ja kehittämiseen kasvaa lähivuosina edelleen. Terveyskoti on joutunut hakeutumaan yhä enemmän julkisen ja yksityisen sektorin markkinoille. Laitilan Terveyskoti on arvostettu valtakunnallinen kuntoutuslaitos ja seudullinen gerontologinen osaamiskeskus. Se tarjoaa avopalveluita sekä vaativaa ympärivuorokautista hoivaa ja kuntoutusta sekä tuottaa hyvinvointipalveluja maakunnassa työikäisille. Valtion roolin toiminnan rahoituksessa vähentyessä on tavoitteena yhä enemmän taloudellisesti omavastuinen toiminta. Yhtiö sitoutuu erikseen niin päätettäessä konsernin yhteiseen hankintatoimintaan, kiinteistöhoitoon, henkilöstöpolitiikkaan ja muihin tarpeellisiin toimiin. Yhtiö sitoutuu resurssiensa rajoissa tarjoamaan kaupungille sen tarvitsemia palveluja. Laitilan kaupungin työterveyshuolto yhdistetään 1.9.2018 alkaen Laitilan Terveyskotiin. Laitilan terveyskodin osalta ei ole asetettu taloudellisia vaatimuksia. Sijoitetun pääoman tuottovaatimusta ei aseteta ottaen huomioon ne sitoumukset, joita Valtiokonttorin kanssa on tehty. Kiinteistö Oy Laitilan terveyskodin tuottojen toteutuma vuonna 2017 on pysynyt edellisvuoden 49,00 prosentissa. Omavaraisuusaste on 66 prosenttia ja parantunut edellisvuodesta prosentin verran. Suhteellinen velkaantuneisuus on parantunut 2 prosenttiyksikköä edellisvuodesta sen ollessa nyt 52 prosenttia.
- Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden omavaraisuusaste (oman pääoman suhde taseen loppusummaan) tulee pitkällä aikavälillä (n. 10 vuotta) saavuttaa vähintään 50 prosentin tason. Kiinteistö Oy Laitilan Talot toteuttaa edelleen vuokra-asuntojen uustuotantoa, mikä ei mahdollista lyhyellä tähtäimellä omavaraisuusasteen nousua.
- Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden tulee raportoida kiinteistöjen asuntojen/ huoneistojen käyttöasteesta, jonka tulee olla vähintään keskimäärin 90 prosenttia. Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osalta taloudel-

liseksi tavoitteeksi asetettiin 50 prosentin omavaraisuusaste ja 90 prosentin käyttöaste.

- Kesäkuun lopussa kiinteistöyhtiöiden omavaraisuusaste on hieman parantunut (1,0 %-yksikköä) vuoden 2016 tasosta sen ollessa 30.6.2017 tilanteessa 44,09 prosenttia. Se on lähes 6 prosenttiyksikköä alle talousarviossa 2017 asetetun tavoitetason. Omavaraisuusaste on alhainen monessa kiinteistöyhtiössä. Syitä omavaraisuusasteen heikkenemiseen ovat kiinteistöjen lisääntyneet investointitarpeet lainarahoituksella. Laitilan talojen osalta velkaantuminen johtuu uuden vuonna 2018 valmistuvan vuokratalon rakentamisesta. Alhaisimmat omavaraisuusasteet ovat Kiinteistö Oy Keskevaarilla 10 prosenttia ja Laitilan taloilla 9,4 prosenttia.
- Asuntojen ja toimitilojen keskimääräinen vuokrausaste on parantunut vuodesta 2016 (3,08 %-yksikköä) ollen vuoden 2017 kesäkuun lopussa 97,9 prosenttia. Sen osalta on saavutettu vuoden 2017 talousarviossa asetettu tavoite. Suurinta vuokrausasteen lasku oli As. Oy Papinrannalla (2,27 %).

2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

2.3.1 Valtiolliset vaalit / kunnallisvaalit (Tehtävä 13)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: hallintosihteeri Jaana Suominen.

Vuonna 2017 järjestettiin kuntavaalit 9.4.2017. Vaalien toimittamista varten kaupunki on jaettu kahteen äänestysalueeseen. Vaaliviranomaisina toimivat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta. Ennakkoäänestys hoidetaan kaupungin omana työnä pääsääntöisesti hallintotoimen henkilöstön toimesta. Kaupunki vastaa kaikista kuntavaaleihin liittyvistä menoista. Valtio osallistuu valtiollisten vaalien kustannuksiin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

-

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vaalien osalta sisäinen valvonta toteutuu lainsäädännön mukaisesti. Riskienhallinnan osalta ei huomautettavaa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	0	0	0	0	0	0
Menot yht.	0	-15 376	-1 000	-16 376	-16 992	-616
Netto ennen poistoja	0	-15 376	-1 000	-16 376	-16 992	-616
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	0	-15 376	-1 000	-16 376	-16 992	-616
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	0	0	0	0	-356	-356
Kauden tulos	0	-15 376	-1 000	-16 376	-17 348	-972
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	0,0	-1,8	-	-1,9	-2,0	-
Kokonaiskulut €/as	0,0	-1,8	-	-1,9	-2,0	-
Toimintakate €/as	0,0	-1,8	-	-1,9	-2,0	-
Tulos €/as	0,0	-1,8	-	-1,9	-2,0	-
Verorahoitusosuus	0,0 %	100,0 %	-	100,0 %	100,0 %	-
Osuus toim.kuluista	0,0 %	0,0 %	-	0,0 %	0,0 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.4. TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.4.1 Tilintarkastus (Tehtävä 14)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunnan pj.

Tilintarkastus suoritetaan hyvää tilintarkastustapaa noudattaen ja siinä kiinnitetään huomiota toiminnan tuloksellisuuteen, toimintatavoitteiden toteutumiseen, sisäiseen valvontaan ja tilinpäätöstietojen oikeellisuuteen ja riittävyyteen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.9.2016 BDO Audiator Oy:n jatkamaan kaupungin tilintarkastus-tointa vuosina 2017 – 2018 (option käyttö). Ammattitilintarkastuspäiviä on vuosittain 20.

Ammattitilintarkastaja hoitaa varsinaisen talouden ja hallinnon tarkastuksen. Tarkastuslautakunta

(5 jäsentä) valvoo tilintarkastusta ja sitä, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain laadittavassa arviointikertomuksessa, joka luovutetaan kunnanvaltuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelelee valtuuston päätettäväksi tulevat hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilintarkastus on yhteen sovitettu emoyhtiön tilintarkastuksen kanssa.

Kuntalain 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä on sovellettu 1.6.2017 alkaen. Kuntalain 84 §:n mukaiset sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Tilintarkastuslautakunta toimii sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	0	0	0	0	0	0
Menot yht.	-23 375	-27 950	0	-27 950	-24 436	3 514
Netto ennen poistoja	-23 375	-27 950	0	-27 950	-24 436	3 514
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-23 375	-27 950	0	-27 950	-24 436	3 514
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	23 375	22 950	0	22 950	24 440	1 490
KL menot yht.	-139	-200	0	-200	-157	43
Kauden tulos	-139	-5 200	0	-5 200	-153	5 047
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-2,8	-3,3	-	-3,3	-2,9	-
Kokonaiskulut €/as	-2,8	-3,3	-	-3,3	-2,9	-
Toimintakate €/as	0,0	-0,6	-	-0,6	0,0	-
Tulos €/as	0,0	-0,6	-	-0,6	0,0	-
Verorahoitusosuus	0,6 %	18,5 %	-	18,5 %	0,6 %	-
Osuus toim.kuluista	0,0 %	0,0 %	-	0,0 %	0,0 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.5. KAUPUNGINHALLITUS

2.5.1 Kaupunginhallitus

TEHTÄVÄT

Varpeen koulun keittiö, Kaukolankodin keittiö, hallintopalvelut, tietohallintopalvelut, sisäinen palvelutoiminta, talouspalvelut, elinkeinotoimi, kaavoitus, asuntotoimi ja maataloustoimi. Asuntotoimi siirtyi 1.1.2017 teknisen toimen alaisuudesta hallintotoimen alaisuuteen.

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunginhallitus johtaa ja kehittää kaupungin hallintoa, maankäyttöä, elinkeinotoimintaa, maataloustoimintaa, palvelutuotantoa ja taloudenhoitoa siten, että Laitila kehittyy keskeisenä Vakka-Suomen asuin-, pienteollisuus- ja palvelukeskuksena kaupunginvaltuuston määrittelemien strategisten päämäärien mukaisesti.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta toteutuu nykyisten ohjeiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta on tehty uusien suositusten mukainen luonnos, joka on hyväksymättä. Riskienhallinta-analyysi on tehty omana työnä siihen varatun ohjelman avulla kaupunginhallituksen alaisilla tehtäväalueilla helmikuussa 2016. Riskienhallintaa koskevat asiat on eritelty eri tehtäväalueille. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon tulisi jatkossa perustua kunnan hyväksymiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteisiin sekä muihin hyväksytyihin ohjeisiin. Nämä kyseiset periaatteet ja ohjeet laaditaan, päivitetään ja hyväksytetään vuoden 2018 aikana.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Tuloja tehtäväalueelle on kertynyt vuoden 2017 aikana 121 686 euroa enemmän kuin mitä on arvioitu. Tähän vaikuttaa IT-laitteiden myynti- ja takaisinvuokraus-sopimus, jonka tulovaikutus näkyy vuonna 2016. Käyttömenojen osalta alitusta on 137 369 euroa.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	2 539 329	2 575 453	0	2 575 453	2 696 148	120 695
Menot yht.	-4 789 024	-5 151 819	0	-5 151 819	-5 014 450	137 369
Netto ennen poistoja	-2 249 695	-2 576 366	0	-2 576 366	-2 318 301	258 065
Poistot yht.	-38 699	-27 869	0	-27 869	-35 714	-7 845
Netto	-2 288 395	-2 604 235	0	-2 604 235	-2 354 015	250 220
Kustannuslask.erät						
KL tulot yht.	843 975	845 400	0	845 400	880 698	35 298
KL menot yht.	-184 613	-190 720	0	-190 720	-222 115	-31 395
Kauden tulos	-1 629 032	-1 949 555	0	-1 949 555	-1 695 432	254 123

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-584,8	-625,2	-	-625,2	-608,1	-
Kokonaiskulut €/as	-589,3	-628,4	-	-628,4	-612,2	-
Toimintakate €/as	-187,0	-224,9	-	-224,9	-192,7	-
Tulos €/as	-191,5	-228,1	-	-228,1	-196,9	-
Verorahoitusosuus	32,5 %	36,3 %	-	36,3 %	32,2 %	-
Osuus toim.kuluista	8,1 %	8,6 %	-	8,6 %	8,5 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Taloudellinen palvelurakenne	-Luodaan asiakaslähtöisiä ja kustannustehokkaita palvelukokonaisuuksia.	

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattorit hyvällä tasolla.	Hyvinvointikertomuksen työstäminen jatkuu vuonna 2018.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Esimiestyön kehittäminen	Järjestetään johtamis- ja esimieskoulutusta. Kehitetään esimiestyötä arviointikyselyillä ja kehityskeskusteluilla.	Oppisopimusperusteinen esimiesvalmennus käynnistynyt. Kehityskeskustelut käyty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö	Hyvät tulokset työhyvinvointikyselystä.	Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty ja keskusteltu.
Osaamisen kehittäminen	Jokaiselle työntekijälle laaditaan koulutussuunnitelma.	Koulutussuunnitelmat laadittu osana kehityskeskusteluja.
Tehtävänkuvaukset ajantasaiset	Jokaisen työntekijän tehtävänkuvaukset päivitetään.	Tehtävänkuvaukset on päivitetty.
Osaamisen ja ohjauksen varmistaminen	Perehdytysmateriaalin kerääminen ja päivittäminen.	Perehdyttämismateriaalin työstäminen on käynnissä.

2.5.2 Varpeen koulun keskuskeittiö (Tehtävä 15)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: keittiöpäällikkö Juha Laiho

Valmistetaan ja tarjotaan maukasta, terveellistä ja vaihtelevaa ruokaa kaikille asiakasryhmille, niin päiväkotikiikaisille kuin aikuisillekin. Kouluissa ja päiväkoideissa sekä ryhmäperhepäivähoidossa on käytössä 7 viikon kiertävä ruokalista. Oppilaita opastetaan ottamaan tarjolla olevia ruokia monipuolisesti lautaselleen.

Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot. Erikoisruokavalioiden valmistus vaatii ammatillisesti paljon tietoa ja tarkkuutta, koska osa erikoisruokavalioidista on tosi vaikea toteuttaa monien rajoittavien raaka-aineiden vuoksi. Erikoisruokavaliotilmoituskäytäntöä on muutettu syksystä 2015 niin että suurimmasta osasta edellytetään lääkärintodistusta. Kaikille ruokailijoille tarkoitettuja kasvisruokia pääruokana on tarjolla noin kerran viikossa. Lisäksi niille yläkoulun ja lukion oppilaille ja aikuisille, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan kasvisruokavaliota, on sitä tarjolla päivittäin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Varpeen koulun keskuskeittiö valmistaa oman koulun lisäksi lounaat 8:aan eri toimipisteeseen (Kappelimäen koulu, 3 kyläkoulua, Pähkinäpensaan ja Vaahteraportin päiväkotikiikaisille sekä ryhmäperhepäivähoitoon Laineen talolle ja Itäkulman koululle).

Keskuskeittiössä valmistetaan päivittäin n. 1 300 lounasta. Pähkinäpensaan ja Vaahteraportin päiväkotiin sekä ryhmäperhepäivähoitoihin toimitetaan lisäksi aamu- ja välipalatarvikkeita. Vaahteraportin lapsimäärä on kasvanut alkuperäisestä huomattavasti. Kappelimäen koulun 6 luokkalaiset käyvät ruokailemassa Varpeen koulun ruokasalissa. Näin saadaan Kappelimäen koulun oppilaiden ruokailuun käytettävä aika ja yleensä ruokailu sujuvammaksi.

Kappelimäen iltapäiväkerhojen (3 kerhoa) osallistujat (n. 50 oppilasta) käyvät iltapäivällä välipalalla Kappelimäen koulun keittiön ruokasalissa. Sen lisäksi toimitetaan aamupalatarvikkeita yhteen kerhoon. Samoin toimitetaan välipaloja eri kouluissa pidettäviin oppilaskerhoihin. Erilaisten tilaisuuksien ja retkien (vanhempainillat, kokoukset, koulutustilaisuudet, leirikoulut) tarjoiluja järjestetään paljon.

Koulujen kesäloma-aikana Päiväkotien ja Laineen talon ryhmäperhepäiväkodin tarvitsema ruokapalvelu hoidetaan koulutoimen, Kaukolankodin keittiön ja Palke 5:n keittiön kanssa yhteistyö

Elintarvikkeiden osalta liitettiin 01.08.2016 KL-Kuntahankintojen puitesopimukseen lukuun ottamatta seuraavia tuotteita: Tuoreen leivän toimittajana on Leipomo Verainen ja peruna-porkkanatoimittajan Palvelutukku Immonen Oy vuonna 2017.

Pähkinäpensaan päiväkodin ruokapalvelu hoidettiin tammikuusta maaliskuun loppuun asti. Suurin osa osastoista siirtyi kaupungitalolle ja eskarit (n.50) vastavasti siirtyivät Kappelimäen koulun tiloihin ja saivat ruokapalvelun Kappelimäen koulun keittiöstä loppukevään 2017.

HENKILÖKUNTA

Varpeen koulun keskuskeittiössä: keittiöpäällikkö, 4 ravitsemistyöntekijää ja 1 osa-aikainen ravitsemistyöntekijä/siivooja

Kappelimäen koulun keittiössä on 2 ravitsemistyöntekijää (toinen kokoaikainen ja toinen osa-aikainen) ja 1 ravitsemistyöntekijä (osa-aikainen).

Kappelimäen koulun keittiössä tarvittavaa lisätyövoimaa on hoidettu väliaikaisin ratkaisuin pitkään

Syksystä 2016 alkaen on rahat talousarvioon varattu vakituista osa-aikaista ravitsemistyöntekijää varten Kappelimäen koulun keittiöön. Toimen täyttämiseen toistaiseksi voimassa olevana saatiin täyttölupa 07.08.2017 alkaen.

Kiertävän sijaisen palkkauskustannukset jakautuvat seuraavasti Kaukolankodin keittiö 60 % ja Varpeen koulun keskuskeittiö 40%. Varpeen koulun keskuskeittiön osalta kustannukset jaetaan loppuvuodesta eri toimipisteiden osalta sen mukaan, missä toimipisteessä varahenkilö on sijaisena toiminut.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ**Riskit:**

- ammattitaitoisten sijaisten saanti
- sähkön ja veden saannin turvaaminen
- tilan puute Varpeen koulun keittiössä (kylmiöt, pakastimet, kuivavarastot yms.)
- keittiöhenkilökunnan ikääntyminen
- keittiöhenkilökunnan ammatillinen jatkokoulutus puutteellista
- laitekanta vanhenee
- kyläkouluissa yksin työskentely

Sisäinen valvonta:

- rekrytoinnin onnistuminen
- varmistettava osaamisen jatkuva ylläpito: lakien, asetusten, ohjeiden yms. mukaisesti
- tehdään oikeita asioita: tehtäväkuvaus

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	644 377	704 927	0	704 927	667 112	-37 815
Menot yht.	-644 400	-700 676	0	-700 676	-664 317	36 359
Netto ennen poistoja	-24	4 251	0	4 251	2 794	-1 457
Poistot yht.	-7 911	-3 141	0	-3 141	-7 219	-4 078
Netto	-7 935	1 110	0	1 110	-4 425	-5 535
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	9 227	8 200	0	8 200	7 951	-249
KL menot yht.	-22 649	-22 800	0	-22 800	-20 203	2 597
Kauden tulos	-21 357	-13 490	0	-13 490	-16 677	-3 187
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-78,4	-84,7	-	-84,7	-79,5	-
Kokonaiskulut €/as	-79,4	-85,0	-	-85,0	-80,3	-
Toimintakate €/as	-1,6	-1,2	-	-1,2	-1,1	-
Tulos €/as	-2,5	-1,6	-	-1,6	-1,9	-
Verorahoitusosuus	3,2 %	1,9 %	-	1,9 %	2,4 %	-
Osuus toim.kuluista	1,1 %	1,2 %	-	1,2 %	1,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.5.3 Kaukolankodin keittiö (Tehtävä 16)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: ruokapalveluesimies Marjut Marttila.

Peruslähtökohtana on suositusten mukainen perusruokavalio potilaille ja asukkaille, jossa otetaan myös huomioon yksilölliset toiveet teknisen toteutuksen rajoissa. Kotipalvelupuolen ateriapalvelu antaa ravitsevan, lämpimän aterian mahdollisuuden kotiin kuljetettuna. Ravintopalvelu kiinnittää huomiota myös kotipalvelupuolen asiakkaiden yksilöllisiin toiveisiin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kaukolankodin valmistuskeittiö valmistaa kokopäivälaitoksien Kaukolankodin, terveyskeskuksen ja Koivukodon kaikki lounaat ja päivälliset, näiden lisäksi pakatut lounaat kotipalveluun ja Pihlajakodin lounas ja päivällinen. Lisäksi Kaukolankodin henkilökunta ruokailee ruokasalissa. Ateriat yhteensä n. 200 lounasta sekä viikonlopuksi lähetetään kotipalveluun vielä n. 40 kylmänä pakattua annosta. Määrä on suurempi juhlapyhien aattona ja juhlapyhäaikaan, riippuen pyhien määrästä. Näiden lisäksi keittiö toimittaa päivittäin 100 aamupalaa ja päivällistä laitosten osastoille. Koulujen kesäloma-aikana Vaahteraportin päiväkodin tarvitsema ruokapalvelu hoidetaan koulutoimen, Kaukolankodin keittiön ja Palke 5:n keittiön kanssa yhteistyössä. Vaahteraportin ruokailut melkein kaksinkertaistivat Kaukolankodin keittiön lounasruokailijamäärät.

Elintarvikkeiden osalta on liitytty KL-Kuntahankintojen puitesopimukseen 1.8.2016, lukuun ottamatta seuraavia tuotteita: Tuoreen leivän toimittajana on Leipomo Verainen ja peruna-porkkanatoimittajana Palvelutukku Immonen Oy vuonna 2017.

HENKILÖKUNTA

Keittiöhenkilökunnan määrä: Yhteensä 9 henkilöä; 1 ravitsemispäällikkö, 8 ravitsemistyöntekijää.

Keittiön keskittämisen aikana on henkilöstömäärä laskettu minimiin. Yhdeksän henkilöstön määrä takaa teknisen toteutuksen mahdollisuuden ruokapalveluyksikössä.

Ruokapalveluyksikkö toimii tällä hetkellä täysipainoisesti. Ruokapalveluissa aloitti vakituinen kiertävä sijainen 1.12.2013, joka tulee toimimaan kaikissa kouluissa ja Kaukolankodin keittiössä. Palkkakustannukset jakautuvat seuraavasti Kaukolankodin keittiö 60 % ja Varppeen koulun keskuskeittiö 40%.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Riskit:

- ammattitaitoisten sijaisten saanti
- sähkön ja veden saannin turvaaminen
- keittiöhenkilökunnan ikääntyminen
- keittiöhenkilökunnan ammatillinen jatkokoulutus puutteellista
- laitekanta vanhenee

- ruokaohjeiden päivittäminen (jamix-tuotannonohjausjärjestelmä)

Sisäinen valvonta:

- rekrytoinnin onnistuminen
- varmistettava osaamisen jatkuva ylläpito: lakien, asetusten, ohjeiden yms. mukaisesti
- tehdään oikeita asioita: tehtäväkuvaus

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Päiväkodin ruokailut kesä – ja heinäkuussa ja lyhyet sairauslomat lisäsivät henkilöstömenoja. Suurtalouskoneita – ja laitteita korjattiin yli määrärahojen. Sähkön ja lämmityksen määrärahat eivät riittäneet budjetissa.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	885 627	806 450	0	806 450	852 414	45 964
Menot yht.	-808 593	-781 658	0	-781 658	-797 117	-15 459
Netto ennen poistoja	77 034	24 792	0	24 792	55 297	30 505
Poistot yht.	-28 082	-22 023	0	-22 023	-25 789	-3 766
Netto	48 952	2 769	0	2 769	29 508	26 739
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-21 271	-19 220	0	-19 220	-23 188	-3 968
Kauden tulos	27 681	-16 451	0	-16 451	6 320	22 771
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-97,6	-93,7	-	-93,7	-95,3	-
Kokonaiskulut €/as	-100,9	-96,3	-	-96,3	-98,2	-
Toimintakate €/as	6,6	0,7	-	0,7	3,7	-
Tulos €/as	3,3	-1,9	-	-1,9	0,7	-
Verorahoitusosuus	-3,2 %	2,0 %	-	2,0 %	-0,7 %	-
Osuus toim.kuluista	1,3 %	1,3 %	-	1,3 %	1,3 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toiminnan tehostaminen	-Yhteisten kuntahankintojen ja lähitoimittajien hyödyntäminen uusien elintarvikesopimusten neuvotte- luissa. -Hävikin puolittaminen uuden tuotannonohjausjärjestelmän (Jamix ruoka) avulla.	-KL-kuntahankintojen ja Veraisen leipomon sopimukset tulivat voimaan 1.8.2016. Palvelutukku Immo- sen sopimus voimaan 1.12.2016. -On pyritty vähentämään hävikkiä huomattavasti.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Aterioiden laatu ja turvallisuus	-75 % asiakkaista tyytyväisiä monipuoliseen ja kiertävään ruokalistaan. -Erytisruokavalioiden huomioiminen 100 %:n onnistumisella. -Käytetään vain ensiluokkaisia raaka-aineita.	-Varsinaisia asiakaskyselyjä ei ole tehty. -Toteutetaan suunnitellusti.
Toimiva aterioiden kuljetus	-Aterioiden valmistusprosessi on omavalvonnan kriteerien mukaista. -Aikataulujen mukaiset ja säännökset täyttävät kuljetukset.	-Käytetään sopimustuotteita, toimittajien kanssa on järjestetty palautepalavereja. -Aterioiden valmistus täyttää omavalvonnan kriteerit. -Aikataulut ja säännökset toteutuvat.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tuotannonohjauksen järjestelmän käyttöönotto	-Toimiva tuotannonohjauksen järjestelmä käytössä 2017.	-Käyttöönotto aloitettu, työ jatkuu vuoden 2018 aikana.
Reseptiikan päivittäminen	-Nykyisten asetusten edellyttämien tietojen tuominen esille aterioiden yhteydessä.	-Reseptejä päivitetty kesäkuussa ja jatkettu syksyn aikana.
Suurkeittiökoneiden ja laitteiden kunto	-Huollot toteutetaan samana tai viimeistään seuraavana työpäivänä. -Tehdään huoltosopimukset niille laitteille, jotka sitä vaativat. -Uusitaan tarvittavat laitteet.	-Huolto toimii yleensä asianmukaisesti. -Asia ei ole edennyt. -Laitekantaa päivitetty tarvittaessa.
Henkilökunnan palveluvalttius ja joustavuus	-Tarjoilut pystytään hoitamaan lyhyelläkin varoitusajalla.	-Tarjoilut on hoidettu lyhyelläkin varoitusajalla.
Sujuvat ruokapalvelun prosessit	-Työtehtävien selkeyttäminen prosessikuvauksen avulla.	-Prosessikuvauksia ei ole tehty, mutta työtehtäväkuvauksia on päivitetty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Sijaisjärjestelyt ja henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	-Pätevyysvaatimukset täyttäviä sijaisia on aina käytettävissä.	-Ongelmia on edelleen, sijaispula on huomattava.
Henkilökunnan työssä jaksaminen	-Kaikille uusille työntekijöille tehdään perehdytys työhön. -Sairauslomien määrä ei kasva.	-Perehdytykseen tarvitaan enemmän aikaa. -Sairauslomien määrä on kasvanut huomattavasti (ikä rakenne ja työn raskaus).
Henkilökunnan kouluttaminen	-Henkilökunnalle järjestetään ammatillista täydennyskoulutusta.	-Yhteistä koulutusajankohtaa ei ole löytynyt.

2.5.4 Tietohallintopalvelut (Tehtävä 17)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: Tietohallintopäällikkö Jarmo Saarinen

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Tietohallinnon tehtävänä on palvella Laitilan kaupunkia siten, että sillä on sen toimintoja tukeva tehokas ja laadukas tietohallinnon palvelujärjestelmä. IT-palveluja tuottamalla, kehittämällä ja hankkimalla sekä koordinoimalla tietohallinto tukee tuottavaa toimintaa ja tietotekniikan tehokasta käyttöä, sekä huolehtii tietoturvasta ja verkkoyhteyksien toimivuudesta korkeatasoisten ja jatkuvasti kehittyvien palvelujen toteuttamiseksi.

HENKILÖKUNTA

Yksikköön kuuluu vakinaisena viranhaltijana tietohallintopäällikkö.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	4 440	3 840	0	3 840	171 128	167 288
Menot yht.	-160 196	-171 814	0	-171 814	-182 573	-10 759
Netto ennen poistoja	-155 756	-167 974	0	-167 974	-11 444	156 530
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-155 756	-167 974	0	-167 974	-11 444	156 530
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	160 171	159 540	0	159 540	172 060	12 520
KL menot yht.	-1 737	-1 730	0	-1 730	-1 845	-115
Kauden tulos	2 678	-10 164	0	-10 164	158 771	168 935
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-19,0	-20,3	-	-20,3	-21,4	-
Kokonaiskulut €/as	-19,0	-20,3	-	-20,3	-21,4	-
Toimintakate €/as	0,3	-1,2	-	-1,2	18,4	-
Tulos €/as	0,3	-1,2	-	-1,2	18,4	-
Verorahoitusosuus	-1,7 %	5,9 %	-	5,9 %	-86,1 %	-
Osuus toim.kuluista	0,3 %	0,3 %	-	0,3 %	0,3 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Tietohallinnolle ei ollut määritetty vuoden 2017 talousarviossa erityisiä päämääriä tai tavoitteita.

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
----------------------------------	----------------	------------------

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
----------------------------------	----------------	------------------

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
----------------------------------	----------------	------------------

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
----------------------------------	----------------	------------------

2.5.5 Hallintopalvelut (Tehtävä 18)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja Sirpa Romppainen

Hallintopalvelut tuottaa tehokkaasti ja hyvää hallintotapaa noudattaen keskushallinnon palvelut eri toimialoille, kuntalaisille ja muille sidosryhmille.

Hallintopalvelut koostuu seuraavista osa-alueista: yleishallinto, kylätoiminta, työllistäminen ja talous- ja velkaneuvonta. Edellä mainittuja tehtäviä hoitavat kaupunginjohtaja, talous- ja hallintojohtaja (50 %), kaksi talous- ja velkaneuvojaa, toimistosihtööri, asuntosihtööri (50 %), hallintosihtööri ja kolme palkkasihtööriä.

Laitilan kaupunki hoitaa Länsi-Suomen lääninhallituksen kanssa tehdyllä sopimuksella Vakka-Suomen seutukunnan kuntien sekä Mynämäen kunnan talous- ja velkaneuvontatehtävät. Talous- ja velkaneuvonta siirtyy 1.1.2019 alkaen valtion oikeusaputoimistojen alaisuuteen.

Seudullinen yhteistyö: Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja Jukka Alkio 1.1.-31.7.2017; kaupunginjohtaja Johanna Luukkonen 1.8.-31.12.2017

Seudullisella yhteistyöllä on tässä aiemmin tarkoitettu Vakka-Suomen kuntien yhteistyötä, joka on kohdistunut lähinnä aluepoliittisten tehtävien hoitoon ja edunvalvontaan. Ukipolis Oy, jonka osakkaina Vakka-Suomen kunnat ovat, hoitaa vielä osin näitä tehtäviä, mutta sen toiminta keskittyy lähinnä erilaisten kehittämisprojektien toteuttamiseen. Ukipolis Oy palvelee yrittämiseen, yritystoiminnan kehittämiseen, rahoitukseen sekä yritystukiin liittyvissä kysymyksissä. Sen yhteydessä toimii yritysten tukineuvonta ja kehittämispalvelut.

Hyvinvointikertomus: Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja Jukka Alkio 1.1.-31.7.2017; kaupunginjohtaja Johanna Luukkonen 1.8.-31.12.2017

Terveystieteiden lain 12 §:n, Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa, kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Saman säädöksen mukaan kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja tarveosoittimia. Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä. Hyvinvointikertomuksen kohderyhmä on ensisijaisesti kunnan luottamushenkilöt. Kertomuksen avulla heidän on helpompi hahmottaa kunnan hyvinvointitilanne, kun päätetään kuntaa johtavista strategioista ja tulevaisuuden linjauksista. Hyvinvointikertomus on tärkeä kaikille kuntalaisille ja kunnan työntekijöille, jotta päätösten ymmärtäminen ja hyvinvoinnin kokonaiskuvan hahmottaminen olisi selkeämpää.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.6.2015 § 46 kaupungin ensimmäisen laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman, jossa painotetaan ennaltaehkäisevää

työtä elinkaariajattelulla. Kehittämiskohteita ovat: väkiluvun kasvun turvaaminen, tasapainoinen talous, infrastruktuurin kehittäminen, lapsiperheiden hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy, nuorten päihteiden käytön vähentäminen ja terveyden edistäminen, aikuissosiaalityön ja terveydenhuollon yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen sekä turvallinen vanhuus. Hyvinvointikertomuksessa ja –suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja kehittämiskohteiden tilaa seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Hallintotoimessa toteutettiin vuosien 2016 ja 2017 vaihteessa organisaatiomuutos, jossa kaupunginsihteerin ja kaupunginkamreerin tehtävät yhdistettiin talous- ja hallintojohtajan virkaan. Talous- ja hallintojohtaja toimii koko hallintotoimen toimialajohtajana. Samalla erillinen talousyksikkö lakkautettiin ja henkilöstö siirtyi muun hallintotoimen henkilöstön tavoin talous- ja hallintojohtajan alaisuuteen.

Kaupunginvaltuuston 12.12.2016 hyväksymä palvelurakenneohjelma sisältää palkkahallinnon palveluihin vaikuttavia toimenpide-ehdotuksia. Tavoitteena on selvittää, miten talous- ja palkkahallinnon palvelut tullaan jatkossa tuottamaan ja kartoittaa tehokkain toimintatapa. Selvitykset tilattiin kahdelta eri talous- ja palkanlaskentapalveluja tuottavalta yritykseltä. Selvitykset ovat käytettävissä vuoden 2017 loppuun mennessä. Selvitysten tulokset käytiin läpi taloushallinnon ja palkkahallinnon henkilöstön kanssa vuoden 2018 alussa. Vaihtoehtona on nykyisten toimintatapojen ja prosessien kehittäminen ja tehostaminen. Selvityksissä analysoitiin Laitilan talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja ja annettiin ehdotuksia prosessien kehittämiseksi ja tehostamiseksi. Kuntamaisema Oy:n toimittaman keskushallintopalvelujen kuntavertailuanalyysin mukaan palkkahallinto on Laitilassa järjestetty tehokkaasti.

HENKILÖKUNTA

Hallintopalveluissa edellä mainittuja tehtäviä hoitavat kaupunginjohtaja, talous- ja hallintojohtaja (50 %), kaksi talous- ja velkaneuvojaa, toimistosihteerin, asuntosihteerin (50 %), hallintosihteerin ja kolme palkkasihteeria.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Hallintotoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti.

Riskianalyysi on tehty ja päivitetty viimeksi helmikuussa 2016. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmi riskiksi koettiin mm. hallinto-, konserni- ja johtosääntöjen tunteminen ja niiden päivittäminen. Lisäksi kaupungin viestinnässä on todettu puutteita. Viestintää pyritään parantamaan uudistamalla nettisivuja ja hyödyntämällä sosiaalista mediaa. Lisäksi pyritään huolehtimaan riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta. Riskianalyysi päivitetään vuonna 2018.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	216 393	214 860	0	214 860	185 043	-29 817
Menot yht.	-1 313 948	-1 432 695	0	-1 432 695	-1 407 219	25 476
Netto ennen poistoja	-1 097 555	-1 217 835	0	-1 217 835	-1 222 176	-4 341
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-1 097 555	-1 217 835	0	-1 217 835	-1 222 176	-4 341
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	426 343	420 000	0	420 000	465 757	45 757
KL menot yht.	-69 589	-69 310	0	-69 310	-83 051	-13 741
Kauden tulos	-740 801	-867 145	0	-867 145	-839 470	27 675
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-162,7	-175,8	-	-175,8	-173,0	-
Kokonaiskulut €/as	-162,7	-175,8	-	-175,8	-173,0	-
Toimintakate €/as	-87,1	-101,5	-	-101,5	-97,5	-
Tulos €/as	-87,1	-101,5	-	-101,5	-97,5	-
Verorahoitusosuus	53,5 %	57,7 %	-	57,7 %	56,3 %	-
Osuus toim.kuluista	2,2 %	2,4 %	-	2,4 %	2,4 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Taloudellinen palvelurakenne	Toteutumaseurannan kautta talousarviossa pysyminen Palvelurakennepohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttaminen	Talousarviossa pysyttiin Palvelurakennepohjelman säästöta-voitteisiin on mahdollista päästä vasta sote- ja maa-kuntaudistuksen jälkeen 1.1.2020 alkaen

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Sähköisen hyvinvointikertomuksen mittareiden seuraaminen	

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Esimiestyön kehittäminen	Johtamis- ja esimieskoulutusten järjestäminen ja niihin osallistuminen Johtamisen vaikuttavuutta ja palveluprosessien toimivuutta arvioidaan arviointikyselyjen ja kehityskeskustelujen avulla	Esimiesvalmennuksia toteutettiin laajasti JET-oppisopimuskoulutuksina. Valmennukset jatkuvat vuonna 2018. Toteutettiin osana JET-koulutusta. Joryn osalta kehittäminen käynnistyi 1/2018 ja kehityskeskustelut 3/2018

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstön tyytyväisyyttä ja motivaatiota kartoitetaan työhyvinvointikyselyn avulla.	Työhyvinvointikyselyn tulokset käsitelty.
Osaamisen kehittäminen	Jokaiselle työntekijälle laaditaan koulutussuunnitelma	Koulutussuunnitelmat laadittu kehityskeskustelujen yhteydessä.

2.5.6 Sisäinen palvelutoiminta (Tehtävä 19)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö Tarja Saarela.

Sisäinen palvelutoiminta palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin omaa organisaatiota. Tehtäväalue jakaantuu seuraaviin osa-alueeseen: henkilöstön koulutus, yhteistyötoiminta, henkilöstöhallinto, asiakirjahallinto, kopiointi, postitus, puhelinpalvelu ja yhteispalvelu.

Sisäisen palvelutoiminnan tehtäviä hoitavat tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö, joka toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja yhteispalvelun palvelusihteeri (50 %).

Puhelinpalvelu-, postitus- ja kopiointimaksut ovat muille hallintokunnille sisäisiä määrärahoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Sisäisen palvelutoiminnan uutena osa-alueena on henkilöstöhallinto henkilöstön kehittämisen osalta.

Asianhallintaohjelman avulla laaditaan esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset sekä hoidetaan kaupungille saapuneiden asiakirjojen ja kokouskäsittelyyn menevien asioiden tietopalvelu.

Työsuojelu on normaalia jokapäiväistä toimintaa kaupungin organisaatiossa. Organisaatiolla on sekä toiminnallinen että lakiin perustuva vastuu työsuojelusta.

Työsuojelua Laitilan kaupungissa toteuttaa koko kaupungin henkilöstö esimiesten ja lähiesimiesten ohjeistuksella. Työsuojeluhenkilöstön toimikausi on 1.1.2014-31.12.2017. Varsinaiseen työsuojeluorganisaatioon kuuluvat työhyvinvointipäällikkö, työsuojeluvaltuutetut ja varatyösuojeluvaltuutetut. Edelliset tahot lisättyinä työterveyshoitajalla muodostavat työsuojeluryhmän.

Sisäilmatyöryhmän tehtävänä on toimia sisäilmaongelmien käsittelyelimenä. Sisäilmatyöryhmän tärkein tehtävä on suunnitellusti edetä sisäilmaongelmien ratkaisuihin sekä pyrkiä luomaan kestäviä ja yhtenäisiä toimintatapoja kaupungin sisäilmaohjeistuksen pohjalta.

Kaupungin henkilöstökertomus, jossa kuvataan myös henkilöstön työhyvinvointia, laaditaan vuosittain. Kaupungissa on käytössä aktiivisen tuen malli. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Puhelinsykäysten lukumäärä	665 110	112 000	219 073
€/sekunti 1.1.2016 alkaen	0,13	0,87	0,46
Kopioiden lukumäärä	549 459	525 000	329 456
€/kopio	0,03	0,03	0,06

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	318 214	324 470	0	324 470	312 172	-12 299
Menot yht.	-576 318	-617 088	0	-617 088	-621 444	-4 356
Netto ennen poistoja	-258 104	-292 618	0	-292 618	-309 273	-16 655
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-258 104	-292 618	0	-292 618	-309 273	-16 655
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	38 713	38 900	0	38 900	36 950	-1 950
KL menot yht.	-2 420	-2 580	0	-2 580	-2 609	-29
Kauden tulos	-221 811	-256 298	0	-256 298	-274 932	-18 634
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-68,0	-72,5	-	-72,5	-72,5	-
Kokonaiskulut €/as	-68,0	-72,5	-	-72,5	-72,5	-
Toimintakate €/as	-26,1	-30,0	-	-30,0	-31,9	-
Tulos €/as	-26,1	-30,0	-	-30,0	-31,9	-
Verorahoitusosuus	38,3 %	41,4 %	-	41,4 %	44,1 %	-
Osuus toim.kuluista	0,9 %	1,0 %	-	1,0 %	1,0 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Edulliset ja toimivat puhelinvaihtopalvelut sekä matkapuhelinpalvelut	Nykyisestä puhelinvaihteesta luovutaan ja siirrytään KL-kuntahankintojen sopimuksen mukaiseen vaihtopalvelujen käyttöön. Lankapuhelimesta luopuminen.	Valmistelu on aloitettu loppuvuodesta 2017.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat palveluprosessit.	Tiedotus/perehdytys laadituista prosessikuvauksista eri tahoille	Prosessikuvaukset on pääosin tehty. Ei ole tiedotettu/perehdytetty.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kaupungin tekemien sopimusten hallinta	Sopimustenhallinta- sovelluksen käytön tehostaminen	Sovelluksen käyttöönottokoulutusta on järjestetty. Käyttöönotto koko organisaation osalta 1.1.2018 alkaen.
Toimiva ja tehokas työyhteisö	Johtamisen/esimiestyön vahvistaminen koulutuksella	Muuttuva esimiestyö -oppisopimus- koulutus esimiehille jatkuu

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Osaava henkilöstö	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen	Suunnitelman laadinta aloitetaan alkuvuodesta 2018.
Hyvinvoiva henkilöstö/henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Päätetään koko kaupunkia koskevista kehittämishankkeista	Seuranta on jatkuvaa.
Henkilöstöllä on tehtäväkuvaukset	Laaditaan/päivitetään kaikille tehtäväkuvaus, joka vastaa nykyisiä toimintatapoja	Tehtäväkuvaukset on laadittu lähes koko henkilöstölle.
Henkilöstö on perehdytetty hyvin työtehtäviin	Perehdytysuunnitelman koostaminen/laatiminen	Perehdytysuunnitelman laadinta käynnistyy keuhällä 2018.

2.5.7 Talouspalvelut (Tehtävä 20)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sirpa Romppainen

Talouspalvelut hoitaa kaupungin laskentatoimeen ja rahoitukseen liittyvät tehtävät. Talouspalveluissa tuotetaan kaupungin toimialoille taloushallinnon ja talous-suunnittelun palveluja. Tavoitteena on tuottaa palvelut tehokkaasti siten, että kirjanpito on ajantasaista, johdon ja toimialojen raportointi on selkeää, talousarvio-suunnittelu ajallaan tapahtuvaa, maksatus ja perintä tehokasta ja rahavarojen hoito tuottavaa.

Tehtäväalueeseen sisältyy seuraavien osatehtävien menot ja tulot: taloushallinto, kunnallisverotus, Bovallius - ammattiopisto, nuorisoverstas ja joukkoliikenne.

Sitova perustelu: Nuorisoverstaalle 50 000 €:n avustus.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Hallintotoimessa toteutettiin vuosien 2016 ja 2017 vaihteessa organisaatiomuutos, jossa kaupunginsihteerin ja kaupunginkamreerin tehtävät yhdistettiin talous- ja hallintojohtajan virkaan. Talous- ja hallintojohtaja toimii koko hallintotoimen toimialajohtajana. Samalla erillinen talousyksikkö lakkautettiin ja henkilöstö siirtyi muun hallintotoimen henkilöstön tavoin talous- ja hallintojohtajan alaisuuteen. Hallintotoimen henkilöstön lisäksi Varpeen koulun keittiön keittiöpäällikkö sekä Kaukolankodin keittiön ruokapalveluesimies ovat talous- ja hallintojohtajan alaisia.

Talouspalveluihin kuuluu vakinaisena viranhaltijana talous- ja hallintojohtaja (50 %) ja työsuhteisina toimihenkilöinä pääkirjanpitäjä ja pääkassanhoitaja. Lisäksi talouspalveluissa toimii vuoden 2018 loppuun asti yksi määräaikainen laskentasihteerin. Hallintotoimen organisaatiomuutoksen yhteydessä kaupunginkamreerin työpanoksesta siirtyi puolet hallintoon. Tästä aiheutui talouspalveluihin suunnittelu-/asiantuntijatasen resurssivajaus, joka on korvattu vuoden 2018 alussa palkkaamalla taloussuunnittelija.

Kaupunginvaltuuston 12.12.2016 hyväksymä palvelurakenneohjelma sisältää taloushallinnon palveluihin vaikuttavia toimenpide-ehdotuksia. Tavoitteena on selvittää, miten talous- ja palkkahallinnon palvelut tullaan jatkossa tuottamaan ja kartoittaa tehokkain toimintatapa. Selvitykset tilattiin kahdelta eri talous- ja palkanlaskentapalveluja tuottavalta yritykseltä. Selvitykset ovat käytettävissä vuoden 2017 loppuun mennessä. Selvitysten tulokset käytiin läpi taloushallinnon ja palkkahallinnon henkilöstön kanssa vuoden 2018 alussa. Vaihtoehtona on nykyisten toimintatapojen ja prosessien kehittäminen ja tehostaminen. Selvityksissä analysoitiin Laitilan talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja ja annettiin ehdotuksia prosessien kehittämiseksi ja tehostamiseksi. Kuntamaisema Oy:n toimittaman keskushallintopalvelujen kuntavertailuanalyysin mukaan taloushallinto on Laitilassa järjestetty tehokkaasti.

Yhtenä tehostamisen keinona nähdään sähköisten toimintojen lisääminen. Vuoden 2017 tilinpäätöskirja laadittiin ja koottiin Laitilan kaupunkia varten kehitetyn tilinpäätöskirjatyökalun avulla. Tilinpäätöskirjatyökalu kokoa tilinpäätöskirjaan

automaattisesti tilinpäätöslaskelmat, tunnusluvut, liitetiedot ja toimintakertomuksen. Vuonna 2018 on tarkoitus ottaa käyttöön uusi talouden ja toiminnan raportointijärjestelmä, jonka avulla raportointi eri toimielimille on nykyistä sujuvampaa, selkeämpää ja havainnollisempaa. Vuoden 2018 aikana uudistetaan kaupungin tilikartta suositusten mukaiseksi. Tämä vaatii kehittämistyötä ja toimialoille suunnattua sisäistä tiliöintikoulutusta. 1.1.2020 toteutettava sote- ja maakuntauudistus kuormittaa tulevina vuosina talouspalveluja erilaisten tietopyyntöjen ja laadittavien selvitysten johdosta.

1.1.2017 tuli voimaan uusi hankintalaki. Hankintalaki velvoittaa sähköiseen kilpailutukseen. Vuonna 2017 otettiin käyttöön Cloudian hankintajärjestelmä aiemmin käyttöönotetun Cloudian pienhankintaohjelman lisäksi. Vuoden 2017 loppuun mennessä voimaan astuu uusi hankintasääntö, jossa on huomioitu uusi hankintalainsäädäntö ja tarkistettu viranomaisten hankintaoikeudet. Kilpailutusten suunnittelu ja toteuttaminen on uuden hankintalainsäädännön, uuden hankintaohjeen, uusien hankintajärjestelmien sekä keväällä 2017 järjestetyn hankintalaki-koulutuksen myötävaikutuksella hajautettu toimialoilla suoritettavaksi.

HENKILÖKUNTA

Talouspalveluihin kuuluu vakinaisena viranhaltijana talous- ja hallintojohtaja (50 %) ja työsuhteisina toimihenkilöinä pääkirjanpitäjä ja pääkassanhoitaja. Lisäksi talouspalveluissa toimii vuoden 2018 loppuun asti yksi määräaikainen laskentasihteeri. Hallintotoimen organisaatiomuutoksen yhteydessä kaupunginkamreerin työpanoksesta siirtyi puolet hallintoon. Tästä aiheutui talouspalveluihin suunnittelu-/asiantuntijatasen resurssivajaus, joka on korvattu vuoden 2018 alussa palkkaamalla taloussuunnittelija.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Merkittävimpinä riskeinä talouden osalta on nähty valtionosuusuudistuksen heikentävä vaikutus kaupungin talouteen, lisääntyvän investointitarpeen aiheuttama lainakannan kasvu, lainakannan suojaamattomuus, tietoturvaohjeistuksen puuttuminen, puutteellinen hankintaosaaminen ja uusien ohjelmien käyttöönotto.

Valtionosuusuudistuksen vaikutus Laitilan kaupungille on kuitenkin ollut suotuisa. Lainojen suojausten osalta on eri pankkien kanssa tehty suojausten yleissopimukset. Vuoden 2018 alussa kilpailutettiin 10 miljoonan euron talousarviolaina sekä toteutettiin lainan suojaus korkotason nousun varalta. Investointitarpeiden vaikutusta kaupungin talouteen seurataan tarkasti. Vuodelle 2017 hyväksytyistä investoinneista toteutui alle puolet, joten lainakanta ei ole kehittynyt arvioidun mukaisesti, Tietoturvaohjeistus tullaan laatimaan vuoden 2018 aikana. Hankintojen kilpailutuksista on järjestetty koulutusta sekä uudistuneen hankintalainsäädännön että Cloudia-hankintajärjestelmien osalta. Lisäksi kaupungin hankintaohje on laadittu uudelleen huomioiden uusi hankintalainsäädäntö ja päätösten julkaisemiseen liittyvät säännökset. Uusien järjestelmien käyttöönoton yhteydessä järjestetään koulutusta.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	103 987	101 970	0	101 970	101 871	-99
Menot yht.	-618 329	-615 130	0	-615 130	-611 422	3 708
Netto ennen poistoja	-514 342	-513 160	0	-513 160	-509 551	3 609
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-514 342	-513 160	0	-513 160	-509 551	3 609
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	209 522	218 760	0	218 760	197 980	-20 780
KL menot yht.	-29 675	-29 840	0	-29 840	-39 383	-9 543
Kauden tulos	-334 495	-324 240	0	-324 240	-350 955	-26 715
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-76,2	-75,5	-	-75,5	-75,6	-
Kokonaiskulut €/as	-76,2	-75,5	-	-75,5	-75,6	-
Toimintakate €/as	-39,3	-37,9	-	-37,9	-40,8	-
Tulos €/as	-39,3	-37,9	-	-37,9	-40,8	-
Verorahoitusosuus	51,6 %	50,3 %	-	50,3 %	53,9 %	-
Osuus toim.kuluista	1,1 %	1,0 %	-	1,0 %	1,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Vakaa talous	Toimintakulut kasvavat alle 3 %.	Toimintakulut pienenevät edellisvuodesta 0,8 %.
	Palvelurakennemuutoksen ansiosta tilikauden alijäämä 2016 enintään 1 ME, 2017 0,5 ME ja 2018 0 ME.	Vuoden 2017 tilinpäätöksen alijäämä 386 t€ johtuen päiväkodin alaskirjauksesta.
	Säästöt palvelurakennemuutoksen mukaiset.	Palvelurakennemuutoksen säästövoitteisiin on mahdollista päästä vasta sote- ja maa-kuntamuutoksen jälkeen 1.1.2020 alkaen.
	Lainakannan maltillinen kasvu: Kaupungin lainakanta enint. 80% kuntien keskim. lainakannasta	Lainakanta per asukas 1.662 € pienenee edellisvuodesta. Kuntien keskimääräinen lainakanta per asukas 2.921 €.
Koko kaupungin osalta kustannustehokkaammat taloustoiminnot	Taloustoimintojen sähköistäminen.	Perinnän ulkoistaminen Kunnan Taitoalle on käynnistetty. Uusi raportointijärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2018 alussa.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat talouspalvelut	Tehdään selvitystyö vaihtoehtoista taloustehtävien tuottamistavalle.	Selvitykset tilattiin ja saatiin kahdelta eri talous- ja palkanlaskentapalveluja tuottavalta yritykseltä.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimivat talousprosessit	Laaditaan prosessikuvaukset ja tehostamissuunnitelma.	Edellä mainittujen selvitysten oheistuotteena saatiin analyysit Laitilan talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseista ja annettiin ehdotuksia prosessien kehittämiseksi ja tehostamiseksi.
Hankintaosaamisen ja kilpailutusten kehittäminen	Uuden hankintalain koulutus. Pienhankintaohjelman käytön tehostaminen	Keväällä 2017 järjestettiin hankintalakikoulutus. Vuonna 2017 otettiin käyttöön laaja Cloudian hankintajärjestelmä aiemmin käyttöön otetun Cloudian pienhankintaohjelman lisäksi. Samalla järjestettiin molemmista hankintajärjestelmistä koulutusta.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö	Hyvät tulokset työtyytyväisyyskyselystä.	Työhyvinvointikyselyn tulokset käsitelty.
Osaaminen ja sen kehittäminen	Laaditaan koulutussuunnitelma.	Koulutussuunnitelmat laadittu kehityskeskustelujen yhteydessä.

2.5.8 Elinkeinotoimi (Tehtävä 21)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: elinkeinoasiamies Esa Buri.

Laitilan elinkeinotoimen tehtävänä on kehittää elinkeinon harjoittamisen yleisiä edellytyksiä sekä huolehtia kunnan ja elinkeinonharjoittajien välisestä yhteistyöstä sekä edistää Laitilan imagoa hyvänä paikkana asua, elää ja yrittää. Laitilan kaupungin elinkeinopoliittinen visio, strategiset kehittämisalueet ja tavoitteet esitetään Laitilan elinkeinopoliittisessa ohjelmassa 2014-2018.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilan kaupungin työpaikkaomavaraisuus on n. 100 %. Korkean työpaikkaomavaraisuuden syynä on lautilaisten yritysten suhteellisen hyvä työpaikkatilanne. Hyvä työpaikkatilanne sekä myönteinen työllisyystilanne koko työssäkäyntialueella näkyy matalina työttömyyslukuina. Laitila on edelleen vahva teollisen toiminnan keskus. Status myös kehittyvänä palvelukeskuksena on vahvistunut valtatie 8:n tuntumaan kehittyneiden kauppapalveluiden myötä. Kasitien yrityspuiston rakentamisella pyritään lisäämään Laitilan vetovoimaa erityisesti teknologia-yritysten sijoittumispaikkana. Uudelle alueelle on jo sijoittunut uusia yrityksiä. Tonttikysyntä on kasvussa. Uusien yritystonttialueiden kaavoittamiseen on ryhdyttävä nopealla aikataululla esim Koveronnumen alueella.

Laitilan menestyminen ja vuonna 2012 kasvuun (31.12.2017 + 200) kääntyneen väkiluvun edelleen kasvattaminen edellyttää palvelujen ja asumismahdollisuuksien jatkuvaa kehittämistä. Huolimatta lähialueen suuryritysten hyvästä työpaikkakehityksestä tulee Laitilassa edelleen panostaa työpaikkaomavaraisuuden pitämiseen korkeana. Työpaikka on tärkein syy paikkakunnalle muuttoon. Työpaikkojen ohella tulee asumisen ja vapaa-ajan harrastusten vaihtoehtoja edelleen lisätä ja monipuolistaa.

Edellytykset uusien työpaikkojen syntymiselle sekä teollisuudessa että palveluissa ovat edelleen hyvät Laitilassa ja yleensäkin Vakka-Suomen alueella. Lähialueen suurteollisuuden myönteiset näkymät avaavat uusia mahdollisuuksia lautilalaisille yrityksille.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Toimitilariskit: Elinkeinotoimi vuokraa teollisuus- ja toimistotiloja. Tilojen kuntoa ja turvallisuutta seurataan säännöllisesti. Esillä oleviin ongelmiin on reagoitu; Kasitien yrityskeskuksessa on vaihdettu ovenohjausjärjestelmä ja suoritettu sisäilmanmittauksia.

Sopimusriskit: Kaupunki tekee yrittäjien kanssa toimitilasopimuksia. Riskien kartoitusta tehdään sopimuksia laadittaessa / neuvoteltaessa. Vuokrien ja lyhennysten maksamista seurataan yhteistyössä taloustoimiston kanssa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	146 477	197 400	0	197 400	181 178	-16 222
Menot yht.	-309 081	-340 790	0	-340 790	-354 361	-13 571
Netto ennen poistoja	-162 604	-143 390	0	-143 390	-173 183	-29 793
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-162 604	-143 390	0	-143 390	-173 183	-29 793
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-6 764	-7 010	0	-7 010	-14 649	-7 639
Kauden tulos	-169 367	-150 400	0	-150 400	-187 832	-37 432
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-37,1	-40,7	-	-40,7	-42,8	-
Kokonaiskulut €/as	-37,1	-40,7	-	-40,7	-42,8	-
Toimintakate €/as	-19,9	-17,6	-	-17,6	-21,8	-
Tulos €/as	-19,9	-17,6	-	-17,6	-21,8	-
Verorahoitusosuus	53,6 %	43,2 %	-	43,2 %	50,9 %	-
Osuus toim.kuluista	0,5 %	0,6 %	-	0,6 %	0,6 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.5.9 Kaavoitus (Tehtävä 22)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: maankäyttöinsinööri Mika Palmulaakso.

Kaavoitus-tehtävään sisältyy kaupungin maankäytön suunnittelu ja ohjaus. Tutkimena asioiden valmistelussa kaupunginhallitukselle toimii kaavaryhmä.

Toiminnan tunnuslukuja:

- Yleiskaava-alueita; oikeusvaikutteinen: 4 100 ha.
- Asemakaava-alueita (keskusta): 936 ha.
- Ranta-asemakaavoja: 310 ha.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Keskustan ja sen ympäristön oikeusvaikutteinen osayleiskaava on hyväksytty ja lainvoimainen Meijerin aluetta lukuun ottamatta.

Vuoden 2017 aikana on toteutettu ja työn alla seuraavia asemakaavoja:

- VT 8:n liikenteen sujuvuuden parantaminen Laitilan keskustan alueella –hanke on käynnistynyt elokuussa 2017. Liikenteen sujuvuuden parantamisesta johtuvat asemakaavamuutostarpeet vahvistuvat aluevarausuunnitelmien vahvistamisen jälkeen.
- Laessaaren asemakaavan muutos ja laajennus
- Laitilan Sirppujoen puukerrostaloalueen asemakaavan muutos (JV-puhdistamo)
- Kauppakadun kulman asemakaavan muutos
- Sillantaka Asemakaavan tarkistus
- Ilvesvuori-Matovuori alueen kaavoituksen aloitus

HENKILÖKUNTA

- maankäyttöinsinööri, tekninen johtaja, palvelusihteeri

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

- Kaavoituksen on jäänyt määrärahoja käyttämättä, koska suunniteltuja kaavoitusprosesseja ei ole aloitettu tai niitä ei ole saatettu loppuun.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	7 250	5 000	0	5 000	2 005	-2 995
Menot yht.	-57 994	-133 927	0	-133 927	-102 168	31 759
Netto ennen poistoja	-50 744	-128 927	0	-128 927	-100 163	28 764
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-50 744	-128 927	0	-128 927	-100 163	28 764
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-7 518	-7 980	0	-7 980	-11 348	-3 368
Kauden tulos	-58 262	-136 907	0	-136 907	-111 512	25 395
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-7,7	-16,6	-	-16,6	-13,2	-
Kokonaiskulut €/as	-7,7	-16,6	-	-16,6	-13,2	-
Toimintakate €/as	-6,9	-16,0	-	-16,0	-12,9	-
Tulos €/as	-6,9	-16,0	-	-16,0	-12,9	-
Verorahoitusosuus	88,9 %	96,5 %	-	96,5 %	98,2 %	-
Osuus toim.kuluista	0,1 %	0,2 %	-	0,2 %	0,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Maankäytön palveluiden hinta	-Muutoskaavan hinta 350 e/ha ja uuden kaavan hinta 600 e/ha.	-Toteutui.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Riittävä monipuolinen tonttitarjonta	-Pientalotontteja vapaana 30 kpl ja teollisuustontteja 5 kpl.	- AO tontteja 38 kpl AP tontteja 5 kpl AK tontteja 5 kpl AR tontteja 0 kpl teollisuus- ja liiketontteja 22 kpl

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Valmius nopeisiin muutoksiin	-Onnistunut kaavoitusprosessi / oikeusvaikutteinen kaava	-Toteutui.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Motivoitunut ja kokenut henkilöstö	-Riittävän monta koulutuspäivää / henkilö.	-Ei toteutunut

2.5.10 Asuntotoimi (Tehtäviä 23)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: asunto- ja palvelusihteeri Tiina Mäkelä.

Turvata kuntalaisille tarvetta vastaava, viihtyisä ja asumismenoiltaan kohtuullinen asunto ja asumisympäristö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Asuntotoimisto ottaa vastaan arava-, ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen asuntohakemukset. Keskitetty asukasvalintapäätösten tekeminen turvaa valtioneuvoston asettamien kriteerien täyttymisen kaikissa edellä mainituissa vuokra-asuntojen asukasvalinnoissa.

Asuntotoimisto vastaanottaa ja käsittelee valtion asuntorahaston myöntämien avustusten hakemukset. Korkotukilainahakemusten käsittely sekä henkilökohtaisten aravalainojen hoito kuuluvat myös asuntotoimen tehtäviin. Asuntotoimen vastualueena on myös kaupungin omistamien asuntojen korjaus- ja kunnossapito.

Uudet vuokrakerrostalot valmistuivat: Huovinkaarre syksyllä 2015 ja Aaronkaarre 2012. Valmisteilla Kiinteistö Oy Valkoranta, valmis syksyllä 2018.

HENKILÖKUNTA

Asuntotoimistossa työskentelee yksi henkilö, asunto- ja palvelusihteeri.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

- Pihlajakodon vuokratuloja ei odotetusti, koska toiminta loppuu eikä uusia asukkaita ole enää tulossa.
- Itäkulman koulun vuokra-asunto otettu koulun omaan käyttöön, eikä vuokraa peritä. Vuokratuloja tuli oletettua vähemmän.
- Kaikkia korjauksiin varattuja määrärahoja ei käytetty.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Korkotukilainapäätökset	-	0	-
Korjausavustuspäätökset	4	0	-
Hyväksytyt asukasvalintapäätökset	-	125	89

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	203 569	204 036	0	204 036	214 207	10 171
Menot yht.	-173 343	-226 951	0	-226 951	-155 449	71 502
Netto ennen poistoja	30 226	-22 915	0	-22 915	58 758	81 673
Poistot yht.	-2 706	-2 705	0	-2 705	-2 706	-1
Netto	27 520	-25 620	0	-25 620	56 052	81 672
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-15 459	-22 720	0	-22 720	-15 170	7 550
Kauden tulos	12 061	-48 340	0	-48 340	40 882	89 222
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-22,2	-29,2	-	-29,2	-19,8	-
Kokonaiskulut €/as	-22,5	-29,5	-	-29,5	-20,1	-
Toimintakate €/as	1,7	-5,3	-	-5,3	5,1	-
Tulos €/as	1,4	-5,7	-	-5,7	4,7	-
Verorahoitusosuus	-6,3 %	19,2 %	-	19,2 %	-23,6 %	-
Osuus toim.kuluista	0,3 %	0,4 %	-	0,4 %	0,3 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Vuokra-asuntojen korkea käyttöaste	-Käyttöaste 100 %.	-95,6 %.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Riittävä ja monipuolinen asuntotarjonta sekä viihtyisä asuinympäristö	-Hakijoista 80% saa tarpeitansa vastaavan asunnon.	-70 %. Hakijoista saanut tarpeitansa vastaavan asunnon. Hakijoita enemmän kuin on ollut tarjota asuntoja. Tilanne korjaantuu osittain uuden vuokrakerrostalon myötä.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Tiedonkulku, esimiestyö	-	- Sähköposti/matkapuhelin/sekä soimen lisääntyminen lisännyt tiedonkulkua positiivisesti Kehityskeskustelu maaliskuussa 2018.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki**Kriittinen menestystekijä**

Viihtyvyys, tasa-arvoisuus, esimiestyö, työturvallisuus, sopiva työkuormitus

Tavoite

-Työntekijöiden hyvä palaute ja sitoutuminen 100 %.

Toteutuma

-80 %. Työkuormitus lisääntynyt voimakkaasti sekä työturvallisuus heikentynyt ajoittain vaativien asiakkaiden osalta. Työssä viihtyminen ja imu tehdä edelleen 100 %

2.5.11 Maaseututoimi (Tehtävä 25)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja Sirpa Romppainen

Maaseututoimessa hallinnoidaan EU-tukea ja kansallista maataloustukea maaseutuyrityksiin, annetaan neuvontaa maatalouslainsäädännöstä, edistetään maaseutuyritysten kehitystä sekä monipuolistetaan maaseutuelinkeinoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuoden 2013 alusta alkaen Laitilan kaupungin maataloushallinto on ollut osa Vakka – Suomen yhteistoiminta-alueen maataloushallintoa. Palvelut ostetaan käytännössä Vehmaan kunnalta. Tehtävä sisältää maksullisen lomituksen tukea 3.500 euroa.

Maatalouden kannattavuus jatkuu heikkona. Maatalouden rakennemuutos jatkuu maatilojen lukumäärän vähenemisenä ja tilakokoon kasvuna.

Maaseututoimi on siirtymässä 1.1.2020 toteutettavan sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä kunnilta maakunnan järjestämisvastuulle.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti.

Riskianalyysi on tehty ja päivitetty viimeksi helmikuussa 2016. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	8 994	12 500	0	12 500	9 018	-3 482
Menot yht.	-126 822	-131 090	0	-131 090	-118 378	12 712
Netto ennen poistoja	-117 827	-118 590	0	-118 590	-109 360	9 230
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-117 827	-118 590	0	-118 590	-109 360	9 230
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-7 532	-7 530	0	-7 530	-10 669	-3 139
Kauden tulos	-125 359	-126 120	0	-126 120	-120 028	6 092

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-15,8	-16,2	-	-16,2	-15,0	-
Kokonaiskulut €/as	-15,8	-16,2	-	-16,2	-15,0	-
Toimintakate €/as	-14,7	-14,8	-	-14,8	-13,9	-
Tulos €/as	-14,7	-14,8	-	-14,8	-13,9	-
Verorahoitusosuus	93,3 %	91,0 %	-	91,0 %	93,0 %	-
Osuus toim.kuluista	0,2 %	0,2 %	-	0,2 %	0,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkijärjestelmä

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6. SIVISTYSVALIOKUNTA

2.6.1 Sivistysvaliokunta (Varhaiskasvatus-, opetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut)

TEHTÄVÄT

Tehtäväalue sisältää sivistystoimen hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen sekä niihin kuuluvat tukipalvelut. Tukipalveluihin kuuluvat oppilashuolto (koulupsykologi ja -kuraattori) sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Sivistystoimialaan kuuluvat lisäksi kirjasto-kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimet.

TOIMINTA-AJATUS

Sivistystoimi tukee laitilalaisten lasten ja nuorten kehittymistä hyvinvoiviksi ja monipuolisiksi tulevaisuuden osaajiksi järjestämällä laadukkaat ja monipuoliset sivistyspalvelut uudistuvassa, verkostoituneessa ja turvallisessa toimintaympäristössä. Sivistystoimen tehtävä on luoda edellytykset laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, esi-, perus- ja nuorisoasteen koulutuksen antamiselle paikkakunnalla. Edelleen lautakunnan tehtävä on huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksesta kouluun tulevilla lapsilla sekä kouluista ja oppilaitoksista valmistuvilla on valmiudet elinikäiseen oppimiseen, aktiiviseen osallistumiseen työelämään ja itsensä kehittämiseen.

Sivistystoimi edistää ja tukee laadukkaiden ja monipuolisten kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kehittämistä kaupungin vetovoima- ja viihtyisyystekijöinä.

Sivistystoimi edistää kaupunkilaisten fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä tukee nuorten tervettä kasvua ja kansalaisvalmiuksia luomalla edellytykset liikunta- ja nuorisotoimintaan. Sivistystoimen palveluilla on huomattava osuus kuntalaisten hyvinvoinnin sekä varhaisen puuttumisen ja ongelmia ennaltaehkäiseviin toimintoihin.

Sivistyslautakunnan/valiokunnan talousarviovuodelle 2017 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Palvelujen laatuun, monipuolisuuteen ja oikea-aikaisuuteen panostettiin tavoitteena kaikkien kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen. Esimiesten työhyvinvointiin ja osaamiseen panostettiin kohdennetulla koulutuksella.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslauta/valiokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, oppilashuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, irtaimiston tarkastukset).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on

tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sivistyslautakunnan/valiokunnan toimialan tulojen toteuma on 112,8 € ja menojen toteuma on 96,8 %. Tulojen ylitys selittyy pääosin perusopetuksen tehtäväalueen tulojen ylitykseltä. Toimialan menojen alitus johtuu mm. perusopetuksen henkilöstökulujen käyttämättä jääneistä määrärahoista. Menojen ja tulojen ylitykset ja alitukset selitetään tarkemmin kunkin tehtäväalueen yhteydessä.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	1 566 831	1 386 340	0	1 386 340	1 598 022	211 682
Menot yht.	-14 530 942	-14 967 331	0	-14 967 331	-14 504 741	462 590
Netto ennen poistoja	-12 964 111	-13 580 991	0	-13 580 991	-12 906 719	674 273
Poistot yht.	-742 640	-817 000	0	-817 000	-2 979 007	-2 162 007
Netto	-13 706 751	-14 397 991	0	-14 397 991	-15 885 725	-1 487 734
Kustannuslask.erät						
KL tulot yht.	97 725	126 950	0	126 950	109 884	-17 066
KL menot yht.	-1 426 896	-1 572 560	0	-1 572 560	-1 506 349	66 211
Kauden tulos	-15 035 922	-15 843 601	0	-15 843 601	-17 282 190	-1 438 589
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-1 876,3	-1 935,4	-	-1 935,4	-1 859,2	-
Kokonaiskulut €/as	-1 963,6	-2 031,0	-	-2 031,0	-2 205,1	-
Toimintakate €/as	-1 680,6	-1 758,3	-	-1 758,3	-1 660,8	-
Tulos €/as	-1 767,9	-1 853,9	-	-1 853,9	-2 006,8	-
Verorahoitusosuus	90,0 %	91,3 %	-	91,3 %	91,0 %	-
Osuus toim.kuluista	25,9 %	26,6 %	-	26,5 %	26,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6.2 Sivistystoimen hallinto (Tehtävä 26)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen.

Sivistystoimen hallinto sisältää toimialan hallinnon, kehittämisen ja johtamisen tehtäviä. Hallinnon henkilöstö koostuu sivistystoimenjohtajasta, toimistosihteeristä ja palvelusihteeristä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Sivistystoimen hallinto luo hyvät edellytykset sivistyspalvelujen tuottamiselle ja ohjaa sekä seuraa yksiköiden toimintaa hyväksytyjen tavoitteiden toteuttamiseksi. Hallinto huolehtii varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen, kulttuuripalveluiden sekä nuoriso- ja liikuntapalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä sekä vastaa omalta osaltaan oppilashuollollisten palvelujen laadusta ja saatavuudesta. Sivistystoimenjohtaja järjestää ja koordinoi opetushenkilöstön täydennyskoulutusta yhdessä rehtorien ja Vakka-Suomen kansalaisopiston kanssa. Koulujen oppilashuoltohenkilöstö toimii suoraan sivistystoimen hallinnon alaisuudessa, joka mahdollistaa luontevasti ko. henkilöstön yhteiskäytön sekä tarvittaessa toimipisteiden muutokset.

Peruskoulujen ja lukion virkarehtorit vastaavat koulutoimen opetussuunnitelmien ajan tasaisuudesta. Vuoden 2017 aikana edelleen työstetään uudistunutta perusopetuksen opetussuunnitelmaa, joka otettiin käyttöön esiopetuksessa ja alakouluissa 1.8.2016 sekä otetaan käyttöön yläkouluissa vuosiluokittain alkaen syyslukukauden alusta 2017. Erityisesti arviointikäytäntöjen muutoksiin kiinnitetään huomiota. Päätökset erityisen tuen opetuksesta tekee sivistystoimenjohtaja esiopetuksessa, vuosiluokilla 1-6 sekä ns. Toimelan yksikössä vuosiluokilla 1-10 Kappelimäen koulun apulaisjohtajan valmistelun ja yläkoulussa Varpeen koulun rehtorin valmistelun perusteella.

Sivistystoimi tilaa Kuntamaisema Oy:ltä analyysin sivistystoimen palvelurakenteesta.

Sivistyslautakunnan/valiokunnan talousarviovuodelle 2017 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Palvelujen laatuun, monipuolisuuteen ja oikea-aikaisuuteen panostettiin tavoitteena erityisesti ongelmia ja haasteita ennaltaehkäisevä toiminta. Esimiesten työhyvinvointiin ja osaamiseen panostettiin kohdennetulla koulutuksella. Kuntamaisema Oy:n analyysi sivistystoimen palvelurakenteesta esitettiin valtuustolle toukokuussa 2017.

HENKILÖKUNTA

Hallinnon henkilöstö koostuu sivistystoimenjohtajasta, toimistosihteeristä ja palvelusihteeristä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen hallinnon sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman

seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslauta/valiokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi sisäistä valvontaa tehdään säännöllisesti (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, oppilashuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, opetuksen järjestäjän arviointi, irtaimiston tarkastukset).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin mm. opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan. Merkittävä riski on tehtäväkentän laajuus ja henkilöstöresurssin riittävyys.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sivistystoimen hallintoon tuloja kertyi n. 1500 euroa, vaikka talousarviovaiheessa tuloja ei ennakoitu tulevan. Menojen toteuma on 94,2 %. Menomäärärahan alittuminen johtui mm. koulutus- ja asiantuntijapalvelujen varattujen varojen vähäisestä käytöstä. Koulutuksia järjestettiin mm. hankkeiden kautta tai pienin kustannuksin. Toisaalta myös henkilöstöresurssin vähäisyys johti siihen, että erilaisia asiantuntijatahojen vierailuja/koulutuksia ehdittiin järjestää vähän.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	299	0	0	0	1 487	1 487
Menot yht.	-260 428	-220 363	0	-220 363	-207 632	12 731
Netto ennen poistoja	-260 129	-220 363	0	-220 363	-206 145	14 218
Poistot yht.	-267	-244	0	-244	-244	0
Netto	-260 396	-220 607	0	-220 607	-206 389	14 218
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-21 526	-19 680	0	-19 680	-25 766	-6 086
Kauden tulos	-281 921	-240 287	0	-240 287	-232 155	8 132

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-33,2	-28,1	-	-28,1	-27,1	-
Kokonaiskulut €/as	-33,2	-28,1	-	-28,1	-27,1	-
Toimintakate €/as	-33,1	-28,1	-	-28,1	-26,9	-
Tulos €/as	-33,1	-28,1	-	-28,1	-27,0	-
Verorahoitusosuus	99,9 %	100,0 %	-	100,0 %	99,4 %	-
Osuus toim.kuluista	0,5 %	0,4 %	-	0,4 %	0,4 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6.3 Varhaiskasvatus (Tehtävä 27)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilöt: Varhaiskasvatusjohtaja Taija Jalonen ja Piipa Nivola.

Varhaiskasvatus tarjoaa perheiden tarpeisiin vastaavia, monipuolisia ja laadukkaita päivähoitopalveluja sekä esiopetusta. Varhaiskasvatuspalveluita annetaan Pähkinäpensaassa ja Vaahteraportin päiväkodeissa, Laineen talon ja Itäkulman sekä Mäntykodon ryhmäperhepäivähoitokodeissa sekä perhepäivähoidossa. Vuorohoito on keskitetty Vaahteraportin päiväkotiin.

Vanhempien määräaikaiset työsuhteet, vuorotyön lisääntyminen, lomautukset ja irtisanomiset vaikuttavat lasten varhaiskasvatuksen tarpeeseen ja määrään nopeina muutoksina. Lasten kotihoidontuki sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin. Varhaiskasvatus on myös tärkeä osa lastensuojelun avohuollon tukitoimenpidettä. Avohuollon tukitoimena myönnetty varhaiskasvatus on perheelle maksutonta ja sosiaalitoimi ei maksa palvelusta. Varhaiskasvatus tukee kotikasvatusta ja lapsen hyvinvointia.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Pähkinäpensaassa päiväkoti:

Pähkinäpensaassa päiväkodissa toimii kuusi osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 120 lapselle.

Henkilökuntaan kuuluu kymmenen lastentarhanopettajaa, kahdeksan hoitajaa, 3½ ryhmässä toimivaa erityisavustajaa sekä 1½ ravitsemistyöntekijää. Pähkinäpensaassa päiväkoti on toiminut suurimman osan vuodesta 2017 väistötiloissa johtuen päiväkotikiinteistön sisäilmaongelmista. Pähkinäpensaassa päiväkoti on päätetty purkaa ja uusien tilojen suunnittelu on aloitettu.

Vaahteraportin päiväkoti

Päiväkoti sijaitsee Laitilan Portin -liikekiinteistössä toisessa kerroksessa. Henkilökuntaan kuuluu kuusi lastentarhanopettajaa, kolmetoista hoitajaa, yksi erityisavustaja sekä kaksi ravitsemistyöntekijää. Vaahteraporttiin on keskitetty vuorohoito. Hoitopaikkoja on 110, mutta vuorohoidosta johtuen sinne on sijoitettu enemmän lapsia.

Perhepäivähoito

Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia on 20, joista vakinaisia on 18 ja määräaikaisia 2. Määräaikaisia perhepäivähoitajia vakinaistettiin kesällä. Määräaikaiset perhepäivähoitajat ovat epäpäteviä. Perhepäivähoitoon on palkattu alkuvuonna 2017 lisäksi 3 määräaikaista perhepäivähoitajaa, jotka toimivat Mäntykodon (Palkkeen tilat) ryhmäperhepäivähoitokodissa. Ryhmäperhepäivähoitokoti perustettiin lisääntyneen hoitopaikkatarpeen takia. Toiminta on jatkunut koko vuoden 2017 ja jatkuu edelleen 2.6.2018 asti.

Ryhmäperhepäivähoitokoti Laineen Talolla on 3½ hoitajaa, 12 hoitopaikkaa. Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokodissa työskentelee kolme ja puoli hoitajaa, joista yksi on määräaikainen ja kolme on kotoa siirtynyttä perhepäivähoitajaa. Puolikas hoitaja on aamupäivät Itäkulman koulussa esioppilaiden kanssa. Järjestely on toimikauden 2017-18. Hoitopaikkoja on 12 +4.

Erityisvarhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa toimii yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, jonka tehtäväkenttänä on koko varhaiskasvatus. Hän toimii varhaiskasvatuksen erityispedagogisen toiminnan asiantuntijana. Erityisopettaja ohjaa erilaisia pienryhmiä ja käynnistää tarpeellisia tukitoimia.

Uusi päiväkot

Uuden päiväkodin rakentaminen Palke 7- välittömään läheisyyteen aloitettiin syksyllä 2017 ja se valmistuu syksyllä 2018. Uuden päiväkodin nimeksi tulee Apilaniityn päiväkot pihalla olevan taideteoksen mukaan.

Esimiesjärjestelyt

Varhaiskasvatuksessa kokeiltiin vuoden 2017 aikana järjestelyä, jossa päivähoidonohjaajan tehtävänimikkeestä luovutaan ja otetaan käyttöön kaksi varhaiskasvatusjohtajan nimikettä. Molemmilla ko. henkilöillä oli johdettavanaan päiväkot sekä perhe- ja ryhmäperhepäivähoitoa. Molempien tehtäviin kuuluivat myös varhaiskasvatuksen hallinnolliset tehtävät. Toimistohenkilö oli kokeiluna käytettävissä oppisopimuskoulutuksella osapäiväisesti osan vuotta 2017.

Kehittäminen

Laitilan varhaiskasvatus oli mukana valtakunnallisessa kehittämisverkostossa, jonka aiheena oli VA-SU 2017. Opetushallitus myönsi Laitilan päiväkodeille kehittämistä rahaa VARKE- hankkeeseen 17 850€ käytettäväksi 31.12.2017 mennessä. Tavoitteena oli päiväkotien varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin vahvistaminen ja kehittäminen, lapsen osallisuus sekä oppimisympäristön luominen, uusien pedagogisen lähtökohtien mukaan. Hanke toteutui suunnitelman mukaan.

Tulokertymä

Varhaiskasvatuksen tulokertymä väheni 1.3.2017 voimaan tulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksu-uudistuksen myötä. Vanhempien tulorajoja laskettiin ja perheen toisen lapsen maksut pienenevät 90%:iin. Tulokertymän väheneminen jatkuu asiakasmaksu-uudistusten myötä edelleen vuonna 2018.

Palvelurakenneohjelmaan sisältyvät muutokset suunnitelmavuosille 2018-2019:

- Varhaiskasvatuslaki mahdollistaa ryhmäkokojen kasvattamisen siten, että päiväkoteihin voidaan sijoittaa n. 27 lasta lisää. Uuden päiväkodin valmistuttua tilat mahdollistavat muutoksen.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Varhaiskasvatuksen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslautakunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi varhaiskasvatuksessa suoritetaan säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, asiakkaiden tulo- tietojen tarkastukset, irtaimiston tarkastukset yms.)

Varhaiskasvatuksessa on tehty riskien arviointia. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa.

Varhaiskasvatuksella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Tulomäärärahan alitukseen vaikuttivat ensisijaisesti 1.3.2017 voimaan tullut varhaiskasvatuksen asiakasmaksu-uudistus.

Henkilöstömenoja kasvattivat useat äitiys- ja vanhempainvapaat sekä pitkät sairauslomamat. Kustannuksia kasvattivat myös varhaiskasvatuksen käytössä olevat sähköiset ohjelmat.

Hoitopäivän hinnan alenemiseen on vaikuttanut lisääntynyt lapsimäärä ja sen myötä lisääntyneet hoitopäivät päiväkodeissa. Vaikka päätöstä ryhmäkokojen suurentamisesta ei tehty, on samaa hoitopaikkaa päiväkodeissa voinut käyttää useampi lapsi. Tässä näkyy muutos vanhempien työajoissa; osa-aikatyö sekä tilapäistyö on lisääntynyt ja näin lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta vain osaviikkoisesti varsinkin vuorohoidossa, jonne lapsia on voitu sijoittaa paikkamäärää enemmän.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Perhepäivähoito			
hoitajia	21	22	24 (Mäntykoto)
hoitopaikat	84	84	88
hoitopäivät	15791	15 000	17 880
Ryhmäperhepäiväkoti Laineen talo, Itäkulma			
hoitajia	3½ ja 2	3½+2	3+3½
hoitopaikat	12 + 8	12+12	12+12
hoitopäivät	5 118	4500	5 838
Pähkinäpensaas päiväkotiki			
henkilökunta	23	24	24
lapsipaikat	120	120	120
hoitopäivät	24 008	20 000	25 482
Vaahteraportin päiväkotiki			
henkilökunta	20	20	22
lapsipaikat	100	110	110
hoitopäivät	22 396	15 000	24 303
Lasten kodinhoidontuki			
kotihoidontuen saajat	135	140	119

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	635 354	625 700	0	625 700	620 110	-5 590
Menot yht.	-3 956 475	-3 949 061	0	-3 949 061	-3 890 990	58 071
Netto ennen poistoja	-3 321 121	-3 323 361	0	-3 323 361	-3 270 880	52 481
Poistot yht.	-84 178	-81 714	0	-81 714	-2 199 823	-2 118 109
Netto	-3 405 299	-3 405 075	0	-3 405 075	-5 470 703	-2 065 628
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	30 439	37 660	0	37 660	33 266	-4 394
KL menot yht.	-188 677	-248 030	0	-248 030	-254 313	-6 283
Kauden tulos	-3 563 538	-3 615 445	0	-3 615 445	-5 691 750	-2 076 305
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-487,4	-491,1	-	-491,1	-481,3	-
Kokonaiskulut €/as	-497,3	-500,7	-	-500,7	-736,8	-
Toimintakate €/as	-409,1	-413,5	-	-413,5	-405,5	-
Tulos €/as	-419,0	-423,1	-	-423,1	-660,9	-
Verorahoitusosuus	84,3 %	84,5 %	-	84,5 %	89,7 %	-
Osuus toim.kuluista	6,7 %	6,8 %	-	6,7 %	6,8 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelutarpeen priorisointi	-Henkilöstömenojen pienentäminen sulkemalla toinen päiväkotiki ja Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokoti koulujen loma-ajoiksi.	-Tilanne 30.6.2017: tulot 55,9%, menot 47,7% 31.12.2017 Tulot 98,5%, menot 99,2% netto 99,4%

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Varhaiskasvatuksen monipuolinen palvelurakenne	-Hoitopäivien määrä kunnan järjestä- mässä varhaiskasvatuksessa seuraa- vasti: pph 15 000, ryhmäpph 4500, pk 35 000.	Hoitopäivien määrä pph 17880 (sis. Mäntykodon) ryhmäpph 5838 Pähkinäpensaas päiväkotia 25482 Vaahteraportin päiväkotia 15830 vuorohoito 8473 yht. pk:t 49785
	- Päivähoidon menot hoitopäivää koh- den seuraavasti: Päiväkodit: Vaaht. 65€ (vuorohoito), Pähkinä 60€, ryh- mäpph 58€, pph 60€.	Päiväkodit: Vaaht. 49€ Pähkinä 49€ pph 51€ Ryhmikset 51€
Laadukas varhaiskasvatus	-Varhaiskasvatussuunnitelma laadi- taan kaikille päivähoitossa oleville lapsille. Pienten lasten kodinhoidontuen saa- jia 140.	Laadittu kaikille 119 kotihoidontuen saajaa
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	-Vanhemmuuden tukeminen, ennal- taehkäisevä työ. -Lastensuojelun tukitoimena ane- taan päivähoitoa kaikille tarvitse- ville.	

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Esimies- ja työyhteisötaidot	-Kehityskeskustelut joka toinen vuosi / työntekijä. -Ryhmäkehityskeskustelu tarvitta- essa.	kehityskeskustelut käyty perhepäivä- hoitajien ja vuorohoidon kanssa ke- väällä syksyllä käyty päiväkodin henkilö- kunnan kanssa halukkaiden

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Ammattitaitoinen, motivoitunut hen- kilökunta	-Täydennyskoulutuksia 3 pv/ vuosi.	- Varke 2017 kehittämishankerahoi- tuksella koulutettu henkilökuntaa Tehty keväällä
Henkilöstön työtyytyväisyys ja hy- vinvointi	-Hyvät tulokset työtyytyväisyysky- selystä.	

2.6.4 Perusopetus (Tehtävä 28)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen.

Perusopetuksen tarkoituksena on kasvattaa ja opettaa monipuolisesti oppivelvollisuusikäisiä opetussuunnitelmassa määritellyillä tavoilla ja päästä niissä esitettyihin tavoitteisiin kiinteässä vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Peruskoulut luovat mahdollisimman hyvät perusvalmiudet oppilaille jatko-opintoja varten sekä antavat elämässä tärkeitä tietoja, taitoja ja sosiaalisia valmiuksia vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilassa on seuraavat peruskoulut: Itäkulman koulu (luokat 1-6), Kappelimäen koulu (luokat 1-6, erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 1-6, toiminta-alueittain annettava opetus 1-10), Kodjalan koulu (luokat 1-6), Koveron koulu (luokat 1-6), Soukaisten koulu (luokat 1-6), Suontaan koulu (luokat 1-6), Untamalan koulu (luokat 1-6) ja Varppeen koulu (luokat 7-9 ja erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 7-9). Esiopetusta annetaan (syyslukukauden 2016 tilanne) Kappelimäen, Kodjalan ja Soukaisten kouluissa erillisissä esiopetusryhmissä. Varppeen koulun yleisopetuksen sekä erityisen tuen opetuksen sekä Kappelimäen koulun erityisen tuen opetuksen antamisesta on sopimus Pyhärannan kunnan kanssa.

Peruskoulujen ja lukion virkarehtorit huolehtivat opetussuunnitelmien ajan tasalla pitämisestä yhteistyössä sivistystoimenjohtajan kanssa. Vuoden 2017 syyslukukauden alkaessa otetaan käyttöön uusi opetussuunnitelma yläkoulun seitsemän-sillä vuosiluokilla.

Perusopetuksen kerhotoiminnan kehittämiseen saadulla valtionrahoituksella kerhotoimintaa järjestetään kaikissa peruskouluissa. Opetusryhmien pienentämiseen vuonna 2016 saatua valtionapua käytetään osittain myös kevätlukukaudella 2017. Saatu valtion erityisavustus on vuosittain pienentynyt, mikä asettaa haasteet kerhotoiminnan laajuudelle ja suunnitelman mukaiselle toiminnalle. Kappelimäen koulun pajakoulutoimintaa jatketaan saadun valtionavustuksen turvin kevätlukukauden 2017 loppuun saakka. Koska toiminnasta saadut kokemukset ovat hyviä, haetaan lisärahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä lukuvuodeksi 2017–2018, mikäli ko. erityisavustus tulee edelleen haettavaksi.

Lukuvuonna 2015–2016 kolmen perusopetusryhmän pienentämiseen on ollut käytössä valtion erityisavustusta. Lukuvuodeksi 2016–2017 avusta saatiin 0,6 luokanopettajan palkkakustannuksia vastaava summa. Mikäli valtion erityisavustusta ei saada jatkossa eikä kouluverkkoa supisteta, näiden opetusryhmien osalta on varauduttava kaupungin omaan rahoitukseen. Opettajan keskimääräiset palkkakustannukset sivukuluineen ovat n. 45 000 €/vuosi, joten mahdollinen katettava kustannus on n. 135 000 euroa/vuosi. Talousarviossa on varauduttu siihen, että Kappelimäen koulussa on syksyllä 2017 aloittamassa 17 yleisopetuksen perusopetusryhmää.

Toimiva ja ennaltaehkäisevä oppilashuolto edellyttää riittävää oppilashuoltohenkilöstöä. Oikea-aikaisella ja ennakoivalla tuella voidaan ehkäistä syrjäytymistä sekä erikoisairaanhoidon ja lastensuojelun menoja. Oppilashuoltohenkilöstön mitoitus on ollut niukkaa suosituksiin nähden. Talousarviossa on varattu palkkava-raus toisen koulupsykologin palkkakustannuksia varten 1.2.2017 alkaen.

Kasvava maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä aiheuttaa painetta valmistavan opetuksen sekä suomi toisena kielenä -opetuksen järjestämiseen Laitilassa. Valmistavan opetuksen järjestäminen edellyttää hyvin toteutuakseen vähintään yhden opetusryhmän ja opettajan. Kulut valmistavasta opetuksesta saadaan valti-onosuuksina takaisin.

Syyslukukaudella 2016 oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan 90 lapselle. Ryhmiä on Kappelimäen koulussa kolme ja kaksi seurakunnan tiloissa. Kappelimäen koulussa tarjotaan myös aamupäivätoimintaa. Ryhmät jatkavat edelleen keväällä 2017. Toiminnan suunnitellaan jatkuvan saman laajuisena myös syksyllä 2017.

Esiopetuksessa varaudutaan neljään opetusryhmään koulutoimessa koko talousarviovuoden ajaksi. Osana palvelurakennepohjelmää sekä päiväkodin uudisrakennushanketta suunnitellaan esiopetuksen siirtämistä päiväkoteihin ja Kappelimäen kouluun. Toiminnallisesti ja taloudellisesti riittävän kokoisten ryhmien saaminen haja-asutusalueille on ollut haastavaa.

Perusopetuksessa kustannuksia kasvattavat sähköisten ohjelmien käyttömaksut, kuituliittymän ja seutuverkon maksut sekä osallistuminen Yrityskylä-hankkeeseen.

Perusopetuksen henkilökunta:

Opettajien virat ovat kuntakohtaisia. Rehtorin virkoja on kaksi. Luokanopettajan virkoja on 32, joista viisi on täytetty määräaikaaisesti ja kaksi virkaa on täyttämättä. Resurssiopettajia määräaikaississa viroissa on yksi. Lehtorin virkoja on 19, joista kaksi on täyttämättä. Perusopetuksen ja lukion yhteisiä lehtorin virkoja on 4. Päätoimisia tuntiopettajia on kahdeksan. Erityisopettajan virkoja on viisi, erityisluokanopettajan virkoja on kahdeksan.

Koulujen yhteydessä annettavassa esiopetuksessa on neljä päätoimista lastentarhanopettajaa.

Osana palvelurakennepohjelmää tavoitteena on perustaa haja-asutusalueiden kouluille yksi rehtorin virka, jolloin luokanopettajille ei enää syksystä 2017 alkaen määrätä luottamustoimista rehtorin tehtävää. Uudistuksen tavoitteena on luoda kaikille alakouluille samanlaiset mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen, yhdenmukaistaa koulujen hallintokäytännöt ja varmistaa riittävä aika koulujen hallinnolliselle ja pedagogiselle kehittämiselle.

Perusopetuksen muu henkilökunta:

Keittiöhenkilökunta: Kuusi ravitsemistyöntekijä/siivoojaa. Kodjalan, Soukaisten ja Untamalan kouluja lukuun ottamatta muut koulut ostavat ateriapalvelunsa Varpeen koulun keskuskeittiöstä.

Kansliahenkilökunta: Kaksi koulusihteeriä

Oppilashuolto: Kaksi koulukuraattoria, 20 koulunkäyntiohjaajaa (joista osa-aikaisia 19 ja määräaikaisia 1), kaksi koulunkäyntiohjaajaa kokoaikaisesti aamu- ja iltapäivätoiminnassa ja koulupsykologi. Lisäksi Kappelimäen koulussa työskentelee yksi koulunkäyntiohjaaja Pyhärannan palkkaamana.

Kiinteistöpalvelut ostetaan pääosin kaupungin tekniseltä toimelta. Itäkulman, Kodjalan ja Koveron kouluissa on sivistystoimen palkkaama osa-aikainen talonmies. Sivistystoimen tavoitteena on, että kaikkien koulujen talonmiespalvelut saatisiin kaupungin tekniseltä toimelta. Toisena vaihtoehtona on yhdistää osa-aikaiset talonmiestehtävät ja palkata yksi kokoaikainen sivistystoimen yhteinen talonmies-vahtimestari.

Sivistyslautakunnan/valiokunnan talousarviovuodelle 2017 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Oppilashuoltohenkilön määrä vahvistui, kun toinen koulupsykologin toimi täytettiin. Oppilashuoltopalveluja on tuotettu riittävästi, lakisääteisiä aikarajoja noudattaen sekä ulottaen palvelut kaikkiin oppilaitoksiin. Kouluissa etsittiin uusia tapoja lisätä ja kehittää koululaisten yhteisöllisyyttä sekä hyvinvointia. Palvelujen laatuun, monipuolisuuteen ja oikea-aikaisuuteen panostettiin tavoitteena erityisesti ongelmia ja haasteita ennaltaehkäisevää toimintaa.

Esimiesten työhyvinvointiin ja osaamiseen panostettiin kohdennetulla koulutuksella. Uuden perusopetuksen, kyläkoulujen rehtorin viran myötä koulujen toimintakulttuuria on ohjattu opetussuunnitelman vaatimuksien suuntaan. Kappelimäen kouluun perustettiin uusi luokanopettajan virka syksystä 2017 alkaen. Esikoulu-ryhmiä perustettiin syksyllä Kappelimäen ja Soukaisten kouluihin Pähkinäpensaan päiväkodin lisäksi. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille halukkaille. Kaikkien koulujen kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelujen siirrosta teknisen toimeen ja ruokapalveluiden siirrosta talous- ja hallintotoimeen vuoden 2018 alusta alkaen päätettiin joulukuussa 2017.

HENKILÖKUNTA

Opettajien virat ovat kuntakohtaisia. Rehtorin virkoja on kolme. Täytettynä on luokanopettajan virkoja 33, lehtorin virkoja 17, perusopetuksen ja lukion yhteisiä lehtorin virkoja neljä, päätoimisia tuntiopettajia kahdeksan, erityisopettajan virkoja viisi, erityisluokanopettajan virkoja kahdeksan, päätoimisia lastentarhanopettajia neljä

Keittiöhenkilökunta: Kuusi ravitsemistyöntekijä/siivoojaa.

Kansliahenkilökunta: Kaksi koulusihteeriä

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslauta/valiokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa

(esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, oppilashuollollisten toimien toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, irtaimiston tarkastukset).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin mm. opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan. Merkittävä riski on tehtäväkentän laajuus ja henkilöstöresurssin riittävyys.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Perusopetuksen tulomääräraha ylittyi 176.922,98 eurolla (toteuma 126,6 %). Ylittymisen syynä ovat muilta kunnilta saatujen myyntituottojen ja kotikuntakorvausten kasvu sekä saadut valtion avustukset. Menomääräraha alittui 320.558,42 eurolla (toteuma 96,2 %). Merkittävimmät menojen alitukset tapahtuivat palkkamäärärahojen henkilöstön sivukuluissa (n. 260 000 euroa), varsinaisten palkkojen toteutuman ollessa 100,9 %. Edelleen asiantuntijapalveluita ostettiin määräraha-varausta vähemmän sekä kotikuntakorvausmenoja oli ennakoitua vähemmän.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Kokonaiskulut €/opp.	9 552,00	9 875,89	9540,95
Tuntia/oppilas	74,2	75,1	75,46
Oppilasta/pt.opettaja	12,2	12,1	12,1

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	766 834	583 160	0	583 160	778 394	195 234
Menot yht.	-8 007 922	-8 350 785	0	-8 350 785	-8 047 841	302 944
Netto ennen poistoja	-7 241 088	-7 767 625	0	-7 767 625	-7 269 447	498 178
Poistot yht.	-451 246	-413 511	0	-413 511	-433 773	-20 262
Netto	-7 692 334	-8 181 136	0	-8 181 136	-7 703 220	477 916
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	61 231	81 210	0	81 210	71 360	-9 850
KL menot yht.	-849 264	-893 340	0	-893 340	-837 035	56 305
Kauden tulos	-8 480 366	-8 993 266	0	-8 993 266	-8 468 895	524 371
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-1 041,4	-1 081,7	-	-1 081,7	-1 031,7	-
Kokonaiskulut €/as	-1 094,5	-1 130,1	-	-1 130,1	-1 082,1	-
Toimintakate €/as	-944,0	-1 003,9	-	-1 003,9	-933,0	-
Tulos €/as	-997,1	-1 052,3	-	-1 052,3	-983,4	-
Verorahoitusosuus	91,1 %	93,1 %	-	93,1 %	90,9 %	-
Osuus toim.kuluista	14,4 %	14,9 %	-	14,8 %	14,5 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkijohdanto

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6.5 Lukio-opetus (Tehtävä 29)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen.

Lukio tarjoaa perusopetuksensa päättäneille nuorille laaja-alaista yleissivistävää koulutusta. Se antaa riittävät valmiudet lukion oppimääriin perustuviin jatko-opintoihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Lukio toimii perusopetuksen opetuksen 7-9-vuosiluokkien kanssa samassa kiinteistössä ja kiinteässä yhteistyössä.

Uudistuneen opiskelijahuolto-opetussuunnitelman mukaan opiskelijahuoltopalvelut kuuluvat myös toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Tästä aiheutuu paineita lisätä kaupungin oppilashuoltohenkilöstöä (kuraattori ja psykologi).

Sivistyslautakunnan/valiokunnan talousarviovuodelle 2017 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Oppilashuoltohenkilön lisäyksen vuoksi oppilashuoltopalveluita voitiin ulottaa entistä enemmän myös lukion opiskelijoiden käyttöön sekä lisätä yhteistöllistä hyvinvointityötä. Esimiesten työhyvinvointiin ja osaamiseen panostettiin kohdennetulla koulutuksella. Lukion houkuttelevuutta edistävissä toiminnassa lienee onnistuttu, kun lukiokoulutuksessa aloitti 44,3 % ikäluokasta (51 opiskelijaa). Elokuussa lukion rehtorin sijaisena aloitti Tomi Kangas, joka on hoitanut osa-aikaisesti myös Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtoraattia ainakin maaliskuuhun 2018 saakka. Edellisten vuosien tapaan, ylioppilaskirjoituksissa ei tullut yhtään hylättyä suoritusta.

HENKILÖKUNTA

Opetushenkilökunta: Lukiossa on rehtorin ja yhdeksän lehtorin virkaa sekä kulloinkin tarvittava määrä tuntiopettajia.

Muu henkilökunta: Koulusihteeri. Ruokahuollosta vastaa Varpeen keskuskeittiö. Kiinteistöön liittyvät palvelut hoitaa kaupungin tekninen toimi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslautakunnalle/-valiokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, oppilashuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, irtaimiston tarkastukset).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät

talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin mm. opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan. Riittävän opiskelijamäärän aloittaminen vuosittain lukiokoulutuksessa takaa monipuolisen kurssitarjonnan toteutumisen ja sitä kautta edelleen lukion houkuttelevuuden lisääntymisen toisen asteen opiskelupaikkaa miettivien nuorten silmissä.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Lukio-opetuksen tulomääräraha alittui 2.641,71 eurolla (toteuma 90,8 %). Alittumisen syynä ovat mm. (kl) luontaisetujen sekä sisäisten vuokratuottojen ennakoitua pienempi kertymä. Menomääräraha alittui 60.230,41 eurolla (toteuma 93,4 %). Merkittävimmät menojen alitukset tapahtuivat palkkamäärärahojen henkilöstön sivukuluissa n. 39.000 euroa, varsinaisten palkkojen toteutuman ollessa 101,2 %. Edelleen asiantuntijapalveluita ostettiin määrärahavarausta vähemmän sekä koulutusmenoja oli ennakoitua vähemmän.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Kokonaiskulut €/opp.	9 064,33	8 962,22	8063,5
Oppilasta/pt.opettaja	11,8	10,8	12,0
Kursseja/oppilas	1,8	1,8	1,7

TEHTÄVÄN TALOUS

TULOSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Tulot yht.	23 998	20 530	0	20 530	21 158	628
Menot yht.	-943 887	-900 666	0	-900 666	-843 537	57 129
Netto ennen poistoja	-919 889	-880 136	0	-880 136	-822 380	57 756
Poistot yht.	-30 529	-26 029	0	-26 029	-33 186	-7 157
Netto	-950 418	-906 165	0	-906 165	-855 565	50 600
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	6 055	8 080	0	8 080	5 258	-2 822
KL menot yht.	-99 708	-139 810	0	-139 810	-90 902	48 908
Kauden tulos	-1 044 071	-1 037 895	0	-1 037 895	-941 209	96 686

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-122,7	-121,8	-	-121,8	-108,5	-
Kokonaiskulut €/as	-126,3	-124,8	-	-124,8	-112,4	-
Toimintakate €/as	-119,2	-118,4	-	-118,4	-105,4	-
Tulos €/as	-122,8	-121,4	-	-121,4	-109,3	-
Verorahoitusosuus	97,2 %	97,3 %	-	97,3 %	97,3 %	-
Osuus toim.kuluista	1,7 %	1,7 %	-	1,7 %	1,5 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Riittävä opiskelijamäärä	-Lukion aloittaa 40 % ikäluokasta.	-Toteuma 44,35 % ikäluokasta eli 51 aloittanutta opiskelijaa.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Lukio tarjoaa valmiudet jatko-opintoihin ja itsensä kehittämiseen	-Ylioppilaskirjoitusten hylkäämisprosentti alle valtakunnallisen keskiarvon. -Valmistuneiden kyselyillä saavutetaan 2/3 edellisen kevään ylioppilaisista.	-Toteutui (hylkäysprosentti 0). -Kysely tehtiin syyskuussa, vastausprosentti 71.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Lukion vetovoimaisuudesta huolehtiminen	-40 % oppilaisista jatkaa perusopetuksen jälkeen Laitilan lukiossa.	- Ikäluokasta 46,79 % jatkoi Laitilan lukioon (51 ensimmäisen vuosikursin opiskelijaa).

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Motivoitunut ja osaava henkilöstö	-Keskimäärin 1-2- koulutuspäivää/opettaja vesokoulutusten lisäksi.	-1,8 päivää.

2.6.6 Toisen asteen ammatillinen koulutus (Tehtävä 30)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

Laitilan kaupungin talousarvion käyttötalousosan ammatillisen koulutuksen menot koostuvat lakkautetun Vakka-Suomen ammattikoulun eläkemenoista.

Laitilalaiset toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat nuoret ovat yhteishaun tulosten perusteella pääsääntöisesti lähipaikkakunnilla olevissa oppilaitoksissa (Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä Novida, Länsirannikon koulutus Oy). Laitilan kaupunki maksaa osuutensa koulutuksen järjestämisestä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti ns. clearing-järjestelmän kautta. Tämän lisäksi opiskelijoiden oppilashuollosta aiheutuneet kustannukset maksetaan kunnille esitettyjä laskuja vastaan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

-

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	0	500	0	500	841	341
Menot yht.	-27 742	-23 960	0	-23 960	-20 483	3 477
Netto ennen poistoja	-27 742	-23 460	0	-23 460	-19 642	3 818
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-27 742	-23 460	0	-23 460	-19 642	3 818
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	0	0	0	0	0	0
Kauden tulos	-27 742	-23 460	0	-23 460	-19 642	3 818
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-3,3	-2,8	-	-2,8	-2,4	-
Kokonaiskulut €/as	-3,3	-2,8	-	-2,8	-2,4	-
Toimintakate €/as	-3,3	-2,7	-	-2,7	-2,3	-
Tulos €/as	-3,3	-2,7	-	-2,7	-2,3	-
Verorahoitusosuus	100,0 %	97,9 %	-	97,9 %	95,9 %	-
Osuus toim.kuluista	0,0 %	0,0 %	-	0,0 %	0,0 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6.7 Kirjastotoimi (Tehtävä 35)

TOIMINNAN KUVAUS

Kirjasto on kaupunkilaisten tieto- ja kulttuuripalvelukeskus, joka tarjoaa tietoa ja elämyksiä. Tehtävänsä se hoitaa ajantasaisen ja monipuolisen aineistokokoelman, tarkoituksenmukaisten tilojen, kirjastoauton, riittävien aukioloaikojen, ammattitaitoisen henkilökunnan ja nykyaikaisen tietotekniikan avulla. Kirjasto on Laitilan kaupungin merkittävä hyvinvointi- ja viihtyvyystekijä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilan kaupunginkirjaston tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan ja yhteistyön kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Kirjastoautolla on 42 pysäkkiä ja 50 pysähdystä kahden viikon reitillä. Kirjastoauton reittiä laajennettiin Kotoharjuun ja Tuunaan. Kylänpään pysäkki palautettiin ja Seppälän Väkkäräntien pysäkki ja Pahojoen pysäkki jätettiin pois vähäisen käytön takia. Kirjastoautopalvelua myytiin sekä Mynämäen että Pyhärannan kunnille.

Aukioloajat laajenivat vuoden 2017 aikana 20 %. Helmikuusta alkaen lauantai- ja aattopäivien aukioloa jatkettiin yhdellä tunnilla. Lokakuun alussa otettiin käyttöön osittainen omatoimipalvelu. Lehtisali ja Monikko-sali ovat asiakkaiden omatoimikäytössä päivittäin palveluaikojen ulkopuolella klo 7–22. Palveluajat ovat: tammikuusta huhtikuuhun ja syyskuusta joulukuuhun arkisin klo 10–19 ja lauantaisin klo 10–15. Toukokuusta elokuuhun arkisin klo 10–19, lauantaisin kirjasto on suljettu.

Ohjatut kirjastokäynnit esikoululaisille toteutuvat suunnitellusti. Pääkirjastossa kävi 5 ryhmää, joissa oli 77 osallistujaa. Kirjastoautossa kävi 3 ryhmää, joissa oli 49 osallistujaa. Ohjatut kirjastokäynnit 2-, 4- ja 7-luokille toteutuivat osittain. Kakkosluokkia kävi kaksi, osallistujia oli 33. Kirjastoautossa kävi yksi ykkös-kakkos-luokka, jossa oli 9 osallistujaa. Nelosluokkia ei käynyt yhtään. Seitsemänsiä luokkia kävi neljä, osallistujia oli 69. Muita luokkia ja ryhmiä oli kolme, osallistujia 83. Lisäksi kirjastoautossa kävi neljä ykkösluokkaa, jossa oli yhteensä 70 osallistujaa. Kirjavinkkausta järjestettiin 3-4 -luokille 9 kertaa, joihin osallistui 145 oppilasta. Viitos- ja kuutosluokille oli 6 vinkkauskertaa, osallistujia oli 114.

Yhteistyössä nuorisotoimen kanssa kokeiltiin LäksyHelppi -tapaamisia ja nuorten lukupiiriä. Roolipelikerho kokoontui kirjastossa perjantaisin lähes koko vuoden. Nuokkarilla järjestettiin konsolipeli-ilta, joka oli osa maakunnallista lasten- ja nuorten kirjastotyötä ja kuului Tietoa, elämyksiä ja taitoa pelaamalla -projektiin. Senioripalveluita parannettiin käynnistämällä Kirjasto kotiin -palvelu. Kirjastoaineiston toimittaminen laitosisiakkaille laajeni kahdella toimipisteellä. Siirtokokoelmia on kuudessa ikäihmisten hoitokodissa. Yhteistyössä vapaaehtoisten lukiolaisten kanssa järjestettiin tietotekniikkaopastusta senioreille. Lahjoita lukuhetki -palvelua jatkettiin. Senioripalvelujen tuottamisessa tehtiin yhteistyötä vanhuspalvelujen ja nuorisotoimen kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös luterilaisen seurakunnan, Palkkeen, Nuorisoverstaan ja paikallisten yhdistysten kanssa. Kaikille avoimia, ilmaisia tapahtumia järjestettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa yhteensä 82 ja niihin osallistui 1.384 henkeä.

Kehityskeskustelut käytiin marras- ja joulukuussa. Ainoastaan yksi työntekijä,

joka jäi eläkkeelle syyskuussa, jäi keskustelujen ulkopuolelle. Palvelutiski, ja palautetun ja varatun aineiston käsittelytapoja, uusittiin vastaamaan paremmin ergonomisia vaatimuksia. Työturvallisuutta parannettiin ottamalla käyttöön Apua-painike ja vartiointipalvelut. Tavoite täydennyskoulutukseen osallistumisesta ylityi. Kirjastotoimenjohtaja osallistui 6,5 koulutuspäivään, kirjastonhoitaja 6,5 päivään ja kirjastovirkailijat keskimäärin 3,5 päivään.

Laitilan kaupunginkirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Yhteistyö sisältää yhteisen kirjastojärjestelmän, aineisto- ja asiakasrekisterin, kirjastokortin, käyttösäännöt ja maksut. Vaski-yhteistyön etuina ovat mm. yhteiskäytössä oleva laaja, 17 kunnan kokoelma, asiakkaille ilmainen ja nopea aineiston kuljetus kirjastojen välillä sekä hankinta- ja kuvailuyhteistyö.

HENKILÖKUNTA

Vakinaiseen henkilökuntaan kuuluu kirjastotoimenjohtaja, kirjastonhoitaja ja neljä kirjastovirkailijaa, josta yksi toimii autokirjastonhoitajana. Vuoden aikana tapahtui henkilöstömuutoksia. Yksi työntekijä muutti toiseen työpaikkaan, yksi jäi eläkkeelle ja yksi uusi työntekijä aloitti heinäkuussa 2017. Tehtävänkuvat päivitettiin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslauta/valiokunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, oppilashuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, irtaimiston tarkastukset).

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin mm. opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan. Riittävän opiskelijamäärän aloittaminen vuosittain lukiokoulutuksessa takaa monipuolisen kurssitarjonnan toteutumisen ja sitä kautta edelleen lukion houkuttelevuuden lisääntymisen toisen asteen opiskelupaikkaa miettivien nuorten silmissä.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Tulot ylittyivät 13.952 €, josta on saatu lahjoituksia 10.400 €. Hiekan Säätiöltä saatiin 10.000 €, joka käytettiin lasten ja nuorten osaston hyllyjen uusimiseen ja palvelutiskin uusimiseen. Lions Club Laitila ry:ltä saatiin 400 € Novellikoukkutapahtuman lankojen hankintaan. Viivästysmaksuja kertyi ennakoitua enemmän.

Menot alittuivat 8.669 €. Kirjasto sai investointirahaa RFID-hankkeeseen 25.000 €. Samaan hankkeeseen oli anottu rahoitusta myös AVI:lta. AVI:n myöntämä rahoitus, 25.000 €, riitti lähes kokonaan hankkeen loppuun viemiseksi. Investointimäärärahaa jäi käyttämättä 19.801 €.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Lainauksia/vuosi	132 202	150 000	141 060
Lainauksia/asukas	15,5	17	16,4
Lainan kustannukset €/laina	3,6	3,2	3,5
Kirjastoaineistomenot/asukas	9,5	10	9,2
Kirjastokäynnit/asukas	7,1	10	7,6
Lainajia % asukasluvusta	40,4	43	41

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	29 153	19 850	0	19 850	33 802	13 952
Menot yht.	-426 138	-437 474	0	-437 474	-443 815	-6 341
Netto ennen poistoja	-396 985	-417 624	0	-417 624	-410 013	7 611
Poistot yht.	-6 306	-6 305	0	-6 305	-6 423	-118
Netto	-403 291	-423 929	0	-423 929	-416 435	7 494
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-48 411	-54 700	0	-54 700	-39 572	15 128
Kauden tulos	-451 702	-478 629	0	-478 629	-456 007	22 622
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-55,8	-57,6	-	-57,6	-56,1	-
Kokonaiskulut €/as	-56,5	-58,3	-	-58,3	-56,9	-
Toimintakate €/as	-52,4	-55,3	-	-55,3	-52,2	-
Tulos €/as	-53,1	-56,0	-	-56,0	-53,0	-
Verorahoitusosuus	93,9 %	96,0 %	-	96,0 %	93,1 %	-
Osuus toim.kuluista	0,8 %	0,8 %	-	0,8 %	0,8 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Taloudellinen palvelurakenne	Vaski-yhteistyöhön osallistuminen ja yhteistyön syventäminen sekä sitä kautta syntyvät säästöt.	31.12.2017: tulot 170,3 % ja menot 98,3 %

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Kirjasto on merkittävä hyvinvointi- ja viihtyvyystekijä	Vähintään 400 uutta kirjaa / 1000 asukasta. Muuta aineistoa vähintään 100 kpl / 1000 asukasta. Vähintään 1 henkilötyövuosi / 1000 asukasta. Vähintään 1 asiakastietokone / 1000 asukasta.	374 78 0,7 1,3
Yhteistyö varhaiskasvatuksen, koulujen ja nuorisotoimen kanssa	Monipuolisesti aamu-, ilta- ja lauantai- aukioloaikoja. Järjestetään monipuolisesti ilmaisia tapahtumia kaikille kuntalaisille. Satutuokioita 20/vuosi. Järjestetään esikoululaisille ohjattuja kirjastokäyntejä, kaikki ryhmät käyvät kirjastossa 1 krt/v. Järjestetään 2-, 4- ja 7-luokille ohjattuja kirjastokäyntejä ja mediataitojen ohjausta, kaikki luokat käyvät kirjastossa 1 krt/v.	Aukioloajat laajenivat 20 % 82 tapahtumaa, 1384 osallistujaa 21 satutuokiota, 1039 osallistujaa Toteutui suunnitellusti Toteutui osittain

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Hyvä johtaminen	Kehityskeskustelut 1-2 krt/v/työntekijä	Toteutui osittain

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Motivoitunut ja osaava henkilöstö	Täydennyskoulutusta vähintään 3 pv/v/työntekijä Työtyytyväisyyskysely 1 krt/v	Tavoite ylittyi Kyselyä ei tehty 2017

2.6.8 Kulttuuritoimi (Tehtävä 36)

TOIMINNAN KUVAUS

Kulttuuritoimi vahvistaa laitilalaista identiteettiä vanhoihin ja uusiin aineisiin, pyrkii luomaan kaupunkilaisille edellytyksiä kulttuuriharrastuksiin ja kulttuuripalvelujen käyttämiseen, monipuolistamaan Laitilan kulttuuritarjontaa ja tuomaan siihen vaihtoehtoja. Vilkas kulttuurielämä houkuttelee uusia asukkaita ja matkailijoita sekä tuottaa henkistä hyvinvointia. Kulttuuritoimi vastaa Kauppilan umpipihasta, Kustaa Hiekan lukutuvasta yhdessä musiikkiopiston kanssa ja osaltaan kulttuuri- ja matkailun edellytysten kehittämistä.

Kaupungin kulttuuritoimi huolehtii erilaisten toimintojen koordinoinnista, aktiivisuudesta, edellytysten ja yhteyksien luomisesta sekä tiedottamisesta. Se järjestää vuoden mittaan myös muutamia tilaisuuksia ja tapahtumia, mm. kesän ohjelmalliset iltatorit. Kustaa Hiekka –kulttuuriviikko järjestettiin tammikuussa yhdeksän kertaa. Tärkeä merkitys on paikallishistoriallisella konsultoinnilla.

Kauppilan umpipihan kunnossapitoon ja kehittämiseen panostetaan vuosittain sekä kaupungin budjettivaroin että mm. Museovirastolta haettavien avustuksien avulla. Kaupungin varoin ja Museoviraston avustuksen turvin Kauppilan hevostallin katon molemmat takalappeet saivat uuden pärekaton.

Vuosi 2017 oli Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuosi, johon kulttuuritoimen budjetissa varauduttiin erillisellä 30 000 euron määrärahalla. Vuoden aikana Laitilassa järjestettiin eri tahojen toimesta noin 25 juhlavuoteen liittyvää tapahtumaa.

Laitilalaisen kulttuuritoiminnan pääosa muodostuu yhdistysten ja epämuodollisten ryhmien vapaaehtoistyöstä, joka liittyy eri taiteenaloihin, perinneharrastukseen ja matkailun edistämiseen. Elokuvateatteri Laitilan Kinon kanssa yhteistyössä järjestettiin keväällä elokuvaviikko. Kulttuuritoimi osallistui digitaalisten ooppera- ja balettinäytäntöjen tiedottamiseen. Kaupunki tuki Kinon toimintaa 6000 eurolla, mikä on ehtona Suomen elokuvasaatiön maksamalle vastaavalle tuelle.

Laitilan seudulta kerätyt kalevanpoikatarinat olivat virikkeinä vuosina 2014 ja 2015 Louhenlinnassa esitetyille Kivellä soutajat –näytelmälle. Vuonna 2016 oli vuorossa pienimuotoisempi Louhen neito –näytelmä. Kalevalainen teatterituotanto jatkui elokuussa 2017 esitettävällä musiikinäytelmällä, jonka tuotti Laitilan Kulttuurin Tuki ry. Kulttuuritoimi tuki tuotantoa, joka oli hyväksytty valtakunnalliseen itsenäisyyden juhlavuoden ohjelmaan. Yhdistys haki ulkopuolista avustusta eri rahastoista ja kansalaisopisto järjesti tuotantoon liittyvän kurssin.

Em. Sampo irti! –näytelmää esitettiin Louhenlinnassa kahdeksan kertaa, katsojia yhteensä 855.

Jazzkukko ry järjesti Jazzkukko-festivaalin Laitilassa elokuussa 2015 ja 2016. Tapahtumat ovat onnistuneet hyvin, ja yhdistys järjesti elokuussa 2017 festivaalin, jota kaupunki tuki 8 000 eurolla.

Kulttuurisihteerin työ perustuu yhteistyöhön monipuolisen verkoston kanssa. Läheskään kaikki työ ei tule näkyviin budjettitasolla. Työn määrällinen mittaaminen ei tuota relevanttia tulosta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kulttuuritoiminta keskittyy erilaisiin kulttuuritiloihin, joita Laitilassa on lukuisa määrä. Tärkeimmät niistä ovat kaupungintalon valtuustosali, Kustaa Hiekan lukutupa, opistotalo, Poukan talo ja Kauppilan umpipiha. Meijerillä on teatteritila, jonka käyttöä rajoittavat rakennuksen välttävä kunto ja puutteellinen varustelu.

Kustaa Hiekan lukutupa oli koko vuoden ajan remontissa.

HENKILÖKUNTA

Kulttuurisihteeri 100 %

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta on kulttuuritoimessa sisäänrakennettua. Yhden hengen yksikössä on paljon monivuotisia rutiineja, jotka ovat muotoutuneet vuosikymmenten kuluessa. Tässä kohden lienee luotettava siihen, että työstä syntyy näkyviä tuloksia, joista ympäröivä yhteisö tunnistaa kulttuuritoimen mukana olon. Kulttuurisihteerin työ tapahtuu paljolti erilaisissa verkostoissa.

Talousraportit laatii kaupungin talousyksikkö. Kulttuurisihteeri pyrkii parhaansa mukaan toimimaan säästeliäästi ja suorittamaan tiliöintinsä oikein.

Lakien ja säädösten noudattamisessa ei ole tullut esille ongelmia.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

14.2.2018 päivätyn toteutusvertailun mukaan kulttuuritoimen talousarvion tulojen ylitys oli 319,35 euroa ja menojen alitus 6.987,53 euroa.

Tulojen ylitys 319,35 euroa, 2.4 %-yksikköä, johtuu saatujen avustusten alibudjetoinnista.

Menojen ylitystä, 6.987,35 euroa, selittää erityisesti kaksi asiaa.

Suomi 100 –juhlavuoteen oli budjetoitu 30.000 euron määräraha, josta jäi käyttämättä 4.000 euroa. Juhlavuoden avustuksia anottiin odotettua vähemmän. Juhlavuoden toimikunta listasi noin 25 tapahtumaa, joista osa oli kaupungin järjestämiä ja osa lähinnä paikallisten yhdistysten järjestämiä. Tilaisuudet onnistuttiin järjestämään kaikilta osin edullisin kustannuksin.

Toinen selittävä tekijä on Kustaa Hiekan lukutuvan remontti, josta johtuen talossa ei ollut toimintaa vuoden aikana. Säästöä tuli budjetoituista sähkö-, lämmitys-, telepalvelu-, kiinteistöjen valvontapalvelu- ja jätahuoltokustannuksista yhteensä 2.333,75 euroa.

Poukan talon kustannukset alittuivat 605,48 euroa.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Kauppilan umpipihan kävijämäärä	-	1 000	774
Poukan talon kävijämäärä	-	2 500	2 490

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	12 227	13 150	0	13 150	13 469	319
Menot yht.	-123 524	-153 484	0	-153 484	-146 144	7 340
Netto ennen poistoja	-111 296	-140 334	0	-140 334	-132 675	7 659
Poistot yht.	-16 505	-16 434	0	-16 434	-17 141	-707
Netto	-127 801	-156 768	0	-156 768	-149 816	6 952
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-73 870	-50 840	0	-50 840	-50 850	-10
Kauden tulos	-201 671	-207 608	0	-207 608	-200 666	6 942
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-23,2	-23,9	-	-23,9	-22,9	-
Kokonaiskulut €/as	-25,1	-25,8	-	-25,8	-24,9	-
Toimintakate €/as	-21,8	-22,4	-	-22,4	-21,3	-
Tulos €/as	-23,7	-24,3	-	-24,3	-23,3	-
Verorahoitusosuus	94,3 %	94,0 %	-	94,0 %	93,7 %	-
Osuus toim.kuluista	0,3 %	0,3 %	-	0,3 %	0,3 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Pienellä panostuksella hyvä kulttuurinäkyvyys	-Myönteinen näkyvyys mediassa.	-Kulttuuriasiat ovat olleet hyvin esillä mediassa.

Palvelu- ja aslakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kohtuuhintaisia kulttuuripalveluja ympäri vuoden	-Henkinen hyvinvointi lisääntyy.	-Moni on kokenut ja kertonut virkistyneensä.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkijärjestelmä

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kulttuurin tekijät ja kokijat kohtaavat toisensa	-Erilaiset kulttuurin tekijät tapaavat toisensa saman pöydän ääressä, uutta syntyy vanhan rinnalle.	-Kalevalainen mytologia innoittaa taiteen tekijöitä ja yleisöä.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.6.9 Nuorisotoimi (Tehtävä 38)**TOIMINNAN KUVAUS**

Vastuuhenkilö: liikuntasiihteeri Ilkka Simola.

Nuorisotoimi tukee nuorten itsenäistymistä, kasvua ja sosiaalista vahvistumista. Edistää nuorten oman ajan käytön aktiivista käyttöä yhdessä nuorisojärjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Nuorisotoimen yksikössä toimii kaksi kokoaikaista nuoriso-ohjaajaa. Nuorisotalolla on toimintaa jokaisena arkipäivänä. Taloa käyttävät myös muut nuorten parissa työskentelevät tahot mm. 4h-yhdistys ja etsivät nuorisotyöntekijät ja koulut. Koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään edelleen. Nuorisojärjestöjen toiminnan tukemiseen on varattu 10 000 euron avustusmääräraha.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Nuorisotalon kokonaiskävijämäärä	-	3 500	1 500

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	4 861	2 200	0	2 200	8 735	6 535
Menot yht.	-85 436	-112 454	0	-112 454	-95 166	17 288
Netto ennen poistoja	-80 575	-110 254	0	-110 254	-86 431	23 823
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-80 575	-110 254	0	-110 254	-86 431	23 823
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-19 163	-37 090	0	-37 090	-26 153	10 937
Kauden tulos	-99 738	-147 344	0	-147 344	-112 583	34 761

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-12,3	-17,5	-	-17,5	-14,1	-
Kokonaiskulut €/as	-12,3	-17,5	-	-17,5	-14,1	-
Toimintakate €/as	-11,7	-17,2	-	-17,2	-13,1	-
Tulos €/as	-11,7	-17,2	-	-17,2	-13,1	-
Verorahoitusosuus	95,4 %	98,5 %	-	98,5 %	92,8 %	-
Osuus toim.kuluista	0,2 %	0,2 %	-	0,2 %	0,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi	-Syrjäytyneiden nuorten määrän kasvun estäminen.	-Tuloksia hankala osoittaa.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Aktiivisessa käytössä oleva nuorisotalo	-Auki 3 pv/vk, yhteensä 1500 käyntiä/vuosi. -Talolla kokoontuu säännöllisesti vähintään 5 ryhmää/kerhoa.	-Kevätkaudella 3 pvä/ vko, syyskaudella 2 pv/vko. 1500käyntiä/ vuosi. -5 ryhmää/kerhoa (biljardi kerhot, roolipelikerho, 4H-kerho, sähly).
Tieto- ja neuvontapalvelut	-Verkkosivut ovat ajan tasalla. -Riittävä näkyminen sosiaalisessa mediassa (Facebook, Instagram ja WhatsApp). -Nuoriso-ohjaaja on tavoitettavissa nuorisotalon aukioaikaisten puitteissa ja kerran viikossa yläkoululla.	-Verkkosivujen päivityksessä ollut viivettä. -Facebook, Instagram & WhatsApp ovat aktiivisessa käytössä. -Nuoriso-ohjaaja on tavoitettu nuorisotalolta, yläkoululta kerran viikossa, joka ei tavoittanut nuoria.
Nuorten osallisuuskasvatus ja vaikuttamismahdollisuudet	-Nuorisovaltuusto osallistuu kaupungin (nuoriso)politiikkaan ja järjestää toimintaa nuorille.	-Nuorisotilan kävijöitä on osallistettu ja heidän vaikuttamismahdollisuuksia on lisätty. Kokonaisuutta tulee vielä kehittää.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Esimies- ja yhteistyötaidot	-Kehityskeskusteluita 1 krt/vuosi ja työyksikkökokouksia 1 krt/kk.	-Työyksikkö kohtaisia kokouksia on pidetty säännöllisesti. Kehityskeskustelua ei ole toteutettu.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki**Kriittinen menestystekijä**

Ajantasaiset tehtäväkuvaukset

Tavoite

-Tehtäväkuvaukset päivitetään.

Toteutuma

-Nuorisiohjaajien tehtäväkuvaukset päivitetään vuonna 2018.

2.6.10 Liikuntatoimi (Tehtävä 39)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: liikuntas sihteeri Ilkka Simola.

Liikuntatoimi järjestää liikuntapalveluja siten, että kaupunkilaisilla on monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiselle sekä tukee liikuntajärjestöjä niiden toiminnassa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Liikuntatoimen tehtävä muodostuu liikuntatoiminnan, urheilutalon, monitoimihallin, uimahallin ja liikunta-alueiden osatehtävistä. Liikuntatoimen hallinnon ja järjestetyn liikuntatoiminnan käsittävästä liikuntatoiminnan yksiköstä sekä urheilutalosta vastaa liikuntas sihteeri.

Uimahallin palvelut hankitaan ostopalveluna. Sopimus kattaa uimahallin uimaopetuspalvelut, uinninvalvonnan, liikunnanohjauspalvelut sekä kassa- ja kahvila-palvelut. Myös henkilöstön sijaistamispalvelut, henkilökunnan ammattitaidon ylläpito, uimahallin kehittämisen työpanos ja työnjohtotehtävät kuuluvat palvelun tuottajalle. Uimahalli on avoinna maanantaista lauantaihin kevätkaudella toukokuun loppuun asti ja syyskaudella syyskuun alusta vuoden loppuun tarjoten uinti-, saunomis-, vesivoimistelu- ja vesijuoksupalveluja sekä vauvauinnin ohjauksen. Kaupungin koulut käyttävät uimahallia uimaopetuksessaan säännöllisesti päivittäin klo 8.30-14.30 välisenä aikana.

Uuden monitoimihallin hoito ja valvonta on sisällytetty liikunta-alueiden yksikköön. Monitoimihallin vuorojen jaosta vastaa liikuntas sihteeri. Monitoimihallin, jäähallin, keskusurheilukentän ja muut liikunta-alueet sisältävästä liikunta-alueiden yksiköstä vastaa urheilualueiden vastaava hoitaja henkilökuntanaan kolme urheilualueiden hoitajaa ja seitsemän kuukautta vuodessa liikuntapuolella toimiva urheilualueiden hoitaja/puistotyöntekijä.

Ajanmukaisten sisäliikuntatilojen saamisen jälkeen ns. suuret perusliikuntapaikat, monitoimihalli, uudistettu uimahalli, jäähalli ja keskusurheilukenttä ovat kunnossa ja laadukkailla palveluillaan toimivat kaupungin vetovoima- ja viihtyisyystekijöinä. Edelleen tulee huolehtia pienempien kunnossapitohankkeiden toteutuksesta.

Laitilalaisia aktivoidaan liikkumaan järjestämällä kunto- ja terveysliikuntatapahtumia yhteistyöverkostoa kehittämällä ja tiedotusta tehostamalla.

Jäähallitoiminnan tavoitteena on jäähallipalvelujen tarjoaminen elokuun puolivälistä maaliskuun loppuun ulottuvalla jäädytyskaudella ja 100 %:n käyttöaste tarjolla olevalle jääajalle koulupäivien ulkopuolella sekä kuntosalipalvelujen tarjoaminen läpi vuoden.

Urheiluseurojen toimintaa tuetaan 20 000 euron avustuksilla, vuonna 2018 avustussumma kasvaa 30 000 euroon. Tavoitteena on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti ja tukea enenevässä määrin harrasteliikuntaa.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Liikuntavuorojen saatavuus		100 %	

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	94 104	121 250	0	121 250	120 026	-1 224
Menot yht.	-699 390	-819 084	0	-819 084	-809 133	9 951
Netto ennen poistoja	-605 286	-697 834	0	-697 834	-689 107	8 727
Poistot yht.	-153 610	-272 763	0	-272 763	-288 417	-15 654
Netto	-758 895	-970 597	0	-970 597	-977 524	-6 927
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-126 277	-129 070	0	-129 070	-181 758	-52 688
Kauden tulos	-885 173	-1 099 667	0	-1 099 667	-1 159 282	-59 615
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-97,1	-110,9	-	-110,9	-115,1	-
Kokonaiskulut €/as	-115,1	-142,9	-	-142,9	-148,5	-
Toimintakate €/as	-86,0	-96,8	-	-96,8	-101,1	-
Tulos €/as	-104,1	-128,7	-	-128,7	-134,6	-
Verorahoitusosuus	90,4 %	90,1 %	-	90,1 %	90,6 %	-
Osuus toim.kuluista	1,3 %	1,5 %	-	1,5 %	1,6 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi	-Liikuntapaikkojen kehittäminen ja kuntalaisten aktivointi liikkumaan.	-Liikuntapaikkoja kehitetty/kehitetään, kuntalaiset aktiivisempia.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaiden liikuntapaikkojen aktiivinen käyttö	-Uimahallikäyntejä vähintään 35 000.	-34 507 uimahallikäyntiä.
Liikuntatapahtumien järjestäminen ja koordinointi	-Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	-Tapahtumat ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä.
Lasten ja nuorten harrasteliikunnan kehittäminen	-Haastepyöräilyn osallistumiskerrat yli 25 000 ja kansanhiihdon yli 3 500. -4 uutta harrasteliikuntaryhmää.	-Haastepyöräily: 20 424, kansanhihto: 504(vähäluminen talvi). -Harrasteliikuntatoimintaan on kohdennettu avustusrahoja ja toimintaa on tuettu.
Tehokas seuratoiminta	-Annetaan seura-avustusta yhteensä 30 000 e. -Lisenssiurheilijoita vähintään 850.	-Määräraha 20 000 euroa. -Lisenssiurheilijoita 871.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Esimies- ja yhteistyötaidot	-Kehityskeskusteluita 1 krt/vuosi.	-Siirtyneet seuraavalle vuodelle.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Sisäisen tiedotuksen kehittäminen	-Säännölliset työyksikkökokoukset.	-Toteutettu epäsäännöllisesti tarpeen mukaan.

2.7. VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA

2.7.1 Aikuiskoulutus/Vakka-Suomen kansalaisopisto (Tehtävä 40)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori Tomi Kangas.

Vakka-Suomen kansalaisopisto järjestää toiminta-alueensa asukkaille monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta ja mahdollisuuksia oppimiseen ja omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Opiston toiminta perustuu opiskelijan omien lähtökohtien ja valintojen kunnioittamiseen ja luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle sekä elämää yleensä että työelämää varten. Vakka-opisto järjestää tavoitteellista, monipuolista harrastepohjaista aikuisopetusta, lapsille ja nuorille suunnattua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta sekä avointa korkeakouluopetusta ja mahdollisesti myös täydennyskoulutusta eri henkilöstöryhmille.

Kansalaisopiston laajan toiminta-alueen eri osissa on mahdollista painottaa erilaisia oppiaineita. Koko opiston mittakaavassa painopistealueina ovat käden taidot, taideaineet sekä liikunta ja terveys, minkä lisäksi voidaan painottaa kielten, tietotekniikan ja yhteiskunnallisten aineiden koulutusta. Tärkeinä koulutustehtävinä ovat tietoyhteiskunnan vaatimien perustaitojen lisääminen sekä yleisten kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittäminen. Läpilyöväenä periaatteena koko toiminnassa on paikallisuuden ja paikalliskulttuurin tukeminen sekä paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Seudullinen, Laitilan kaupungin ylläpitämä Vakka-Suomen kansalaisopisto on aloittanut toimintansa 1.1.2007. Kansalaisopisto tarjoaa palveluja kattavasti koko toiminta-alueen (Laitila, Pyhäranta, Uusikaupunki, Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa) vuosittain jopa yli sadassa eri toimipisteessä. Toimintaa suunnitellaan ja kehitetään vastaamaan kuntalaisten ja muuttuvan yhteiskunnan tarpeita.

Vakka-Suomen kansalaisopisto tekee yhteistyötä seudun muiden oppilaitosten ja etenkin alueen muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa (erityisesti Turun, Salon ja Rauman seutujen kansalaisopistojen kanssa). Edellä mainituissa yhteistyöverkostoissa voidaan toteuttaa kehittämishankkeita, joihin haetaan erillisrahoitusta. Vakka-opisto on vuosittain mukana muutamissa alueellisissa ja kansallisissa sekä mahdollisesti myös kansainvälisissä kehittämis- tai koulutushankkeissa.

HENKILÖKUNTA

Vakka-Suomen kansalaisopiston henkilökunta muodostuu seuraavasti: 1) kokoaikainen rehtori, joka on työajastaan 60 % (3 työpäivää viikossa) Laitilan toimistossa ja 40 % (2 työpäivää viikossa) Uudenkaupungin toimistossa; 2) kokoaikainen suunnittelija Laitilan toimistossa; 3) osa-aikainen suunnittelija Uudenkaupungin toimistossa; 4) kokoaikainen opistos sihteeri Laitilan toimistossa; 5) kokoaikainen opistos sihteeri Uudenkaupungin toimistossa; 6) kolme päätoimista opettajaa (käden taidot, kielet ja tietotekniikka), joiden työpanoksesta virkaehtosopimuksen mukaisesti n. 38 % osoitetaan oman oppiaineryhmän

kurssien suunnitteluun ja muuhun kehittämistoimintaan koko opiston toimialueella 7) valvoja Uudenkaupungin Pohitullin koulun toimipisteessä 8) tuntipalkkainen iltavalvoja Laitilan keskustan alueella sekä 9) Pyhärannassa, Taivassalossa, Kustavissa ja Vehmaalla osa-aikaiset osastonjohtajat. Edellä luetellun vakinaisen henkilöstön lisäksi Vakka-opistossa työskentelee yhteensä jopa 210-230 sivutoimista tuntiopettajaa ja luennoitsijaa vuosittain. Rehtori Tomi Kangas on toiminut 1.8.2017 lähtien osittain myös Laitilan lukion rehtorin viransijaisena, ollen 1.8. lähtien osittaisella virkavapaalla kansalaisopiston rehtorin virasta. Rehtorin tehtäviä on jaettu määräaikaisesti opiston muulle henkilökunnalle.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vakka-Suomen kansalaisopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutumisen seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Vakka-opisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosääntöä. Lisäksi noudatetaan toimialaa koskevaa lainsäädäntöä sekä muita opistoa ja sen ylläpitoa koskevia sopimuksia.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-opiston johtokunnalle toteuma on tiedotettu ja tiedotetaan jokaisessa johtokunnan kokouksessa.

Opiston kurssimaksut laskutetaan opiston toimistojen kautta osana Laitilan kaupungin myyntireskontraa, saatavien perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä sekä laskutus- ja perintäohjeita.

Kansalaisopiston rehtori suorittaa säännöllisesti esimiehelle kuuluvaa sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, henkilökunnan koulutuspäivien osallistumisen seuranta ym.).

Sivistystoimen työyksiköjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty talvesta 2014 lähtien kahdesti vuodessa. Vakka-opisto on ollut tiiviinä osana tätä arviointia, havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään kansalaisopistossa erityistä huomiota.

Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeistä viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja monipuolisesta tiedotuksesta huolehditaan myös sosiaalisen median kanavissa.

Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä (ratkaisuvälillä määritelty kaupungin hallintosäännössä) pidetään päätöspöytäkirjaa ja tarvittaessa annetaan tarkempi yksilöinti opiston johtokunnan kokouksissa. Vakka-opiston toimialueen sivistystoimesta vastaavat viranhaltijat saavat 3-4 kertaa vuodessa ns. alueellisissa opistokokouksissa selvityksen kansalaisopistoa koskevista asioista. Vakka-opiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle ja osakaskuntien kaupungin-/kunnanhallituksille.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vakka-Suomen kansalaisopistossa v. 2017 tuloja saatiin yhteensä 64 065,38 euroa ennakoitua enemmän, mikä selittyy etenkin kurssimaksutulojen kasvaneella osuudella. Kurssimaksutuloja saatiin yhteensä lähes 248 900 euroa eli yli 46 000 euroa

budjetoitua enemmän. Myös opiston osakaskuntien yhteenlasketut maksuosuudet olivat n. 15 500 euroa budjetoitua suuremmat, mikä selittyy muutaman osakaskunnan pienellä määrärahaylityksellä.

Opiston menot yhteensä ylittyivät 1 939 euroa, mikä on opiston n. 1,3 miljoonan euron kokonaisbudjetissa n. 0,15 % verran.

Vakka-opiston taloudessa huomioidaan myös kustannuslaskennalliset erät (KL-menot eli palkkahallinnon kustannukset, siivous, talonmiespalvelut, sisäiset KL-vuokrat jne.). Nämä KL-menot ylittyivät n. 6 960 e, mutta niiden syntyyn tai muodostumiseen ei käytännön tasolla juuri pysty vaikuttamaan.

Tehtävä alittuu talousarvion neton osalta 55 165 euroa. Kurssimaksujen tasoa korotettiin hieman vuodelle 2017, mutta kokonaisuudessa kurssimaksutuotto oli selvästi ennakoituakin suurempi. Tämä selittyy huomattavasti ennakoitua suuremmilla opiskelijamäärillä. Menoja ei kyetty kasvattamaan enää kesken syksyä, jolloin vasta selvisi ennakoitua suurempi kurssimaksukertymä kurssilaisten ilmoittautumis- ja osallistumisaktiivisuuden kasvaessa (kurssimaksut laskutetaan pääosin syyslukukaudella, myös koko lukuvuoden kurssien osalta).

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Opiskelijamäärä			
Yksilöittäin laskettuna	5 338	5 250	5 570
Kursseittain laskettuna	12 538	11 750	13 451
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/opiskelija	106,79	112,45	98,94
Toimintakulut €/opetustunti	82,73	83,1	79,43
Toimintakulut €/opintopiiri	1 713,03	1 761,85	1598,91
Muut			
Opetustuntien määrä	16 078	15 900	16 748
Toimipaikat	102	100	103
Opintopiirien määrä	807	750	832

TEHTÄVÄN TALOUS

TULOSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Tulot yht.	606 113	567 900	0	567 900	631 965	64 065
Menot yht.	-1 297 076	-1 278 400	0	-1 278 400	-1 280 339	-1 939
Netto ennen poistoja	-690 963	-710 500	0	-710 500	-648 374	62 126
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-690 963	-710 500	0	-710 500	-648 374	62 126
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-42 515	-42 990	0	-42 990	-49 951	-6 961
Kauden tulos	-733 478	-753 490	0	-753 490	-698 325	55 165

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-157,5	-154,6	-	-154,6	-154,5	-
Kokonaiskulut €/as	-157,5	-154,6	-	-154,6	-154,5	-
Toimintakate €/as	-86,2	-88,2	-	-88,2	-81,1	-
Tulos €/as	-86,2	-88,2	-	-88,2	-81,1	-
Verorahoitusosuus	54,8 %	57,0 %	-	57,0 %	52,5 %	-
Osuus toim.kuluista	2,2 %	2,1 %	-	2,1 %	2,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Opiston rahoituspohjan ja tulorahoituksen tason turvaaminen	-Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksu- osuuksien säilyttäminen vähintään nykytasolla. -Riittävän ulkopuolisen rahoituksen haku.	-Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksu- osuuksista on neuvoteltu vuoden ai- kana ja v. 2018 talousarvioon maksu- osuudet ovat suunnilleen ennallaan. -Ulkopuolista rahoitusta on saatu OPH:lta 6 500 € opintoseteleihin.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Opiston kurssitarjonnan laajuus	-Tavoitteena 15 900 opetustuntia ja 750 kurssia kalenterivuodessa.	-Kalenterivuoden 2017 aikana toteu- tui 16 748 opetustuntia (105,33 % koko vuoden tavoitteesta) sekä 832 kurssia (110,93 % koko vuoden ta- voitteesta).
Opetuksen toteutus mahdollisimman kattavasti ja lähipalveluperiaatteella koko toimialueella	-Tavoitteena järjestää kalenterivuo- den aikana opetusta 100 eri toimipai- kassa ja toteuttaa 5 tietoverkkoja hyödyntävää kurssia.	-Kalenterivuonna 2017 opetusta jär- jestettiin 103 toimipaikassa ja toteu- tui 4 verkkopohjaista kurssia.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kansalaisopiston kehittämis- ja laa- tutoiminnan jatkaminen ja tehostami- nen	-Osallistutaan vuosittain 1-3 kehittä- mishankkeeseen joko itse haetulla hankerahoituksella tai yhteistyöver- kostojen kanssa.	-Kevään aikana oltiin mukana 2 eri Osaava-rahoitteisessa hankkeessa ja toteutettiin itse koko vuosi OPH:n LaKe-rahoitteista Somedia-hanketta. -OPH:lta saatiin 6500 € valtionavus- tusta opintoseteleihin.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Työhönsä sitoutunut, hyvinvoiva henkilökunta	-Tehdään työtyytyväisyyskysely ja analysoidaan sen tulokset.	-Tehdyn kyselyn pohjalta nousseisiin kehittämiskohteisiin on tartuttu, mm. opetusohjelman aikataulu on uudistettu ja henkilökunnan työnjakoa kehitetty.
Henkilökunnan osaamisen kehittämisen	-Laaditaan koulutussuunnitelma päätoimiselle henkilökunnalle ja toteutetaan sitä suunnitelmallisesti.	-Henkilökunta on osallistunut koulutuksiin erittäin aktiivisesti ja suunnitelman mukaisesti.

2.8. VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA

2.8.1 Vakka-Suomen musiikkiopisto (Tehtävä 41)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: rehtori Jussi Kauranen.

Vakka-Suomen musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta antava oppilaitos, joka pyrkii musiikkikasvatus- sekä musiikkikulttuuriperinnön säilyttämis- ja kehittämistehtäväänsä hoitaessaan palvelemaan toimialueensa asukkaita ja muita toimijoita mahdollisimman hyvin, sekä ulottamaan toimintansa vaikutukset myös laajemmin yhteiskunnan hyväksi. Tavoitteena on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikin alan ammattiopintoihin. Tarvittaessa musiikkiopisto järjestää myös muuta alansa koulutusta.

Oppilaitoksen opetus- ja muu toiminta pohjautuu taiteen perusopetusta koskevaan lainsäädäntöön sekä Opetushallituksen vuonna 2002 antamiin Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin. Tasosuorituksissa noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n antamien suositusohjeiden pohjalta laadittuja erityisiä Vakka-Suomen musiikkiopiston aineopetussuunnitelmia.

Vakka-Suomen musiikkiopiston sopimuskuntiin kuuluvat Kustavi, Laitila, Pyhärinta, Taivassalo, Uusikaupunki ja Vehmaa, joiden alueella musiikkiopisto järjestää opetusta, konserteja ja muuta kulttuuritoimintaa. Alueellista yhteistyötä tehdään lisäksi laajalti muun muassa muiden Varsinais-Suomen sekä Satakunnan musiikkioppilaitosten kanssa.

Musiikkiopistossa annettava opetus jakaantuu edeltäviin opintoihin, varsinaisiin opintoihin ja muihin opintoihin. Edeltäviin opintoihin kuuluvat varhaisiän musiikkikasvatus, valmentava opetus, puhallinorkesterikoulu ja lasten laulukoulu. Varsinaisiin opintoihin kuuluvat musiikin perustaso, musiikkiopistotaso ja aikuisopetus. Muita opintoja ovat avoin osasto, musiikin erityisopetus sekä valinnaiskurssit. Oppilaita musiikkiopistossa on yhteensä 625 (tilastointi 20.9.2017).

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vakka-Suomen musiikkiopiston talousarvio vuodelle 2017 on laadittu noudattaen

Laitilan kaupungin ohjeita ja annettua kehystä. Talousarvio on laadittu siten, että musiikkiopiston oppilaiden tarvitsemat opetuspalvelut voidaan järjestää. Talousarvion tavoitteena on vakaan talouden turvaaminen.

Vakka-Suomen musiikkiopiston sopimuskunnat ovat käyneet vuosittaisen yhteisen neuvottelun 24.5.2017 ja 28.8.2017 talousarvioraamin valmisteluvaiheessa, ja ilmoittaneet, että jatkavat palvelua yhteisesti sovituissa laajuudessa. Musiikkiopiston eri sopimuskuntien käyttämisen tilojen vuokratustannukset kirjataan Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnan talousarvioon. Mikäli vuokrat nousevat jossakin sopimuskunnassa, tämä edellyttää vastaavaa lisäystä myös kyseisen kunnan maksuosuuteen.

Vakka-Suomen musiikkiopiston talous on pysynyt vakaalla pohjalla. Musiikkiopiston palvelut on tuotetut vaikuttavasti, tehokkaasti, kokonaistaloudellisesti ja laadukkaasti. Musiikkiopiston osakaskunnat ovat säilyttäneet nykyiset kuntasuutensa. Musiikkiopisto etsii aktiivisesti projekteihin ja hankkeisiin ulkopuolista rahoitusta.

Vakka-Suomen musiikkiopisto aloitti yhteistyön Vörun musiikkikoulun kanssa keväällä 2017. Yhteistyö käynnistyi orkesterivierailuilla Laitilassa ja Uudessa-kaupungissa 20.-23.3.2017. Vastavierailu Vöruun tapahtuu kesäkuussa 2018.

HENKILÖKUNTA

Rehtori, toimistos sihteeri sekä 23 opettajaa, joista 7 opettajaviranhaltijaa ja 16 tuntiopettajaa.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vakka-Suomen musiikkiopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutumisen seuraamisessa sekä toiminnan valvomisessa. Vakka-Suomen musiikkiopisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosääntöä sekä sitä koskevaa lainsäädäntöä ja kaikkia niitä sopimuksia, joita toiminnan ylläpitämiseksi on solmittu. Vakka-Suomen musiikkiopisto noudattaa näiden lisäksi taiteen perusopetuksen lainsäädäntöä.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle toteutuma tiedotetaan kokousten yhteydessä. Musiikkiopiston lukukausimaksut laskuttaa Laitilan kaupungin talous- ja laskentayksikkö, perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä ja laskutus- ja perintäohjeita.

Laitilan kaupungin sivistystoimen yksiköitä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty, jossa musiikkiopisto on ollut mukana. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Vakka-Suomen musiikkiopistolle on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Vakka-Suomen musiikkiopiston henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta on esittänyt Laitilan kaupunginhallitukselle 29.11.2016 irtaimiston tarkistuksen siirtämistä loppuvuodelle 2017, koska Kustaa Hiekan Lukutupa on ollut sisäilmaongelmien vuoksi poissa käytöstä

kesäkuun 2016 alusta alkaen, jonka vuoksi irtaimiston päivantasainen hallinnointi on vaikeutunut.

Vakka-Suomen musiikkiopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, tehdyistä päätöksistä luettelo toimitetaan ote sivistysjohtajalle ja johtokunnalle annetaan kokousten yhteydessä tarvittaessa tarkempi yksilöinti.

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle annetaan sen kokouksissa ajankohtaiskatsaus musiikkiopiston ajankohtaisista asioista. Lisäksi musiikkiopiston toimialueen sivistysjohtajille annetaan kolme kertaa vuodessa alueellisen opistokokouksen yhteydessä selvitys musiikkiopistoa koskevista asioista. Musiikkiopiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle toteutuma tiedotetaan kokousten yhteydessä. Musiikkiopiston lukukausimaksut laskuttaa Laitilan kaupungin talous- ja laskentayksikkö, perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä ja laskutus- ja perintäohjeita.

Tuloja on kertynyt yhteensä 45 281,37 € arvioitua enemmän, josta valtion erityisavustusta 30 122,98 € ja muita tuottoja 15 158,39 €. Lukukausimaksukertymä on 4 487,07 € arvioitua pienempi. Avoimen osaston toiminnassa tuloja on tullut 7 535,00 € enemmän, joka johtuu Vahterus Oy:n tilaamasta konsertista.

Palkkamenoja on säästynyt, johtuen toisen varhaisiän musiikkikasvatuksen tuntiopettajan palkkaamatta jättämiseen rekrytointihaasteiden vuoksi. Palkkamenoiissa sivukuluja on mennyt enemmän, erityisesti eläkevakuutusmaksut ovat ylittyneet. Muita menoja on 3 677,50 € arvioitua enemmän, johtuen Vörun musiikkikoulun vierailusta. Tämä ei vaikuta muiden osakaskuntien maksuosuuksiin.

Opetustunneissa Kustavissa ja Laitilassa ei ole päästy tavoitteeseen, johtuen uusien hakijoiden vähyydestä. Pyhärannassa ja Uudessakaupungissa on vastaavasti ollut arvioitua enemmän oppilaita.

Laitilan kaupungin vuoden 2017 tilinpäätöksen laadintaohjeiden mukaisesti musiikkiopisto selvitti 31.1.2018 mennessä vuoden 2017 lopulliset osakaskuntein maksuosuudet. Tilinpäätös on täsmentynyt tuon jälkeen ja poistoja on tullut 1 327,75 € enemmän. Talous- ja hallintojohtajan suullisen ohjeen (12.2.2018) mukaan ei tasoiteta osakaskuntien kesken, vaan se jää Laitilan katettavaksi.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017
Oppilasmäärä 20.9. tilanteen mukaan	412	426	405	617
josta varhaisiän kasvatuksen oppilasmäärä	97	105	85	274
Maksullisen palvelutoiminnan oppilasmäärä	15	14	10	8
Opetustuntien lukumäärä	11 661	12 160	12 355	12856
josta varhaisiän kasvatuksen opetustuntien määrä	352	467	438	698
Maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien lukumäärä	449	357	263	230
Konserttien määrä	55	62	63	47
Hakijoiden määrä	105	83	95	122
Oppilaaksi hyväksytyjen määrä	63	45	53	79
Päättötodistusten määrä (musiikin perustaso)	17	13	19	19
Päättötodistusten määrä (musiikkiopistotaso)	1	0	5	1

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	324 325	346 000	0	346 000	398 816	52 816
Menot yht.	-865 408	-930 233	0	-930 233	-955 042	-24 809
Netto ennen poistoja	-541 083	-584 233	0	-584 233	-556 226	28 007
Poistot yht.	-5 201	-5 201	0	-5 201	-6 529	-1 328
Netto	-546 284	-589 434	0	-589 434	-562 755	26 679
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-41 000	-29 850	0	-29 850	-24 091	5 759
Kauden tulos	-587 284	-619 284	0	-619 284	-586 845	32 439
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-106,6	-112,3	-	-112,3	-113,7	-
Kokonaiskulut €/as	-107,2	-113,0	-	-113,0	-114,5	-
Toimintakate €/as	-68,4	-71,9	-	-71,9	-67,4	-
Tulos €/as	-69,1	-72,5	-	-72,5	-68,1	-
Verorahoitusosuus	64,4 %	64,2 %	-	64,2 %	59,5 %	-
Osuus toim.kuluista	1,5 %	1,5 %	-	1,5 %	1,6 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tulo- ja rahoituspohjan vahvistaminen	-Nykyisten kuntaosuuksien säilyttäminen.	-Kuntaosuudet säilyneet nykytasolla. VOS-yksikköhinta noussut hieman.
Kokonaiskulujen hallinta	-Tulot ja menot tasapainossa.	-Tuloja on kertynyt arvioitua enemmän. Menoja on kulunut hiukan arvioitua enemmän.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavat, tehokkaat, kokonaistaloudelliset ja laadukkaat palvelut	-Toimintaan tyytyväiset oppilaat ja heidän huoltajat.	-Toimintavuoden aikana saatu palaute on ollut pääosin myönteistä ja kannustavaa.
Palveluita ja toimintaa kehitetään oivaltavasti ja innovatiivisesti	-Soitinvalikoima mahdollisimman laaja ja sata hakijaa vuosittain.	-Soitinvalikoima pysynyt laajana. Uusia hakijoita yhteensä 122.
Oppilaille ja vanhemmille konkreettista hyötyä musiikkiopistosta	-Positiivinen ja monipuolinen näkyvyys.	-Uutiskirja, some- ja medianäkyvyyttä ollut.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Johtaminen ja päätöksenteko osaamiseen ja tietoon perustuvaa	-Riittävä informaation liikkuvuus eri keinoin.	-Uutiskirje, Wilma, sähköpostit, some (facebook ja twitter) sekä tekstiviestit varmistavat riittävän kattavuuden tiedonkulussa
Luodaan avoimuuteen ja vuorovaikutukseen perustuva hallintokulttuuri	-Musiikkiopiston toiminta kaikille kuntalaisille tuttua.	-Kuntalaisilta saatu palaute on ollut myönteistä.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Arvostava ja kannustava henkilöstöjohtaminen	-Hyvinvoiva henkilöstö.	-Sairaspoissaoloja vähän ja henkilöstön kanssa avoin ja keskusteleva ilmapiiri.
Haluttu ja kiinnostava työnantaja	-Riittävä määrä hakijoita ja henkilöstön pysyvyys.	-Avoimna olleisiin tehtäviin ollut riittävästi hakijoita ja valinnat saatu tehtyä.
Osaamisen kehittäminen	-Tarpeeseen perustuva koulutussuunnitelma.	-Koulutussuunnitelma tehty.

2.9. SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

2.9.1 Sosiaali- ja terveystoiminta (Sosiaali- ja terveystoiminta)

TEHTÄVÄT

Sosiaali- ja terveystoiminta, lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut, iäkkäiden palvelut, toimintarajoitteisten palvelut, toimeentuloturva, kansanterveystyö, sairaanhoitolaitokset.

TOIMINTA-AJATUS

Sosiaali- ja terveystoiminnan tuottamisen lähtökohdaksi on otettu huomioon kuuluvat inhimillisyyden, oikeudenmukaisuuden ja asiakas/ potilaslähtöisyyden periaatteet. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan lisäksi palvelujen jatkuva kehittämisen tarve sekä laadun ja taloudellisuuden vaateet. Tehostetaan omien palveluiden käyttöä ja kehitetään palveluja muuttuvassa toimintaympäristössä kustannustehokkaasti.

Laitilan kaupungin sosiaalipalvelujen perustehtävänä on edistää ja ylläpitää yksilön, perheiden ja koko yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Sosiaali- ja terveystoiminnan tehtävänä on myös huolehtia terveystoiminnan perustehtävänä (terveyden edistäminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito) toteutumisesta.

Sosiaali- ja terveystoiminnan strategiset päämäärät perustuvat Laitilan kaupungin strategiaan. Lisäksi tehtävien ja tavoitteiden määrittelyssä on huomioitu Laitilan kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma kaudelle 2013-2016.

HENKILÖKUNTA

Palvelurakennetta on kevennetty, palveluihin pääsy on parantunut ja palveluketjut toimivat aikaisempaa sujuvammin. Päihde- ja mielenterveyspalvelut on yhdistetty aiempaa sujuvammin ja lasten, nuorten ja perheiden palvelujen yhteiskehittämisessä on päästy hyvään vauhtiin. Talouden hallinta ja tuottavuus ovat myös parantuneet selvästi.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarvio ylittyi 0,6% eli euromääräisesti nettomenoja oli 157 758€ budjetoituja enemmän. Vuonna 2017 kustannuslaskennallisia menoja ja poistoja kertyi yhteensä 129 652€ budjetoituja enemmän. Tehtäväkohtaisesti tarkasteltuna eniten ylittivät perusterveydenhuolto 9,6% (ent.kansanterveystyö), vammaispalvelut 6% (ent. toimintarajoitteisten palvelut ja perhepalvelut 15% (ent. lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut). Muut tehtäväalueet alittivat talousarviossa asetetun raamin.

Perusterveydenhuollon ylittymistä selittää arvoitua suurempi käyttö ja jonojen purku. Perhepalveluissa ja vammaispalveluissa kodin ulkopuolelle tehtyä sijoituksia tehtiin arvioitua enemmän.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutunut sosiaali- ja terveystoimen johtamis- ja hallintojärjestelmissä, päätöksenteossa sekä toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä seurannassa, poikkeamiin reagoinnissa ja suoriutumisen arvioinnissa kaikilla organisaation tasoilla. Tilivelvolliset ja muut viranhaltijat sekä konserniyhteisöjen edustajat ovat tietoisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista eikä sitä ole eriytetty muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta. Kunnan määrittelemien vastuutahojen velvollisuutena on analysoida toimintaympäristön muutoksia ja tunnistaa talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida riskien vaikutuksia ja laatia tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Omaevalvontasuunnitelmat on tehty ja päivitetty vuoden 2017 aikana

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	5 116 285	4 685 900	0	4 685 900	4 630 511	-55 389
Menot yht.	-32 303 383	-31 573 091	-6 000	-31 579 091	-31 541 237	37 854
Netto ennen poistoja	-27 187 098	-26 887 191	-6 000	-26 893 191	-26 910 726	-17 535
Poistot yht.	-297 058	-250 840	0	-250 840	-313 600	-62 760
Netto	-27 484 156	-27 138 031	-6 000	-27 144 031	-27 224 326	-80 295
Kustannuslask.erät						
KL tulot yht.	6 852	2 600	0	2 600	-9 919	-12 519
KL menot yht.	-762 274	-768 150	0	-768 150	-833 094	-64 944
Kauden tulos	-28 239 578	-27 903 581	-6 000	-27 909 581	-28 067 339	-157 758
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-3 887,8	-3 784,4	-	-3 785,1	-3 759,2	-
Kokonaiskulut €/as	-3 922,7	-3 813,7	-	-3 814,4	-3 795,6	-
Toimintakate €/as	-3 285,4	-3 235,8	-	-3 236,5	-3 222,7	-
Tulos €/as	-3 320,4	-3 265,1	-	-3 265,8	-3 259,1	-
Verorahoitusosuus	84,6 %	85,6 %	-	85,6 %	85,9 %	-
Osuus toim.kuluista	53,6 %	52,0 %	-	51,8 %	52,7 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelurakenteet kustannustehokkaasti toimivia	-Kustannusten kasvun hillitseminen palvelumuotoilun avulla.	-Palveluvalikot on kuvattu lapsiperheiden palveluista.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Lakisääteisten palveluiden saavuus, ennaltaehkäisevien palveluiden ensisijaisuus	-Oman henkilöstön tehokas käyttö.	-Oman henkilökunnan käyttö ei riittävän tehokasta. Edelleen työajanseurannoilla tehostettava.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelut oikeaan aikaan oikeassa paikassa	-Palvelut kuvattuna ja uusia toimintatapoja luotu yhteistyön vahvistamiseksi.	-Palveluprosessit tehty ja yhteistyötä lisätty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön hyvinvointi	-Esimiestyön vahvistaminen täydennyskoulutuspäivillä. -Verkostomaisen työotteen lisääminen prosessityöskentelyn jatkamisella.	-Koulutuspäiviä yhteensä 634.

2.9.2 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto (Tehtävä 43)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Jussi Mattila.

Hallinto sisältää sosiaalityön (sisältäen myös päihdehuollon) ja muun hallinnon. Hallinnossa ja sosiaalityössä työskentelevät sosiaali- ja terveysjohtaja, erityis-sosiaalityöntekijä, kaksi perhetyöntekijää, avopalvelujohtaja, Kaukolankodin johtajan työpanoksesta 60%, kaksi ammatillista tukihenkilöä, kolme palvelusihteeriä sekä perhevalmentaja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Sosiaali- ja terveystoimessa tuotetaan lakisääteiset peruspalvelut. Painopisteenä on perheiden hyvinvointia tukevien palveluiden organisointi, koordinointi ja kehittäminen. Erityisenä painopisteenä sosiaali- ja terveystoimen toiminnan yhtenäistäminen ja palveluiden yhteensovittaminen eri toimijoiden yhteistyössä niin, että asiakkaiden palveluprosessit on kuvattuna ja rajapintojen työskentely tiedostettuna. Painopiste on edelleen ehkäisevien palveluiden ja perheiden varhaisen tuen lisäämisessä. Palveluita uudistetaan jatkuvasti vastaamaan nykyaikasta ja verkostomaista työtapaa. Palvelujen uudistamisessa parantuu tuottavuuden lisäksi palvelujen saatavuus, asiakaskokemus ja vaikuttavuus sekä henkilöstökokemus.

Sosiaalityön tulee vastata yhä vaikeutuneimpiin perheiden ja yksilöiden tilanteisiin. Ongelmat voivat olla hyvinkin pitkittyneitä tai sitten tilanteet kriisiytyvät äkillisesti. Kummassakin tilanteessa sosiaalityön täytyy olla toimintakykyinen ja osaava. Erilaiset osaamisen kehittämistarpeet korostuvat, samoin työnohjaukselliset ja muut koko henkilöstön jaksamista tukevat toimenpiteet ovat tärkeitä. Täydennyskoulutusvelvoite koskee koko sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä.

HENKILÖKUNTA

Palvelurakennetta on kevennetty, palveluihin pääsy on parantunut ja palveluketjut toimivat aikaisempaa sujuvammin. Päihde- ja mielenterveyspalvelut on yhdistetty aiempaa sujuvammin ja lasten, nuorten ja perheiden palvelujen yhteiskehittämisessä on päästy hyvään vauhtiin. Talouden hallinta ja tuottavuus ovat myös parantuneet selvästi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutunut sosiaali- ja terveystoimen johtamis- ja hallintojärjestelmissä, päätöksenteossa sekä toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä seurannassa, poikkeamiin reagoinnissa ja suoriutumisen arvioinnissa kaikilla organisaation tasoilla. Tilivelvolliset ja muut viranhaltijat sekä konserniyhteisöjen edustajat ovat tietoisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista eikä sitä ole eriytetty muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta. Kunnan määrittelemien vastuutahojen velvollisuutena on analysoida toimintaympäristön muutoksia ja tunnistaa talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita

uhkaavia riskejä, arvioida riskien vaikutuksia ja laatia tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Omavalvontasuunnitelmat on tehty ja päivitetty vuoden 2017 aikana

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarvio ylittyi 0,6% eli euromääräisesti nettomenoja oli 157 758€ budjetoitua enemmän. Vuonna 2017 kustannuslaskennallisia menoja ja poistoja kertyi yhteensä 129 652€ budjetoitua enemmän. Tehtäväkohtaisesti tarkasteltuna eniten ylittivät perusterveydenhuolto 9,6% (ent.kansanterveystyö), vammaispalvelut 6% (ent. toimintarajoitteisten palvelut ja perhepalvelut 15% (ent. lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut). Muut tehtäväalueet alittivat talousarviossa asetetun raamin.

Perusterveydenhuollon ylittymistä selittää arvoitua suurempi käyttö ja jonojen purku. Perhepalveluissa ja vammaispalveluissa kodin ulkopuolelle tehtyä sijoituksia tehtiin arvioitua enemmän.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	58 117	30 100	0	30 100	87 188	57 088
Menot yht.	-602 824	-662 553	0	-662 553	-638 955	23 598
Netto ennen poistoja	-544 707	-632 453	0	-632 453	-551 767	80 686
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-544 707	-632 453	0	-632 453	-551 767	80 686
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-59 557	-59 760	0	-59 760	-77 733	-17 973
Kauden tulos	-604 264	-692 213	0	-692 213	-629 499	62 714
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-77,9	-84,5	-	-84,5	-83,2	-
Kokonaiskulut €/as	-77,9	-84,5	-	-84,5	-83,2	-
Toimintakate €/as	-71,0	-81,0	-	-81,0	-73,1	-
Tulos €/as	-71,0	-81,0	-	-81,0	-73,1	-
Verorahoitusosuus	91,2 %	95,8 %	-	95,8 %	87,8 %	-
Osuus toim.kuluista	1,1 %	1,2 %	-	1,2 %	1,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Palveluverkon uudistaminen	-Prosessit yhtenäistetään tukemaan sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiota.	-Prosessit kuvattuna.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kehittäminen	-Saatu palaute pääsääntöisesti positiivista.	-Tiedottamisessa onnistuttu.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Asiakkaiden ja yhteistyötahojen neuvonnan ja ohjauksen tehostaminen	-Laaditaan ohjeistus ja koulutetaan sosiaali- ja terveystoimen henkilökunta koulutettu.	-Ohjeistukset tehty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön hyvinvointi	-Käydään kehityskeskustelut. -Käydään tuloskeskustelut.	-Kehityskeskustelut on käyty. -Tuloskeskustelut tehtäväalueista vastaavien henkilöiden kanssa kuukausittain on käyty.

2.9.3 Perhepalvelut (Tehtävä 44)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: Teemu Melan

Toiminnan tarkoituksena on järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisia palveluita kuntalaisille. Sosiaalityöntekijät vastaavat asiakasprosessin koordinoinnista sekä edellä mainittujen lakien asettamien määräaikojen ja laatu-kriteerien noudattamisesta. Sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten palveluiden, kuten perhetyön, tukihenkilötoiminnan ja perheneuvonnan operatiivisesta toteuttamisesta ovat vastuussa kaikki tehtäväalueen työntekijät. Tavoiteltuna suuntauksena on jo pitempään ollut tulosalueen pienten erillisyyksiköiden alasajo ja integrointi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka moniammatillisella tiimityöllä ja yhtenäisillä asiakasprosesseilla kykenee vastaamaan monipuolisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti asiakkaiden palvelutarpeisiin. Toimintaympäristössä korostuu palveluiden oikeanlainen ajoittaminen suhteessa asiakkaan elämäntilanteeseen. Pitkälti lakitasoisesti säädellyssä palveluvalikoimassa on oltava tarjolla tehokkaita ennaltaehkäiseviä ja korjaavia palveluita.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys on korostunut sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä. Suurin osa tehtäväalueen palveluista edellytti ennen lakimuutosta lastensuojelun asiakkuutta. Nykytilassa samoja palveluita tulee kyetä tarjoamaan kaikille niitä tarvitseville ilman erillistä lastensuojelullista huolta sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina. Lyhytkestoisissa asiakassuhteissa ei tarvita edes sosiaalihuollon asiakkuutta. Lakimuutosten hyödyntäminen mahdollistaa samanaikaisesti avun tarjoamisen matalammalla kynnyksellä sekä tulosalueen henkilöstöresurssin tehokkaamman ja laajemman hyödyntämisen.

Toimintaympäristöä on pyritty viimeisen viiden vuoden aikana muuttamaan tiettyjen hyviksi havaittujen strategisten päämäärien mukaisesti. Sosiaalipalveluihin hakeutumisen ja niihin ohjaamisen on tehty helpompaa ja selkeämpää. Perustason henkilöstöresurssia on samalla pyritty pitämään laadullisesti ja määrällisesti korkealla tasolla. Henkilöstön sosiaalityöllinen, psykiatrinen ja terapeuttinen kokonaisuosaaminen on valtakunnallisesti tarkasteltuna poikkeuksellisen korkea.

Sosiaalipalveluiden piiriin hakeutumisen helppous ja palvelujen saatavuus näkyy vastaanotettujen ilmoitusten ja yhteydenottojen määränä, joka oli vuonna 2016 yhtä korkea kuin lähes puolet suuremman väestöpohjan Uudessakaupungissa. Viimeisimmässä virallisessa THL:n lastensuojelun tilastokatsauksessa vuodelta 2015 Laitilan lastensuojeluasiakkaiden määrä oli väestöön suhteutettuna valtakunnallisesti hälyttävällä tasolla. Lastensuojeluasiakkaiden määrässä ei ole tapahtunut kasvua osin sen vuoksi, että lastensuojelun asiakkuuksia on kyetty muuttamaan sosiaalihuoltolain mukaisiksi asiakkuuksiksi. Samaan aikaan on syntynyt uusia sosiaalihuollon asiakkuuksia, mikä näkyy kokonaisasiakasmäärän ja työmäärän merkittävänä kasvuna.

Ruuhkautuneesta työtilanteesta on selvitty organisaation sisäisillä toimintaympäristön ulkoisiin muutoksiin nopeasti reagoivilla ratkaisuilla sekä aktiivisella henkilöstöresursoinnilla. Riittävän nopea palvelujen saatavuus ja strategian toimivuus näkyy parhaiten lastensuojelun laitoshoidon kustannusten puolittumisena

viiden vuoden takaisesta tasosta. Saavutettu säästö on ollut inhimillisesti ja taloudellisesti merkittävä.

HENKILÖKUNTA

Lastensuojelun sosiaalityössä ja lapsiperheiden psykososiaalisissa palveluissa työskentelee yksi erityissosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja, sosiaalityöntekijä, kaksi perhetyöntekijää, psykologi, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä kaksi ammatillista tukihenkilöä. Uutena vakanssina on perustettu perhevalmentaja.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Tehtäväalue sisältyy sosiaalitoimen riskikartoitukseen

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Tehtävän toteuma oli vuoden osalta 115,6%. Talousarviossa tehtävään oli varattu 944.897 € ja lisätalousarviossa 182.900 €. Lopullinen käyttö oli 1.303.385€.

Merkittävimmin tehtävän taloutta rasittanut menokohta, lasten- ja nuorten laitoshuolto (3090 MUUT LAITOKSET) oli lopulliselta toteumaltaan 113,0 %, ylitystä syntyi 56.231€. Aiemmin kuvattuun toimintaympäristön muutokseen nähden ylitys on siedettävä. Asiakasmäärien jyrkästä kasvusta huolimatta laitossijoitusten määrä on säilynyt maltillisena alittaen valtakunnallisen keskiarvon merkittävästi.

Jälkihuoltoon (3095) kului 118.610 €, joka on 16.933 € arvioitua enemmän. Ylitys johtuu pitkälti siitä, että huostaanottoja on kyetty purkamaan, jolloin kustannukset – merkittävästi pienempinä – ovat siirtyneet jälkihuoltoon.

Lasten ja nuorten perhehoitoon oli arvioitu lisätalousarvio mukaan lukien 165.615 €. Toteuma oli lopulta 205.039 €. Perhesijoitetun lapsen kuukausittaiset kustannukset ovat n. 2000 €/kk. Laitos-hoidettavan lapsen kustannukset ovat keskimäärin 10 000€/kk. Perhehoitajaresurssi on saatettu hyvälle tasolle, mikä on mahdollistanut sijaishuoltoa tarvitsevien lasten hoitamisen perheissä. Lisäksi hyvin ajoitetuilla läheisverkostojen kartoituksilla on mahdollistettu lasten sijoittaminen sukulaisille. Sukulaisille tai muuhun perheeseen sijoittaminen on myös lastensuojelulain mukaisesti ensisijainen ja parhaiten lapsen etua toteuttava sijoitusmuoto.

Avohuollon tukitoimissa (MUU OHJAUS JA TUKITOIMINTA 3170) talousarvion ylitys oli merkittävä. Ylitystä syntyi 92.953 €, prosentuaalinen toteuma oli 152,2. Ylitykseen johtivat tilanteet, joissa perheen tuen tarpeisiin jouduttiin vastaamaan käyttämällä ostopalveluja. Tulosalueen henkilöstöresurssi on hyvin mitoitettu suhteessa väestömäärään nähden. Samalla resurssi tulee kuitenkin jatkossakin olemaan haavoittuvainen määrällisesti. Henkilöstövajeiden paikkaaminen omalla henkilöstöllä ja nopeat rekrytoinnit ovat haasteellisia tulosalueella, jossa pätevyysvaatimukset ovat lainsäädännöllisesti korkeat, mikä on johtanut valtakunnallisesti työntekijäpulaan erityisesti sosiaalityöntekijöiden suhteen. Vuoden 2018 strategiset painopisteet on suunniteltu helpottamaan tilannetta sekä kunta-laisten, kunnan työntekijöiden että kunnan talouden kannalta.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	24 000	15 000	0	15 000	15 308	308
Menot yht.	-1 142 673	-924 917	-182 900	-1 107 817	-1 278 584	-170 767
Netto ennen poistoja	-1 118 673	-909 917	-182 900	-1 092 817	-1 263 276	-170 459
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-1 118 673	-909 917	-182 900	-1 092 817	-1 263 276	-170 459
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-20 644	-19 980	0	-19 980	-24 801	-4 821
Kauden tulos	-1 139 317	-929 897	-182 900	-1 112 797	-1 288 077	-175 280
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-136,8	-110,6	-	-132,0	-151,3	-
Kokonaiskulut €/as	-136,8	-110,6	-	-132,0	-151,3	-
Toimintakate €/as	-134,0	-108,8	-	-130,2	-149,6	-
Tulos €/as	-134,0	-108,8	-	-130,2	-149,6	-
Verorahoitusosuus	97,9 %	98,4 %	-	98,7 %	98,8 %	-
Osuus toim.kuluista	1,9 %	1,5 %	-	1,8 %	2,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Laajentuneeseen palvelutarpeeseen vastaaminen kustannustehokkaasti ja matalammalla kynnyksellä	Henkilökunnan suoritettavien tavoitteiden täytyminen	Suoritettavat tavoitteet täyttyneet osittain. Huolestuttavaa palvelun laadun ja työhyvinvoinnin kannalta on toteutumisen epätasaisuus

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Lakisääteisten palveluiden saatavuus niiden tarpeessa oleville kuntalaisille	Asiakkuuksien keston lyheneminen	Riittävä apu on kyetty tarjoamaan yhä useammin jo palvelutarpeen arvioinnin (3kk) aikana. Toimivalla palveluohjauksella palvelutarpeen arviota ei ole monissa tapauksissa tarvinnut suorittaa

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä

Perhevalmentajamalli, omatyöntekijämalli ja pyydä apua! –nappi juurrutetaan todelliseksi toimintatavaksi

Tavoite

Suorien yhteydenottojen lisääntyminen uusilla yhteydenottokeinoilla

Toteutuma

Asiakkaat ovat omaksuneet suorat yhteydenotot omatyöntekijöihin. Työntekijät siirtävät vähemmän yhteydenottoja perustasolta erityistasolle. Pyydä apua! –nappia yhteydenottokeinoana ei voi vielä arvioida

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä

Tehokas ja työntekijäystävällinen tiimityöskentely

Tavoite

Tiimiosallistuminen toteutuu kaikilta työntekijöiltä ja työmäärät jakaantuvat tätä kautta tasaisesti

Toteutuma

-Tiimiosallistuminen on kiitettävällä tasolla.

Työmäärien tasoittumista on tapahtunut, mutta ei suoritteilla mitattuna riittävästi

palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Varsinais-Suomessa monialaisen yhteispalvelun johtoryhmä on nimetty vuoden 2018 loppuun saakka. Kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmä toimii jatkossa TYP- yhteistyöryhmä. TYP- yhteistoiminnan alettua myös sosiaalitoimen henkilöstöllä on mahdollisuus päästä näkemään TYP toimintaan valikoidun asiakkaiden TE-toimiston ja Kelan kirjaamia tietoja.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat ovat nyt oikeutettuja ensisijaisiin etuuksiin ja selkeästi erotettu työhallinnon asiakkaiksi. Tämä lakimuutos on lisännyt henkilöiden tasa-arvoa ja näin ohjannut henkilöitä pois toimeentulotuen asiakkuudesta ja syrjäytymisen uhka on vähentynyt. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen kerryttää myös mahdollista työssäoloa, joten osallistuminen kuntouttavaan työtoimintaan mahdollistaa oikeuden työttömyyspäivärahaetuuteen. Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeimmin työllistyvien henkilöiden aktivointia tehostetaan erilaisilla ryhmätoiminoilla, joita ostetaan yhteistyökumppaneilta.

HENKILÖKUNTA

Toimeentulotuesta vastaa 1 henkilö

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Tehtäväalue sisältyy sosiaalitoimen riskikartoitukseen.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Toimeentulotuen osalta sekä avustukset kotitalouksille että tulot toteutuivat alle talousarvion.

Perustoimeentulotuki siirtyi 2017 Kelalle. Asiakkaat opastettiin huolellisesti uuteen toimijaan jo syksyn 2016 aikana, joten perustoimeentulotukeen ei talousarviossa varauduttu menoja syntyi kuitenkin 765,13€.

Talousarviossa varauduttu täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta kustannusten kasvuun, joka ei toteutunut. Toteutuma täydentävän toimeentulotuen osalta oli 59% ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta 11,9%.

Kuntouttavan työtoiminnan ostot alittuivat suunnitellusta 34,5%. Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut puolestaan ylittyivät talousarviosta 3878€. Vuonna 2017 yli 1000 päivää työttömänä olleiden osuus lisääntyi. Näiden henkilöiden osalta kunnan maksuosuus on 70% työmarkkinatuen määrästä.

Tehtävän talousarvio toteutui 89,8%.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOSLASKELMA						
Tulot yht.	282 543	0	0	0	16 651	16 651
Menot yht.	-645 287	-237 400	-1 200	-238 600	-228 447	10 153
Netto ennen poistoja	-362 744	-237 400	-1 200	-238 600	-211 796	26 804
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-362 744	-237 400	-1 200	-238 600	-211 796	26 804
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	0	0	0	0	0	0
Kauden tulos	-362 744	-237 400	-1 200	-238 600	-211 796	26 804
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-75,9	-27,8	-	-27,9	-26,5	-
Kokonaiskulut €/as	-75,9	-27,8	-	-27,9	-26,5	-
Toimintakate €/as	-42,7	-27,8	-	-27,9	-24,6	-
Tulos €/as	-42,7	-27,8	-	-27,9	-24,6	-
Verorahoitusosuus	56,2 %	100,0 %	-	100,0 %	92,7 %	-
Osuus toim.kuluista	1,0 %	0,4 %	-	0,4 %	0,4 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimivat ja taloudelliset palvelut	-Palvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin.	-Talousarvion käyttö 89,8%.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Yksilöllinen palvelutarjonta lain määräämissä aikarajoissa	-Päätökset ja palvelut lain edellyttämässä aikarajoissa.	-Päätökset lain säätämässä ajoissa ohjeistusten mukaisesti.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hyvä tiedonkulku eri yksiköiden välillä	-TE- toimiston kanssa säännölliset viikkopalaverit, muut tapaamiset kuukausittain.	-Talousarvion työmarkkinatuen kantaosuuden käyttö 102%.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Asiantunteva ja osaava henkilökunta	-Yksilöllinen tarpeenmukainen täydennyskoulutus.	-Toimeentulotuen siirtyminen Kelaalle ei aiheuttanut kustannuksia.

2.9.5 Perusterveydenhuolto (Tehtävä 48)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: johtava lääkäri Jaana Koivunen.

Laitilan terveyskeskus vastaa Laitilan kansanterveystyöläin mukaisesta perusterveydenhuollosta. Laissa tarkoitettun terveyden- ja sairaanhoidon lisäksi terveyskeskus vastaa myös erityistason psykiatrisesta palvelusta ja päihdehuollon avo- ja katkaisuhoidosta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Terveyskeskuksen yksiköiden (lääkärin vastaanotto, laboratorio, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, mielenterveysyksikkö, hoito-osasto, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto, fysioterapia ja lääkinällinen kuntoutus, huolto- ja hallinto) vastuuhenkilönä toimii lähiesimies.

Laitilan terveyskeskuksessa toimi 2017 3 virkalääkäriä. Loput sopimuksen mukaisesta lääkäritarpeesta ostettiin vuoden 2016 aikana Attendo Oy:ltä; 2,4 lääkäriä optiovuoden 2016 aikana. Syksyllä 2016 tehtiin kilpailutus vuoden 2017 2,4 ostolääkärin osalta ja Mehiläinen Oy valittiin palveluntuottajaksi. Syksyllä 2017 jatkettiin kaupungin 2 oman virkalääkärin rekrytoimista; toinen viroista saatiin täytettyä.

Laboratoriopalvelut ovat jatkuneet omana toimintana vuoden 2017 ajan.

Mielenterveysyksikössä on toiminut viiden vuoden ajan ostopalvelu psykiatri. Tämä on tuonut toiminnassa säästöjä, vähentäen erikoistutkimusten ostoja. Ostopalvelu on jatkunut 2017.

Terveyskeskusosaston potilaspaikkamäärä on ollut 18. Tavoitteena on ollut mahdollisimman lyhyet osastohoitojaksot ja vastaanottaa erikoissairaanhoidosta tulevat potilaat viiveettä. Vuodeosastojen yhdistyminen Vakka-Suomen sairaalassa ja Uudenkaupungin kaupungin välillä on vähentänyt sairaansijojä siinä määrin, että Laitilan hoito-osaston potilaspaikkojen tarve on 22-24. Kaupunginvaltuusto nosti 19.9.2016 hoito-osaston paikkamäärän 23 (+1 kriisipaikka) ja lisäsi henkilökuntaan kaksi lähihoitajaa ja yhden laitosapulaisen 1.10.2016 – 31.12.2018 väliseksi ajaksi. Muutos sisältyy palvelurakennepohjelmaan.

Työterveyshuollon osalta on käynnissä lakisääteinen yhtiöittämisselvitys, joka astuu voimaan 2019 alusta. Valmistelun alla on tätä varten yhteisyrityksen perustaminen Kiinteistö Oy Laitilan Terveys-kodin kanssa. Yhteisyritys aloittaa toimintansa 1.9.2018.

Lääkinällisen kuntoutuksen sekä puheterapian osalta on valmistunut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma. Suunnitelman pohjalta kuntoutuksen ja puheterapian perusteet ja tarpeentarviointikriteerit tehostuvat ja yhtenäistyvät. Laitilassa lääkinällisen- ja fysioterapiatoiminta noudattaa jatkossa näitä kriteerejä. Vastaavanlainen toimintasuunnitelma on valmisteilla myös toimintaterapian osalta. Se valmistunee vuoden 2018 aikana. Terveyskeskuksen lääkinällisen kuntoutuksen ja Laitilan Terveyskoti Oy:n välistä yhteistyötä on lisätty vuoden 2017 aikana. Vaativat neurologiset jatkokuntoutukset on ostettu Terveyskoti Oy:ltä.

Huolto- ja hallintoyksikön toiminta on jatkunut ennallaan vuoden 2017 aikana.

Terveyskeskusapteekkitoiminta on jatkunut itsenäisenä kaupungin omana toimintana 2017.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella on käynnissä monia sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöprojekteja, joiden tarkoituksena on yhtenäistää hoitokäytäntöjä sekä tehostaa yhteistyötä sairaanhoitopiirin ja kuntien välillä ennen sotejärjestämislain voimaantuloa. Laitilan kaupunki on mukana diabeteksen sekä haa-vahoidon kehittämisprojektissa sekä LASTA-hankkeessa. LASTA-hankkeen tavoitteena on tehostaa lasten kaltoinkohtelun varhaista diagnosointia sekä yhteistyön tehostamista eri toimijoiden välillä. Hengityshalvauspotilaiden hoitoa pyritään keskittämään yhteen hoitoyksikköön jatkossa. Palliatiivisen ja saattohoidon kehittäminen ja hoitokäytäntöjen yhtenäistäminen on käynnissä sairaanhoitopiirin alueella. Laitila osallistuu aktiivisesti palliatiivisen- ja saattohoidon kehittämiseen.

IT-järjestelmien yhtenäistäminen, KANTA-arkiston kehittäminen ja toiminnan aloittaminen kaikissa sairaanhoitopiirin terveydenhuollon yksiköissä on lähivuosien tavoitteena. Laitilassa tietotekninen uudistus noudattelee yleisiä yhtenäistämiskäytäntöjä sekä aikatauluja. 12/2017 potilastietojärjestelmä päivittyi Efficasta Lifecare-muotoon aiemman suunnitelman mukaan.

Suun terveydenhuollon osalta on pyritty rekrytoimaan omat virkalääkärit. Yhteensä virkoja on 5. Alkuvuodesta 2017 kaupungin omia virkalääkäreitä oli 2,5. Kilpailutuksen myötä ostohammaslääkäreiden palvelutuottajaksi valittiin Coronaria Oy, joka on toimittanut Laitilaan puuttuvat 2,5 hammaslääkäreitä. Loppuvuodesta 2017 aloitettiin 2 virkahammaslääkäriin rekrytointi, joka jatkuu 2018 alkuvuoteen.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Kansanterveystyön määrärahat ylittyivät 5%. Merkittävänä syynä ylityksiin olivat sijaismäärärahoihin tehdyt leikkaukset kansanterveystyön kaikilta sektoreilta vuoden 2017 talousarvion raameja päätettäessä. Lääke- ja hoitotarvikkeiden kulut sekä lääkehävikki ylitti 27 908€ talousarvioon varatun määrärahan. Perusterveydenhuollossa hoidetaan nykyään vaikeammin sairaita potilaita ja lääkekustannukset ovat joidenkin lääkkeiden osalta kalliita. Alkuvuodesta 2017 aloitettiin kokeiluna päivystävän sairaanhoitajan toiminta viikonloppuisin ja arkipyhinä. Vuoden 2017 talousarviota tehtäessä ei toiminnan aloittamiselle ollut vielä tarvetta. Tällöin käytiin neuvotteluja Laitilan osallistumisesta Vakka-Suomen alueen yhteiseen kotisairaaloimintaan. Myöhemmin kuitenkin päätettiin, että Laitila jää tämän ulkopuolelle. Määrärahojen ylityksiin vaikutti merkittävästi myös arvioitua suurempi tarve ostohammaslääkäreiden palkkaamiseen. Lisäksi Laitilassa kiireetömmään hammashoitoon pääsy ylitti 6 kuukauden hoitotakuurajan ja ylimääräinen hammaslääkäri-hammashoitajapari jouduttiin palkkaamaan jonojen purkuun

7/2017. Ylitykset hammashoidon osalta olivat yhteensä 225 209E.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Suoritteet			
Avohoitokäynnit	44 584	44 000	44 458
Hoitopäivät	7 898	7 800	7 148
Valkuttavuus			
Käynnit/1000 as.	5 242	5 164	5 162
Laitoshoitopäivät/1000 as.	928	915	830

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	2 164 251	2 155 200	0	2 155 200	2 178 782	23 582
Menot yht.	-7 231 473	-6 750 349	-235 800	-6 986 149	-7 441 513	-455 364
Netto ennen poistoja	-5 067 222	-4 595 149	-235 800	-4 830 949	-5 262 730	-431 781
Poistot yht.	-136 779	-96 227	0	-96 227	-151 892	-55 665
Netto	-5 204 001	-4 691 376	-235 800	-4 927 176	-5 414 622	-487 446
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-213 730	-204 790	0	-204 790	-211 488	-6 698
Kauden tulos	-5 417 731	-4 896 166	-235 800	-5 131 966	-5 626 111	-494 145
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-875,4	-813,8	-	-841,4	-888,6	-
Kokonaiskulut €/as	-891,5	-825,1	-	-852,7	-906,3	-
Toimintakate €/as	-620,9	-561,7	-	-589,3	-635,7	-
Tulos €/as	-637,0	-572,9	-	-600,5	-653,3	-
Verorahoitusosuus	71,5 %	69,4 %	-	70,4 %	72,1 %	-
Osuus toim.kuluista	12,1 %	11,2 %	-	11,5 %	12,5 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Taloudellinen palvelurakenne	-Ostopalveluiden määrä (€) vähenee.	-Ostopalveluiden määrä ennallaan.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Perusterveydenhuollon palvelujen tehostaminen, palvelujen saatavuus, hoitopääsy	-Lyhyemmät hoitajakset.	-Hoitopäiviä hoito-osastolla 2016 7898. Hoitajakson KA pituus 21,6 vrk. (2015 22). Omien virkahammaslääkäreiden saanti ei ole toteutunut. Ostopalveluhammaslääkäreitä käytetty keskimääräisesti 3 lääkärin työpäivän verran. Vuoden 2016 aikana on saatu rekrytoitua 2 omaa terveyskeskusvirikalääkärinä.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Asiakkaat ja potilaat hoidetaan oikeassa paikassa; erikoissairaanhoidon/pe- rusterveydenhuolto	-Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hidastuminen, talousarviossa pysyminen.	-Osittain onnistunut. Lisälasku sairaanhoitopiiriltä yhteensä 142 633€ (1,4%). Vuoden 2016 menot talousarviossa 10 133 989 €, toteuma 10 276 622€.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön hyvinvointi	-Prosessikuvaukset tehty. -Koulutuspäiviä suunnitellusti.	-Prosessikuvaukset valmiit, jatkotoimenpiteet suunnitteilla. -On noudatettu.

2.9.6 Erikoissairaanhoido (Tehtävä 49)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: sosiaali- ja terveystoimija Jussi Mattila.

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauden ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri tuottaa nämä palvelut. Lisäksi Laitilan kaupunki ostaa palveluja Laitilan lääkäripalvelusta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma määrittelee periaatteet, joiden mukaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa sovitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisestä työnjaosta ja yhteistyöstä. Kaikissa työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvissä neuvotteluissa arvioidaan suunniteltujen muutosten vaikutukset talousarvioon. Tavoitteena on kuluja vähentävä vaikutus.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Sairaanhoitopiirin menot ovat alittuneet arvioidusta 2% eli euromääräisesti 204 521€. Huomioitava, että monilla erikoisaloilla laitilalaisten käynnit ovat vähentynyt parin viime vuoden aikana. Erikoissairaanhoidon päivystyksen käyttö on vähentynyt. Päivystyksen tarvetta on vähentänyt omien virkalääkärien työskentely Laitilassa.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Avohoitokäynnit			
Somaattinen hoito	17 923	16 352	
Psykiatrinen toimintayks.	1 412	1 298	
Muut			
Hoitojaksot	1 284	1 087	
Psykiatrinen toimintayks.	66	55	

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	0	0	0	0	8 000	8 000
Menot yht.	-11 304 587	-11 027 660	541 600	-10 486 060	-10 289 539	196 521
Netto ennen poistoja	-11 304 587	-11 027 660	541 600	-10 486 060	-10 281 539	204 521
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-11 304 587	-11 027 660	541 600	-10 486 060	-10 281 539	204 521
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	0	0	0	0	0	0
Kauden tulos	-11 304 587	-11 027 660	541 600	-10 486 060	-10 281 539	204 521
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-1 329,2	-1 290,4	-	-1 227,0	-1 194,8	-
Kokonaiskulut €/as	-1 329,2	-1 290,4	-	-1 227,0	-1 194,8	-
Toimintakate €/as	-1 329,2	-1 290,4	-	-1 227,0	-1 193,9	-
Tulos €/as	-1 329,2	-1 290,4	-	-1 227,0	-1 193,9	-
Verorahoitusosuus	100,0 %	100,0 %	-	100,0 %	99,9 %	-
Osuus toim.kuluista	18,3 %	17,7 %	-	16,8 %	16,8 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hoitoketjujen toimivuus erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon ja sosiaalitoimeen	-Siirtoviivepäivien kustannukset 0 euroa.	-Siirtoviivepäiviä 1kpl yht: 660€

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.9.7 Vammaispalvelut (Tehtävä 50)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: johtaja-sosiaalipalveluohjaaja Anitta Keskitalo.

Vammaispalvelujen tehtäväalue sisältää vammaispalvelu- ja erityishuoltolainlain mukaiset palvelut ja tukitoimet, Monipalvelukeskus Palke 5:n ja 7:n toiminnan, vammaisneuvoston sekä omaishoidontuen alle 65-vuotiaille.

Kotihoidon osalta vammaisten ja vajaakuntoisten kustannukset sisältyvät iäkkäiden tehtäväalueessa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Tehtäväalue erottaa toimintarajoitteisten palvelut ja tukitoimet iäkkäiden palveluista. Toimintaympäristön tarkentaminen turvaa palvelujen ja tukitoimien kohdistumisen oikealle asiakasryhmälle. Kustannusten seuraaminen on selkeytynyt. Toimintaympäristön muutoksella palvelut tuotetaan yksilöllisesti, tasapuolisesti ja kustannustehokkaasti.

Erityishuoltopiirin kuntayhtymän (nykyisin Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus KTO) palveluja käytetään erityisosaamista vaativissa tilanteissa. Neuvola ja tutkimusjaksot päätetään yhdessä KTO:n henkilökunnan kanssa yksilöllisesti. KTO:n neuvolapalvelut ja kuntoutusjaksot kohdennetaan ensisijaisesti kehitysvammaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Osa KTO:lta ostetuista neuvolapalveluista hoidetaan jatkossa sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä Laitilassa.

KTO:n järjestämän palveluasumisen yksiköiden Anttilanhovin ja Pajukujan toiminta on vakiintunut.

Mäntykodon asumisyksikössä asuu 3 henkilöä ohjatussa ryhmäasunnossa. Yksi asukas on ulkopaikkakuntalainen, joka muuttanut kunnan sijoittamana palvelutarpeen takia.

Palvelulinja- toiminta on vakiinnuttanut paikkansa keskustan alueen kustannustehokkaana kuljetus-palveluna. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen kustannukset pysyvät kohtuullisina ja käyttäjien määrä on vähentynyt, koska palvelut on pystytty turvaamaan ensisijaisten lakien perusteella.

Vaikeavammaisten intervallihoidon, omaishoidon vapaan ja päivähoidon tarpeeseen vastataan yksilöllisesti huomioimalla asiakkaan yksilöllinen tarve, mutta myös järjestämällä palvelu kustannustehokkaasti.

Vaikeavammaisten asiakkaiden palvelut ja tukitoimet järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain perusteella. Erityislakia sovelletaan vasta, kun ensisijaisten lakien perusteella asiakas ei saa sopivia tai riittäviä palveluja ja tukitoimia.

Määrärahasidonnaisiin palveluihin varaudutaan edellisvuosien tapaan palvelutarpeen edellyttämällä tavalla, kuitenkin huomioimalla ensisijaisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevat palvelua tai tukitoimeja tarvitsevat.

Asumispalvelujen tarve lisääntyy 1-2 henkilöllä vuodessa. Erilaisten ja yksilöllisten asumispalvelujen tarjonta on laajentunut, joten palveluntarpeeseen pystytään vastaamaan yksilöllisesti.

Monipalvelukeskus Palke tarjoaa työtoimintapalveluja vaikeassa työmarkkinatilanteessa oleville henkilöille. Asiakas-työntekijä saa kuntoutuksellista tukea, hänelle tarkoituksenmukaisia työtehtäviä omien taitojen mukaisesti. Alihankintatöiden uusia yhteistyökumppaneita haetaan jatkuvasti, tuotteet toimitetaan tilausaikataulujen mukaisesti. Toimintaa järjestetään myös vammaispalvelulain mukaisena päivätoimintana Palke 7:n tiloissa.

Asiakas-työntekijöitä on 40- 45 henkilöä kerrallaan. Ohjaus ja työnjohtotehtävissä on 8 henkilöä, puolipäiväinen johtaja ja kanslisti. Alihankintatöiden ja asiakasmäärän lisääntyminen edellyttää työnjohdon ja ohjaajien keskittymistä työnjohtamiseen. Lisäksi osastoille pyritään järjestämään ryhmäavustajia.

Asiakastyöntekijät sijoittuvat Palkkeihin työkykynsä mukaisesti. Palke 7:n tarjoaa yksilöllistä työ- ja päivätoimintaa sekä muuta asiakkaan omaa elämänhallintaa vahvistavaa toimintaa ja virkistäytymistä työn ohessa, kun taas Palke 5:n toiminta perustuu työntekijän työkyvyn arviointiin ja kehittämiseen avoimien työmarkkinoiden sääntöjä noudattaen. Tavoitteena on asiakkaiden sijoittuminen talon ulkopuolelle.

HENKILÖKUNTA

Ohjaus- ja työnjohtotehtävissä on 8 henkilöä, 3 ryhmäavustajaa sekä 50% työajalla johtaja.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Monipalvelukeskus Palkessa on pelastussuunnitelma., omavalvontasuunnitelma sekä Palke on osana sosiaalitoimen riskienhallintasuunnitelmaa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vammaispalvelujen tehtävä ylittyi 109%. Ylitys syntyi Kehitysvamma-alan Tuki- ja Osaamiskeskuksen (KTO):n arvioitua suuremmasta käytöstä. Kehitysvamma-neuvolan toimintaa suunniteltiin alkavan kaupungin omana toimintana, terveystakeskuksen hankalan lääkäritilanteen takia se ei onnistunut.

Lisäksi kahden erittäin haastavan henkilön suunnittelemattomat, pitkät hoitajakset, kustannuksiltaan 779€ ja 1000€/ päivä vaikuttivat kustannusten lisääntymiseen. Myös asumispalveluihin siirtyi viime vuoden aikana 4 henkilöä.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Suojatyöpäiviä	7275	6900	9135
Muille kunnille myydyt palvelut:	4	-	
VPL:n mukaisissa tukitoimenpiteissä asiakkaita (lkm)	113	75	68
Palke 7: Kehitysvammaisten työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä	53	55	38
Palke 5: Asiakas-työntekijöiden määrä	46	41	39

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	613 784	551 000	0	551 000	580 570	29 570
Menot yht.	-3 484 204	-3 453 197	-127 700	-3 580 897	-3 774 862	-193 965
Netto ennen poistoja	-2 870 420	-2 902 197	-127 700	-3 029 897	-3 194 292	-164 395
Poistot yht.	-103 369	-101 534	0	-101 534	-101 536	-2
Netto	-2 973 789	-3 003 731	-127 700	-3 131 431	-3 295 828	-164 397
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	6 848	2 600	0	2 600	-9 919	-12 519
KL menot yht.	-35 598	-54 770	0	-54 770	-67 597	-12 827
Kauden tulos	-3 002 539	-3 055 901	-127 700	-3 183 601	-3 373 344	-189 743
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-413,9	-410,5	-	-425,4	-446,2	-
Kokonaiskulut €/as	-426,0	-422,4	-	-437,3	-458,0	-
Toimintakate €/as	-340,9	-345,7	-	-360,6	-379,9	-
Tulos €/as	-353,0	-357,6	-	-372,5	-391,7	-
Verorahoitusosuus	82,9 %	84,7 %	-	85,2 %	85,5 %	-
Osuus toim.kuluista	5,7 %	5,6 %	-	5,8 %	6,3 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelutarpeen kartoittaminen	-Kustannusten kasvun rajaaminen.	Talousarvion toteutuma 92,2%.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Monipuolinen palvelurakenne	-Palvelut ensisijaisten lakien perusteella ennen erityislakeja.	Palvelut järjestetty yksilöllisesti asiakkaan oma näkemys huomioiden.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimijoiden välinen tiedon jakaminen ja yhteistyö	-Uusien toimintatapojen luominen yhteistyön vahvistamiseksi.	Yhteistyö yhdistysten ja järjestöjen kanssa sekä kaupungin muiden toimialojen ja kanssa ollut sujuvaa.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki**Kriittinen menestystekijä**

Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta

Tavoite

-Henkilökunnan hyvinvointi ja työssä jaksaminen.

Toteutuma

Henkilöstön työhyvinvointiin panostettu erilaisin toimenpitein.

2.9.8 Iäkkäiden palvelut (Tehtävä 51)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: Kaukolankodin johtaja Ritva Miesmaa.

Iäkkäiden palvelut tarjoavat avo- ja laitospalveluja laitilalaisille vanhuksille huomioiden heidän elämäntilanteestaan ja toimintakyvystään johtuvat palvelutarpeet.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilan kaupungissa oli 31.12.2017 65-vuotta täyttäneitä 2034 (1896 31.12.2016) ja 75-vuotta täyttäneitä 901 (853 31.12.2016). Vanhusväestön määrän kasvaessa myös vanhuspalvelujen tarvitsijoiden määrä lisääntyy. Vanhusväestön määrän lisääntyessä myös omaishoitajien määrän arvioidaan lisääntyvän. Vanhuspalvelujen käyttäjät tarvitsevat yhä enemmän apua päivittäisissä toiminnoissaan sekä avo- että laitoshuollossa.

Kotihoidon ryhmiä on kolme. Kotihoidon henkilöstön työajasta menee arviolta kahden henkilön työaika toimintarajoitteisten asiakkaiden palveluihin. Kotihoidossa on tavoitteena vuosien 2016 – 2018 ottaa käyttöön optimointijärjestelmä ja mobiilisovellukset. Kotihoidon optimointi ja mobiili tehostaa toimintaa; pienemmillä resursseilla enemmän asiakastyötä. Jotta edellä mainitut toiminnot voidaan ottaa käyttöön, kotihoitoon on hankittu vuonna 2016 potilastietojärjestelmä Efficaan kotihoito-osio. Kotihoidon optimointi – toiminnanohjausjärjestelmän ja mobiilien käyttöönotto on aloitettu vuoden 2017 lopulla. Kotihoidossa on otettu käyttöön marraskuussa 2017 kaksi leasing-autoa.

Laitilan kaupungin ylläpitämiä vanhusten tehostettuja palveluasumisyksiköjä ovat Pihlajakoto ja Koivukoto. Pihlajakodossa on 18 asukaspaikkaa ja Koivukodossa 19 asukaspaikkaa. Vanhusten tehostetussa palveluasumisessa on käytössä palveluseteli. Palveluseteli on yksi tapa järjestää vanhusten tehostettua palveluasumista kunnan omien palvelujen lisäksi.

Pihlajakodon tehostettujen palveluasumispaikkojen tuottamista muissa tiloissa tai muilla keinoilla on otettu tarkastelun kohteeksi syksyllä 2016. Pihlajakodon kiinteistö mahdollistaa yhden työntekijän autettavien hoidon, jolloin asukkaiden hoidettavuuden lisääntyessä he joutuvat muuttamaan toiseen yksikköön. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta on kokouksessaan 24.10.2017 päättänyt lakkauttaa Pihlajakodon 31.12.2018 mennessä ja nykyisille asukkaille tarjotaan palveluseteli, ellei Kaukolankodin selvitys tuota muuta lopputulosta, jonka osana Pihlajakoto jatkaisi toimintaansa. Pihlajakodon henkilöstö siirrettäisiin kotihoitoon (sairaanhoitaja, 10 hoitajaa). Tämän muutoksen myötä on mahdollista käynnistää ympärivuorokautinen kotihoito.

Kunnan lakisääteisenä tehtävänä on järjestää sosiaalihoitolain mukaisia laitospalveluja. Kaukolankoti on Laitilan kaupungin (38 asukaspaikkaa), Pyhärannan kunnan (11 asukaspaikkaa) ja Rauman kaupungin (3 asukaspaikkaa) omistama

vanhainkoti, jossa järjestetään edellä mainittuja palveluja ikääntyneille henkilöille.

Laitila osallistuu maakunnalliseen perhehoitoyksikön toimintaan. Isäntäkuntana toimii Kaarina.

Vanhuspalvelulain mukainen vanhusten muisti- ja palveluneuvontapiste on toiminnassa terveyskeskuksen tiloissa. Muisti- ja palveluneuvontapisteessä työskentelee yksi sairaanhoitaja.

Päivätoiminnan vaihtoehtoisia tuottamistapoja kartoitetaan.

Kotihoidossa hoidetaan yhä huonokuntoisempia ja paljon päivittäistä apua tarvitsevia asiakkaita. Jotta lisääntyneeseen palvelutarpeeseen sekä ennaltaehkäisevään vanhustyöhön pystytään vastaamaan, kotihoitoon on palkattu määräaikaisiin työsuhteisiin 31.12.2017 asti 3 hoitajaa ja yksi fysioterapeutti. Vuoden 2016 alusta voimaan tullessa vanhuspalvelulain muutoksessa lakia täsmennettiin siten, että laki vastaa entistä paremmin sen alkuperäistä tavoitetta kotiin annettavien palveluiden ensisijaisuutta ja pitkäaikaisen laitoshoidon viimesijaisuutta.

Vanhuspalvelulaissa ja laatusuosituksessa painotetaan, että toimintakykyä, hyvinvointia, terveyttä edistävää toimintaa ja palveluita, kuntoutusta sekä koti- ja omaishoitoa tulee lisätä ja monimuotoistaa. Tavoitellun rakennemuutoksen toteutuksessa palveluiden piirissä on suurempi osa ikääntyneestä väestöstä kuin nykyisin. Ainoastaan pitkäaikaisen laitoshoidon, erityisesti terveyskeskuksen vuodeosastohoidon, osuutta tavoitellaan vähennettäväksi.

Laitilan kaupungin sosiaalitoimi on ollut mukana innovatiivisten sähköisten palvelujen ja logistiikan kunta hankkeessa. Hankkeen toteutusaika oli 1.9.2016 – 1.2.2017. Hankkeessa otettiin käyttöön uusia sähköisiä palveluja mm. kotihoitossa. Sähköiset palvelut perustuvat tablet-tietokoneiden ja ns. ruokapostilaatikoiden käyttöönottoon. Tavoitteena oli, että ikäihminen saa yhdellä tablettikosketuksella yhteyden kotihoiton henkilökuntaan ja omaisiin. Hankkeen avulla pyrittiin lisäämään sosiaali- ja terveystalouden tuottavuutta ja edistämään erityisesti ikäihmisten itsenäistä asumista. Hankkeen avulla pyrittiin edistämään myös sähköistä ruokakauppaa. Hankkeen päätyttyä tablet-tietokoneista luovuttiin internet-sovelluksen toimimattomuuden vuoksi. Ruokapostilaatikot ovat edelleen käytössä.

HENKILÖKUNTA

Tarkemmat tilastot toiminnan tunnuslukujen yhteydessä. Kotihoidon, Koivukodon ja Pihlajakodon henkilöstön lisäksi avopalveluissa toimii avopalvelujohtaja, jonka työpanoksesta 60 % kotihoitossa, 20 % Pihlajakodossa ja 20 % Koivukodossa. Kaukolankodin johtajan työpanoksesta on 40 % Kaukolankodissa ja 60 % muissa vanhustenhuollon tehtävissä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ovat eri henkilöitä. Omavalvontasuunnitelmissa on ohjeistus riskienhallintaan. HaiPro-järjestelmä (potilasturvallisuuden vaaratapahtumien raportointimenettely sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille) on käytössä.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarviovertailun (21.2.2018) mukaan iäkkäiden palvelujen menojen toteuma oli 92,4 %. Määrärahat alittuivat 643.434 €. Arvioitua vähemmän määrärahoja tarvittiin kotihoidon, Kaukolankodin ja Pihlajakodin henkilöstön palkkamenoihin ja henkilöstösivukuluihin, omaishoitajien hoitopalkkioihin sekä yksityiseen vanhusten tehostetun palveluasumisen asiakaspalveluiden ostoon. Tulojen toteuma oli 90,6 %. Tulot alittuivat 182.404 €. Arvioitua vähemmän tuloja kertyi Kaukolankodin muilta osakaskunnilta ja asiakasmaksuista, kotihoidon asiakasmaksuista sekä yksityisestä vanhusten tehostetusta palveluasumisesta.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Kotihoito			
75-v. täytt. kk-maksuasiakk. (lkm)	102	140	101
Kk-maksuasiakkaat (lkm)	142	170	134
Tukipalveluasiakkaat (lkm)/tarkastelukuukausi	179	200	168
Henkilöstö	32	32	32
Tehostetun palveluasumisen yksiköt			
<i>Pihlajakoto</i>			
Henkilöstö	11,5	11,5	11,5
Hoitopäivät	6 280	6 570	5939
Kustannukset (netto)*	535 414	535 196	485718
€/hoitopäivä (netto)	85,26	81,46	81,78
<i>Koivukoto</i>			
Henkilöstö	14	14	14
Hoitopäivät	6 884	6 954	6900
Kustannukset (netto)*	681 458	727 872	741987
€/hoitopäivä (netto)	98,99	104,66	107,53
Omaishoito			
Omaishoidon lomittaja	1	1	1

Kaukolankoti

Hoitopäivät	19 346	18 980	18961
joista Laitilan	16 656	13 870	17148
Hoitopaikat	52	52	52
joista Laitilan	38	38	38
Kustannukset (netto)*	2 087 484	2 235 433	2 236 760
€/hoitopäivä (netto)	107,90	117,77	117,97
Henkilöstö	37,5	37,5	37,5
Toimintakulut €/hoitopäivä	153,34	163,49	156,48
Toimintakulut €/hoitopaikka	57 050	59 677	57 060

*sisältää myös kustannuslaskennalliset menot ja poistot

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	1 973 592	1 934 600	0	1 934 600	1 744 013	-190 587
Menot yht.	-7 892 336	-8 517 015	0	-8 517 015	-7 889 338	627 677
Netto ennen poistoja	-5 918 744	-6 582 415	0	-6 582 415	-6 145 326	437 089
Poistot yht.	-56 909	-53 079	0	-53 079	-60 172	-7 093
Netto	-5 975 654	-6 635 494	0	-6 635 494	-6 205 497	429 997
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	4	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-432 745	-428 850	0	-428 850	-451 475	-22 625
Kauden tulos	-6 408 395	-7 064 344	0	-7 064 344	-6 656 973	407 371
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-978,8	-1 046,8	-	-1 046,8	-968,5	-
Kokonaiskulut €/as	-985,5	-1 053,0	-	-1 053,0	-975,5	-
Toimintakate €/as	-746,8	-820,4	-	-820,4	-766,0	-
Tulos €/as	-753,5	-826,6	-	-826,6	-773,0	-
Verorahoitusosuus	76,5 %	78,5 %	-	78,5 %	79,2 %	-
Osuus toim.kuluista	13,5 %	14,4 %	-	14,3 %	13,6 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hoitoketjujen toimivuus	-SAS-ryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa.	-SAS-ryhmä on kokoontunut 8 kertaa (vuonna 2017)

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Monipuolinen palvelurakenne	-Palveluvalikko on laaja.	-Useita palvelumuotoja on käytössä.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Vanhustenhuollon toimijoiden välinen yhteistyö	-Tarkoituksenmukainen yhteistyö.	-Vanhustenhuollon toimijoiden välillä on tehty yhteistyötä.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Osaaminen ja sen kehittäminen	-Täydennyskoulutusta yksilöllisesti täsmäytettynä.	-Henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutukseen.

2.10. TEKNINEN VALIOKUNTA**2.10.1 Tekninen valiokunta (Tekniset palvelut)****TEHTÄVÄT**

Tekninen hallinto, liikenneväylät ja alueet, kiinteistöt, metsät, vesihuoltolaitos, konekeskus, mittauspalvelut, palo- ja pelastuspalvelut (ostetaan Varsinais-Suomen aluepelastuslaitokselta).

Teknisen hallinnon työntekijöistä osa toimii useammalla tehtäväalueella. Teknisen johtajan työaika on talousarviossa jaettu siten, että 40 % kaavoituksesta ja 60 % teknisestä hallinnosta. Työpäällikön tehtävät on jaettu 50 % vesihuoltolaitos ja 50 % liikenneväylät ja alueet. Palvelusihteerin työn jako talousarviossa on 45 % rakennusvalvonta, 40 % kaavoitus ja 15 % ympäristönsuojelu. Teknisen työnjohtajan toimi työ jakaantuu keskimäärin 60 % kiinteistötoimeen, 40 % yksityistiet.

TOIMINTA-AJATUS

Kunnallistekniikan, kiinteistö-, ja vesihuollon rakentamisen sekä ylläpidon palveluiden tuottaminen kaupunkilaisten asumisen laadun, viihtyvyyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja lisäämiseksi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Suunnittelu- ja seurantarjestelmän riskit ovat hallinnassa (talousarviossa ei merkittäviä ylityksiä, raportointi toimivaa).

Johtamisjärjestelmän riskit ovat olleet hallinnassa (Sisäinen valvonta ohjeistettu, valmistelu ollut hyvän hallintotavan mukaista, viranhaltijanpäätökset olleet lautakunnan käsittelyssä).

Ydin- ja tukitoimintojen riskit ovat olleet hallinnassa (Sopimusasiat kunnossa ja vastuutettu, hankintaprosessit olleet oikeellisia).

Omaisuuksriskit ovat kunnossa (Vakuutukset ajan tasalla, vakuudet tarkistettu säännöllisesti).

Henkilöriskit ovat pääosin kunnossa. Resurssit ovat paikoitellen riittämättömät. Toimenkuvien päivitys on käynnissä, henkilöstö sitoutunutta, henkilöstön koulutuksessa osittain parannettavaa.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Teknisen toimen menot pysyivät kokonaisuudessaan hyvin hallussa ja tulot ylittivät budjetoidun tason. Vuoden aikana siirrettiin vesihuoltolaitoksen valvontatoiminnot uusiin tiloihin ja samalla uusittiin laitteistot. Vanha jätevedenpuhdistamon tontti siistittiin ja purettiin vanhat rakenteet. Siirtovesijohtotyömaan valmistuminen siirtyi vuoden 2017 puolelle.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	2 624 845	2 238 330	0	2 238 330	2 377 421	139 091
Menot yht.	-4 908 211	-5 226 442	-235 000	-5 461 442	-4 933 712	527 730
Netto ennen poistoja	-2 283 366	-2 988 112	-235 000	-3 223 112	-2 556 291	666 822
Poistot yht.	-1 284 099	-1 229 172	0	-1 229 172	-1 295 294	-66 122
Netto	-3 567 464	-4 217 284	-235 000	-4 452 284	-3 851 584	600 700
Kustannuslask.erät						
KL tulot yht.	1 785 508	1 769 410	0	1 769 410	1 928 408	158 998
KL menot yht.	-285 667	-147 420	0	-147 420	-278 262	-130 842
Kauden tulos	-2 067 623	-2 595 294	-235 000	-2 830 294	-2 201 438	628 856
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-610,7	-628,8	-	-656,3	-605,2	-
Kokonaiskulut €/as	-761,7	-772,6	-	-800,1	-755,6	-
Toimintakate €/as	-92,1	-159,9	-	-187,4	-105,2	-
Tulos €/as	-243,1	-303,7	-	-331,2	-255,6	-
Verorahoitusosuus	31,9 %	39,3 %	-	41,4 %	33,8 %	-
Osuus toim.kuluista	8,4 %	8,6 %	-	9,0 %	8,5 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen tuottaminen tehokkaasti	-Kustannukset enintään keskitasoa verrattuna vastaaviin laitoksiin/kuntiin.	-100 %.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen hyvä laatu- ja hintasuhde	-Kustannukset toiminta huomioiden kilpailukykyistä verrattuna vastaaviin palveluihin kunnilla/yksityisellä puolella.	-80 %.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tehtävien prosessien edelleen kehittäminen	-Tehostettu työnjohto ja -ohjaus.	- 70 %.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstö ammattitaito	-Henkilöstön täsmäkoulutus.	-80 %.
Henkilökunnan hyvä työtyytyväisyys	-Poissaolot keskimääräistä vähäisemmät.	-80 %.

2.10.2 Tekninen hallinto (Tehtävä 57)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula.

Tekninen hallinto on lautakunnan tehtävien aputoiminto. Asiakaspalvelun ja yhteistyötoimintojen lisäksi tehtäviin kuuluu lautakunnan kokousten valmistelu ja päätösten toimeenpano, teknisen lautakunnan päättämät vesihuoltoavustukset sekä kaupungin omistamien metsien hoito. Kaupungin metsätilat on omana tulospaikkana teknisessä hallinnossa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Teknisen hallinnon tehtävässä on 100 % toimistosihteerin ja 60 % teknisen johtajan palkkakustannuksista. Metsätilojen hoidosta ja myynnistä vastaa tekninen johtaja Metsänhoitoyhdistyksen avustuksella. Vesihuoltoavustuksiin on varattu 10 000 euroa, joka on varauksena vesiosuuskuntahankkeiden kaupungin avustuksena.

HENKILÖKUNTA

Tekninen johtaja ja toimistos sihteeri

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausittain, esimiehet seuraavat kunnossapitotöiden ja huoltotöiden toteutumista kiinteistökohtaisesti lisäksi kiinteistöjen kuntoa kartoitetaan säännöllisesti. Huoltotoimenpiteiden kirjallinen seuranta puuttuu, sekä työntekijöiden työnajanseuranta. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

Riskien arviointi työntekijöiden kesken on tehty viimeksi vuonna 2014, jossa kiinnitettiin huomiota työolosuhteisiin mm. ergonomia, kemialliset ja fysikaaliset olosuhteet ym. Suurin kuormittava tekijä työntekijöillä on henkinen jaksaminen.

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Metsäala (talousmetsät) ha	696	625	696
Euroa/metsäala ha	16,31	75,63	27,28

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	191 975	177 000	0	177 000	180 597	3 597
Menot yht.	-183 691	-204 273	-235 000	-439 273	-301 023	138 250
Netto ennen poistoja	8 283	-27 273	-235 000	-262 273	-120 426	141 847
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	8 283	-27 273	-235 000	-262 273	-120 426	141 847
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-47 972	-47 600	0	-47 600	-66 148	-18 548
Kauden tulos	-39 689	-74 873	-235 000	-309 873	-186 574	123 299
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-27,2	-29,5	-	-57,0	-42,6	-
Kokonaiskulut €/as	-27,2	-29,5	-	-57,0	-42,6	-
Toimintakate €/as	-4,7	-8,8	-	-36,3	-21,7	-
Tulos €/as	-4,7	-8,8	-	-36,3	-21,7	-
Verorahoitusosuus	17,1 %	29,7 %	-	63,6 %	50,8 %	-
Osuus toim.kuluista	0,4 %	0,4 %	-	0,8 %	0,6 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen tuottaminen tehokkaasti	Tehokkaat ja hyvät palvelut	100 %

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hyvä hinta / laatusuhde	Tyytyväiset asiakkaat	80 %

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-Tehtävien prosessien edelleen kehittäminen	-Resurssien tehokas käyttö	-70 %

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-Henkilöstön työtyytyväisyys	-Yhteistyön sujuminen, sairaspöissaolojen vähentäminen	70 %

2.10.3 Liikenneväylät ja alueet (Tehtävä 58)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Markus Hautala.

Tehtäväalue sisältää katujen, kevyenliikenteen väylien, tievalaistuksen, puistojen, leikkikenttien, torin, matonpesupaikan ja levähdysalueiden ylläpitotehtävät ja kaupungin alueella olevan yksityistieverkoston hallintotehtävät.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilan kaupungin asemakaavan mukaiset kadut on kuntokartoitettu vuonna 2017 ja samalla on otettu käyttöön sähköinen katurekisteri. Kuntokartoituksen yhteydessä on samalla tarkistettu katuverkoston laajuus. Vahvistetun asemakaavan mukaisen katuverkon pituus on noin 56 km, josta 49 km on kestopäällystettyä, loput ovat sorapäällysteisiä. Katuverkko laajenee sitä mukaa, kun uusia asemakaava-alueita otetaan rakentamiskäyttöön.

Vuonna 2010 tehdyn kartoituksen perusteella asemakaava-alueella on tie- ja katuvalaistusta n. 44 km matkalla ja haja-asutusalueella n. 26.5 km matkalla. Määrä on lisääntynyt asemakaava-alueille uusien valaistusten osalta 3,9 km. Vuonna 2014 käynnistynyt katuvalaistusverkon uusiminen jatkuu. Uusiminen jatkuu koko ohjelmakauden osana Laitilan HINKU-hanketta, jossa vanhat elohopeahöyryvalaisimet uusitaan energiaa säästäviin monimetalli- tai LED-valaisimiksi. Valaistuksen uusimisten saneerausosuus asemakaava-alueella on 36,3 % ja haja-asutusalueella 17,6 %. Saneerausosuuksissa ei ole huomioitu uusia rakennettuja valaistusosuuksia, joita on toteutettu uusilla valaisimilla mm. Koto-harjun, Karvinmäen ja Tuunan alueille.

Hoidettavia puistoalueita on arvioitu olevan n. 21 ha ja leikkikenttiä on 13 kpl. Uusia puistoja ja leikkikenttiä kunnostetaan ja pyritään ottamaan käyttöön, resursien puitteissa, osana kaavan toteuttamista.

Yksitystieverkon ylläpitoon kaupunki osallistuu sekä osakasmaksuina että avustuksina, joiden suuruus riippuu kunkin tien liikenteellisen merkityksen mukaisesta luokasta. Yksityisteitä on 476 km ja yhteensä 241 kpl, joista 88 kpl:lle kaupunki on myöntänyt avustuksia vuonna 2017.

HENKILÖKUNTA

Työpäällikkö (50%), puistotyöntekijä

Kausityöntekijät kesäajaksi: Määräaikainen puistotyöntekijä, laitosmies (siirtyy jäähallilta)

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintösääntö mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Riskien arviointi työntekijöiden kesken on tehty viimeksi vuonna 2014, jossa kiinnitettiin huomiota työolosuhteisiin mm. ergonomia, kemialliset ja fyysiset olosuhteet ym. Suurin kuormittava tekijä työntekijöillä on fyysinen jaksaminen.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

liikenneväylien ja alueiden käyttömenot ylittyivät 23.345 eurolla. Työntekijöiden palkkakulut ylittyivät 28.444 eurolla vuoden 2017 talousarvioon nähden. Katuverkoston kunnossapitokustannukset tievalaistuksen ja katujen osalta ylittyi n. 50.000 eurolla: Kunnossapitokulujen nouseminen on seurausta ikääntyvästä katu ja valaistusverkostosta. Käyttömenojen kunnossapito ylityksiä on kompensoitu muilla menoerillä muissa osatehtävissä, kuten puistojen hoidossa ja ulkoisten palveluhankintojen pienentämisellä.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Katujen pituus	42	43	56
Euroa/kaavatie km	3 740	2 948	3072
Valaistut tiet km	77	78	77
Euroa/valaistut tiet km	1 661	1 321	1576
Kunn.pid.puistoal. ha	21	21	21
Euroa/puistoalue ha	4 062	4 733	4576

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	9 667	7 000	0	7 000	6 789	-211
Menot yht.	-553 068	-530 268	0	-530 268	-553 613	-23 345
Netto ennen poistoja	-543 401	-523 268	0	-523 268	-546 824	-23 556
Poistot yht.	-449 749	-438 176	0	-438 176	-483 276	-45 100
Netto	-993 150	-961 444	0	-961 444	-1 030 100	-68 656
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-7 553	-4 030	0	-4 030	-6 603	-2 573
Kauden tulos	-1 000 704	-965 474	0	-965 474	-1 036 704	-71 230
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-65,9	-62,5	-	-62,5	-65,1	-
Kokonaiskulut €/as	-118,8	-113,8	-	-113,8	-121,2	-
Toimintakate €/as	-64,8	-61,7	-	-61,7	-64,3	-
Tulos €/as	-117,7	-113,0	-	-113,0	-120,4	-
Verorahoitusosuus	99,0 %	99,3 %	-	99,3 %	99,3 %	-
Osuus toim.kuluista	0,9 %	0,9 %	-	0,9 %	0,9 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Toimiva infrastruktuuri	-Keskustan kadut aurattu viim. klo 9.00 ja kev.liik.väylät klo 7.00. -Ei vaurioihin ja korvauksiin johtavia kuoppia.	-Talvikausilla 2017 aurasohjelman toteutus toimi hyvin, ja tavoitteet saavutettiin. -Korvauksia ei vuoden alkupuolella ole jouduttu suorittamaan lainkaan.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja viihtyisyys sekä liikenneturvallisuus	-Alueet siistejä, ei valituksia. -Liikennemerkkit, katuvalot ym. kunnossa ja nopeat korjaukset tarpeen vaatiessa.	-Alueet pääosin siistejä. -Liikennemerkkien ilkeilytapausten korjaaminen on lisääntynyt. korjaamisessa on päästy kohtuulliseen nopeuteen vikojen ilmettyä. Vertek Oy:lle ulkoistettu tie- ja katuvalo- huolto on toiminut tyydyttävästi.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkijärjestelmä

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Liikenneverkon toimivuus tarpeita vastaavasti	-Yleisesti hyväksyttävät kaavat ja suunnitelmat, ei muistutus- ja valituskierroita.	-Vuoden 2017 aikana ei uusia kaavoitusalueita ole käsitelty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Totentuma
Ammattitaitoinen ja tyytyväinen henkilökunta	-Kaikki osallistuvat koulutukseen. -Yleinen tyytyväisyys työhön ja työympäristöön.	-Pätevyyskoulutukset ovat ajantasalla. -Keväällä suoritettu henkilöstökysely osoitti kohtuullista tyytyväisyyttä teknisessä toimessa.

2.10.4 Jätehuolto (Tehtävä 59)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Markus Hautala.

Jätehuoltotehtävät käsittävät kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät, hyöty- ja vaarallisten jätteiden muiden kuin yritysten (kotitaloudet) keräyksen ja asianmukaisen käsittelyn järjestämisen sekä yleisen neuvonnan ja opastuksen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Laitilan kaupunki on kilpailuttanut jätteiden käsittelyn. Kilpailutuksen jälkeen vuoden 2016 loppuun käsittelypaikka on Ekokem Riihimäki. Yhteistyötä Jätehuolto M.Helistölä Oy:n kanssa on lisätty ja jätteiden käsittely on siirretty yrityksen hoidettavaksi.

Jätteiden keräyksessä on sopimusperusteinen jätteidenkuljetus eli kotitaloudet saavat kilpailuttaa jätteidensä kuljettajan.

Yhteistyösopimuksen Uudenkaupungin kanssa purkaututtua jouduttiin myös hyöty- ja vaarallisten jätteiden keräys ja käsittely hoitamaan eri tavalla. Näistä aiheutuvat kustannukset peritään hyötyjättemaksulla.

Hyötyjättemaksun perinnän hoitaa korvausta vastaan Jätehuoltoyritys, jolla on valmis ohjelma omassa laskutusohjelmassaan. Yritys laskuttaa Laitilan kaupungin nimellä ja maksut tuloutetaan kaupungin tilille.

HENKILÖKUNTA

-

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

TULOSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Tulot yht.	70 568	65 000	0	65 000	66 323	1 323
Menot yht.	-44 962	-65 708	0	-65 708	-35 374	30 334
Netto ennen poistoja	25 606	-708	0	-708	30 948	31 656
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	25 606	-708	0	-708	30 948	31 656
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	0	-70	0	-70	0	70
Kauden tulos	25 606	-778	0	-778	30 948	31 726

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-5,3	-7,7	-	-7,7	-4,1	-
Kokonaiskulut €/as	-5,3	-7,7	-	-7,7	-4,1	-
Toimintakate €/as	3,0	-0,1	-	-0,1	3,6	-
Tulos €/as	3,0	-0,1	-	-0,1	3,6	-
Verorahoitusosuus	-56,9 %	1,2 %	-	1,2 %	-87,5 %	-
Osuus toim.kuluista	0,1 %	0,1 %	-	0,1 %	0,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.10.5 Kiinteistöt (Tehtävä 60)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: rakennusinsinööri Eva Nurmi.

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon optimointi toiminnallisuuden ja taloudellisuuden vaatimusten mukaisesti käytössä olevin resurssein.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Organisaatioon kuuluu rakennusinsinööri, tekninen työnjohtaja (80 % työaikaa tekevä), rakennusten kunnossapidossa 4 kokoaikaista tuntipalkkaista työntekijää, talonmiespalvelukeskuksessa seitsemän kokoaikaista kuukausipalkkaista työntekijää ja siivoustoimessa 19 kokoaikaista siivoojaa, 5 osa-aikaista siivoojaa, sekä 50 % siivoustyönohjaaja. Palvelurakenneselvityksen perusteella määräaikaiksi otettujen siivoojien työsuhteet on muutettu vakinaiseksi, vuoden 2016 aikana.

Kiinteistö- tehtäväalue sisältää kaupungin omistamien kiinteistöjen (n. 35 kiinteistöä / n. 300.000 m³) rakennusten ja alueiden kunnossapidon, vuosikorjaukset, ylläpidon osassa kiinteistöjä sekä muut kiinteistöihin välittömästi liittyvät menot. Vuokralle annettuja tiloja ja asuntoja on n. kymmenessä kiinteistössä. Ulkopuoliselta taholta vuokrattuja kiinteistöjä eri toiminnoille on 2, joissa on talonmies toimintaa, sekä laitteistojen ylläpitoa. Talonmiespalvelukeskus myy kiinteistönhoitopalveluja Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:lle.

Siivoustoimi hoitaa kaupungin n. 30 kiinteistön siivouksen. Siivottava pinta-ala on n. 29.500 m². Siivoustoiminnan kiinteistöistä kaksi kiinteistöä on vuokrattu ulkopuoliselta taholta, muut kiinteistöt ovat kaupungin omistamia kiinteistöjä. Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:n kiinteistöjen siivouksesta huolehtii Winnova.

Talonmiespalvelukeskuksessa ja rakennusten kunnossapidossa oman työn ja ulkopuolisen työvoiman käytön osuus vaihtelee vuositasolla aikatauluista, kohteen erityisvaatimuksista sekä määrärahatilanteen mukaisesti.

Kiinteistöjen kunnossapitoon vuosittain varattavien määrärahojen niukkuudesta huolimatta rakennuskannan yleiskunto on tyydyttävällä tasolla. Kunnossapito on keskittynyt ensi sijassa akuutteihin huolto- ja korjaustoimenpiteisiin.

HENKILÖKUNTA

Rakennusinsinööri, tekninen työnjohtaja, erikoisammattimies, rakennusmies, maalari, laitospäällikö, seitsemän talonmiestä, siivoustyönohjaaja ja 24 siivoojaa.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausittain, esimiehet seuraavat kunnossapitotöiden ja huoltotöiden toteutumista kiinteistökohtaisesti lisäksi kiinteistöjen kuntoa kartoitetaan säännöllisesti. Huoltotoimenpiteiden kirjallinen seuranta puuttuu, sekä työntekijöiden työnajanseuranta. Taloudellinen selvitys annetaan Tekniselle valiokunnalle 4 kertaa vuodessa.

Riskien arviointi työntekijöiden kesken on tehty viimeksi vuonna 2014, jossa kiinnitettiin huomiota työolosuhteisiin mm. ergonomia, kemialliset ja fysikaaliset olosuhteet ym. Suurin kuormittava tekijä työntekijöillä on fyysinen jaksaminen. Siivoustoimessa kuormittavuutta on pyritty helpottamaan erilaisin työvälainein ja uusilla kevyemmällä koneilla. Huolto- ja kunnossapidon työntekijöiden henkistä kuormittavuutta on helpotettu teknisen työnjohtajan palkkaamisella vuonna 2013. Kaikki työntekijät ovat käyneet työturvallisuuskorttikoulutuksen 2017 mennessä.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Alla on esitetty kustannuspaikoittain suurimmat määrärahojen ylitykset ja alitukset, rajana on pidetty n. 10.000 euron muutosta arvioon nähden. Suluissa on merkitty kustannuspaikan toteuma prosentuaalisesti.

Kaupungintalon menomäärärahat ylittyivät 123.903 eurolla (197,9 %), Pähkinäpensaan menomäärärahat ylittyivät 29.493 eurolla (296,9 %) Kaukolankodin menomäärärahat ylittyivät 45.501 eurolla (208,5 %), Itäkulman koulun menomäärärahat ylittyivät 18.369 eurolla (348,2 %) ja Soukaisten koulun menomäärärahat ylittyivät 22.264 eurolla (276,7 %) johtuen sisäilmaongelman selvitystöistä ja sisäilman parantamiseen tehdyistä toimenpiteistä. Koveron koulun menomäärärahat ylittyivät 9.572 eurolla (267,9 %) lämmitysjärjestelmän rikkoutumisen takia. Kappelimäen koulun menomäärärahat ylittyivät 31.626 eurolla (170,6 %) johtuen vanhan koulun yllättävien automaatiojärjestelmien ja valvontajärjestelmien päivityksien takia. Kauppilan umpipihan menomäärärahat ylittyivät 9.998 eurolla (224,4 %) kattojen uusimisen takia ja tulomäärärahat ylittyivät 15.974 eurolla (298,7 %) valtion avustuksien takia. Urheilutalon menomäärärahat ylittyivät 9.609 eurolla (199,8 %) salin lattian kosteusvaurion ja koko pinnan uudelleen käsittelyn takia, sekä kellarin vesiputkien vuodon korjauksien takia. Meijerin menomäärärahat ovat alittuneet 11.113 eurolla (67 %) koska korjaustoimenpiteitä on siirretty tulevan peruskorjauksen yhteyteen. Terveyskeskuksen menomäärärahat ovat alittuneet 11.109 eurolla (84,8 %), suurien peruskorjausten takia, jotka jatkuvat vielä vuoteen 2019 asti.

Siivouspalvelukeskuksen menomäärärahat ovat alittuneet 57.497 eurolla (93,5 %) ja talonmiespalvelukeskuksen menomäärärahat ovat alittuneet 37.722 eurolla (86,2 %), johtuen suurimmaksi osaksi palkkakulujen ja niiden sivukulujen laskusta esim. kiky-sopimuksen takia. Rakennusten hallinnon menomäärärahat ovat alittuneet 149.963 eurolla (54,5 %) johtuen työntekijöiden palkkakulujen ja niiden sivukulujen käytöstä investointeihin ja suoraan kiinteistökohtaisille kustannuspaikoille, sekä palkkakulujen ja niiden sivukulujen laskusta esim. kiky-sopimuksen takia.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Rakennukset kpl	35	36	35
Euroa/rakennus	67 160	68 227	68 475
Talonmiespalvelukeskus, kiinteistöjä kpl	23	19	19
Talonmiespalvelu €/rakennus	10 900	15 275	13 204
Siivous m ²	29 500	29 500	29 500
Euroa/siivous m ²	29,08	31,03	29,09

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	491 859	192 300	0	192 300	241 292	48 992
Menot yht.	-2 138 125	-2 382 367	0	-2 382 367	-2 211 607	170 760
Netto ennen poistoja	-1 646 266	-2 190 067	0	-2 190 067	-1 970 315	219 752
Poistot yht.	-403 160	-387 253	0	-387 253	-410 723	-23 470
Netto	-2 049 426	-2 577 320	0	-2 577 320	-2 381 038	196 282
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	1 785 508	1 769 410	0	1 769 410	1 928 408	158 998
KL menot yht.	-212 483	-73 820	0	-73 820	-185 029	-111 209
Kauden tulos	-476 401	-881 730	0	-881 730	-637 659	244 071
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-276,4	-287,4	-	-287,4	-278,3	-
Kokonaiskulut €/as	-323,8	-332,7	-	-332,7	-326,0	-
Toimintakate €/as	-8,6	-57,9	-	-57,9	-26,4	-
Tulos €/as	-56,0	-103,2	-	-103,2	-74,0	-
Verorahoitusosuus	17,3 %	31,0 %	-	31,0 %	22,7 %	-
Osuus toim.kuluista	3,8 %	4,0 %	-	3,9 %	3,9 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Kiinteistöjen tehokkaampi käyttö	-2-3 kiinteistön käytön tehostaminen.	-Ehdotetaan 4:n kiinteistön poistoa. Kaupungintalon ja terveystalouden tilojen tehostus suunnittelun alla. Savilanpuiston kiinteistö myyty.
Kiinteistöjen vuokrien nostaminen (ulkopuoliset toimijat)	-Yhtenäistetään vuokrat tasapuoliseksi, vähintään Ilmaisivuokraukset pois.	-Vuokria ei ole nostettu.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hyvä laatutaso palvelussa ja nopeus	-Vähintään tyydyttävät tulokset palautekyselyistä muille toimikunnille.	-Suullinen palaute hyvää. Kirjallista lomaketta ei ole.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Tehtävien kehittäminen/syventäminen	-Toiminta kilpailukykyiseksi.	-Prosessikaavioiden teko alkanut, vastuhenkilönä Leila Lerkki.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön osaaminen ja kehittäminen	-Henkilökohtainen kehittyminen osallistumalla koulutuksiin.	-Osallistuminen kiinteistömessuille, maalarin täydennyskoulutus: pinkopahvikurssi.
Henkilöstön tiedottaminen	-Kaikki siivoojat yhteistiedotuksen piiriin.	-Toteutunut.

2.10.6 Vesihuoltolaitos (Tehtävä 61)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Markus Hautala.

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä omalla toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitoksen maksuina peritään perusmaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Maksuihin vuodelle 2018 ei ole suunniteltu korotuksia.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vesihuoltolaitos hankkii raakaveden kuudelta omalta pohjavedenottamolta. Pohjavedenottamoilta raakavesi toimitetaan kolmelle vedenkäsittelylaitokselle joilla vesi käsitellään ja toimitetaan talousvetenä käyttäjille. Vesihuoltolaitos on lisäksi täyttänyt toimitettavan talousveden tarvetta ostamalla talousvettä Uudenkaupungin Vedeltä. Vesihuoltolaitos rakennuttaa yhdysvesijohtoa Eurasta Laitilaan. Yhdysvesijohdon valmistuttua vuoden 2018 alkupuolella aloitetaan talousvettä ostamaan Euran kunnan vesihuoltolaitokselta, jolloin Uudenkaupungin Vedeltä lopetetaan talousveden osto. Vesihuoltolaitos myy talousvettä Pohjoiskulman ja Lukujärven vesiosuuskunnille sekä lisäksi vastaanottaa Pohjoiskulman vesiosuuskunnan jätevesiä. Jätevesien siirrosta ja käsittelystä Laitilan entiseltä jätevedenpuhdistamolta huolehtii Uudenkaupungin kaupungin liikelaitos Vakka-Suomen Vesi.

Vesihuoltolaitoksella on normaalin työajan lisäksi jatkuva varallaolopäivystys, jolla turvataan vesihuollon toimintaa.

Vesihuoltolaitoksen toiminta vanhalle jätevedenpuhdistamon alueella päättyi vanhojen rakennusten purkamisen myötä. Vesihuoltolaitos on siirtynyt vuokratiiloihin vuoden 2017 loppuun mennessä.

Vuoden 2017 aikana on käynnistetty vesihuoltoverkostojen kuntokartoitukset. Kokonaiskuva vesihuoltoverkostojen tilasta valmistuu pääosin vuoden 2018 aikana.

HENKILÖKUNTA

Työpäällikkö (50%), vesihuoltosihteeri, vastaava laitosmies, laitosmies

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintösääntönsä mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Riskien arviointi työntekijöiden kesken on tehty viimeksi vuonna 2014, jossa kiinnitettiin huomiota työolosuhteisiin mm. ergonomia, kemialliset ja fyysiset olosuhteet ym. Suurin kuormittava tekijä työntekijöillä on fyysinen jaksaminen.

Vesihuoltolaitoksella on laadittu varautumis- sekä valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelma on laadittu vuonna 2017. Varautumissuunnitelma, jossa käsitellään kattavasti toiminnan riskejä, päivitetään vuoden 2018 aikana.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Vesihuoltolaitoksen käyttömenot alittuivat 138.941 eurolla suunnitellusta. Suurin yksittäinen syy käyttömenojen alittamiselle oli jäteveden puhdistuspalvelujen oston oletettua pienempi määrä. Jäteveden puhdistuspalveluille oli varattu 484.950 euron menoerä ja toteutuneet menot vuonna 2017 olivat 429.947 euroa. Jätevedenkäsittelyn 55.770 euron määräraha alituksen lisäksi suurempia syitä olivat: Talousveden osto, alitus 32.710 euroa. Vuonna 2017 ei suoritettu vesimittarien vaihtotöitä, alitus n. 5.000 euroa.

Vesihuoltolaitokselle oli vuodelle 2017 talousarviossa budjetoitu 1.671.430 euroa tuloja. Vuodelle 2017 tuloja kertyi yhteensä 1.768.214 euroa. Vuoden 2017 tulot olivat 96.784 euroa budjetoitua suuremmat. Vesi- ja jätevesimaksujen kertymät olivat n 70.000 euroa ennakoitua suuremmat.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Vedenhankinta			
Pumpattu vesimäärä m ³	522 312	450 000	489 460
Euroa/pump. vesimäärä m ³	0,40	0,54	0,36
Laskutettu vesimäärä m ³	446 217	410 000	453 917
Liittymisaste/asukasluku	71	-	71
Vedenjakelu			
Vesijohtoverkko km	150	160	150
Euroa/vesijohtoverkko km	297,09	95,37	349,55
Puhdistamo			
Viemäriverkon laajuus	102	120	102
Euroa/viemäriverkon laajuus	949,13	714,91	959,05
* Käsitelty jätevesimaksu m ³	541 968	610 000	545 618
Euroa/käsitelty jätevesimaksu. m ³	0,80	0,81	0,80
Laskutettu jätevesimaksu/m ³	406 669	360 000	408 341
Liittymisaste/asukasluku	65	-	65

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	1 745 884	1 671 430	0	1 671 430	1 768 214	96 784
Menot yht.	-1 092 284	-1 227 556	0	-1 227 556	-1 088 615	138 941
Netto ennen poistoja	653 600	443 874	0	443 874	679 599	235 725
Poistot yht.	-390 652	-374 932	0	-374 932	-386 396	-11 464
Netto	262 949	68 942	0	68 942	293 203	224 261
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-7 899	-8 590	0	-8 590	-10 939	-2 349
Kauden tulos	255 050	60 352	0	60 352	282 264	221 912

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-129,4	-144,6	-	-144,6	-127,7	-
Kokonaiskulut €/as	-175,3	-188,5	-	-188,5	-172,5	-
Toimintakate €/as	75,9	50,9	-	50,9	77,6	-
Tulos €/as	30,0	7,1	-	7,1	32,8	-
Verorahoitusosuus	-17,1 %	-3,7 %	-	-3,7 %	-19,0 %	-
Osuus toim.kuluista	1,8 %	2,0 %	-	2,0 %	1,8 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Vesihuoltolaitoksen taloudellinen tulos positiivinen	-Taksapolitiikka; menot on katettava tuloilla, ei verokompensaatiota.	-Vireillä olevat suuret muutokset vedenhankinnassa edellyttävät vesitaksoiden tarkistamista 2018.
Riittävästi raakavesikapasiteettia	-Laaditaan vedenhankinnan pts osana vesihuoltolaitoksen kehittämissuunnitelman päivittämistä.	- Omat raakavesilähteet käytössä, talousveden tarvetta täydennetään osatalousvedellä

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimiva infrastruktuuri	-Ei jakeluhäiriöitä.	- Vuonna 2017 ei ollut merkittäviä jakeluhäiriöitä
Käyttöveden korkea laatu	-Ei veden laatuksikriteereistä (STM) poikkeamia.	-Jaettu talousvesi on täyttänyt STM:n talousvesiasetuksen kriteerit kaikilla tarkkailukerroilla.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palvelujen ja toimintojen laadukkuus ja taloudellisuus	-Taksat ja hinnat kilpailukykyiset muihin vastaaviin laitoksiin verrattuna.	-Laitilan taksat ovat valtakunnallista keskitasoa. Perusmaksujen osalta jopa keskitasoa huomattavasti alemmat.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Ammattitaidon ylläpito	-Kaikki osallistuvat koulutukseen.	- Työssä vaaditut pätevyudet ovat ajan tasalla
Työtyytyväisyys	-Työtyytyväisyys.	-Vesihuoltolaitoksen henkilökunta on suhteellisen tyytyväinen työhönsä ja työympäristöönsä.

2.10.7 Konekeskus (Tehtävä 62)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Markus Hautala.

Konekeskus tuottaa ylläpito- ja huollon ja uudisrakentamisen tarvitsemat kuljetus- ja konepalvelut joko kaupungin omalla kalustolla tai huolehtimalla ko. palvelujen hankkimisesta ostopalveluna joka toinen vuosi kilpailutettavien tarjousten perusteella. Kilpailutuskausi on vuodesta 2012 lähtien pidennetty 2 vuodeksi. Nykyinen kilpailutuskausi on alkanut 1.5.2016 kestäen 30.4.2018 asti. Vuoden 2018 alussa kilpailutetaan seuraava 2-vuotiskausi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Konekeskuksessa on kuorma-auto, traktori sekä muut koneet ja laitteet (henkilönostin, pohjatutkimuslaite geokulkuri, kuorma-auton ja traktorin lisävarusteet ym.). Kalusto muuttuu tarvittaessa ja sitä uusitaan käyttötarpeen mukaan. Tehtävä sisältää yhden tuntipalkkaisen työntekijän, joka on siirretty tehtävästä liikenneväylät ja yleiset alueet.

HENKILÖKUNTA

Kuorma-auton kuljettaja

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintösäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Riskien arviointi työntekijöiden kesken on tehty viimeksi vuonna 2014, jossa kiinnitettiin huomiota työolosuhteisiin mm. ergonomia, kemialliset ja fyysiset olosuhteet ym. Suurin kuormittava tekijä työntekijöillä on fyysinen jaksaminen.

Konekeskuksen työtehtävät käsittävät pääasiassa koneilla ja laitteilla tehtäviä töitä. Koneiden ja laitteiden toimivuus on edellytyksenä turvalliselle työskentelylle. Kone- ja laitekantaa pyritään uudistamaan määrärahojen puitteissa.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISTA ON SEURATTU KUUKAUSITTAINMERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITYMISEEN/ALITTUMISEEN

Talousarvion menomäärärahat alittuivat 9.243 eurolla. Tehtävään oli vuoden 2017 talousarviolle varattu palkkakuluja 32.000 euroa. Vuoden 2017 toteutuneet palkkakulut olivat 24.184 euroa. Konekeskukselle varatuista palkkakuluista loppuosa kohdistui tehtävälle 58 (Liikenneväylät ja alueet).

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	26 794	25 700	0	25 700	22 338	-3 362
Menot yht.	-67 760	-65 301	0	-65 301	-56 058	9 243
Netto ennen poistoja	-40 966	-39 601	0	-39 601	-33 721	5 880
Poistot yht.	-17 105	-5 477	0	-5 477	-5 478	-1
Netto	-58 071	-45 078	0	-45 078	-39 199	5 879
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-840	-1 250	0	-1 250	-469	781
Kauden tulos	-58 911	-46 328	0	-46 328	-39 668	6 660
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-8,1	-7,8	-	-7,8	-6,6	-
Kokonaiskulut €/as	-10,1	-8,4	-	-8,4	-7,2	-
Toimintakate €/as	-4,9	-4,8	-	-4,8	-4,0	-
Tulos €/as	-6,9	-5,4	-	-5,4	-4,6	-
Verorahoitusosuus	68,7 %	64,3 %	-	64,3 %	64,0 %	-
Osuus toim.kuluista	0,1 %	0,1 %	-	0,1 %	0,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.10.8 Mittauspalvelut (Tehtävä 63)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: maankäyttöinsinööri Mika Palmulaakso.

Kaupungin karttojen ajan tasalla pito ja mittauspalveluiden tuottaminen sekä kaa-voitusmittausten valvonta. Kaupungin omistamien ja hankkimien maa-alueiden kiinteistötoimituksista sekä niitä koskevien tietojen ajan tasalla pidosta ja arkis-toinnista huolehtiminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

- Kunnallistekniikassa tarvittavat, ja rakennuslupien edellyttämät, paikan- ja korkeusaseman mittaukset sekä tulosten jatkokäsittely ja ylläpito.
- Kaupungin kantakartan ylläpito.
- Vesi- ja viemärikartan ajan tasalla pito yhteistyössä vesilaitoksen kanssa
- Kaupungin ostamien määräalojen ja tilojen selvitys kaupungin tiloiksi.
- Kaupungin tekemien kiinteistökauppojen tai maanvuokrasopimusten asiakirjojen laadinta.
- Osoiterekisterin ylläpito rakennusvalvonnan kanssa.
- Kansallisen tie- ja katutietojärjestelmän -ohjelmiston vastaava.
- Maanmittauslaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten aineistojen luovutus maanmittauslaitoksen käyttöön.

HENKILÖKUNTA

- maankäyttöinsinööri

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

- Määrärahojen alitus on aiheutunut maanmittaustoimitusten vähäisestä määrästä sekä suunnitellun paikkatieto-ohjelmiston hankkimatta jättämisestä.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	8 437	20 900	0	20 900	11 798	-9 102
Menot yht.	-96 204	-98 299	0	-98 299	-42 847	55 452
Netto ennen poistoja	-87 767	-77 399	0	-77 399	-31 049	46 351
Poistot yht.	-7 200	-7 200	0	-7 200	-7 200	0
Netto	-94 967	-84 599	0	-84 599	-38 249	46 351
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-5 024	-4 770	0	-4 770	-5 582	-812
Kauden tulos	-99 991	-89 369	0	-89 369	-43 830	45 539

TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Toimintakulut €/as	-11,9	-12,1	-	-12,1	-5,6	-
Kokonaiskulut €/as	-12,7	-12,9	-	-12,9	-6,5	-
Toimintakate €/as	-10,9	-9,6	-	-9,6	-4,3	-
Tulos €/as	-11,8	-10,5	-	-10,5	-5,1	-
Verorahoitusosuus	92,2 %	81,0 %	-	81,0 %	78,8 %	-
Osuus toim.kuluista	0,2 %	0,2 %	-	0,2 %	0,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Vakaa talous	-Talousarvion raamissa pysyminen	-Määrärahojen alitus on aiheutunut maanmittaustoimitusten vähäisestä määrästä sekä suunnitellun paikkatieto-ohjelmiston hankkimatta jättämisestä.

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaiden mittauspalveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti	-Ei mittausvirheitä.	-Toteutunut.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Mittaustoimen prosessien kehittäminen	-Laadukkaat ja luotettavat mittauspalvelut	-Toteutunut

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoinnin kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen	-Laaja ammatillinen osaaminen	-Toteutunut riittävällä tasolla.

2.10.9 Palo, pelastus ja suojelu (Tehtävä 64)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palo-, pelastus- ja suojelutoimi on Turun kaupungin hallinnoiman Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen tehtävänä. Aluepelastuslaitosta johtaa aluepelastuslautakunta, jonka esittelijänä toimi pelastusjohtaja. Aluepelastuslaitos jakaantuu kolmeen lohkoon, joiden esimiehenä on pelastuspäällikkö. Yhdessä lohkossa on mukana Uudenkaupungin alue, johon myös Laitila kuuluu. Laitilan kaupunki kuten kaikki muutkin Varsinais-Suomen kunnat maksavat palvelusta Turun kaupungille erillisen sopimuksen mukaisesti.

Aluepelastuslaitostoiminta on määritelty pelastustoimilaililla ja –asetuksella.

Turun aluepelastuslaitos määrittelee itse tavoitteensa ja tiedottaa ne sen jälkeen kunnille.

HENKILÖKUNTA

ei henkilöstöä

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	79 662	79 000	0	79 000	80 071	1 071
Menot yht.	-732 117	-652 670	0	-652 670	-644 575	8 095
Netto ennen poistoja	-652 455	-573 670	0	-573 670	-564 504	9 166
Poistot yht.	-16 232	-16 134	0	-16 134	-2 220	13 914
Netto	-668 687	-589 804	0	-589 804	-566 724	23 080
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-3 895	-7 290	0	-7 290	-3 492	3 798
Kauden tulos	-672 582	-597 094	0	-597 094	-570 216	26 878
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-86,5	-77,2	-	-77,2	-75,3	-
Kokonaiskulut €/as	-88,4	-79,1	-	-79,1	-75,5	-
Toimintakate €/as	-77,2	-68,0	-	-68,0	-66,0	-
Tulos €/as	-79,1	-69,9	-	-69,9	-66,2	-
Verorahoitusosuus	89,4 %	88,3 %	-	88,3 %	87,7 %	-
Osuus toim.kuluista	1,2 %	1,1 %	-	1,1 %	1,1 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
-	-	-

2.11. LUPALAUTAKUNTA

2.11.1 Lupalautakunta (Rakennus- ja ympäristöpalvelut)

TEHTÄVÄT

Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu.

TOIMINTA-AJATUS

Rakennus- ja ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on turvata kuntalaisille turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

-

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

-

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	79 192	105 710	0	105 710	111 055	5 345
Menot yht.	-218 707	-241 841	0	-241 841	-196 456	45 385
Netto ennen poistoja	-139 514	-136 131	0	-136 131	-85 401	50 730
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-139 514	-136 131	0	-136 131	-85 401	50 730
Kustannuslask.erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-14 332	-14 700	0	-14 700	-19 136	-4 436
Kauden tulos	-153 846	-150 831	0	-150 831	-104 537	46 294
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-27,4	-30,0	-	-30,0	-25,0	-
Kokonaiskulut €/as	-27,4	-30,0	-	-30,0	-25,0	-
Toimintakate €/as	-18,1	-17,6	-	-17,6	-12,1	-
Tulos €/as	-18,1	-17,6	-	-17,6	-12,1	-
Verorahoitusosuus	66,0 %	58,8 %	-	58,8 %	48,5 %	-
Osuus toim.kuluista	0,4 %	0,4 %	-	0,4 %	0,4 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluiden tuottaminen kustannus- tehokkaasti	-Tehtäväkohtaisten kustannusarvioi- den toteutuminen 100 %.	-Toteutunut.
Järkevät investoinnit uusiutuvaan energiaan	-	-

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluihin tyytyväiset kuntalaiset	-Lailliset päätösesitykset.	-Toteutunut.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkilorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimintatapojen kehittäminen	-Käytettävissä olevien voimavarojen tehokas ja joustava käyttö.	-Toteutunut.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hyvä ammattitaito, hyvä työtyytyväisyys, riittävät resurssit	-Ammattitaidon kehittäminen, koulutus.	-Toteutunut.

2.11.2 Ympäristönsuojelu (Tehtävä 68)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: ympäristöpäällikkö Pekka-Sakari Simula.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena lupalautakunnan tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävistä, toimia maa-aineslain mukaisena viranomaisena, vesilaissa säädettyjen päätösten tekeminen ja valvonta, jätelain sekä vesihuoltolain valvonta. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa myös luonnonsuojelulain, vesiliikenne- ja maastoliikennelain mukaisia esityksiä ja lausuntoja sekä päättää luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoitus-ten lakkauttamisesta. Kuntalaisten neuvonta ja valistus ympäristönsuojelu ja jäteasioissa, pohjavesien ja vesistöjen suojelemisessa sekä luonnonsuojeluasioissa.

Laitilan kaupunki on sitoutunut valtuuston päätöksellä 15.4.2013 Hinku –hankkeen (hiilineutraali kunta) tavoitteisiin. Hankkeella pyritään vähentämään kunnan kasvihuonekaasupäästöjä parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Ympäristöpäällikkö toimii hankkeen yhteyshenkilönä.

Haja-asutuksen jätevesineuvontaa on toteutettu yhteistyössä Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskuksen Valonian kanssa kaudella 2012-2014. Kaupunginhallitus on lokakuussa 2014 päättänyt, että yhteistyötä Valonian kanssa jatketaan kaudella 2015-2020.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Toimintaympäristöön ei ole tulossa muutoksia.

HENKILÖKUNTA

Ympäristönsuojelun henkilöstö koostuu ympäristöpäälliköstä sekä kaavoitusosaston ja rakennusvalvonnan kanssa yhteisestä palvelusihteeristä (15 %).

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Teknisen toimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Tulojen ylittyminen johtuu vuoden 2016 uusiutuvaan energiaan kohdistuvien investointien energiatukien kohdistumisesta vuodelle 2017 ja menojen alittuminen ennakoitua pienemmistä investoinneista uusiutuvaan energiaan.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	20 716	8 000	0	8 000	18 530	10 530
Menot yht.	-130 834	-143 873	0	-143 873	-91 295	52 578
Netto ennen poistoja	-110 118	-135 873	0	-135 873	-72 765	63 108
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-110 118	-135 873	0	-135 873	-72 765	63 108
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-5 747	-5 580	0	-5 580	-7 002	-1 422
Kauden tulos	-115 865	-141 453	0	-141 453	-79 767	61 686
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-16,1	-17,5	-	-17,5	-11,4	-
Kokonaiskulut €/as	-16,1	-17,5	-	-17,5	-11,4	-
Toimintakate €/as	-13,6	-16,6	-	-16,6	-9,3	-
Tulos €/as	-13,6	-16,6	-	-16,6	-9,3	-
Verorahoitusosuus	84,8 %	94,6 %	-	94,6 %	81,1 %	-
Osuus toim.kuluista	0,2 %	0,2 %	-	0,2 %	0,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluiden tuottaminen kustannus- tehokkaasti	-Tehtäväkohtaisten kustannusarvioi- den toteutuminen 100 %.	-Toteutunut.
Järkevät investoinnit uusiutuvaan energiaan	-	- Toteutunut

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluihin tyytyväiset kuntalaiset	-Lailliset päätösesitykset.	-Toteutunut.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimintatapojen kehittäminen	-Käytettävissä olevien voimavarojen tehokas ja joustava käyttö.	-Toteutunut.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Hyvä ammattitaito, hyvä työtyyty- väisyys, riittävät resurssit	-Ammattitaidon kehittäminen, koulu- tus.	-Toteutunut.

2.11.3 Rakennusvalvonta (Tehtävä 69)

TOIMINNAN KUVAUS

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Tapio Linden.

Kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena lupalautakunnan alaisuudessa rakennustarkastajan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvontaviranomainen valvoo myös kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Toimintaympäristössä ei ole tulossa suuria muutoksia. Tarkoituksena ottaa vuoden 2018/2019 vaihteessa käyttöön sähköinen lupahakemus vanhan paperihakemus käytännön rinnalle.

HENKILÖKUNTA

Rakennusvalvonnassa viranhaltijoina ovat rakennustarkastaja, sekä kaavoituksen ja ympäristöpäällikön kanssa yhteinen toimistos sihteeri. Kanslistin työajasta noin 45 % kuluu rakennusvalvonnan tehtäviin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Rakennusvalvonta on yhden tarkastajan vastuulla ja on siksi haavoittuvainen.

MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN

Kaksinkertaiseksi paisuneet kiinteistövuokrat

Toimistosihteerin sairausloman sijaistamiskulut (3 kk)

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	Tilinpäätös 2016	Tavoitearvio 2017	Toteutuma 2017
Myönnetyt rak.luvat	103	144	150
Euroa/myönnetty rak.lupa	936,47	600,73	620,80
Ilmoitusmenettelyt kpl	12	25	12
Ilmoitusmenettelyt yht. €	8 038,11	4 283,52	7759,70
Tarkastuksia/lausuntoja	204	25	200

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TULOSLASKELMA						
Tulot yht.	58 476	97 710	0	97 710	92 525	-5 185
Menot yht.	-87 873	-97 968	0	-97 968	-105 161	-7 193
Netto ennen poistoja	-29 396	-258	0	-258	-12 636	-12 378
Poistot yht.	0	0	0	0	0	0
Netto	-29 396	-258	0	-258	-12 636	-12 378
Kustannuslask. erät						
KL tulot yht.	0	0	0	0	0	0
KL menot yht.	-8 585	-9 120	0	-9 120	-12 134	-3 014
Kauden tulos	-37 981	-9 378	0	-9 378	-24 770	-15 392
TUNNUSLUVUT						
Toimintakulut €/as	-11,3	-12,5	-	-12,5	-13,6	-
Kokonaiskulut €/as	-11,3	-12,5	-	-12,5	-13,6	-
Toimintakate €/as	-4,5	-1,1	-	-1,1	-2,9	-
Tulos €/as	-4,5	-1,1	-	-1,1	-2,9	-
Verorahoitusosuus	39,4 %	8,8 %	-	8,8 %	21,1 %	-
Osuus toim.kuluista	0,2 %	0,2 %	-	0,2 %	0,2 %	-

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluiden tuottaminen tehokkaasti	-Kustannukset muihin kuntiin verrattuna enintään keskitasoa.	-Toteutunut: Kilpailukykyiset taksat

Palvelu- ja asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Palveluihin tyytyväinen asiakas	-Ei muutoksiin johtavia valituksia.	-Toteutunut: Asiakaslähtöinen toimintatapa.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Valkuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Toimintatapojen kehittäminen	- Ei kohtuuttoman pitkiä käsittelyaikoja.	-Toteutunut: Lyhyet käsittelyajat.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki

Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toteutuma
Motivoitunut ammattitaitoinen henkilöstö	-Ammattitaidon kehittäminen, koulutus. Muuttuvien lakien ja säästöjen huomioonottaminen.	-Toteutunut: Muutokset huomioitu ja koulutuksiin panostettu.

2.12. KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

2.12.1 Käyttötalous yhteensä

TEHTÄVÄN TALOUS

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	
TULOSLASKELMA							
Tulot yht.	12 856 921	11 905 633	0	11 905 633	12 443 940	538 307	
Menot yht.	-58 936 126	-59 412 483	-242 000	-59 654 483	-58 467 405	1 187 078	
Netto ennen poistoja	-46 079 205	-47 506 850	-242 000	-47 748 850	-46 023 465	1 725 385	
Poistot yht.	-2 367 697	-2 330 082	0	-2 330 082	-4 630 143	-2 300 061	
Netto	-48 446 902	-49 836 932	-242 000	-50 078 932	-50 653 608	-574 676	
Kustannuslask.erät							
KL tulot yht.	2 757 435	2 767 310	0	2 767 310	2 933 510	166 200	
KL menot yht.	-2 757 435	-2 766 590	0	-2 766 590	-2 933 510	-166 920	
Kauden tulos	-48 446 902	-49 836 212	-242 000	-50 078 212	-50 653 608	-575 396	
TUNNUSLUVUT							
Toimintakulut €/as	-7 253,8	-7 275,8	-	-7 304,1	-7 129,7	-	-
Kokonaiskulut €/as	-7 532,2	-7 548,5	-	-7 576,8	-7 667,3	-	-
Toimintakate €/as	-5 417,9	-5 558,9	-	-5 587,2	-5 344,1	-	-
Tulos €/as	-5 696,3	-5 831,5	-	-5 859,8	-5 881,7	-	-
Verorahoitusosuus	75,6 %	77,3 %	-	77,3 %	76,7 %	-	-
Osuus toim.kuluista	100,0 %	100,0 %	-	100,0 %	100,0 %	-	-

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ (LAAJA)

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
KL tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tulot yht.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot	0	-15 376	-1 000	-16 376	-16 992	-616	103,8 %
KL menot	0	0	0	0	-356	-356	0,0 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot yht.	0	-15 376	-1 000	-16 376	-17 348	-972	105,9 %
KAUDEN TULOS	0	-15 376	-1 000	-16 376	-17 348	-972	105,9 %
12 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
KL tulot	23 375	22 950	0	22 950	24 440	1 490	106,5 %
Tulot yht.	23 375	22 950	0	22 950	24 440	1 490	106,5 %
Menot	-23 375	-27 950	0	-27 950	-24 436	3 514	87,4 %
KL menot	-139	-200	0	-200	-157	43	78,5 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot yht.	-23 514	-28 150	0	-28 150	-24 593	3 557	87,4 %
KAUDEN TULOS	-139	-5 200	0	-5 200	-153	5 047	2,9 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
14 KAUPUNGINHALLITUS							
Tulot	2 539 329	2 575 453	0	2 575 453	2 696 148	120 695	104,7 %
KL tulot	843 975	845 400	0	845 400	880 698	35 298	104,2 %
Tulot yht.	3 383 304	3 420 853	0	3 420 853	3 576 846	155 993	104,6 %
Menot	-4 789 024	-5 151 819	0	-5 151 819	-5 014 450	137 369	97,3 %
KL menot	-184 613	-190 720	0	-190 720	-222 115	-31 395	116,5 %
Poistot	-38 699	-27 869	0	-27 869	-35 714	-7 845	128,1 %
Menot yht.	-5 012 336	-5 370 408	0	-5 370 408	-5 272 278	98 130	98,2 %
KAUDEN TULOS	-1 629 032	-1 949 555	0	-1 949 555	-1 695 432	254 123	87,0 %
20 SIVISTYSVALIOKUNTA							
Tulot	1 566 831	1 386 340	0	1 386 340	1 598 022	211 682	115,3 %
KL tulot	97 725	126 950	0	126 950	109 884	-17 066	86,6 %
Tulot yht.	1 664 556	1 513 290	0	1 513 290	1 707 906	194 616	112,9 %
Menot	-14 530 942	-14 967 331	0	-14 967 331	-14 504 741	462 590	96,9 %
KL menot	-1 426 896	-1 572 560	0	-1 572 560	-1 506 349	66 211	95,8 %
Poistot	-742 640	-817 000	0	-817 000	-2 979 007	-2 162 007	364,6 %
Menot yht.	-16 700 478	-17 356 891	0	-17 356 891	-18 990 096	-1 633 205	109,4 %
KAUDEN TULOS	-15 035 922	-15 843 601	0	-15 843 601	-17 282 190	-1 438 589	109,1 %
21 V-S KANS.OPISTON JOHTOKUNTA							
Tulot	606 113	567 900	0	567 900	631 965	64 065	111,3 %
KL tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tulot yht.	606 113	567 900	0	567 900	631 965	64 065	111,3 %
Menot	-1 297 076	-1 278 400	0	-1 278 400	-1 280 339	-1 939	100,2 %
KL menot	-42 515	-42 990	0	-42 990	-49 951	-6 961	116,2 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot yht.	-1 339 591	-1 321 390	0	-1 321 390	-1 330 291	-8 901	100,7 %
KAUDEN TULOS	-733 478	-753 490	0	-753 490	-698 325	55 165	92,7 %
26 V-S MUS.OP.JOHTOKUNTA							
Tulot	324 325	346 000	0	346 000	398 816	52 816	115,3 %
KL tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tulot yht.	324 325	346 000	0	346 000	398 816	52 816	115,3 %
Menot	-865 408	-930 233	0	-930 233	-955 042	-24 809	102,7 %
KL menot	-41 000	-29 850	0	-29 850	-24 091	5 759	80,7 %
Poistot	-5 201	-5 201	0	-5 201	-6 529	-1 328	125,5 %
Menot yht.	-911 609	-965 284	0	-965 284	-985 662	-20 378	102,1 %
KAUDEN TULOS	-587 284	-619 284	0	-619 284	-586 845	32 439	94,8 %
30 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA							
Tulot	5 116 285	4 685 900	0	4 685 900	4 630 511	-55 389	98,8 %
KL tulot	6 852	2 600	0	2 600	-9 919	-12 519	-381,5 %
Tulot yht.	5 123 138	4 688 500	0	4 688 500	4 620 592	-67 908	98,6 %
Menot	-32 303 383	-31 573 091	-6 000	-31 579 091	-31 541 237	37 854	99,9 %
KL menot	-762 274	-768 150	0	-768 150	-833 094	-64 944	108,5 %
Poistot	-297 058	-250 840	0	-250 840	-313 600	-62 760	125,0 %
Menot yht.	-33 362 715	-32 592 081	-6 000	-32 598 081	-32 687 931	-89 850	100,3 %
KAUDEN TULOS	-28 239 578	-27 903 581	-6 000	-27 909 581	-28 067 339	-157 758	100,6 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
40 TEKNINEN VALIOKUNTA							
Tulot	2 624 845	2 238 330	0	2 238 330	2 377 421	139 091	106,2 %
KL tulot	1 785 508	1 769 410	0	1 769 410	1 928 408	158 998	109,0 %
Tulot yht.	4 410 353	4 007 740	0	4 007 740	4 305 829	298 089	107,4 %
Menot	-4 908 211	-5 226 442	-235 000	-5 461 442	-4 933 712	527 730	90,3 %
KL menot	-285 667	-147 420	0	-147 420	-278 262	-130 842	188,8 %
Poistot	-1 284 099	-1 229 172	0	-1 229 172	-1 295 294	-66 122	105,4 %
Menot yht.	-6 477 977	-6 603 034	-235 000	-6 838 034	-6 507 267	330 767	95,2 %
KAUDEN TULOS	-2 067 623	-2 595 294	-235 000	-2 830 294	-2 201 438	628 856	77,8 %
42 LUPALAUTAKUNTA							
Tulot	79 192	105 710	0	105 710	111 055	5 345	105,1 %
KL tulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tulot yht.	79 192	105 710	0	105 710	111 055	5 345	105,1 %
Menot	-218 707	-241 841	0	-241 841	-196 456	45 385	81,2 %
KL menot	-14 332	-14 700	0	-14 700	-19 136	-4 436	130,2 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot yht.	-233 039	-256 541	0	-256 541	-215 592	40 949	84,0 %
KAUDEN TULOS	-153 846	-150 831	0	-150 831	-104 537	46 294	69,3 %
KÄYTTÖTALOUS YHT.							
Tulot	12 856 921	11 905 633	0	11 905 633	12 443 940	538 307	104,5 %
KL tulot	2 757 435	2 767 310	0	2 767 310	2 933 510	166 200	106,0 %
Tulot yht.	15 614 356	14 672 943	0	14 672 943	15 377 450	704 507	104,8 %
Menot	-58 936 126	-59 412 483	-242 000	-59 654 483	-58 467 405	1 187 078	98,0 %
KL menot	-2 757 435	-2 766 590	0	-2 766 590	-2 933 510	-166 920	106,0 %
Poistot	-2 367 697	-2 330 082	0	-2 330 082	-4 630 143	-2 300 061	198,7 %
Menot yht.	-64 061 258	-64 509 155	-242 000	-64 751 155	-66 031 058	-1 279 903	102,0 %
KAUDEN TULOS	-48 446 902	-49 836 212	-242 000	-50 078 212	-50 653 608	-575 396	101,1 %

2.13. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 981 630	0	4 981 630	4 899 776	-81 854
Maksutuotot	3 207 710	0	3 207 710	3 270 941	63 231
Tuet ja avustukset	363 860	0	363 860	500 288	136 428
Muut toimintatuotot	1 060 656	0	1 060 656	1 489 372	428 716
TOIMINTATUOTOT YHT.	9 613 856	0	9 613 856	10 160 377	546 521
VALM. OMAAN KÄYTT.	0	0	0	0	0

	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-21 644 049	-168 160	-21 812 209	-20 978 879	833 330
Eläkekulut	-5 355 758	-30 000	-5 385 758	-4 906 659	479 099
Muut henkilösivukulut	-1 042 808	0	-1 042 808	-893 178	149 630
Henkilöstökulut yht.	-28 042 615	-198 160	-28 240 775	-26 778 716	1 462 059
Palvelujen ostot	-23 116 771	-7 240	-23 124 011	-22 986 144	137 867
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 641 795	-25 840	-3 667 635	-3 728 095	-60 460
Avustukset	-1 175 150	-1 200	-1 176 350	-1 450 577	-274 227
Muut toimintakulut	-1 018 655	-9 560	-1 028 215	-1 086 686	-58 471
TOIMINTAKULUT YHT.	-56 994 986	-242 000	-57 236 986	-56 030 217	1 206 769
TOIMINTAKATE	-47 381 130	-242 000	-47 623 130	-45 869 840	1 753 290
Verotulot	28 711 000	0	28 711 000	29 231 835	520 835
Valtionosuudet	20 447 254	0	20 447 254	20 509 129	61 875
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	500	0	500	447	-53
Muut rahoitustuotot	39 600	0	39 600	89 243	49 643
Korkokulut	-25 000	0	-25 000	-7 997	17 003
Muut rahoituskulut	-1 800	0	-1 800	-2 817	-1 017
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	13 300	0	13 300	78 876	65 576
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	1 790 424	-242 000	1 548 424	3 950 001	2 401 577
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-2 330 082	0	-2 330 082	-4 630 143	-2 300 061
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-2 330 082	0	-2 330 082	-4 630 143	-2 300 061
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-539 658	-242 000	-781 658	-680 142	101 516
Poistoeron muutos	149 210	0	149 210	293 538	144 328
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-390 448	-242 000	-632 448	-386 604	245 844

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Kunnallisvero	24 977 900	24 908 000	0	24 908 000	25 111 729	203 729
Osuus yhteisöveroista	1 777 727	1 755 000	0	1 755 000	2 074 188	319 188
Kiinteistövero	1 927 881	2 048 000	0	2 048 000	2 045 918	-2 082
Muut verotulot	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	28 683 508	28 711 000	0	28 711 000	29 231 835	520 835

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	
Peruspalvelun valtion- osuus	20 240 677	20 447 254	0	20 447 254	19 951 204	-496 050	
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	246 438	0	0	0	557 925	557 925	
Yhteensä	20 487 115	20 447 254	0	20 447 254	20 509 129	61 875	

TULOVEROPROSENTTI VEROVUOSITTAIN

Vuosi	%
2001	18,25
2002	18,25
2003	18,25
2004	18,75
2005	18,75
2006	19,25
2007	19,25
2008	19,75
2009	19,75
2010	19,75
2011	19,75
2012	19,75
2013	19,75
2014	19,75
2015	20,25
2016	20,75
2017	20,75

2.14. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN**INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN**

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
14 KAUPUNGINHALLITUS							
8110 Kiinteä omaisuus							
0 Ei dimensiointia							
Hankinnat yht.	-325 920	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	-325 920	0	0	0	0	0	0 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
8 Maanostot/myynnit							
Hankinnat yht.	0	100 000	0	100 000	178 450	-78 450	179 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	-12 313	0	0	0	-14 717	14 717	0 %
Investoinnit netto	-12 313	100 000	0	100 000	163 733	-63 733	164 %
8120 Kaupunginvirasto/irtain							
12 Atk							
Hankinnat yht.	57 061	10 000	0	10 000	15 248	-5 248	153 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	57 061	10 000	0	10 000	15 248	-5 248	153 %
85 Kaupungintalo							
Hankinnat yht.	0	24 500	0	24 500	14 954	9 546	61 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	24 500	0	24 500	14 954	9 546	61 %
8121 Ruokahuolto/irtain							
9 Varpeen koulun keittiö							
Hankinnat yht.	19 341	20 000	0	20 000	12 581	7 419	63 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	19 341	20 000	0	20 000	12 581	7 419	63 %
8129 Innova							
0 Ei dimensiointia							
Hankinnat yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	-260 488	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	-260 488	0	0	0	0	0	0 %
8145 Arvopaperit							
11 Muut osakkeet ja osuudet							
Hankinnat yht.	0	0	0	0	8 150	-8 150	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	-16 106	16 106	0 %
Investoinnit netto	0	0	0	0	-7 956	7 956	0 %
20 SIVISTYSVALIOKUNTA							
8211 Kappelimäen koulu/irtain							
12 Atk							
Hankinnat yht.	0	17 000	0	17 000	-35 588	52 588	-209 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	17 000	0	17 000	-35 588	52 588	-209 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
8212 Varppeen koulu/irtain							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
Hankinnat yht.	21 462	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	21 462	0	0	0	0	0	0 %
12 Atk							
Hankinnat yht.	20 506	22 000	0	22 000	0	22 000	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	20 506	22 000	0	22 000	0	22 000	0 %
8213 Ala-asteet/irtain							
10 Koneet ja kalusto							
Hankinnat yht.	10 000	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	10 000	0	0	0	0	0	0 %
12 Atk							
Hankinnat yht.	1 072	12 500	0	12 500	0	12 500	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	1 072	12 500	0	12 500	0	12 500	0 %
8230 Kirjasto/irtain							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
Hankinnat yht.	25 000	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	-25 000	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	0	0	0	0	0	0 %
12 Atk							
Hankinnat yht.	0	24 000	0	24 000	4 201	19 799	18 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	24 000	0	24 000	4 201	19 799	18 %
8241 Sivistysltk/irtain							
13 Kaakusurheilukenttä							
Hankinnat yht.	3 918	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	3 918	0	0	0	0	0	0 %
19 Monitoimihalli							
Hankinnat yht.	60 192	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	60 192	0	0	0	0	0	0 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
8250 Liikunta-alueet/irtain							
13 Keskusurheilukenttä							
Hankinnat yht.	0	17 500	0	17 500	17 500	0	100 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	17 500	0	17 500	17 500	0	100 %
8290 Musiikkiopisto/irtain							
12 Atk							
Hankinnat yht.	0	8 500	0	8 500	11 948	-3 448	141 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	8 500	0	8 500	11 948	-3 448	141 %
30 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA							
8350 Sosiaalitoimi/irtain							
12 Atk							
Hankinnat yht.	26 039	42 000	0	42 000	34 376	7 624	82 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	26 039	42 000	0	42 000	34 376	7 624	82 %
8360 Terveyskeskus/irtain							
10 Koneet ja kalusto							
Hankinnat yht.	1 757	59 600	0	59 600	42 810	16 790	72 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	1 757	59 600	0	59 600	42 810	16 790	72 %
12 Atk							
Hankinnat yht.	109 424	39 800	0	39 800	130 068	-90 268	327 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	109 424	39 800	0	39 800	130 068	-90 268	327 %
34 Terveyskeskus							
Hankinnat yht.	15 171	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	15 171	0	0	0	0	0	0 %
40 TEKNINEN VALIOKUNTA							
8600 Talonrakennus							
1 Päiväkoti							
Hankinnat yht.	28 612	2 000 000	0	2 000 000	888 127	1 111 873	44 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	-15 000	15 000	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	28 612	2 000 000	0	2 000 000	873 127	1 126 873	44 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
3 Muut hankkeet/sos.ltk							
Hankinnat yht.	87 248	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	-23 487	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	63 761	0	0	0	0	0	0 %
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
Hankinnat yht.	364 517	128 000	80 000	208 000	136 128	71 872	65 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	364 517	128 000	80 000	208 000	136 128	71 872	65 %
5 Muut hankkeet/sivistystoimi							
Hankinnat yht.	27 055	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	27 055	0	0	0	0	0	0 %
7 Muut hankkeet/kulttuuritoimi							
Hankinnat yht.	9 850	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	-6 500	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	3 350	0	0	0	0	0	0 %
15 Pähkinäpensaan päiväkot							
Hankinnat yht.	378 773	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	378 773	0	0	0	0	0	0 %
19 Monitoimihalli							
Hankinnat yht.	3 075 601	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	-525 000	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	2 550 601	0	0	0	0	0	0 %
24 Soukaisten koulu							
Hankinnat yht.	25 759	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	25 759	0	0	0	0	0	0 %
33 Myllymäen koulun asuntola							
Hankinnat yht.	11 740	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	11 740	0	0	0	0	0	0 %
34 Terveyskeskus							
Hankinnat yht.	116 631	500 000	0	500 000	124 230	375 770	25 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	116 631	500 000	0	500 000	124 230	375 770	25 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
39 Uimahalli							
Hankinnat yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	-33 000	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	-33 000	0	0	0	0	0	0 %
43 Leikkikentät							
Hankinnat yht.	0	10 000	0	10 000	4 022	5 978	40 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	10 000	0	10 000	4 022	5 978	40 %
45 Kustaa Hiekan lukutupa							
Hankinnat yht.	0	150 000	500 000	650 000	431 282	218 718	66 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	150 000	500 000	650 000	431 282	218 718	66 %
47 Yleinen peruskorjaus							
Hankinnat yht.	163 535	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	163 535	0	0	0	0	0	0 %
48 Opistotalo							
Hankinnat yht.	0	50 000	0	50 000	64 635	-14 635	129 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	50 000	0	50 000	64 635	-14 635	129 %
55 Winnova							
Hankinnat yht.	0	150 000	0	150 000	0	150 000	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	150 000	0	150 000	0	150 000	0 %
85 Kaupungintalo							
Hankinnat yht.	0	330 000	0	330 000	149 739	180 261	45 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	330 000	0	330 000	149 739	180 261	45 %
8700 Julkinen käyttöomaisuus							
13 Keskusurheilukenttä							
Hankinnat yht.	11 950	44 000	0	44 000	41 521	2 479	94 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	11 950	44 000	0	44 000	41 521	2 479	94 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
21 Uimarannat							
Hankinnat yht.	0	10 000	0	10 000	2 217	7 783	22 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	10 000	0	10 000	2 217	7 783	22 %
36 Matikantie							
Hankinnat yht.	90 174	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	90 174	0	0	0	0	0	0 %
40 Kaavateiden päällyst./muut							
Hankinnat yht.	111 885	100 000	0	100 000	104 974	-4 974	105 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	111 885	100 000	0	100 000	104 974	-4 974	105 %
41 Katujen rakentaminen/muut							
Hankinnat yht.	111 042	196 000	0	196 000	146 615	49 385	75 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	111 042	196 000	0	196 000	146 615	49 385	75 %
42 Muut hankkeet/perusparantam.							
Hankinnat yht.	49 974	50 000	0	50 000	19 480	30 520	39 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	49 974	50 000	0	50 000	19 480	30 520	39 %
43 Leikkikentät							
Hankinnat yht.	27 414	30 000	0	30 000	31 547	-1 547	105 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	27 414	30 000	0	30 000	31 547	-1 547	105 %
69 Sadevesi ja viemäröinti							
Hankinnat yht.	30 975	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	30 975	0	0	0	0	0	0 %
76 Tievalaistus							
Hankinnat yht.	88 712	100 000	0	100 000	121 954	-21 954	122 %
Avustukset yht.	-4 000	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	84 712	100 000	0	100 000	121 954	-21 954	122 %
79 Tuunan pallokentän jatkaminen							
Hankinnat yht.	94 460	100 000	100 000	200 000	203 497	-3 497	102 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	94 460	100 000	100 000	200 000	203 497	-3 497	102 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
8800 Irtain omaisuus							
10 Koneet ja kalusto							
Hankinnat yht.	0	40 000	0	40 000	39 963	37	100 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	40 000	0	40 000	39 963	37	100 %
8900 Vesi- ja viemärlaitos							
50 Vanhan puhdistamon siirto							
Hankinnat yht.	0	0	195 000	195 000	84 775	110 225	44 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	0	0	195 000	195 000	84 775	110 225	44 %
66 Jätevesipumppaamon saneeraus							
Hankinnat yht.	18 868	30 000	0	30 000	7 954	22 046	27 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	18 868	30 000	0	30 000	7 954	22 046	27 %
70 Vesilinjat/muut hankkeet							
Hankinnat yht.	13 196	30 000	0	30 000	25 086	4 914	84 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	13 196	30 000	0	30 000	25 086	4 914	84 %
71 Viemärlinjat/saneeraus							
Hankinnat yht.	48 925	75 000	0	75 000	19 804	55 196	26 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	48 925	75 000	0	75 000	19 804	55 196	26 %
74 Viemärlinjat/muut hankkeet							
Hankinnat yht.	33 999	30 000	31 000	61 000	50 142	10 858	82 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	33 999	30 000	31 000	61 000	50 142	10 858	82 %
78 Vesihuolto-kehittämiskohteet							
Hankinnat yht.	67 517	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	67 517	0	0	0	0	0	0 %
86 Laitosten vesikatkojen korjauk							
Hankinnat yht.	28 467	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	28 467	0	0	0	0	0	0 %

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot.
88 Uudet alueet							
Hankinnat yht.	14 518	0	0	0	0	0	0 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	14 518	0	0	0	0	0	0 %
98 Vedenhank.selv.tekeminen							
Hankinnat yht.	107 540	3 110 000	0	3 110 000	785 128	2 324 872	25 %
Avustukset yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Myynnit yht.	0	0	0	0	0	0	0 %
Investoinnit netto	107 540	3 110 000	0	3 110 000	785 128	2 324 872	25 %
INVESTOINTIOSA YHT.							
Hankinnat yht.	5 283 956	7 660 400	906 000	8 566 400	3 917 516	4 648 884	46 %
Avustukset yht.	-616 987	0	0	0	-15 000	15 000	0 %
Myynnit yht.	-272 801	0	0	0	-30 822	30 822	0 %
Investoinnit netto	4 394 169	7 660 400	906 000	8 566 400	3 871 694	4 694 706	45 %

2.15. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 790 424	-242 000	1 548 424	3 950 001	2 401 577
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-234 985	-234 985
Toiminnan rahavirta yht.	1 790 424	-242 000	1 548 424	3 715 016	2 166 592
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 660 400	-906 000	-8 566 400	-3 917 516	4 648 884
Rah.osuudet investointimen.	0	0	0	15 000	15 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	265 807	265 807
Investointien rahavirta yht.	-7 660 400	-906 000	-8 566 400	-3 636 709	4 023 691
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA YHT.	-5 869 976	-1 148 000	-7 017 976	78 307	7 096 283
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	0	0	0	0
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET YHT.	0	0	0	0	0

	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaik. lainojen lisäys	500 000	0	500 000	0	-500 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-130 000	0	-130 000	-130 000	0
Lyhytaik. lainojen muutos	5 548 000	0	5 548 000	-1 100 000	-6 648 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET YHT.	5 918 000	0	5 918 000	-1 230 000	-7 148 000
Toimeksiant.var. po:n muut.	0	0	0	-179 222	-179 221
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	4 976	4 976
Saamisten muutos	-50 000	0	-50 000	676 093	726 093
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	729 901	729 901
Rahoituksen rahavirta	5 868 000	0	5 868 000	1748	-5 866 252
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-1 976	-1 148 000	-1 149 976	80 055	1 230 031

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat kunnan myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille. Antolainojen lisäyksiä ovat taseessa pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvat antolainat. Tähän kuuluvat mm. antolainat kunnan tytäryhteisöille ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen pysyväisluonteeseen rahoittamiseen, esimerkiksi investointien rahoittamiseen. Antolainasaamisten lisäyksiä liikelaitoksille ovat kunnan myöntämät lainat kunnan liikelaitoksille. Antolainasaamisten vähennyksiä ovat antolainojen lyhennykset kunnalle tilikauden aikana. Toteutumisessa esitetään erikseen vähennykset muilta ja vähennykset liikelaitoksilta.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos osoittaa lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Vaikutus maksuvalmiuteen esitetään samalla tarkkuudella kuin se on talousarviossa hyväksytty. Talousarviossa ei pystytä arvioimaan kaikkia maksuvalmiuteen vaikuttavia eriä: toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutoksia. Edellä mainittujen erien tilinpäätöstiedot esitetään ulkoisessa rahoituslaskelmassa kohdassa tilinpäätöslaskelmat.

2.16. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 e)	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poik- keama	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA										
10 Valtiolliset vaalit	B	0	-1	-1	0	1	0	0	0	0
11 Kunnalliset vaalit	B	-15	0	-15	-17	-2	0	0	0	0
YHTEENSÄ		-15	-1	-16	-17	-1	0	0	0	0
12 TARKASTUSLAUTAKUNTA										
14 Tilintarkastus	B	-28	0	-28	-24	4	0	0	0	0
YHTEENSÄ		-28	0	-28	-24	4	0	0	0	0
14 KAUPUNGINHALLITUS										
15 Ruokah.palv./varpp.k.keittiö	B	-701	0	-701	-664	36	705	0	705	667
16 Ruokah.palv./kauk.k.keittiö	B	-782	0	-782	-797	-15	806	0	806	852
17 Tietohallintopalvelut	B	-172	0	-172	-183	-11	4	0	4	171
18 Hallintopalvelut	B	-1 433	0	-1 433	-1 407	25	215	0	215	185
19 Sisäinen palvelutoiminta	N	-617	0	-617	-621	-4				
20 Talouspalvelut	B	-615	0	-615	-611	4	102	0	102	102
21 Elinkeinoitoimi	B	-341	0	-341	-354	-14	197	0	197	181
22 Kaavoitus	N	-134	0	-134	-102	32				
23 Asuminen	B	-227	0	-227	-155	72	204	0	204	214
25 Maaseututoimi	B	-131	0	-131	-118	13	13	0	13	9
YHTEENSÄ		-5 152	0	-5 152	-5 014	137	2 246	0	2 246	2 382
20 SIVISTYSVALIOKUNTA										
26 Sivistystoimen hallinto	B	-220	0	-220	-208	13	0	0	0	1
27 Varhaiskasvatus	B	-3 949	0	-3 949	-3 891	58	626	0	626	620
28 Perusopetus	B	-8 351	0	-8 351	-8 048	303	583	0	583	778
29 Lukio-opetus	B	-901	0	-901	-844	57	21	0	21	21
30 Toisen ast.ammattillinen koul.	B	-24	0	-24	-20	3	1	0	1	1
35 Kirjastoitoimi	B	-437	0	-437	-444	-6	20	0	20	34
36 Kulttuuritoimi	B	-153	0	-153	-146	7	13	0	13	13
38 Nuorisotoimi	B	-112	0	-112	-95	17	2	0	2	9
39 Liikuntatoimi	B	-819	0	-819	-809	10	121	0	121	120
YHTEENSÄ		-14 967	0	-14 967	-14 505	463	1 386	0	1 386	1 598
21 V-S KANS.OPISTON JOHTOKUNTA										
40 Vakka-suomen kansalaisopisto	B	-1 278	0	-1 278	-1 280	-2	568	0	568	632
YHTEENSÄ		-1 278	0	-1 278	-1 280	-2	568	0	568	632
26 V-S MUS.OPISTON JOHTOKUNTA										
41 Vakka-suomen musiikkiopisto	B	-930	0	-930	-955	-25	346	0	346	399
YHTEENSÄ		-930	0	-930	-955	-25	346	0	346	399

(1 000 e)		Määrärahat				Poik- keama	Tuloarviot				Poik- keama	
		TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017		TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017		
30 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA												
43	Sos.hallinto	B	-663	0	-663	-639	24	30	0	30	87	57
44	Perhepalvelut	B	-925	-183	-1 108	-1 279	-171	15	0	15	15	0
47	Toimeentuloturva	B	-237	-1	-239	-228	10	0	0	0	17	17
48	Perusterveydenhuolto	B	-6 750	-236	-6 986	-7 442	-455	2 155	0	2 155	2 179	24
49	Erikoissairaanhoito	B	-11 028	542	-10 486	-10 290	197	0	0	0	8	8
50	Vammaispalvelu	B	-3 453	-128	-3 581	-3 775	-194	551	0	551	581	30
51	Ikäkkäiden palvelut	B	-8 517	0	-8 517	-7 889	628	1 935	0	1 935	1 744	-191
	YHTEENSÄ		-31 573	-6	-31 579	-31 541	38	4 686	0	4 686	4 631	-55
40 TEKNIINEN VALIOKUNTA												
57	Tekninen hallinto	B	-204	-235	-439	-301	138	177	0	177	181	4
58	Liik.väylät ja alueet	B	-530	0	-530	-554	-23	7	0	7	7	0
59	Jätehuolto	B	-66	0	-66	-35	30	65	0	65	66	1
60	Kiinteistöt	N	-2 382	0	-2 382	-2 212	171					
61	Vesihuoltolaitos	N	-1 228	0	-1 228	-1 089	139					
62	Konekeskus	N	-65	0	-65	-56	9					
63	Mittauspalvelu	N	-98	0	-98	-43	55					
64	Palo,pelastus ja suojelu	B	-653	0	-653	-645	8	79	0	79	80	1
65	Asuminen	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	YHTEENSÄ		-5 226	-235	-5 461	-4 934	528	328	0	328	334	6
42 LUPALAUTAKUNTA												
68	Ympäristönsuojelu	B	-144	0	-144	-91	53	8	0	8	19	11
69	Rakennusvalvonta	B	-98	0	-98	-105	-7	98	0	98	93	-5
	YHTEENSÄ		-242	0	-242	-196	45	106	0	106	111	5
	KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.		-59 412	-242	-59 654	-58 467	1 187	11 906	0	11 906	12 444	538
TULOSLASKELMAOSA												
	Verotulot	B						28 711	0	28 711	29 232	521
	Valtionosuudet	B						20 447	0	20 447	20 509	62
	Korkotulot	B						1	0	1	0	0
	Muut rahoitustulot	B						40	0	40	89	50
	Korkomenot	B	-25	0	-25	-8	17					
	Muut rahoitusmenot	B	-2	0	-2	-3	-1					
	Satunnaiset tuotot	B						0	0	0	0	0
	Satunnaiset kulut	B	0	0	0	0	0					
	TULOSLASKELMAOSA YHT.		-27	0	-27	-11	16	49 198	0	49 198	49 831	632
INVESTOINTIOSA												
14 KAUPUNGINHALLITUS												
8110 Kiinteä omaisuus												
	8 Maanostot/myynnit	B	-100	0	-100	-178	-78	0	0	0	15	15
8120 Kaupunginvirasto/irtain												
	12 Atk	B	-10	0	-10	-15	-5	0	0	0	0	0
	85 Kaupungintalo	B	-25	0	-25	-15	10	0	0	0	0	0

(1 000 e)		Määrärahat				Poikkeama	Tuloarviot			
		TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017		TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017
8121 Ruokahuolto/irtain										
9 Varppeen kouhmu keittiö	B	-20	0	-20	-13	7	0	0	0	0
8145 Arvopaperit										
11 Muut osakkeet ja osundet	B	0	0	0	-8	-8	0	0	0	16
YHTEENSÄ				-155	-229	-75	0	0	0	31
20 SIVISTYSVALIOKUNTA										
8211 Kappelimäen koulu/irtain										
12 Atk	B	-17	0	-17	36	53	0	0	0	0
8212 Varppeen koulu/irtain										
12 Atk	B	-22	0	-22	0	22	0	0	0	0
8213 Ala-asteet/irtain										
12 Atk	B	-13	0	-13	0	13	0	0	0	0
8230 Kirjasto/irtain										
12 Atk	B	-24	0	-24	-4	20	0	0	0	0
8241 Sivistysltk/irtain										
85 Kaupungintalo	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8250 Liikunta-alueet/irtain										
13 Keskusurheilukenttä	B	-18	0	-18	-18	0	0	0	0	0
8290 Musiikkiopisto/irtain										
12 Atk	B	-9	0	-9	-12	-3	0	0	0	0
YHTEENSÄ				-102	2	103	0	0	0	0
30 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA										
8350 Sosiaalitoimi/irtain										
12 Atk	B	-42	0	-42	-34	8	0	0	0	0
8360 Terveyskeskus/irtain										
10 Koneet ja kalusto	B	-60	0	-60	-43	17	0	0	0	0
12 Atk	B	-40	0	-40	-130	-90	0	0	0	0
YHTEENSÄ				-141	-207	-66	0	0	0	0
40 TEKNINEN VALIOKUNTA										
8600 Talonrakennus										
1 Päiväkoti	B	-2 000	0	-2 000	-888	1 112	0	0	0	15
4 Muut hankkeet/siv.toimi	B	-128	-80	-208	-136	72	0	0	0	0
34 Terveyskeskus	B	-500	0	-500	-124	376	0	0	0	0
43 Leikkikentät	B	-10	0	-10	-4	6	0	0	0	0
45 Kustaa Hiekan lukartupa	B	-150	-500	-650	-431	219	0	0	0	0
48 Opistotalo	B	-50	0	-50	-65	-15	0	0	0	0
55 Winnova	B	-150	0	-150	0	150	0	0	0	0
85 Kaupungintalo	B	-330	0	-330	-150	180	0	0	0	0

(1 000 e)		Määrärahat					Tuloarviot				
		TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
8700	Julkinen käyttöomaisuus										
13	Keskusurheihukenttä	B	-44	0	-44	-42	2	0	0	0	0
21	Uimarannat	B	-10	0	-10	-2	8	0	0	0	0
40	Kaavateiden päällyst./muut	B	-100	0	-100	-105	-5	0	0	0	0
41	Katujen rakentaminen/muut	B	-196	0	-196	-147	49	0	0	0	0
42	Muut hankkeet/perusparantam.	B	-50	0	-50	-19	31	0	0	0	0
43	Leikkikentät	B	-30	0	-30	-32	-2	0	0	0	0
76	Tievalaistus	B	-100	0	-100	-122	-22	0	0	0	0
79	Tuunan pallokentän jatkaminen	B	-100	-100	-200	-203	-3	0	0	0	0
	YHTEENSÄ				-4 628	-2 470	2 158	0	0	0	15
8800	Irtain omaisuus										
10	Koneet ja kalusto	B	-40	0	-40	-40	0	0	0	0	0
	YHTEENSÄ				-40	-40	0	0	0	0	0
8900	Vesi- ja viemärilaitos										
50	Vanhan puhdistamon siirto	B	0	-195	-195	-85	110	0	0	0	0
66	Jätevesipumppaamon saneeraus	B	-30	0	-30	-8	22	0	0	0	0
70	Vesilinjat/muut hankkeet	B	-30	0	-30	-25	5	0	0	0	0
71	Viemäriinjat/saneeraus	B	-75	0	-75	-20	55	0	0	0	0
74	Viemäriinjat/muut hankkeet	B	-30	-31	-61	-50	11	0	0	0	0
98	Vedenhank.selv.tekeminen	B	-3 110	0	-3 110	-785	2 325	0	0	0	0
	YHTEENSÄ				-3 501	-973	2 528	0	0	0	0
	INVESTOINTIOSA YHT.		-7 660	-906	-8 566	-3 918	4 649	0	0	0	46
	RAHOITUSOSA										
	Antolainasaam. lis.	B	0	0	0	0	0				
	Antolainasaam. vähen.	B						0	0	0	0
	Pitkäaik. lainojen lis.	B						500	0	500	0
	Pitkäaik. lainojen väh.	B	-130	0	-130	-130	0				-500
	Lyhytaik. lainojen lis.	N						5 548	0	5 548	0
	Lyhytaik. lainojen väh.	N	0	0	0	-1 100	-1 100				-5 548
	RAHOITUSOSA YHT.		-130	0	-130	-1 230	-1 100	6 048	0	6 048	0
	SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/TULOARVIOT YHT.		-67 229	-1 148	-68 377	-63 626	4 751	67 153	0	67 153	62 320
											-4 831

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	5 108 169,70	4 981 630,00	0,00	4 981 630,00	4 899 776,08	-81 853,92	98
Maksutuotot	3 304 000,75	3 207 710,00	0,00	3 207 710,00	3 270 941,10	63 231,10	102
Tuet ja avustukset	721 586,83	363 860,00	0,00	363 860,00	500 287,52	136 427,52	137
Muut toimintatuotot	1 365 499,90	1 060 656,00	0,00	1 060 656,00	1 489 372,39	428 716,39	140
TOIMINTATUOTOT YHT.	10 499 257,18	9 613 856,00	0,00	9 613 856,00	10 160 377,09	546 521,09	106
VALM. OMAAN KÄYTT.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-20 358 585,52	-21 644 049,00	-168 160,00	-21 812 209,00	-20 978 879,48	833 329,52	96
Eläkekulut	-5 182 067,92	-5 355 758,00	-30 000,00	-5 385 758,00	-4 906 658,99	479 099,01	91
Muut henkilösivukulut	-1 209 521,80	-1 042 808,00	0,00	-1 042 808,00	-893 177,56	149 630,44	86
Henkilöstökulut yht.	-26 750 175,24	-28 042 615,00	-198 160,00	-28 240 775,00	-26 778 716,03	1 462 058,97	95
Palvelujen ostot	-23 350 770,03	-23 116 771,00	-7 240,00	-23 124 011,00	-22 986 143,57	137 867,43	99
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 599 189,19	-3 641 795,00	-25 840,00	-3 667 635,00	-3 728 094,82	-60 459,82	102
Avustukset	-1 789 332,37	-1 175 150,00	-1 200,00	-1 176 350,00	-1 450 576,55	-274 226,55	123
Muut toimintakulut	-965 893,35	-1 018 655,00	-9 560,00	-1 028 215,00	-1 086 685,99	-58 470,99	106
TOIMINTAKULUT YHT.	-56 455 360,18	-56 994 986,00	-242 000,00	-57 236 986,00	-56 030 216,96	1 206 769,04	98
TOIMINTAKATE	-45 956 103,00	-47 381 130,00	-242 000,00	-47 623 130,00	-45 869 839,87	1 753 290,13	96
Verotulot	28 683 508,13	28 711 000,00	0,00	28 711 000,00	29 231 834,97	520 834,97	102
Valtionosuudet	20 487 115,00	20 447 254,00	0,00	20 447 254,00	20 509 129,00	61 875,00	100
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	0,00	500,00	0,00	500,00	446,86	-53,14	89
Muut rahoitustuotot	47 944,49	39 600,00	0,00	39 600,00	89 243,40	49 643,40	225
Korkokulut	-12 435,98	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-7 997,32	17 002,68	32
Muut rahoituskulut	-1 398,31	-1 800,00	0,00	-1 800,00	-2 816,53	-1 016,53	156
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	34 110,20	13 300,00	0,00	13 300,00	78 876,41	65 576,41	593
Kertaluonteiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
VUOSIKATE	3 248 630,33	1 790 424,00	-242 000,00	1 548 424,00	3 950 000,51	2 401 576,51	255
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-2 367 697,44	-2 330 082,00	0,00	-2 330 082,00	-4 630 142,75	-2 300 060,75	199
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-2 367 697,44	-2 330 082,00	0,00	-2 330 082,00	-4 630 142,75	-2 300 060,75	199

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot %
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	880 932,89	-539 658,00	-242 000,00	-781 658,00	-680 142,24	101 515,76	87
Poistoeron muutos	149 209,77	149 209,77	0,00	149 209,77	293 537,52	144 327,75	-
Varausten muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Rahastojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLLÄÄMÄ	1 030 142,66	-390 448,23	-242 000,00	-632 448,23	-386 604,72	245 843,51	

3.2. RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016	Ero	Ero %
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	3 950 001	3 248 630	701 370	22
Satunnaiset erät	0	0	0	-
Tulorahoituksen korjauserät	-234 985	-218 701	-16 284	7
TOIMINNAN RAHAVIRTA YHT.	3 715 016	3 029 929	685 086	23
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-3 917 516	-5 283 956	1 366 440	-26
Rah.osuudet investointimen.	15 000	616 987	-601 987	-98
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	265 807	491 502	-225 695	-46
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHT.	-3 636 709	-4 175 467	538 759	-13
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA YHT.	78 307	-1 145 538	1 223 845	-107
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	-
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET YHT.	0	0	0	-
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0	0	-
Pitkäaik.lainojen vähennys	-130 000	-230 000	100 000	-43
Lyhytaik.lainojen muutos	-1 100 000	2 350 000	-3 450 000	-147
LAINAKANNAN MUUTOKSET YHT.	-1 230 000	2 120 000	-3 350 000	-158

	2017	2016	Ero	Ero %
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
Toimeksiant.varat ja po:n muutokset	-179 222	163 987	-343 209	-209
Vaihto-omaisuuden muutos	4 976	-4 047	9 023	-223
Saamisten muutos	676 093	-1 083 461	1 759 554	-162
Korottomien velkojen muutos	729 901	180 584	549 317	304
MUUT MAKSUVALM. MUUTOKSET YHT.	1 231 748	-742 937	1 974 685	-266
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHT.	1 748	1 377 063	-1 375 315	-100
RAHAVAROJEN MUUTOS	80 055	231 525	-151 470	-65

3.3. TASE

TASE, VASTAAVAA

	TP 2016	2017 saldo	TP 2017	Muutos	Ero-%
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	395 874,91	-95 189,90	397 533,10	1 658,19	0,4
Aineettomat hyödykkeet yht.	395 874,91	-95 189,90	397 533,10	1 658,19	0,4
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	6 356 560,75	-18 908,05	6 520 294,08	163 733,33	2,6
Rakennukset	27 855 025,51	-2 876 339,72	24 964 925,79	-2 890 099,72	-10,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 358 584,70	486 757,64	12 845 342,34	486 757,64	3,9
Koneet ja kalusto	496 152,98	-178 307,26	396 922,05	-99 230,93	-20,0
Muut aineelliset hyödykkeet	108 267,51	0,00	108 267,51	0,00	0,0
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankimat	1 736 414,55	1 586 688,08	3 323 102,63	1 586 688,08	91,4
Aineelliset hyödykkeet yht.	48 911 006,00	-1 000 109,31	48 158 854,40	-752 151,60	-1,5
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	6 393 402,89	0,00	6 385 447,21	-7 955,68	-0,1
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut lainasaamiset	774 302,56	0,00	774 302,56	0,00	0,0
Muut saamiset	237 508,80	0,00	237 508,80	0,00	0,0
Sijoitukset yht.	7 405 214,25	0,00	7 397 258,57	-7 955,68	-0,1
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	56 712 095,16	-1 095 299,21	55 953 646,07	-758 449,09	-1,3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Lahj.rahastojen erityiskatteet	552 002,04	218 053,90	770 055,94	218 053,90	39,5
Muut toimeksiantojen varat	11 678,85	-444 900,07	16 608,59	4 929,74	42,2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT.	563 680,89	-226 846,17	786 664,53	222 983,64	39,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	60 609,08	27 445,23	62 303,12	1 694,04	2,8
Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Valmiit tuotteet/Tavarat	147 613,48	-121 945,99	140 943,78	-6 669,70	-4,5
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Vaihto-omaisuus yht.	208 222,56	-94 500,76	203 246,90	-4 975,66	-2,4

	TP 2016	2017 saldo	TP 2017	Muutos	Ero-%
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Pitkäaikaiset myyntisaamiset	1 504 850,38	-87 970,44	1 416 879,94	-87 970,44	-5,8
Pitkäaikaiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut pitkäaikaiset saamiset	587 942,00	-293 971,00	293 971,00	-293 971,00	-50,0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Pitkäaik. saamiset yht.	2 092 792,38	-381 941,44	1 710 850,94	-381 941,44	-18,3
Lyhytaikaiset saamiset					
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	2 278 970,56	674 630,71	1 679 454,86	-599 515,70	-26,3
Lyhytaikaiset lainasaamiset	23 000,00	-23 700,00	100 000,00	77 000,00	334,8
Muut lyhytaikaiset saamiset	932 609,45	589 420,44	1 068 152,72	135 543,27	14,5
Siirtosaamiset	304 558,28	375 429,01	397 378,97	92 820,69	30,5
Lyhytaikaiset saamiset yht.	3 539 138,29	1 615 780,16	3 244 986,55	-294 151,74	-8,3
Saamiset yht.	5 631 930,67	1 233 838,72	4 955 837,49	-676 093,18	-12,0
Rahoitusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut arvopaperit	168 886,44	0,00	198 886,44	30 000,00	17,8
Rahoitusarvopaperit yht.	168 886,44	0,00	198 886,44	30 000,00	17,8
Rahat ja pankkisaamiset					
Rahat ja pankkisaamiset	181 937,63	720,48	231 992,65	50 055,02	27,5
Rahat ja pankkisaamiset yht.	181 937,63	720,48	231 992,65	50 055,02	27,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	6 190 977,30	1 140 058,44	5 589 963,48	-601 013,82	-9,7
VASTAAVAA YHT.	63 466 753,35	-182 086,94	62 330 274,08	-1 136 479,27	-1,8

TASE, VASTATTAVAA

	TP 2016	2017 saldo	TP 2017	Muutos	Ero-%
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	30 730 352,54	0,00	30 730 352,54	0,00	0,0
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut omat rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	5 180 223,05	0,00	6 210 365,71	1 030 142,66	19,9
Tilikauden yli-/alijäämä	1 030 142,66	-1 582 932,56	-386 604,72	-1 416 747,38	-137,5
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	36 940 718,25	-1 582 932,56	36 554 113,53	-386 604,72	-1,0
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR					
Poistoero	1 459 327,47	-293 537,52	1 165 789,95	-293 537,52	-20,1
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR	1 459 327,47	-293 537,52	1 165 789,95	-293 537,52	-20,1
PAKOLLISET VARAUKSET					
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut pakolliset varaukset	27 719,75	0,00	27 719,75	0,00	0,0
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	27 719,75	0,00	27 719,75	0,00	0,0

	TP 2016	2017 saldo	TP 2017	Muutos	Ero-%
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					
Valtion toimeksiannot	7 832,72	0,00	0,00	-7 832,72	-100,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	714 367,93	55 688,01	768 685,31	54 317,38	7,6
Muut toimeksiantojen pääomat	35 859,45	-476 552,92	33 136,72	-2 722,73	-7,6
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT YHT.	758 060,10	-420 864,91	801 822,03	43 761,93	5,8
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Pitkäaikaiset lainat rah.- ja vakuutusl.	715 000,00	-130 000,00	585 000,00	-130 000,00	-18,2
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Muut pitkäaikaiset velat/liittymism.	2 175 084,83	26 527,92	2 340 740,07	165 655,24	7,6
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	2 890 084,83	-103 472,08	2 925 740,07	35 655,24	1,2
Lyhytaikainen					
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Lyhytaikaiset lainat rah.- ja vakuutusl.	14 830 000,00	330 000,00	13 730 000,00	-1 100 000,00	-7,4
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Saadut ennakot	1 000,00	0,00	5 500,00	4 500,00	450,0
Ostovelat	2 783 819,07	1 020 242,20	3 249 525,44	465 706,37	16,7
Muut lyhytaikaiset velat/Liittymism.	463 562,39	311 752,94	442 055,63	-21 506,76	-4,6
Siirtovelat	3 312 461,49	556 724,99	3 428 007,68	115 546,19	3,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	21 390 842,95	2 218 720,13	20 855 088,75	-535 754,20	-2,5
VIERAS PÄÄOMA YHT.	24 280 927,78	2 115 248,05	23 780 828,82	-500 098,96	-2,1
VASTATTAVAA YHT.	63 466 753,35	-182 086,94	62 330 274,08	-1 136 479,27	-1,8

4. KONSERNILASKELMAT

4.1. KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA

	2017	2016
Toimintatuotot	38 145 335	37 760 964
Toimintakulut	-81 532 234	-81 043 093
Osuus osakk.yht. tuloksesta	12 147	17 132
TOIMINTAKATE	-43 374 753	-43 264 997
Verotulot	29 231 835	28 683 508
Valtionosuudet	20 509 129	20 487 115
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 590	4 917
Muut rahoitustuotot	59 074	40 733
Korkokulut	-193 938	-184 782
Muut rahoituskulut	43 923	30 454
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-85 351	-108 677
VUOSIKATE	6 280 860	5 796 950
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 576 188	-4 339 434
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	-6 695	-14 522
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-6 582 883	-4 353 956
Satunnaiset erät	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-302 023	1 442 994
Tilinpäätössiirrot	-293 538	0
Laskennalliset verot	-13 635	30 074
Vähemmistöosuudet	-98 232	-117 861
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-707 427	1 355 207

4.2. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 280 860	5 799 526
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 049 160	161 516
Toiminnan rahavirta yht.	5 231 701	5 961 042
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 268 991	-6 121 931
Rah.osuudet investointimen.	-573 562	586 428
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 094 050	171 274
Investointien rahavirta yht.	-4 748 503	-5 364 229
TOIM. JA INV. RAHAVIRTA YHT.	483 197	596 813
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	-18 500
Antolainauksen muutokset yht.	0	-18 500
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäykset	187 189	117 821
Pitkäaik. lainojen vähennykset	-592 891	-1 441 589
Lyhytaik. lainojen muutokset	-1 337 152	2 304 407
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	-17 053	12 606
Lainakannan muutokset yht.	-1 759 907	993 246
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-184 586	160 452
Vaihto-omaisuuden muutos	34 792	-47 503
Saamisten muutos	377 972	-1 449 852
Korottomien velkojen muutos	1 555 638	89 027
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	1 783 815	-1 247 876
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHT.	23 909	-273 130
RAHAVAROJEN MUUTOS	507 106	323 683

4.3. KONSERNITASE

KONSERNITASE, VASTAAVAA

	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	456 815	461 252
Muut pitkäaikaiset menot	207 100	248 284
Ennakkomaksut	11 160	10 661
Aineettomat hyödykkeet yht.	675 075	720 197
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 941 458	6 777 494
Rakennukset	46 467 095	50 357 612
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 692 961	14 763 285
Koneet ja kalusto	2 246 479	2 537 032
Muut aineelliset hyödykkeet	659 308	641 652
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	5 150 892	2 013 615
Aineelliset hyödykkeet yht.	77 158 194	77 090 690
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosuudet	470 111	466 281
Muut osakkeet ja osuudet	1 019 021	1 001 056
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	328 153	327 919
Muut saamiset	206 554	206 554
Sijoitukset yht.	2 023 839	2 001 810
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	79 857 107	79 812 696
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	68 082	26 301
Lahj.rahastojen erityiskatteet	879 394	668 990
Muut toimeksiantojen varat	16 771	11 842
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT.	964 247	707 132
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	420 432	448 554
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Valmiit tuotteet/Tavarat	140 944	147 613
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Ennakkomaksut	0	0
Vaihto-omaisuus yht.	561 376	596 168
Saamiset		
Pitkäaik. saamiset		
Pitkäaik. myyntisaamiset	1 750 369	1 791 556
Pitkäaik. lainasaamiset	0	0
Muut pitkäaik. saamiset	356 603	593 256
Pitkäaik. siirtosaamiset	429 788	335 027
Pitkäaik.saamiset yht.	2 536 760	2 719 838

	2017	2016
Lyhytaik. saamiset		
Lyhytaik. myyntisaamiset	2 746 670	3 345 103
Lyhytaik. lainasaamiset	100 000	23 000
Muut lyhytaik. saamiset	1 473 383	1 233 641
Siirtosaamiset	748 292	661 496
Lyhytaik. saamiset yht.	5 068 344	5 263 239
Saamiset yht.	7 605 105	7 983 077
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	8	8
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut arvopaperit	225 716	194 952
Rahoitusarvopaperit yht.	225 724	194 960
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	4 131 329	3 654 987
Rahat ja pankkisaamiset yht.	4 131 329	3 654 987
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	12 523 533	12 429 192
VASTAAVAA YHT.	93 344 887	92 949 020

KONSERNITASE, VASTATTAVAA

	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30 730 353	30 730 353
Liittymismaksurahasto	0	0
Arvonkorotusrahasto	51 301	219 489
Muut omat rahastot	1 867 567	1 578 314
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	9 324 594	7 936 397
Tilikauden yli-/alijäämä	-707 427	1 355 207
OMA PÄÄOMA YHT.	41 266 387	41 819 760
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 664 449	1 630 417
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	4 924	4 924
Muut pakolliset varaukset	885 958	751 088
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	890 882	756 012
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	68 082	34 133
Lahjoitusrahastojen pääomat	804 380	759 219
Muut toimeksiantojen pääomat	117 131	123 711
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	989 593	917 064

	2017	2016
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. vieras pääoma		
Pitkäaik. joukkovelkakirjalainat	0	0
Pitkäaik. lainat rah.- ja vakuutusl.	16 690 620	16 478 650
Lainat julkisyhteisöiltä	18 146	4 344
Lainat muilta luotonantajilta	226 168	242 168
Laskennalliset verovelat	297 943	284 308
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut pitkäaik. velat/liittymismaksut	3 897 348	3 731 342
Siirtovelat	0	0
Pitkäaik. vieras pääoma yht.	21 130 225	20 740 812
Lyhytaik. vieras pääoma		
Lyhytaik. joukkovelkakirjalainat	0	0
Lyhytaik. lainat rah.- ja vakuutusl.	14 982 376	16 061 691
Lainat julkisyhteisöiltä	7 377	2 140
Lainat muilta luotonantajilta	2 500	2 500
Saadut ennakot	131 493	115 888
Ostovelat	4 694 564	3 949 576
Muut lyhytaik. velat/liittymismaksut	1 192 673	1 030 548
Siirtovelat	6 392 369	5 922 611
Lyhytaik. vieras pääoma yht.	27 403 352	27 084 954
VIERAS PÄÄOMA YHT.	48 533 577	47 825 767
VASTATTAVAA YHT.	93 344 887	92 949 020

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

5.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö. Vuonna 2015 Vesihuoltolaitoksesta muodostettiin oma taseyksikkö. Taseyksikön toiminta kuntien kirjanpitolautakunnan suositusten mukaan hyväksyttiin voimaantulleeksi valtuustossa 1.1.2015 lähtien.

Jaksotusperiaatteet. Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperuste mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilisajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus. Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

5.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet. Konserniyhteisön keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisön ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot on muutettu kuntien kirjanpitojaoston antaman suosituksen mukaisesti. Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu

suunnitelman mukaisiksi ja säännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää voitto/tappio edellisiltä tilikausilta ja tilikaudelta vastaan. Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Kuntayhtymät ja yhteisyhteisöt. Kuntayhtymien ja yhteisyhteisön taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Muuta huomioitavaa. Tilinpäätöksessä 2017 on kuntien ja kuntayhtymien poistoterot ja vapaaehtoiset varaukset siirretty omaan pääomaan.

Laskennalliset verovelat erotetaan tuloverotettavilla yhteisöillä ja satunnaiset erät tilikohta on poistettu laskelmista.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Kiinteistö Oy Laitilan Yrityspuisto on Laitilan kaupungin osakkuusyhteisö, jonka osakkeita ei ole kirjattu osakkeisiin vaan taseen vastaavaa -puolen käyttöomaisuuden myynnin kauppahintasaamisiin.

5.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

5.2.1 Toimintatuotot

TOIMINTATUOTOT

	2017	Konserni		Laitilan kaupunki	
		2016	2017	2016	2017
Yleishallinto	818 762	658 291	686 114	542 992	
Sosiaali- ja terveystoimi	28 686 534	28 432 335	4 155 441	4 601 115	
Opetus- ja kulttuuritoimi	2 705 040	2 578 035	2 592 467	2 460 956	
Yhdyskuntapalvelut	2 070 634	2 104 855	453 434	436 475	
Muut palvelut	2 409 367	2 546 383	623 573	830 403	
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	1 649 348	1 627 315	1 649 348	1 627 315	
Yhteensä	38 339 685	37 947 214	10 160 377	10 499 257	

5.2.2 Verotulojen erittely

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Kunnallisvero	24 977 900	24 908 000	0	24 908 000	25 111 729	203 729
Osuus yhteisöveroista	1 777 727	1 755 000	0	1 755 000	2 074 188	319 188
Kiinteistövero	1 927 881	2 048 000	0	2 048 000	2 045 918	-2 082
Muut verotulot	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	28 683 508	28 711 000	0	28 711 000	29 231 835	520 835

5.2.3 Valtionosuuksien erittely

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama
Peruspalvelun valtion- osuus	20 240 677	20 447 254	0	20 447 254	19 951 204	-496 050
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	246 438	0	0	0	557 925	557 925
Yhteensä	20 487 115	20 447 254	0	20 447 254	20 509 129	61 875

5.2.4 Aikaisempien vuosien valtionosuudet

AIKAISEMPIEN VUOSIEN VALTIONOSUUDET

(1 000 e)	Yleinen		Sosiaali- ja terveystoimi		Sivistystoimi		Yhteensä			
	vos.	vos. käyttöm.	vos.	käyttöm.	vos.	käyttöm.	vos.	käyttöm.		
1997	337	4 293	15 056	28,5 %	1 860	6 947	26,8 %	6 490	27 646	23,5 %
1998	276	3 919	16 060	24,4 %	1 772	7 329	24,2 %	5 967	29 101	20,5 %
1999	265	3 971	16 011	24,8 %	1 931	7 549	25,6 %	6 167	29 231	21,1 %
2000	261	4 110	16 466	25,0 %	1 892	7 663	24,7 %	6 263	30 024	20,9 %
2001	297	4 977	17 646	28,2 %	2 203	8 085	27,2 %	7 478	32 652	22,9 %
2002	289	5 736	18 105	31,7 %	2 541	8 358	30,4 %	8 565	33 891	25,3 %
2003	317	6 929	19 371	35,8 %	2 821	8 580	32,9 %	10 068	35 593	28,3 %
2004	289	7 444	20 822	35,8 %	2 612	9 085	28,8 %	10 345	37 089	27,9 %
2005	275	7 919	22 379	35,4 %	2 609	9 515	27,4 %	10 803	39 380	27,4 %
2006	242	8 270	22 907	36,1 %	2 656	9 688	27,4 %	11 168	40 442	27,6 %
2007	224	9 149	24 158	37,9 %	3 064	10 493	29,2 %	12 437	42 624	29,2 %
2008	207	10 582	25 653	41,3 %	3 120	11 109	28,1 %	13 909	44 722	31,1 %
2009	333	11 504	27 166	42,3 %	3 307	11 605	28,5 %	15 144	47 302	32,0 %
2010	-	16 418	30 455	53,9 %	-541	11 930	-4,5 %	15 878	51 903	30,6 %
2011	-	17 552	31 762	55,3 %	-544	12 484	-4,4 %	17 008	54 405	31,3 %
2012	-	18 451	33 900	54,4 %	-502	13 404	-3,7 %	17 948	57 683	31,1 %
2013	-	18 893	35 402	53,4 %	-365	13 395	-2,7 %	18 528	59 097	31,4 %
2014	-	19 731	32 623	60,5 %	-400	17 773	-2,3 %	19 331	60 811	31,8 %
2015	-	19 147	32 589	58,8 %	17	17 963	0,1 %	19 164	60 940	31,4 %
2016	-	20 241	33 066	61,2 %	246	18 204	1,4 %	20 487	61 569	33,3 %
2017	-	19 951	32 374	61,6 %	558	18 321	3,0 %	20 509	61 276	33,5 %

5.2.5 Palvelujen ostojen erittely

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	-17 162 519	-18 005 692
Muiden palvelujen ostot	-5 823 624	-5 345 078
Palvelujen ostot yhteensä	-22 986 144	-23 350 770

5.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät on esitetty seuraavassa taulukossa.

POISTOAJAT JA -MENETELMÄT

Aineettomat oikeudet		Ei poistoa
Tietokoneohjelmistot	3 v.	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Luonnonvarat		Ei poistoa
Rakennukset		
Asuinrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Asuinrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Tehtas- ja tuotantorakennukset	30 v.	Tasapoisto
Tehtas- ja tuotantorakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Talousrakennukset	20 v.	Tasapoisto
Kiviset talousrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Puiset talousrakennukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	30 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Kiviset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Puiset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut , urheilu- ja leikkipaikat	20 v.	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot 2013	15 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	30 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesirakenteet (sillat, laiturit, uim.)	30 v.	Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat 2013	10 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, vedenjak. verkko	40 v.	Tasapoisto

Vedenjakeluverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, viemäriverkko	40 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, ulkoval., sähkö ja muut	20 v.	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkoval. 2013	15 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, puhelinverkko	12 v.	Tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasemat ja alakeskukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet	20 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet, muut	15 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesilaitoksen laitoksen ja laitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kulj.väl. kuorma-, paketti- ja henk.autot	5 v.	Tasapoisto
Kulj.väl traktorit ja muu vastaava	5 v.	Tasapoisto
Kuljetusvälineet 2013	4 v.	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	1 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, muut kev.koneet	5 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, ATK-laitteet	3 v.	Tasapoisto
Irtaimisto, muut laitteet ja kalusto	3 v.	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Taide- ja arvoesineet		Ei poistoa

5.2.7 Erittely poistoeron muutoksista

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	293 538	149 210
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0	0
Yhteensä	293 538	149 210

5.2.8 Pakollisten varausten muutokset

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2017	Konserni	Laitilan kaupunki	
		2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1.	4 924	4 924	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Eläkevastuu 31.12.	4 924	4 924	0	0
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	27 720	27 720	27 720	27 720
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	27 720	27 720	27 720	27 720
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	723 369	758 755	0	0
Lisäykset	134 870	0	0	0
Vähennykset	0	-35 387	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	858 238	723 369	0	0
Yhteensä	890 882	756 012	27 720	27 720

5.2.9 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT

	2017	Konserni	Laitilan kaupunki	
		2016	2017	2016
Myyntivoitot				
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	69 572	218 701	69 572	218 701
Rakennusten myyntivoitot	0	0	0	0
Muut myyntivoitot	220 275	8 183	205 804	0
Myyntivoitot yhteensä	289 847	226 884	275 376	218 701
Myyntitappiot				
Muut toimintakulut	0	0	0	0
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappio	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	0	-669	-10 897	0
Myyntitappiot yhteensä	0	-669	-10 897	0

5.2.10 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	61 316	41 333
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	61 316	41 333

5.3. TASEEN LIITETIEDOT

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

(Vuosi 2017)	Poistamaton hankinta- meno 1.1.	Lisäykset	Rahoitus- osuudet	Vähennyk- set	Siirrot erien vä- lillä	Poisto	Poistamaton hankinta- meno 31.12.	Arvonko- rotukset	Kirjanpito- arvo 31.12.
Tietokoneoh- jelmistot	395 875	201 537	0	0	0	-199 879	397 533	0	397 533
Maa-alueet	6 356 561	178 450	0	-14 717	0	0	6 520 294	0	6 520 294
Rakennukset	27 855 026	432 837	0	0	0	-3 322 937	24 964 926	0	24 964 926
Kiinteät raken- teet ja laitteet	12 358 585	770 859	0	0	546 647	-830 749	12 845 342	0	12 845 342
Koneet ja ka- lusto	496 153	212 936	0	-35 588	0	-276 578	396 922	0	396 922
Muut aineelli- set hyödykkeet	108 268	0	0	0	0	0	108 268	0	108 268
Keakeneräiset hankinnat	1 736 415	2 133 335	0	0	-546 647	0	3 323 103	0	3 323 103
Yhteensä	49 306 881	3 929 954	0	-50 305	0	-4 630 143	48 556 388	0	48 556 388

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET

(Vuosi 2017)	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset	Vähennyk- set	Hankinta- meno 31.12.	Arvonalen- nukset	Arvonkoro- tukset	Kirjanpito- arvo 31.12.
OSAKKEET JA OSUUDET							
Osakkeet tytäryhteisöt	1 516 988	0	0	1 516 988	0	0	1 516 988
Kuntayhtymäosuudet	4 326 560	0	0	4 326 560	0	0	4 326 560
Osakkeet osakkuus- ja muista omis- tusyht.	148 340		0	148 340	0	0	148 340
Muut osakkeet ja osuudet	401 516	0	0	401 516	0	0	401 516
MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET							
Saamiset konserniyhteisöt	481 662	0	0	481 662	0	0	481 662
Saamiset kuntayhtymät	0	0	0	0	0	0	0
Saamiset muut yhteisöt	604 249	17 081	0	621 330	0	0	621 330
Yhteensä	7 479 313	17 081	0	7 496 394	0	0	7 496 394

OLENNAISET KUNTAYHTYMIEN ARVON MUUTOKSET

(Vuosi 2017)	Tasearvo 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kun- tayht. peruspo.	Ero
Varsinais-Suomen sairaanhoito- piirin kuntayhtymä	4 253 698	0	0	4 253 698	4 545 665	-291 967

Jäsenkunnassa kuntayhtymän peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtionosuudesta johtuvaa muutosta ei kirjata tuloslaskelmaan eikä taseeseen (=perustamishankkeiden valtionosuusjyvitys). Vuonna 2002 potilasvakuutuksen vastuuvarauksen muutos 28 110 on kirjattu sairaaloiden peruspääomaan. Vuoden 2006 alusta lukien sairaanhoitopiirin suomenkielisestä psykiatrisesta toiminnasta muodostettiin psykiatrian tulosalue (taseyksikkö), jolle siirrettiin varoja nettomääräisesti 16 708 939 euroa. Siirrettyjä varoja vastaan kirjattiin tulosalueen taseeseen peruspääoma, joka jaettiin jäsenkuntien osuuksiin. Sairaaloihin jäljelle jäänyt peruspääoma jaettiin jäsenkuntien osuuksiin.

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

(TP 2017)	Kunnan omistusosuus (%)	Konsernin omistusosuus (%)	Kuntakonsernin osuus		Tilikauden tuloksesta
			Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
TYTÄRYHTEISÖT					
Laitilan Lämpö Oy	51,00	51,00	621 802	1 379 780	69 098
Jääkukko Oy	56,40	56,40	106 331	188 046	438
Kiint. Oy Hartikkalankartano	95,05	95,05	193 470	30 096	19
Kiint. Oy Keskevaari	77,80	77,80	24 463	276 961	16
Kiint. Oy Terveyskoti	65,22	65,22	1 253 944	764 384	5 014
Kiint. Oy Laurinpelto	62,50	62,50	11 598	46 248	5
Kiint. Oy Papinranta	92,70	92,70	217 758	252 042	12
Kiint. Oy Suulimäen teollisuustalo	50,43	50,43	388 035	1 996	10
Kiint. Oy Valkoranta	80,50	80,50	98 216	670 604	5
Kiint. Oy Laitilan Talot	100,00	100,00	243 861	7 684 459	5
Kiint. Oy Kaukolan Teollisuus	85,60	85,60	745 504	2 605 698	62
TYTÄRYHTEISÖT YHT.			3 904 983	13 900 315	74 685
KUNTAYHTYMÄT					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	2,62	2,62	4 800 193	8 786 982	36 760
Varsinais-Suomen erityishuoltop.	2,14	2,14	72 780	501 898	42 569
Varsinais-Suomen liitto	1,79	1,79	19 440	25 326	-436
KUNTAYHTYMÄT YHT.			4 892 413	9 314 206	78 893
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Kiinteistö Oy Yrityspuisto	27,30	27,30	532 920	916	6
Kiinteistö Oy Ylistupa	27,27	27,27	28 584	5 226	3 032
Kiinteistö Oy Eerikin yritystalo I	42,12	42,12	172 772	9 190	-7 096
As. Oy Laitilan Mirjampuisto	35,61	35,61	53 644	64 650	7
As. Oy Laitilan Martanpuisto	39,57	39,57	75 564	16 394	5
As. Oy Laitilan Tanhuanatie	26,85	26,85	79 053	49 668	5
OSAKKUUSYHTEISÖT YHT.			942 537	146 043	-4 041

SAAMISTEN ERITTELY

	2017		2016	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ				
Myyntisaamiset	0	81 430	0	53 946
Lainasaamiset	481 662	100 000	481 662	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
YHTEENSÄ				
SAAMISET KUNTAYHTYMILTÄ, JOISSA KUNTA JÄSENEÄ				
Myyntisaamiset	0	9 071	0	4 807
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
YHTEENSÄ				

	2017		2016	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
SAAMISET OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHT.				
Myyntisaamiset	0	10 350	0	11 857
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
YHTEENSÄ				

SAAMISET YHTEENSÄ

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
PITKÄAIK. SIIRTOSAAMISET				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot			0	0
Menoennakot yht.	0	0	0	0
PITKÄAIK. SIIRTOSAAMISET YHT.	0	0	0	0
LYHYTAIK. SIIRTOSAAMISET				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	16 117	3 326
Kuntayhtymäosuudet	0	0		0
Kelan korv. työterveydenhuollosta	167 000	182 000	167 000	182 000
EU-tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut tulojäämät	581 292	479 495	214 262	119 232
Tulojäämät yhteensä	748 292	661 495	397 379	304 558
LYHYTAIK. SIIRTOSAAMISET YHT.	748 292	661 495	397 379	304 558

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2017	Konserni 2016	Laitilan kaupunki	
			2017	2016
Peruspääoma 1.1.	30 730 353	30 730 353	30 730 353	30 730 353
Peruspääoma 31.12.	30 730 353	30 730 353	30 730 353	30 730 353
Arvonkorotusrahasto 1.1.	219 489	219 489	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	51 301	219 489	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	1 578 314	1 577 372	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	1 867 566	1 578 314	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 936 397	6 928 526	5 180 223	4 710 012
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 324 594	7 936 397	6 210 366	5 180 223
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-707 427	1 355 207	-386 605	1 030 143
Oma pääoma yhteensä	41 266 386	41 819 760	36 554 114	36 940 718

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2017		2016	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	109 490	0	150 479
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Tytäryhteisöille yht.	0	109 490	0	150 479
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	138 893	0	121 109
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Kuntayhtymille yht.	0	138 893	0	121 109
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Osakkuusyhteisöille yht.	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	0	248 382	0	271 588

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	Konserni 2016	Laitilan kaupunki	
			2017	2016
LYHYTAIKAiset SIIRTOVELAT				
Tuloennakot	131 493	115 888	0	0
Menojäämät				
Henkilöstökulujen jaksotukset	766 578	707 503	184 958	139 385
Lomapalkkavaraukset	4 883 207	4 408 797	2 848 911	2 820 843
Korkojaksotukset	221 920	13 228	2 673	908
Muut siirtovelat	6 193 380	5 537 062	274 879	196 062
Muut menojäämät	214 521	236 147	116 586	155 264
Menojäämät yht.	12 279 606	10 902 735	3 428 007	3 312 461
LYHYTAIKAiset SIIRTOVELAT YHT.	12 411 099	11 018 623	3 428 007	3 312 461
SIIRTOVELAT YHT.	12 411 099	11 018 623	3 428 007	3 312 461

PITKÄAIKAiset VELAT (ERÄÄNTYVÄT >5 V KULUTTUA)

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
PITKÄAIKAiset VELAT		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	65 000
PITKÄAIKAiset VELAT YHT.	0	65 000

5.4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ**

	2017	Konserni 2016	Laitilan kaupunki	
			2017	2016
Leasingvastuiden yhteismäärä	915 530	638 764	266 576	85 881
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	317 992	220 358	68 232	23 946

VASTUUSITOUUKSET

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	13 370 400	8 150 400
Jäljellä oleva pääoma	11 181 131	6 354 613
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 677 282	3 677 282
Jäljellä oleva pääoma	2 247 335	2 548 358

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

	Laitilan kaupunki	
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	47 969 322	41 083 248
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomasta takausvastuusta 31.12.	0	0
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	31 523	30 666

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	2017	Konserni 2016	Laitilan kaupunki	
			2017	2016
Sopimusvastuut	0	0	0	0
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet	90 000	90 000	90 000	90 000

5.5. HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 2017

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Oppisopimuskansalaiset	Työllistetyt	Yht.	Yht. pl. työllistetyt
Keskushallinto ja tarkastustoimi	32	9	1	2	44	42
Sosiaali- ja terveystoimi	190	71	0	11	272	261
Sivistystoimi	242	163	1	1	407	406
Ympäristö- ja tekniset palvelut	52	4	0	1	57	56
Yhteensä	516	247	2	15	780	765

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 2016

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Oppisopimuskansalaiset	Työllistetyt	Yht.	Yht. pl. työllistetyt
Keskushallinto ja tarkastustoimi	15	3	0	0	18	18
Sosiaali- ja terveystoimi	204	66	0	3	273	270
Sivistystoimi	240	161	2	0	403	403
Ympäristö- ja tekniset palvelut	45	9	0	1	55	54
Yhteensä	504	239	2	4	749	745

HENKILÖSTÖKULUT

	2017	Laitilan kaupunki 2016
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	41 016	25 500

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	2017	Laitilan kaupunki 2016
Tilintarkastuspalkkiot 1.1.-30.6.	-5 180	-7 377
Tilintarkastuspalkkiot 1.7.-31.12.	-8 355	-6 310
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yht.	-13 535	-13 687

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT MAKSUT

	2017	2016
Itsenäisyyspuolue	-260	0
Keskusta/ Laitila	-3 778	-3 483
Kokoomus/ Laitila	-2 177	-2 307
Kristillisdemokraatit	-66	-126
Laitilan työväenyhdistys	-1 683	-1 463
Vihreät	-148	0
Perussuomalaiset	-187	-238
Keskusta/ Vehmaa	-23	-15
Kokoomus/ Pyhäranta	-9	-20
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	-8 331	-7 651

KAUPUNGINJOHTAJAN KANSSA SOLMITTU JOHTAJASOPIMUS

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

6. VESIHUOLTOLAITOS

6.1. LAITILAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

HALLINTO

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Laitilan kaupungissa omalla toiminta-alueellaan. V. 2015 lopulla Laitilan kaupunginvaltuusto teki päätöksen vesihuoltolaitoksen taseyksikön perustamisesta 1.1.2015 alkaen.

Laitilan kaupungin tekninen toimi hoitaa vesihuoltolaitoksen tehtävät. Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on taksoja lukuun ottamatta teknisellä valiokunnalla. Taksoista ja maksuista päättää kaupunginhallitus, ja toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettaa kaupunginvaltuusto.

VESIHUOLTOLAITOS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen talousvesi on laadukasta pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on kuusi vedenottamoita, joista kolmessa on korkean fluoridipitoisuuden vuoksi veden käsittelyä. Pieni osa talousvedestä ostetaan Uudenkaupungin Veden Kalannin pohjavedenottamolta. Vuonna 2018 valmistuvasta yhdysvesijohdosta Eura-Laitila aletaan ostaa Euran kunnan vesihuoltolaitokselta talousvettä.

Jätevesi johdetaan siirtoviemärillä Uuteenkaupunkiin Vakka-Suomen Veden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on sopimus jätevesien käsittelystä Vakka-Suomen Veden Hapönniemen jätevedenpuhdistamolla. Sopimus koskee myös Vakka-Suomen Veden hallinnointia.

MAKSUT, KÄYTTÖ, MYYNTI YM.

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja käyttökustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Käyttömaksua peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Talousveden käyttömaksu v. 2017 oli 1,43 €/m³ (alv 0 %) ja jäteveden 2,38 €/m³ (alv 0 %). Perusmaksu määräytyy kiinteistön vesimittarin koon mukaan (19,47 €/v – 750,20 €/v/laitos (alv 0 %)).

Talousvettä toimitettiin 6.056 asukkaalle. Talousvettä laskutettiin yhteensä 453.917 m³.

Talousveden myyntituotot olivat 695.815 € (käyttömaksut 648.845 € + perusmaksut 46.970 €) Vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä 92.943 €. Uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 24 kpl.

Vettä pumpattiin omilta vedenottamoilta 521.827 m³, josta verkostoon pumpattiin 439.991 m³. Lisäksi Kalannista ostettiin ja pumpattiin verkostoon pohjavettä

49.469 m³. Suuren eron vedenottamoilta pumpatun ja verkostoon pumpatun veden välillä muodostaa talousveden käsittely, jossa laitteiden huuhteluun menee melko suuri osa (käsittelystä vedestä noin 16 %).

Viemäriverkostoon on liittynyt 5543 asukasta. Jätevettä laskutettiin yhteensä 408.341 m³. Jäteveden myyntituotot olivat 1.018.766 € (käyttömaksut 977.036 € + perusmaksut 41.730 €) Uusia viemäri liittymissopimuksia tehtiin 16 kappaletta. Viemäri liittymismaksutulot olivat 89.794 €. Sakokaivo- ja umpisäiliöiden lietteestä (4957 m³) maksutuloja kertyi 30.929 €. Jätevettä johdettiin puhdistettavaksi 545.618 m³. Laskuttamattoman jäteveden osuus käsittelystä jätevedestä on lähes 24 % eli jätevesiverkostossa on vuotovesiä ja hulevesiä.

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos myy vettä ja vastaanottaa jätevettä Pohjoiskulman vesiosuuskunnalta, jossa on liittymiä vesijohtoon noin 20 ja viemäriin noin 45 kiinteistöä. Vesiosuuskunta ostaa vesihuoltopalvelut Laitilan kaupungin vesihuoltolaitokselta erillisen sopimuksen perusteella. Veden mittaus tapahtuu yhdessä liittymispisteessä. Vesihuoltolaitokseen on liittynyt myös Lukujärven vesiosuuskunta, jonka verkosto käsittää ainoastaan talousveden jakelun. Liittymiä on 48 taloutta (loma-asuntoja).

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot olivat 972.888 €. Suurin yksittäinen investointi on Hinnerjoki-Laitila – yhdysvesijohtohanke 785.128 €.

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kaksi laitosmiestä, jotka myös päivystävät. Päivystysrinkiin kuuluu lisäksi yksi teknisen toimen työntekijä.

Vesijohtoverkostoa on n. 150 km ja viemäriverkostoa n. 102 km. Jätevesipumppaamoita on 34 kpl.

Vedenjakelun puolella on päivittäistä hoitoa, huoltoa ja säätötöitä kuudella vedenottamalla, joista Untamalassa, Palttilassa ja Puntarissa on vedenkäsittelylaitos fluoridinpoistolaitteineen (käänteisosmoosijärjestelmä). Laitteet vaativat lähes päivittäisen huollon ja säädön. Ylävesisäiliöitä on 1 kpl ja vesiverkoston paineenkorotusasemia 3 kpl.

TALOUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen liikevaihto oli 1.767.345 €. Tuloslaskelma osoittaa ylijäämää 291.001 € (v. 2016 ylijäämää 266.643 €). Taksoja on korotettu viimeksi 1.1.2016 lähtien. Vesilaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus jäännöspääomasta eli korkoa kaupungin sijoittamalle pääomalle 125.000 €.

Peruspääomaan on tehty tilinpäätöksessä 2015 teknisluonteinen korjaus (K.hall 19.12.2016 § 274), jolloin vuosilta 2009–2015 kertynyt 1.017.723,83 € aiheeton alv-saaminen poistuu kirjanpidosta ja vesilaitoksen peruspääomasta. Tällä toimipiteellä ei ole vaikutusta tuloslaskelmaan.

VUODEN 2017 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena oli käyttöveden korkea laatu ja vesihuoltolaitoksen positiivinen tulos. Nämä tavoitteet toteutettiin.

Tavoitteena oli (useamman vuoden periodilla) myös riittävä raakavesikapasiteetti,

jonka toteutumista pyrittiin edistämään selvittämään uusia raakavesilähteitä Laitilan ulkopuolelta.

YHTEISTYÖHANKKEET

Talousveden osalta yhteistyöhankkeena on Kuninkaan männyn pohjavesihankkeessa mukana oleminen. Lisäksi vesihuoltolaitos ostaa sopimuksella pohjavettä Uudenkaupungin Kalannin vedenottamolta.

Kuninkaan männyn pohjavesihanke on edennyt vaiheeseen, jossa ympäristöluvasta edellyttämät tutkimukset ja selvitykset ovat valmiit. Hakemus ympäristöluvasta on jätetty v. 2017 aikana. Selvitykset tulevasta toiminta- ja organisaatiosta on aloitettu 2016.

Koska pohjavesihankkeen kautta on mahdollista täyttää Laitilan vesitarvetta vasta useiden vuosien päästä, on Euran kunnan kanssa sovittu vedenhankinnasta. Euran kunta tulee myymään talousvettä Laitilalle välittömästi yhdysvesijohdon toteuttua. Veden hankinta Eurasta alkaisi vuoden 2018 aikana.

Hankkeen alustavan aikataulun mukaan yhdysjohdon piti olla valmis v. 2017 puolella, hanke on kuitenkin viivästynyt ja valmistuminen on siirtynyt vuoden 2018 puolelle. Kokonaiskustannukset karkeasti arvioiden ovat noin 2 miljoonaa euroa.

Jäteveden osalta Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on yhteistyösopimus Vakka-Suomen Veden hallinnoinnista ja jätevesien käsittelystä. Häpönniemen jäteveden käsittelylaitoksen kapasiteetti on liian pieni ja tarkoituksena on käynnistää varsin mittava laitoksen laajennus. Hanke on suunnitteluvaiheessa.

VESILAITOKSEN KEHITYSNÄKYMÄT

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitosta on pyritty hoitamaan mahdollisimman pienin käyttökustannuksin. Henkilöstö joutuu tekemään töitä lähes äärrajoillaan, koska laitoksella on ainoastaan kaksi henkilöä, joille kuuluu myös varallaolo/päivystystehtävät. Viemäriverkosto pumppaamoineen ja raakaveden käsittelylaitokset vaativat jatkuvaa huoltotyötä. Vuonna 2018 rekrytoidaan uusi laitosmies.

Fluoridia sisältävän pohjaveden puhdistus suodattamalla on käyttökustannuksiltaan kallista. Mahdollinen pohjaveden johtaminen Kuninkaan männyn suunnasta toisi helpotusta käyttökustannuksiin, joskin se huomattavasti nostaa pääomakustannuksia.

Jätevesiverkoston tiivistämistä on tehty vähitellen, jotta mahdollisimman vähän vuotovesiä johdettaisiin Vakka-Suomen Veden puhdistettavaksi. Vuotovesien määrän olennainen vähentäminen on otettava painopisteeksi unohtamatta vesihuoltolinjoja.

Vesilaitoksen taksa on veden laatuun verrattuna hyvinkin kilpailukykyinen naapurikuntiin verrattuna. Tarkoituksena on käyttökustannusten nousupaineista huolimatta pitää taksa kohtuullisena ja kilpailukykyisenä.

6.2. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot %
LIIKEVAIHTO	1 744 478	1 671 430	1 767 345	95 915	106
Varastojen lis.(+)/väh.(-)	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-152 127	-150 500	-160 419	-9 919	107
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-50 590	-55 861	-46 681	9 180	84
Muut henkilösivukulut	-8 173	-7 315	-4 816	2 499	66
Palvelujen ostot	-586 604	-686 230	-576 794	109 436	84
Aineet, tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-156 200	-188 950	-143 245	45 705	76
Liiketoiminnan muut kulut	-21 489	-22 290	-42 599	-20 309	191
TOIMINTAKULUT YHT	-975 183	-1 111 146	-974 554	136 592	88
TOIMINTAKATE	769 295	560 284	792 791	232 507	141
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1 407	0	869	869	0
Korkokulut	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-4 557	0	-7 413	-7 413	0
Korvaus jäännöspääomasta	-125 000	-125 000	-125 000	0	100
VUOSIKATE	641 145	435 284	661 247	225 963	152
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-390 652	-374 932	-386 396	-11 464	103
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	250 493	60 352	274 851	214 499	455
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	16 150	0	16 150	16 150	0
Varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	266 643	60 352	291 001	230 649	482

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Sijoitetun pääoman tuotto, %		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		
Voitto, %	15,55	14,36

6.3. LASKENNALLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA, VASTAAVAA

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0
Ennakkomaksut	0	0
Aineettomat hyödykkeet yht.	0	0
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 782	12 782
Kiinteistöjen liittymismaksut	12 992	12 992
Rakennukset	673 896	731 059
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 797 493	6 578 318
Koneet ja kalusto	5 050	10 127
Muut aineelliset hyödykkeet	74 524	74 524
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	785 128	384 671
Aineelliset hyödykkeet yht.	8 361 866	7 804 474
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset ja liittymismaksut	20 800	21 120
Sijoitukset yht.	20 800	21 120
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	8 382 666	7 825 594
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0	4 930
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Valmiit tuotteet/Tavarat	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Ennakkomaksut	0	0
Vaihto-omaisuus yht.	0	4 930
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset myyntisaamiset	0	0
Pitkäaikaiset lainasaamiset	0	0
Muut pitkäaikaiset saamiset	0	0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0	0
Pitkäaik. saamiset yht.	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	459 532	647 270
Lainasaamiset	0	0
Muut lyhytaikaiset saamiset	-135 717	26 099
Siirtosaamiset	57	78
Lyhytaikaiset saamiset yht.	323 873	673 446

VASTAAVAA	2017	2016
Saamiset yht.	323 873	673 446
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	0	0
Muut arvopaperit	0	0
Rahoitusarvopaperit yht.	0	0
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	85 715	324 176
Rahat ja pankkisaamiset yht.	85 715	324 176
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	409 589	1 002 553
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 792 255	8 828 147

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA, VASTATTAVAA

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 672 538	4 672 538
Liittymismaksurahasto	0	0
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	0	0
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	966 434	699 790
Tilikauden yli-/alijäämä	291 001	266 643
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 929 972	5 638 971
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR		
Poistoero	29 525	45 675
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR	29 525	45 675
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	0	0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	0
Pitkäaikaiset lainat rah.- ja vakuutusl.	585 000	715 000
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut Pitkäaikaiset velat/Liittymism.	2 340 640	2 175 085
Siirtovelat	0	0
Pitkäaik.vieras pääoma yh	2 925 640	2 890 085

VASTATTAVAA	2017	2016
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	0
Lyhytaikaiset lainat rah.- ja vakuutusl.	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	166 979	113 920
Muut lyhytaikaiset velat/Liittymism.	-263 907	135 421
Siirtovelat	4 046	4 075
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	-92 882	253 416
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 832 758	3 143 501
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 792 255	8 828 147

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA, TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	67,8	64,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	160	180
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 257,4	966,4
Lainakanta 31.12., 1000 €	585	715
Lainasaamiset, 1000 €	0	0

6.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN LIITETIETOJA

6.4.1 Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot

LIIKEVAIHTO JA MUUT VARSINAISET TOIMINTATUOTOT

	2017	2016
Liikevaihto	1 767 345	1 744 478
Tuet/avustukset	0	0

6.4.2 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät on esitetty seuraavassa taulukossa.

POISTOAJAT JA -MENETELMÄT

Tietokoneohjelmistot	3 v.	Tasapoisto
Luonnonvarat		Ei poistoa
Rakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v.	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut maa- ja vesirakenteet	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, vedenjak. verkko	40 v.	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, viemäriverkko	40 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet	20 v.	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kulj.väl. kuorma-, paketti- ja henk.autot	5 v.	Tasapoisto
Kuljetusvälineet 2013	4 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, muut kev.koneet	5 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, ATK-laitteet	3 v.	Tasapoisto
Irtaimisto, muut laitteet ja kalusto	3 v.	Tasapoisto

6.4.3 Henkilöstö**HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖKULUT**

	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-160 419	-152 127
Eläkekulut	-46 681	-50 590
Muut henkilösivukulut	-4 816	-8 173
Yhteensä	-211 916	-210 890
Henkilöstön lukumäärä	5	5

6.4.4 Oma pääoma

OMA PÄÄOMA

	2017	2016
Peruspääoma	4 672 538	4 672 538
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	966 434	699 790
Tilikauden yli-/alijäämä	291 001	266 643
Yhteensä	5 929 972	5 638 971

6.5. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY, VASTAAVAA

	2017
VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Maa-alueet	
Kovero Puntarin vedenottamo (1000 m2 á 2,325 m2, 18:0)	391
Puhdistamo (78:0)	7 161
Palttilan vedenottamo (1:197)	4 709
Vedenottamo Sorola (1:40)	168
Vedenottamo Vidilä (4:32)	353
Kiinteistöjen liittymismaksut	12 992
Rakennukset	673 896
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 797 493
Koneet ja kalusto	5 050
Keskeneräiset hankinnat	785 128
Muut aineelliset hyödykkeet	74 524
Sijoitukset	20 800
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 382 666
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Aineet ja tarvikkeet	0
Myyntisaamiset	0
Myyntisaamiset: taseessa tilillä 1805	459 532
Myyntisaamiset: taseessa tilillä 1810	0
Siirtosaamiset	57
Rahat ja saamiset	85 715
Muut saamiset: alv saamiset	-135 717
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	409 589
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 792 255

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY, VASTATTAVAA

VASTATTAVAA	2017
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	4 672 538
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	966 434
Tilikauden yli-/alijäämä	291 001
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 929 972
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	
Poistoero	29 525
Vapaaehtoiset varaukset	0
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET YHT.	29 525
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen vieras pääoma	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	585 000
Muut velat/liittymismaksut	2 340 640
Lyhytaikainen vieras pääoma	
Ostovelat: taseessa tili 2815-2819	166 979
Muut velat: taseessa tili 2856	-263 907
Siirtovelat: lomapalkkajaksotus tili 2881	4 046
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 832 758
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 792 255

7. TYÖTERVEYSHUOLTO

7.1. TULOSLASKELMA

TYÖTERVEYSHUOLLON TULOSLASKELMA

	TP 2016	TA 2017	M 2017	TA+M 2017	TP 2017	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 104 907	1 263 450	0	1 263 450	1 129 920	133 530	89 %
Maksutuotot	2 117	1 400	0	1 400	2 174	-774	155 %
Tuet ja avustukset	428	0	0	0	283	-283	
Muut toimintatuotot	2 121	2 000	0	2 000	6 114	-4 114	306 %
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 109 572	1 266 850	0	1 266 850	1 138 491	128 359	90 %
KL. erät	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-575 606	-610 050	0	-610 050	-562 214	-47 836	92 %
Eläkekulut	-159 452	-152 244	0	-152 244	-137 725	-14 519	91 %
Muut henkilösivukulut	-24 921	-29 649	0	-29 649	-23 817	-5 832	80 %
Henkilöstökulut yht.	-759 979	-791 943	0	-791 943	-723 756	-68 187	91 %
Asiakaspalvelujen ostot	-53 183	-190 000	0	-190 000	-80 124	-109 876	42 %
Muut palvelujen ostot	-205 149	-208 830	0	-208 830	-199 023	-9 807	95 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 831	-32 600	0	-32 600	-32 496	-104	100 %
Vuokrat	-1 901	-1 900	0	-1 900	-1 180	-720	62 %
Muut toimintakulut	-4 514	-6 500	0	-6 500	-6 049	-451	93 %
TOIMINTAKULUT YHT.	-1 053 557	-1 231 773	0	-1 231 773	-1 042 628	-189 145	85 %
KL. erät	-29 361	-29 820	0	-29 820	-27 525	-2 295	92 %
TOIMINTAKATE	26 655	5 257	0	5 257	68 337	-63 080	

8. MUUT TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

8.1. KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT KIRJAT JA LUETTELOT

KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT KIRJAT JA LUETTELOT

Pääkirja 1.1. – 31.12.2017
Päiväkirja 1.1. – 31.12.2017
Tase, virallinen ja sisäisen laskennan
Tasetilin erittely
Talousarvion toteutumisvertailu, suppea
Talousarvion toteutumisvertailu, laaja
Nimitiedot
Tilikartta
-kustannuspaikka
-hankkeet ja alahankkeet
Tositelajit
Palkkaerittelyt ja lista
Vesiliittymismaksuluettelo
Jätevesiliittymismaksuluettelo
Rakennustarvikevarastoluettelo
Toimistotarvikevarastoluettelo
Laitilan Historia-varastoluettelo
Omaisuuksuluettelot
Lainaluettelo
-saadut lainat
-annetut lainat (talouststo, asuntotsto)
Välitettyjen lainojen vuositilasto
Luettelo kaupungin myöntämistä takauksista ja lainoista
Alangon säätiön ja –hoitokunnan tilikirja
Myyntireskontran ja laskutuksen kirjanpitositteet, reskontralistat
Ostoreskontran reskontralistat ja maksukirjauslista
Vastuut

8.2. ALLEKIRJOITUKSET

Vuoden 2017 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Laitilassa 3.4.2018

Laitilan kaupunginhallitus

Puhemies

Varapuhemies

Suoritettu tilintarkastuksesta
on tänään annettu kertomus

Laitilassa 20.4.2018

BDO Arkiator Oy

Sinikka Niityperä

Sinikka Niityperä

Si, ki